

Statens budget 2017 Rambeslutet

Sammanfattning

Finansutskottet behandlar i detta betänkande budgetpropositionens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, förslag till statens inkomster och utgiftsramar för 2017, förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019 samt förslag till utgiftstak för 2019. Budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet. Oppositionspartiernas alternativa budgetförslag i motsvarande delar behandlas också. När riksdagen har behandlat detta betänkande och fattat beslut om ramar för budgetens 27 utgiftsområden är ramarna styrande för riksdagens fortsatta behandling av anslagen inom respektive utgiftsområde.

Rambeslutet

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftstak för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 392 miljarder kronor för 2019. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till utgiftsramar och beräkningen av ålderspensionssystemets utgifter för 2017, samt regeringens förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget för 2017 och förslag till ändrade skatte- och avgiftsregler. Utskottet tillstyrker vidare de preliminära utgiftsramarna och de preliminära inkomstberäkningarna för 2018 och 2019. Utgifterna i statens budget 2017 uppgår till sammanlagt 972 miljarder kronor och de beräknade inkomsterna till 980 miljarder kronor. Statens budgetsaldo uppgår därmed till 7,4 miljarder kronor 2017.

Den ekonomiska utvecklingen

Den internationella efterfrågan fortsätter att öka under de närmaste åren, men flertalet indikatorer tyder på att återhämtningen även i fortsättningen kommer att vara relativt svag. Till exempel tyngs tillväxten i EU och euroområdet av en lägre brittisk tillväxt under de närmaste åren.

Den svenska ekonomin växte med hela 4,2 procent under 2015, vilket var betydligt högre än genomsnittet under de senaste två decennierna. Utvecklingen hittills under 2016 visar enligt utskottet att tillväxten kommer att fortsätta att vara relativt hög under de närmaste åren, men att tillväxttakten blir lägre till följd av bl.a. en fortsatt svag internationell efterfrågan. Både hushållskonsumtionen och den offentliga konsumtionen väntas däremot ge stora bidrag till tillväxten under både 2016 och 2017. Även investeringarna bedöms fortsätta att växa starkt, även om bidraget till BNP-tillväxten inte blir lika stort som under de senaste åren.

Den starka inhemska efterfrågan väntas ge en fortsatt ökad sysselsättning och en lägre arbetslöshet.

Utskottet delar både regeringens och motionärernas bedömningar att prognoserna är osäkra och att det finns risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen kan bli sämre än förväntat, t.ex. att den kinesiska ekonomin utvecklas betydligt svagare än förväntat och att det leder till att återhämtningen i världsekonomin bromsas ytterligare.

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottet tillstyrker regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Genom ordning och reda i de offentliga finanserna skapas förutsättningar för att bedriva en offensiv politik för ökade investeringar i jobb, välfärd och klimat. Utskottet delar därför regeringens bedömning om att politiken även i fortsättningen ska inriktas mot att genomföra viktiga och angelägna samhällsinvesteringar i stället för skattesänkningar. Som en följd av det stora antalet asylsökande under 2015 är en betydande del av utgifterna i statens budget, kopplade till migration och etablering, av tillfällig karaktär. Enligt utskottet är det rimligt att en exceptionell händelse, som det stora antalet asylsökande, kan hanteras utan krav på kortsiktiga budgetförstärkningar. Det underskott i de offentliga finanserna som ärvdes vid mandatperiodens början har minskat kraftigt och är nära balans 2016. Samtidigt försämrats sparandet något för 2017 till följd av tillfälliga faktorer. Utskottet delar regeringens bedömning om att när tillfälliga faktorer har en stor effekt på det finansiella sparandet behöver större vikt läggas vid utvecklingen på lite längre sikt. Dessutom är den offentliga skuldsättningen förhållandevis låg, och förtroendet för Sveriges offentliga finanser är högt. Därför anser utskottet att sparandet kan stärkas i en takt som värnar samhällsekonomisk balans utan att hållbarheten i eller förtroendet för de offentliga finanserna äventyras. Det kan därför anses rimligt att återgången till överskott sker gradvis och att finanspolitiken bedrivs så att målet nås senast 2020.

Den parlamentariska Överskottsmålskommittén överlämnade i slutet av september sitt slutbetänkande En översyn av överskottsmålet (SOU 2016:67). Utredningen föreslår bl.a. att dagens målnivå om 1 procent av BNP ändras till en tredjedels procent av BNP över en konjunkturcykel och att ramverket kompletteras med ett skuldankare, dvs. ett riktmärke för den offentliga

sektorns konsoliderade bruttoskuld på 35 procent av BNP. Förslagen föreslås gälla fr.o.m. 2019 och tills vidare. Mot bakgrund av utredningens förslag noterar utskottet att regeringen har för avsikt att återkomma till frågan i 2017 års ekonomiska vårproposition. Fram till dess att en ny målnivå är införd gäller att det finansiella sparandet i den offentliga sektorn ska vara 1 procent av BNP över en konjunkturcykel.

Utskottet noterar att den nivå på utgiftstaket på 1 392 miljarder kronor som föreslås för det tredje tillkommande året 2019 medger en maximal utgiftsökning på 94 miljarder kronor givet prognosen för de takbegränsade utgifterna. Nivån på utgiftstaket visar regeringens syn på hur statens och ålderspensionssystemets utgifter bör utvecklas i ett medelfristigt perspektiv. Samtidigt bör det framhållas att ett utrymme under utgiftstaket inte betyder att det finns ett utrymme för reformer som ökar de takbegränsade utgifterna. Som regeringen framhåller kan reformer på utgiftssidan genomföras först efter att de stämts av mot målet för det finansiella sparandet och de inkomstförstärkningar som i så fall kan komma att krävas.

Utskottet delar regeringens syn att Sverige ska präglas av ett samhälle som är både jämställt och jämlikt i fråga om sysselsättning och inkomster. Utskottet vill se ett säkert och tryggt samhälle för alla. Ett fungerande samhälle bygger på hög sysselsättning där människor också kan leva på sin lön och därmed bidra till välfärden. Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens och inte bygga konkurrenskraften på låga löner, generella lönesänkningar eller skattesubventioner.

Utskottet står bakom regeringens investeringar i välfärden, de s.k. välfärds-miljarderna. De är ett viktigt tillskott för att hantera utmaningarna med etableringen av det stora antalet nyanlända, sjunkande skolresultat och äldre som behöver en välfungerande omsorg. Genom att man tillför resurser i den kommunala sektorn kan välfärdens verksamheter och kvalitet stärkas.

Utskottet delar regeringens uppfattning att skolan är grunden i det jämlika samhällsbygget. Samtidigt har kunskapsresultaten försämrats under många år, och grundskolan har blivit alltmer ojämlik. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om bl.a. lovskola för elever som behöver stöd, insatser för att främja höjda lärarlöner och fler utbildningsplatser för lärare och förskollärare.

Utskottet välkomnar regeringens ambitiösa mål om lägst arbetslöshet i EU 2020 och ställer sig bakom regeringens arbetsmarknadspolitik med kompetenshöjande åtgärder och en snabbare etablering. Nyanländas kompetenser och förmågor måste tillvaratas för att de snabbt ska kunna träda in på arbetsmarknaden och därmed bidra till en gemensam välfärd och trygghet, varför utskottet välkomnar regeringens förslag på tidiga insatser under asyltiden för att öka kunskaperna i svenska. Utskottet har samma utgångspunkt som regeringen om att etableringen behöver förenklas och effektiviseras men också att det krävs insatser för att öka arbetsgivarnas benägenhet att anställa nyanlända. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om subventionerade anställningar och snabbspår för nyanlända för att

korta tiden till jobb. Resurser för arbetsmarknadspolitiska insatser och stöd ska användas effektivt, och utskottet står bakom regeringens fortsatta insatser inom det s.k. kunskapslyftet, bl.a. fler utbildningsplatser inom yrkesvux och lärlingsvux. Utskottet välkomnar också regeringens fortsatta förslag om att erbjuda arbetslösa ungdomar ett arbete eller en insats inom 90 dagar, bl.a. med förstärkta extratjänster. Utskottet bedömer att regeringens förslag inom arbetsmarknadspolitiken är väl avvägda och rimliga för att främja en hög sysselsättning och bidra till ett samhälle som håller ihop. Utskottet håller också med regeringen om att investeringar i bostäder, infrastruktur och klimat tillsammans med en aktiv närings- och innovationspolitik bidrar till att skapa konkurrenskraft och tillväxt, och därmed fler jobb. Regeringens s.k. växa-stöd är ett bra exempel som utskottet står bakom.

Utskottet delar regeringens ambition att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer genom att minska miljöutsläppen och utöka klimatinvesteringarna, och står bakom regeringens miljö- och klimatpolitik. Utskottet konstaterar att regeringen föreslår att det införs en utsläppsbroms och att stödet till lokala och regionala klimatinvesteringar förstärks genom det s.k. klimatklivet. Både stimulanser och ekonomiska styrmedel behövs för att ställa om till ett klimatsmart och hållbart samhälle. Utskottet anser därför att t.ex. en ny kemikalieskatt och ett bonus–malus-system är i linje med en effektiv miljöpolitik. Vidare skapar omställningen till en grön ekonomi både nya gröna jobb och ett hållbart samhälle, t.ex. genom förslagen om ett s.k. REP-avdrag och sänkt moms för reparationer.

Det krävs reformer på både kort och lång sikt för att öka tryggheten i samhället. Utskottet välkomnar regeringens förslag om att förstärka Polismyndigheten för att kunna anställa fler och att avsätta extra medel för brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder. I regeringens samhällsbygge ingår också att minska såväl sociala och ekonomiska som geografiska klyftor i samhället. Jämställdhet bidrar till ekonomisk utveckling genom att både kvinnors och mäns potential tas till vara, varför utskottet är positivt till regeringens insatser för att stärka jämställdhetsarbetet, bl.a. genom en ny jämställdhetsmyndighet. Utskottet delar regeringens bedömning att det är med breda reformer inom jobb, utbildning, boende, välfärd och jämlikhet som segregationen kan brytas. Regeringens välfärds miljarder och en aktiv arbetsmarknadspolitik som tillvaratar människors olika kunskaper och kompetenser är två viktiga delar i samhällsbygget.

Generella riktlinjer för pris- och löneomräkningen

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna nya riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag så att även detta anslag hanteras enligt de riktlinjer som ligger till grund för den generella pris- och löneomräkningen.

Transparensen i budgetpropositionen för 2016

Utskottet föreslår att riksdagen lägger regeringens skrivelse 2015/16:179 Riksrevisionens rapport om regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2016 till handlingarna.

I sitt ställningstagande framhåller utskottet att regeringen så tydligt som möjligt bör beskriva under vilka förutsättningar som statens budget beräknas bli förstärkt under prognosperioden. Vidare välkomnar utskottet att regeringen avser att fortsätta arbetet med att förtydliga redovisningen i de ekonomiska propositionerna i den riktning som Riksrevisionen föreslår.

Reservationer

I betänkandet finns 5 reservationer (M, SD, C, L och KD).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	9
Redogörelse för ärendet	15
Ärendet och dess beredning.....	15
Utskottets överväganden.....	17
1 Den ekonomiska utvecklingen	17
1.1 Propositionen.....	17
1.2 Motionerna	25
1.3 Kompletterande information	27
1.4 Utskottets bedömning.....	30
2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken	34
2.1 Propositionen.....	35
2.2 Motionerna	48
Allianspartiernas gemensamma riktlinjer för den ekonomiska politiken.....	48
Moderaternas riktlinjer	50
Sverigedemokraternas riktlinjer	58
Centerpartiets riktlinjer.....	65
Liberalernas riktlinjer	72
Kristdemokraternas riktlinjer.....	80
2.3 Kompletterande information.....	87
2.4 Utskottets ställningstagande	90
3 Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget	98
3.1 Utgiftstak för staten	98
3.2 Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017	100
3.3 Övriga utgifter i statens budget 2017.....	108
3.4 Beräkning av inkomsterna i statens budget 2017	109
3.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler	117
3.6 Ålderspensionssystemets utgifter 2017	140
3.7 Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019.....	141
3.8 Yttranden från andra utskott över utgiftsramar och inkomster	151
3.9 Utskottets ställningstagande	151
4 Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtaganden.....	156
4.1 Bemyndigande om upplåning	156
4.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar.....	156
4.3 Myndigheternas räntekontokrediter	157
4.4 Bemyndigande att överskrida ramanslag	158
5 Generella riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag	160
5.1 Propositionen.....	160
5.2 Kompletterande information.....	160
5.3 Utskottets ställningstagande	161
6 Transparensen i budgetpropositionen för 2016.....	162
6.1 Regeringens skrivelse	162
6.2 Utskottets ställningstagande	165
Reservationer	167

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (M).....	167
2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD).....	171
3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (C).....	175
4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (L).....	179
5. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (KD)	182
6. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (M).....	187
7. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (SD)	190
8. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (C).....	193
9. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (L).....	196
10. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (KD).....	199
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	203
Proposition 2016/17:1	203
Skrivelse 2015/16:179.....	205
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	205
<i>Bilaga 2</i>	
Utskottets förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2017	214
<i>Bilaga 3</i>	
Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2017	224
<i>Bilaga 4</i>	
Regeringens lagförslag	228
<i>Bilaga 5</i>	
Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2019.....	317
<i>Bilaga 6</i>	
Reservanternas förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2020.....	321
<i>Del 2 av betänkandet</i>	
Yttranden från andra utskott (bilaga 7–19)	
<i>Tabeller</i>	
Tabell 1.1 Nyckeltal för svensk ekonomi	18
Tabell 1.2 BNP-tillväxt världsekonomin	19
Tabell 1.3 Försörjningsbalans svensk ekonomi	20
Tabell 1.4 Prognosjämförelse	24
Tabell 2.1 Finansiellt sparande i den offentliga sektorn och indikatorer för uppföljning av överskottsmålet.....	36
Tabell 2.2 Utgiftstak för staten enligt regeringen	37
Tabell 2.3 Statens budgetsaldo och statsskulden enligt regeringen	38
Tabell 2.4 Inkomster i statens budget enligt regeringen	39

Tabell 2.5 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen	40
Tabell 2.6 Finansiellt sparande enligt olika bedömare	41
Tabell 2.7 Den offentliga sektorns finanser (M)	51
Tabell 2.8 Kommunsektorns finanser (M)	52
Tabell 2.9 Utgiftstak för staten (M)	52
Tabell 2.10 Statens budgetsaldo och statsskulden (M)	53
Tabell 2.11 Inkomster i statens budget (M)	53
Tabell 2.12 Den offentliga sektorns finanser (SD)	58
Tabell 2.13 Kommunsektorns finanser (SD)	59
Tabell 2.14 Utgiftstak för staten (SD)	59
Tabell 2.15 Statens budgetsaldo och statsskulden (SD)	60
Tabell 2.16 Inkomster i statens budget (SD)	60
Tabell 2.17 Den offentliga sektorns finanser (C)	66
Tabell 2.18 Kommunsektorns finanser (C)	66
Tabell 2.19 Utgiftstak för staten (C)	67
Tabell 2.20 Statens budgetsaldo och statsskulden (C)	67
Tabell 2.21 Inkomster i statens budget (C)	68
Tabell 2.22 Den offentliga sektorns finanser (L)	73
Tabell 2.23 Kommunsektorns finanser (L)	74
Tabell 2.24 Utgiftstak för staten (L)	74
Tabell 2.25 Statens budgetsaldo och statsskulden (L)	75
Tabell 2.26 Inkomster i statens budget (L)	76
Tabell 2.27 Den offentliga sektorns finanser (KD)	81
Tabell 2.28 Kommunsektorns finanser (KD)	81
Tabell 2.29 Utgiftstak för staten (KD)	82
Tabell 2.30 Statens budgetsaldo och statsskulden (KD)	82
Tabell 2.31 Inkomster i statens budget (KD)	83
Tabell 3.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2017–2020	99
Tabell 3.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2017	106
Tabell 3.4 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2018	143
Tabell 3.5 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2019	145
Tabell 3.6 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2018	147
Tabell 3.7 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2019	149
Tabell 3.8 Yttranden från andra utskott	151

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 1 och avslår motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (L)

Reservation 5 (KD)

2. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget

a) Utgiftstak för staten 2019

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 392 miljarder kronor 2019.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 2 och avslår motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 2,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 i enlighet med utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 5 och avslår motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5.

c) Övriga utgifter i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2017, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2017 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2017 enligt utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 6, 11 och 12 samt avslår motion 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del.

d) Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 enligt utskottets förslag i bilaga 2.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 3 och avslår motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens förslag i bilaga 4 till

1. lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021,

2. lag om skatt på kemikalier i viss elektronik,

3. lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,

4. lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),

5. lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.,

6. lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt,

7. lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt,

8. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,

9. lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi,

10. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,

11. lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter,

12. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),

13. lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980),

14. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet,

15. lag om upphävande av lagen (2003:347) om kreditering på skattekonto av belopp som beviljats för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder,

16. lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund,

17. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

18. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

19. lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244),

20. lag om ändring i lagen (2015:748) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200),

21. lag om ändring i tullagen (2016:253),

22. lag om ändring i lagen (2016:506) om ändring i lagen (2015:750) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi med den ändringen att ingressen ska lyda: Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi i stället för lydelsen enligt lagen (2016:506) om ändring i lagen (2015:750) om ändring i nämnda lag ska ha följande lydelse.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 16–22, 23.1, 23.2, 24–30, 31.1–31.3 och 32–34 samt avslår motionerna

2016/17:737 av Erik Ottoson (M) yrkande 3,

2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1,

2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 5, 13–16 och 19,

2016/17:1457 av Jan R Andersson (M),

2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 4,

2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 11,

2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M),

2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M),

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,

2016/17:2121 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,

2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2141 av Sten Bergheden (M),

2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8,

2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2,

2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 7,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 10,

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 8,

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 6 och 19,

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,

2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M),

2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 6,

2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 30 och 35,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 40,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del
och 7–10,
2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD)
yrkandena 16 och 21,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 18 och 22,
2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 27 och 28,
2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 26,
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11 och 16,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för
ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 300 395 miljoner
kronor för 2017.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 7
och avslår motion

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018 och 2019

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på
utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för 2018 och
2019 enligt utskottets förslag i bilaga 5.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan
punkterna 4 och 8 samt avslår motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 4 och 6 samt
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 4 och 6.

Reservation 6 (M)

Reservation 7 (SD)

Reservation 8 (C)

Reservation 9 (L)

Reservation 10 (KD)

3. Bemyndigande om upplåning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 10.

4. Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare upplåning uppgår till högst 38 900 miljoner kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 13.

5. Myndigheternas räntekontokrediter

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 14 000 miljoner kronor.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 14.

6. Bemyndigande för ramanslag

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta om överskridande av vissa anslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 15.

7. Generella riktlinjer för pris- och löneomräkning

Riksdagen godkänner förslaget till riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkt 9.

8. Transparensen i budgetpropositionen 2016

Riksdagen lägger skrivelse 2015/16:179 till handlingarna.

Stockholm den 17 november 2016

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Ulf Kristersson (M), Monica Green (S), Maria Plass (M), Ingela Nylund Watz (S), Oscar Sjöstedt (SD), Jörgen Andersson (M), Hans Unander (S), Emil Källström (C), Janine Alm Ericson (MP), Jan Ericson (M), Marie Granlund (S), Dennis Dioukarev (SD), Mats Persson (L), Ulla Andersson (V), Jakob Forssmed (KD) och Niklas Karlsson (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens och oppositionspartiernas förslag till rambeslut, dvs. utgiftsramar och beräkningar av inkomsterna i statens budget. Det gäller proposition 2016/17:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor punkterna 1–34 samt motioner som väckts under allmänna motionstiden 2016 enligt förteckningen i bilaga 1.

Oppositionspartiernas skuggbudgetar över utgiftsramar och inkomster presenteras i partimotion 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M), partimotion 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD), partimotion 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C), partimotion 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) och partimotion 2016/17:3320 Andreas Carlson m.fl. (KD).

Första steget i rambeslutsprocessen

Riksdagens beslutsordning för nästkommande års budget – rambeslutsprocessen – består av två steg som framgår av 11 kap. 18 § riksdagsordningen. I det första steget, som behandlas i detta betänkande, ska riksdagen i ett och samma beslut fastställa ramarna för de olika utgiftsområdena och godkänna en beräkning av inkomsterna i statens budget. I rambeslutet ingår också att riksdagen ska godkänna en beräkning av andra betalningar som påverkar statens lånebehov, och fatta beslut med anledning av de budgetpolitiska mål som riksdagen har beslutat om att använda. Enligt en tilläggsbestämmelse till 11 kap. 18 § fastställs också preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret i rambeslutet. I enlighet med etablerad praxis ingår även ett godkännande av ålderspensionssystemets utgifter. I rambeslutet ingår vidare att ta ställning till olika förslag till ändringar i gällande skatte- och avgiftsregler och beräkna effekterna av dessa ändringar. Effektberäkningarna ger ett underlag för att bedöma hur stora inkomsterna i statens budget kommer att bli. Mot denna bakgrund är alla förslag som avser utgiftsramar m.m. och beräkningen av inkomsterna i statens budget sammanförda i en enda beslutspunkt, det s.k. rambeslutet i utskottets förslag till riksdagsbeslut (förslagspunkt 2, kap. 3 i betänkandet). De beslutade utgiftsramarna får inte överskridas i den fortsatta beredningen av anslagen, dvs. i det andra steget i rambeslutsprocessen. Ett utskottsförslag till fördelning av anslagen inom ett utgiftsområde kan inte heller behandlas av riksdagen innan riksdagen fattat beslut om utgiftsramarna. När fackutskotten bereder och lägger fram förslag till beslut om anslagen inom respektive utgiftsområde får de inte lägga fram

förslag som går utöver den fastställda ramen för utgiftsområdet. Inte heller får förslag som överskrider ramen läggas fram i reservationer.

Yttranden från andra utskott

Samtliga utskott har fått tillfälle att senast den 25 oktober yttra sig över utgiftsramarna och inkomsterna i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. När det gäller skatteutskottets yttrande över skatteförslagen utsträcktes tidsfristen för yttrande till den 8 november.

Följande utskott har yttrat sig:

- konstitutionsutskottet (2016/17:KU1y)
- skatteutskottet (2016/17:SkU1y, 2016/17:SkU2y)
- justitieutskottet (2016/17:JuU1y)
- civilutskottet (2016/17:CU1y)
- socialförsäkringsutskottet (2016/17:SfU1y)
- socialutskottet (2016/17:SoU1y)
- kulturutskottet (2016/17:KrU1y)
- utbildningsutskottet (2016/17:UbU1y)
- trafikutskottet (2016/17:TU1y)
- miljö- och jordbruksutskottet (2016/17:MJU1y)
- näringsutskottet (2016/17:NU2y)
- arbetsmarknadsutskottet (2016/17:AU1y).

Utrikesutskottet och försvarsutskottet har avstått från att yttra sig.

Utskottets överväganden

1 Den ekonomiska utvecklingen

Utskottets bedömning i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att den internationella efterfrågan ökar under de närmaste åren. Ett flertal indikatorer tyder dock på att återhämtningen även i fortsättningen kommer att vara relativt svag. Till exempel tyngs tillväxten i EU och euroområdet av en lägre brittisk tillväxt under de närmaste åren. En osäkerhet är effekterna av det amerikanska presidentvalet.

Den svenska ekonomin växte med hela 4,2 procent under 2015, vilket var betydligt högre än genomsnittet under de senaste två decennierna. Utvecklingen hittills under 2016 visar enligt utskottet att tillväxten kommer att fortsätta att vara relativt hög under de närmaste åren, men att tillväxttakten blir lägre till följd av bl.a. en fortsatt svag internationell efterfrågan. Både hushållskonsumtionen och den offentliga konsumtionen väntas däremot ge stora bidrag till tillväxten under både 2016 och 2017. Även investeringarna bedöms fortsätta att växa starkt, även om bidraget till BNP-tillväxten inte blir lika stort som under de senaste åren.

Utskottet noterar att Konjunkturinstitutets barometer visar att optimismen i näringslivet och hos hushållen ökat under hösten efter en svagare utveckling under våren 2016.

Den starka inhemska efterfrågan väntas ge en fortsatt ökad sysselsättning och en lägre arbetslöshet.

Utskottet delar både regeringens och motionärernas bedömningar att prognoserna är osäkra och att det finns risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen kan bli sämre än förväntat, t.ex. att den kinesiska ekonomin utvecklas betydligt svagare än förväntat och att det leder till att återhämtningen i världsekonomin bromsas.

1.1 Propositionen

Efter en mycket stark svensk tillväxt under framför allt 2015 men även under 2016 räknar regeringen med en något svagare tillväxttakt under 2017 och åren därefter. Den inhemska efterfrågan har varit drivkraften i den svenska ekonomin under de senaste åren. Regeringen förväntar sig att hushållskonsumtionen och den offentliga konsumtionen kommer att fortsätta att vara höga framöver men att investeringarna kommer att öka i en något

långsammare takt jämfört med de historiskt sett höga investeringstalen under 2015 och 2016.

Regeringen räknar också med att den internationella tillväxten blir något högre under 2017 än under den svaga återhämtningen under 2016. Regeringen framhåller att osäkerheten kring prognosen är stor. Utvecklingen kan bli svagare om t.ex. euroområdet eller den kinesiska ekonomin utvecklas sämre än förväntat. Risken för en lägre tillväxt i EU och euroområdet har ökat efter att Storbritannien röstat för att lämna EU.

Tabell 1.1 Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
BNP ¹	4,2	3,5	2,3	1,9	2,3	2,7
BNP-gap ²	-0,9	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0
Sysselsatta 15–74 år	1,4	1,8	1,5	0,6	0,7	0,8
Arbetade timmar	1,0	1,9	1,5	0,6	0,8	0,8
Produktivitet	2,6	1,2	1,0	1,3	1,5	1,6
Arbetslöshet ³	7,4	6,8	6,3	6,3	6,3	6,2
Timlön ⁴	2,4	2,7	3,1	3,4	3,4	3,4
KPI, årsgenomsnitt	0,0	1,0	1,5	2,1	2,8	3,1
Reporänta, årsgenomsnitt	-0,3	-0,5	-0,5	0,3	1,2	2,1

¹ Fasta priser referensår 2014.

² Skillnaden mellan faktisk och potentiell BNP i procent av potentiell BNP.

³ I procent av arbetskraften, 15–74 år.

⁴ Timlöner mätt enligt konjunkturlönestatistiken.

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

Som framgår av tabell 1.1 räknar regeringen med att tillväxttakten i den svenska ekonomin sjunker från 4,2 procent respektive 3,5 procent under 2015 och 2016 till 2,3 procent under 2017 för att sjunka ytterligare något under 2018. Efter de senaste årens höga tillväxttakt bedömer regeringen att resursutnyttjandet i ekonomin nu är i det närmaste balanserat och att det blir positivt under 2017 i takt med en fortsatt hög inhemsk efterfrågan.

I förhållande till bedömningen i 2016 års ekonomiska vårproposition förväntar sig regeringen nu att tillväxten 2016 blir något svagare, på grund av en svagare tillväxt i exporten än förväntat. När det gäller tillväxttakten från 2017 och framåt ligger den aktuella prognosen ungefär i linje med vårpropositionen. Regeringen räknar dock med att uppgången i sysselsättningen blir något lägre än enligt den tidigare prognosen, vilket bl.a. förklaras av en långsammare tillväxt i arbetskraften på grund av lägre migration och en långsammare befolkningstillväxt. Arbetslösheten bedöms dock bli lägre i slutet av prognosperioden än vad som förväntades i vårpropositionen. Anledningen är enligt regeringen att de föreslagna och aviserade åtgärderna i budgetpropositionen bidrar till att sänka arbetslösheten.

Ett minskat antal nyanlända och därmed lägre arbetskraftstillväxt bidrar också till en lägre arbetslöshet.

Utvecklingen i världsekonomin

Återhämtningen i världsekonomin fortsatte under inledningen av 2016, men tillväxten var måttlig och världshandeln utvecklades svagt, bl.a. på grund av minskad efterfrågan i många s.k. framväxande ekonomier till följd av låga råvarupriser. De globala effekterna av att Storbritannien röstat för att lämna EU har hittills varit begränsade, och regeringen räknar med att den sammanvägda BNP-tillväxten i de länder som är viktiga för svensk handel kommer att bli högre 2017 än under 2015 och 2016. Regeringen bedömer dock att tillväxten i de s.k. avancerade ekonomierna blir relativt dämpad framöver, efter en ganska god inledning på 2016. Den finansiella oron och det svaga konsument- och företagsförtroendet gör att tillväxten i Storbritannien blir låg under 2016, och ännu lägre under 2017. Nedgången lindras av en svagare pundkurs och en mer expansiv penning- och finanspolitik.

Tillväxten i USA bromsade in i början av 2016, bl.a. till följd av minskad produktion och ökad lagerförsäljning. Regeringen räknar dock med att tillväxten förbättras under andra halvan av 2016 och under 2017 eftersom den amerikanska arbetsmarknaden utvecklats relativt starkt och hushållens konsumtion fortsätter att växa i god takt. Utsikterna för euroområdet, Sveriges viktigaste exportmarknad, är mer splittrade enligt regeringen, även om BNP-tillväxten ökade något i inledningen av 2016. Låga råvarupriser och en expansiv penningpolitik talar visserligen för en fortsatt återhämtning, men osäkerheten efter den brittiska folkomröstningen bedöms dämpa tillväxten under andra halvan av 2016. Tillväxttakten under 2017 förväntas ligga på ungefär samma låga nivå som under 2016.

Tillväxttakten i grannländerna Finland och Norge bedöms vara relativt låg under 2016 och 2017, även om den förväntas öka något i Norge under 2017 till följd av ett högre oljepris. Den ekonomiska utvecklingen i Finland har varit svag under en längre tid framför allt på grund av minskad importefterfrågan i Ryssland och euroområdet. Regeringen räknar med att den finländska tillväxttakten ändå stiger till 0,8 procent under 2016 och 1 procent under 2017, från i stort sett nolltillväxt under 2015.

Tabell 1.2 BNP-tillväxt världsekonomin

Procentuell förändring

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
USA	2,6	1,8	2,3	2,3	2,2	2,2
Euroområdet	1,6	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Kina	6,9	6,5	6,4	6,0	6,0	6,0
Världen	3,1	3,1	3,3			
Svensk exportmarknad	3,3	2,7	4,0	4,5	4,6	4,5

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

Utsikterna för flera av de s.k. framväxande ekonomierna, t.ex. Kina, Ryssland och Brasilien, har förbättrats något under 2016 på grund av stigande råvarupriser. När det gäller Kina är osäkerheten fortfarande stor, även om en mer expansiv penning- och finanspolitik under 2016 har ökat förutsättningarna för att en kraftig inbromsning ska kunna undvikas. Regeringen bedömer att Kinas BNP stiger med 6,5 procent 2016 och 6,4 procent 2017, vilket kan jämföras med en tillväxt på knappt 10 procent per år under perioden 1993–2015. Tillväxttakten i Ryssland och Brasilien förväntas öka något under 2017 till följd av högre råvaru- och oljepriser.

Utvecklingen i svensk ekonomi

Tabell 1.3 visar försörjningsbalansens utfall 2015 och regeringens prognos för perioden 2016–2020. Utvecklingen 2018–2020 redovisas i ett senare avsnitt. Under 2015 steg BNP med hela 4,2 procent, vilket var en mer än dubbelt så hög tillväxt som i euroområdet och betydligt högre än den genomsnittliga svenska tillväxten under de senaste två decennierna. Drivande i tillväxten var hushållskonsumtionen och investeringarna i framför allt bostäder, men även den statliga och kommunala konsumtionen gav ett relativt stort bidrag till uppgången.

Tabell 1.3 Försörjningsbalans svensk ekonomi

	Mdkr	Procentuell förändring, fasta priser					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hushållens konsumtion	1 879	2,7	3,1	2,7	2,7	2,9	3,0
Offentlig konsumtion	1 084	2,6	4,0	2,2	−0,2	−0,8	−0,6
Fasta bruttoinvesteringar	1 007	7,0	5,6	2,1	2,8	4,3	5,0
Lagerinvesteringar ¹	15	0,2	0,2	−0,2	0,0	0,0	0,0
Export	1 878	5,9	2,6	4,0	3,9	4,0	4,5
Import	1 704	5,5	4,2	3,9	4,1	4,1	4,4
BNP	4 197	4,2	3,5	2,3	1,9	2,3	2,7
BNP, kalenderkorrigerad		3,9	3,2	2,5	2,0	2,3	2,4

¹ Bidrag till BNP-tillväxten, procentenheter.

Källa: Budgetpropositionen för 2016.

Regeringen räknar med en fortsatt stark svensk konjunktur och en fortsatt relativt hög tillväxttakt under 2016. Hushållens konsumtion, den offentliga konsumtionen och investeringarna fortsätter att bidra till tillväxten, medan utrikeshandeln utvecklas betydligt svagare än förväntat till följd av den svaga internationella efterfrågetillväxten.

Regeringen bedömer dock att tillväxten sjunker tillbaka under 2017, till en nivå strax under den genomsnittliga svenska tillväxttakten sedan 1993. Tillväxten i investeringarna men även i den offentliga konsumtionen förväntas mattas av något under 2017, jämfört med de kraftiga ökningarna under perioden 2014–2016. Hushållskonsumtionen förväntas dock fortsätta att visa en hög tillväxt under 2017 till följd av fortsatt låga räntor, ökad sysselsättning och stigande inkomster. Regeringen räknar vidare med att den internationella efterfrågan på svenska exportvaror stiger något under 2017 jämfört med utvecklingen under 2016. Utrikeshandeln förväntas därmed ge ett litet nettobidrag till tillväxten under 2017.

Arbetsmarknad

Trots den svaga globala konjunkturen har sysselsättningen i svensk ekonomi ökat stadigt sedan 2010. I likhet med 2014 ökade sysselsättningen under 2015 med 1,4 procent, vilket innebär att sysselsättningsgraden i ekonomin, dvs. sysselsättningen som andel av befolkningen (15–74 år), nu för första gången överstiger nivån före finanskrisen. Sveriges sysselsättningsgrad är dessutom den högsta i EU. Flertalet indikatorer pekar mot att sysselsättningen fortsätter att öka, och regeringen räknar med att sysselsättningen under 2016 och 2017 t.o.m. stiger i en något högre takt än under 2015.

Arbetslösheten sjönk till 7,4 procent av arbetskraften under 2015, och arbetsmarknadsstatistiken visar att arbetslösheten fortsatte att sjunka under första halvåret 2016. Regeringen räknar med att arbetslösheten sjunker ytterligare under de närmaste åren, ned till en nivå på 6,3 procent 2017. Anledningen är bl.a. att sysselsättningen i ekonomin förväntas öka betydligt snabbare än antalet personer i arbetskraften under de närmaste åren. Regeringen aviserar också att man löpande kommer att presentera reformer för att ytterligare pressa ned arbetslösheten.

Löner, inflation och ränta

Trots den starka arbetsmarknaden och ett stigande resursutnyttjande ökade lönerna relativt svagt under 2015 och de första kvartalet under 2016. Under 2016 omförhandlades avtal för nästan 3 miljoner löntagare. Merparten av avtalen blev ettåriga, vilket innebär att det blir en nästan lika stor avtalsrörelse våren 2017. Regeringen förväntar sig att löneökningarna blir högre 2017 än under 2016 på grund av att resursutnyttjandet på arbetsmarknaden stiger ytterligare framöver.

Den mycket låga svenska inflationstakten steg långsamt under 2015 och de tre första kvartalen 2016. Regeringen räknar med att inflationstakten fortsätter att stiga framöver, till en nivå på 1 respektive 1,5 procent under 2016 och 2017. Det är fortfarande en bra bit under Riksbankens inflationsmål, och regeringen bedömer därför att penningpolitiken kommer att fortsätta att vara starkt

expansiv under de närmaste åren. Reporäntan väntas ligga kvar kring –0,5 procent under både 2016 och 2017.

Utvecklingen efter 2017

Regeringens bedömning av utvecklingen 2018–2020 är ingen vanlig prognos, utan den bestäms av utbudsfaktorer som den potentiella produktiviteten och det potentiella antalet arbetade timmar i ekonomin. Vidare förutsätts att inga nya okända ekonomiska störningar inträffar under perioden och att inga nya regeländringar genomförs utöver de som föreslås och aviseras i budgetpropositionen för 2017.

Regeringen räknar med att den internationella konjunkturen förbättras snabbare under perioden 2018–2020 jämfört med utvecklingen under de senaste åren. Den svenska exportmarknaden väntas växa med ca 4,5 procent per år under perioden. Det är visserligen lägre än genomsnittet under de senaste två decennierna men högre än marknadstillväxten under de senaste åren. Ett litet men ändå positivt bidrag från utrikeshandeln i kombination med en fortsatt hög hushållskonsumtion och relativt höga investeringar väntas ge en BNP-tillväxt på 1,9–2,7 procent under perioden. Fortsatt låga räntor, ett högt sparande och en ganska snabbt växande befolkning gör att regeringen räknar med att hushållskonsumtionen fortsätter att växa efter 2017.

Resursutnyttjandet förväntas vara balanserat under perioden 2018–2020, vilket betyder att BNP kommer att växa i takt med den potentiella BNP-tillväxten.

De senaste årens kraftiga sysselsättningstillväxt förväntas bromsa in under 2018 till följd av en lägre BNP-tillväxt. Sammantaget bedöms sysselsättningen öka med i genomsnitt 0,7 procent under perioden 2018–2020 jämfört med en förväntad uppgång på ca 1,6 procent per år under åren 2015–2017. Under 2018 kommer ett stort antal nyanlända att söka sig ut på arbetsmarknaden. Eftersom det tar tid för många nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden kommer arbetslösheten och jämviktsarbetslösheten i ekonomin att pressas uppåt. Regeringen förväntar sig dock att genomförda och aviserade reformer ska bidra till en varaktigt lägre arbetslöshet. Sammantaget bedöms arbetslösheten minska något under perioden, till 6,2 procent under 2020.

Ett högre resursutnyttjande ökar företagets möjligheter att höja sina priser, och regeringen bedömer att inflationen stiger mot eller t.o.m. över inflationsmålet under perioden. Inflationstakten mätt enligt KPI väntas öka till 3,1 procent under 2020, medan inflationstakten mätt enligt KPIF (KPI med fast ränta) väntas stiga till 2 procent. Detta innebär att Riksbanken förväntas höja reporäntan gradvis under perioden, till i genomsnitt 2,1 procent under 2020.

Risker och alternativa utvecklingsscenarier

Enligt regeringen är osäkerheten i prognosen stor, vad gäller både den internationella och den inhemska utvecklingen. Osäkerheten över den inhemska utvecklingen handlar framför allt om antalet asylsökande och i vilken omfattning och hur snabbt nyanlända kan komma in på arbetsmarknaden. En annan inhemsk osäkerhet är bostadspriserna och hushållens skuldsättning. En snabb nedgång i bostadspriserna skulle sannolikt leda till lägre tillväxt, lägre sysselsättning och högre arbetslöshet.

Regeringen redovisar två alternativa scenarier när det gäller utvecklingen i världsekonomin. I det första scenariot undersöks effekterna av en regelrätt konjunkturedgång i Kina. I det andra undersöks effekterna av en starkare återhämtning i euroområdet än vad som förväntas i regeringens huvudprognos.

Kina är en viktig drivkraft för den globala tillväxten, och i det första scenariot räknar regeringen med att BNP-tillväxten i Kina bromsar in kraftigt mot slutet av 2016 och under 2017 och att det därefter sker en gradvis återhämtning. En kraftig konjunkturedgång i Kina leder till en betydligt lägre tillväxt i den internationella ekonomin, vilket förstärks av att ekonomierna i världen i dagsläget har begränsade möjligheter att motverka och stabilisera utvecklingen via t.ex. penningpolitiken. Den lägre tillväxten i världsekonomin leder till en långsammare tillväxt i den svenska exporten. Det leder i sin tur till en lägre svensk BNP-tillväxt under framför allt 2017 och ett lägre resursutnyttjande än i huvudprognosen. Sysselsättningen växer långsammare och arbetslösheten blir högre under 2017 och 2018. Nedgången dämpas av att inflationen blir lägre och att Riksbanken därmed inte höjer reporäntan lika snabbt som förväntas i huvudprognosen. Effekterna på de offentliga finanserna begränsas av att det framför allt är exporten som drabbas. Den offentliga sektorns finansiella sparande väntas dock inledningsvis försvagas med ca 0,2 procent av BNP till följd av lägre sysselsättning och en lägre lönenivå. När den kinesiska ekonomin återhämtar sig under 2018 närmar sig utvecklingen den som redovisas i regeringens huvudprognos.

I det andra scenariot leder en starkare återhämtning i euroområdet till en högre svensk exporttillväxt, högre BNP under 2017 och 2018 och ett högre resursutnyttjande. För att möta den högre exportefterfrågan ökar företagen sina investeringar. Sysselsättningen stiger snabbare, och arbetslösheten blir lägre än i huvudprognosen. Uppgången motverkas något av en högre inflationstakt och av att Riksbanken höjer reporäntan snabbare än förväntat. Effekterna på de offentliga finanserna blir även i detta scenario relativt begränsade. Som mest bedöms den offentliga sektorns finansiella sparande förbättras med 0,2 procent av BNP. Mot slutet av perioden, när tillväxten i euroområdet återgår till mer normala nivåer, bedöms den svenska tillväxten bli något lägre än i regeringens huvudprognos.

Jämförelser med andra bedömningar

I tabell 1.4 jämförs regeringens prognos över den svenska ekonomin med Konjunkturinstitutets (Konjunkturläget augusti 2016) och Riksbankens (Penningpolitisk rapport september 2016) bedömningar. Konjunkturinstitutets och Riksbankens prognoser publicerades tre veckor respektive två veckor före regeringens prognos. Riksbankens prognos avser perioden 2016–2018.

Som framgår av tabellen räknar både Konjunkturinstitutet och Riksbanken med en något lägre tillväxt än regeringen under 2016 och 2017. Konjunkturinstitutet redovisar dessutom en lägre tillväxt än regeringen under hela perioden 2016–2020. Trots den lägre tillväxten räknar båda med att inflationen stiger något snabbare än i regeringens prognos. Konjunkturinstitutet har ungefär samma bedömning av arbetslöshetens utveckling som regeringen, bortsett från att Konjunkturinstitutet förväntar sig att arbetslösheten återigen börjar stiga mot slutet av perioden. Riksbanken räknar inte med att arbetslösheten kommer att sjunka lika mycket under 2017 och 2018 som regeringen och Konjunkturinstitutet. Riksbanken bedömer att arbetslösheten ligger på 6,7 procent av arbetskraften under 2018, medan Konjunkturinstitutet och regeringen räknar med en arbetslöshet på 6,2 respektive 6,3 procent under 2018.

Tabell 1.4 Prognosjämförelse

Årlig procentuell förändring

	2016	2017	2018	2019	2020
BNP, årlig procentuell förändring ¹					
Regeringen	3,5	2,3	1,9	2,3	2,7
Konjunkturinstitutet	3,3	2,0	1,9	1,5	2,1
Riksbanken	3,2	2,2	2,4		
Inflation, årsgenomsnitt					
Regeringen	1,0	1,5	2,1	2,8	3,1
Konjunkturinstitutet	1,0	1,4	2,7	3,4	3,1
Riksbanken	1,1	1,8	2,6		
Arbetslöshet, % av arbetskraften					
Regeringen	6,8	6,3	6,3	6,3	6,2
Konjunkturinstitutet	6,7	6,3	6,2	6,4	6,7
Riksbanken	6,9	6,7	6,7		
Reporänta ²					
Regeringen	–0,5	–0,5	0,3	1,2	2,1
Konjunkturinstitutet	–0,5	–0,25	0,5	1,5	2,5
Riksbanken	–0,5	–0,5	0,0		
Offentligt finansiellt sparande, % av BNP					
Regeringen	–0,2	–0,3	0,0	0,8	1,5
Konjunkturinstitutet	–0,6	–0,3	0,2	0,6	0,5
Riksbanken	0,1	0,0	0,2		

Anm.: Regeringens prognos publicerades den 20 september, Konjunkturinstitutets den 31 augusti och Riksbankens den 7 september.

1.2 Motionerna

Moderaternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas partimotioner

Allianspartierna gör i sina respektive partimotioner (mot. 2016/17:3350, 2016/17:3494, 2016/17:3419 och 2016/17:3320) samma bedömningar av utsikterna för den svenska ekonomin. Bedömningarna sammanfattas nedan.

Motionärerna anser att Sverige befinner sig i en ovanlig konjunkturuppgång. Den internationella efterfrågan på svenska exportprodukter är svag samtidigt som den svenska arbetsmarknaden är starkt tudelad, trots högkonjunktur och arbetskraftsbrist. Arbetslösheten är hög i många utsatta grupper och förväntas stiga ytterligare framöver. För att stärka de internationella tillväxtutsikterna måste både de avancerade ekonomierna och tillväxtekonomierna genomföra strukturförändringar som på medellång sikt stärker produktiviteten och tillväxten. I Sverige måste reformer genomföras för att minska de strukturella obalanserna på arbetsmarknaden och för att främja investeringar och hushållskonsumtion.

Utvecklingen internationellt

Enligt motionärerna kommer den internationella efterfrågan inte att bidra till återhämtningen i den svenska ekonomin i samma utsträckning som den gjort vid tidigare konjunkturuppgångar. Återhämtningen i världsekonomin efter finanskrisen bedöms visserligen fortsätta framöver, men uppgången förväntas bli långsam och mycket osäker. BNP-tillväxten i världsekonomin var under 2015 den svagaste sedan 2009 och klart under det historiska genomsnittet, och drivande i uppgången var ökade investeringar och en låg men stabil tillväxttakt i de s.k. avancerade ekonomierna.

De stora s.k. tillväxtekonomierna har under de senaste åren präglats av avtagande ekonomisk aktivitet. I Kina hålls tillväxten tillbaka av omvandlingen från en investeringsdriven till en konsumtionsdriven ekonomi, vilket sprider sig till andra länder i regionen. Den negativa utvecklingen i Ryssland och Brasilien har fortsatt under 2016 till följd av bl.a. en mycket svag efterfrågan på råvaror. Undantaget bland tillväxtekonomierna är Indien som lyckats upprätthålla en hög tillväxttakt trots den svaga internationella konjunkturen. Enligt motionerna finns det dock vissa tecken på att lågkonjunkturen i tillväxtekonomierna når sin botten under 2017.

Sammantaget bedöms efterfrågan på svenska exportprodukter växa långsammare under de närmaste åren jämfört med utvecklingen historiskt.

Utvecklingen i svensk ekonomi

Svensk ekonomi har vuxit snabbt under de senaste åren, vilket enligt motionärerna beror på strukturreformer och en väl avvägd stabiliseringspolitik under lågkonjunkturåren tillsammans med en expansiv penningpolitik.

Under 2016 har tillväxttakten mattats av, och det finns enligt motionärerna tecken på att utvecklingen dämpas mer framöver. Den ökade bristen på lediga resurser i ekonomin i kombination med strukturella obalanser på arbets- och bostadsmarknaderna riskerar att leda till en betydligt lägre svensk tillväxt under de närmaste åren. Hushållens konsumtion, som varit en stark motor i de senaste årens uppgång, kan komma att avta framöver till följd av hushållens låga förtroende för den svenska ekonomins utveckling. Enligt motionärerna förvärras de ekonomiska problemen av de åtgärder som regeringen föreslår i budgetpropositionen. Motionärerna hänvisar t.ex. till Konjunkturinstitutet som enligt motionärerna bedömer att regeringens åtgärder inom arbetsmarknadsområdet försvagar återhämtningen på arbetsmarknaden, i stället för tvärtom.

För att förbättra utsikterna för svensk ekonomi under de kommande åren bör finanspolitiken enligt motionärerna nu i stället inriktas mot strukturella åtgärder som frigör produktionsresurser i ekonomin och därmed ökar potentiell BNP och potentiell sysselsättning. Finanspolitiken måste också inriktas mot att stärka hushållens förtroende för den ekonomiska utvecklingen och därmed förutsättningarna för en fortsatt hög hushållskonsumtion.

Risker i regeringens prognos

Enligt motionärerna finns det ett flertal risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen under de närmaste åren kan bli svagare än vad regeringen räknar med i sin prognos. En internationell risk är att de större tillväxtekonomierna utvecklas betydligt sämre än förväntat. Till exempel kan överkapaciteten i de kinesiska företags- och fastighetssektorerna leda till en hastig korrigering av de högt uppdrivna investeringarna i landet. En sådan utveckling skulle enligt motionärerna kunna leda till en bromsning i den globala konjunkturåterhämtningen, särskilt om den följs av turbulens på den internationella finansmarknaden. En annan global risk är att den mycket expansiva penningpolitik som nu bedrivs av centralbankerna runt om i världen leder till en övervärdering av tillgångar och en ökad känslighet för störningar i det finansiella systemet. En annan osäkerhet är vilken effekt det väntade brittiska utträdet ur EU får på den brittiska och europeiska ekonomin och det europeiska samarbetet.

En inhemsk risk är enligt motionärerna utvecklingen av hushållens förtroende för den ekonomiska utvecklingen. Hushållskonsumtionen har varit en motor i de senaste årens tillväxt, och regeringen räknar med att konsumtionen ska ligga kvar på en hög nivå under de kommande åren. Regeringens skattehöjningar på jobb och arbetsinkomster och osäkerheten kring andra viktiga politiska beslut kan leda till att hushållens förtroende för den ekonomiska utvecklingen minskar och att hushållskonsumtionen utvecklas sämre än vad regeringen räknar med. På medellång sikt kan bostadsprisutvecklingen och hushållens höga skuldsättning leda till en svagare ekonomisk utveckling, enligt motionärerna.

1.3 Kompletterande information

EU-kommissionens höstprognos 2016

EU-kommissionen räknar med att tillväxten i EU och euroområdet kommer att fortsätta att öka i måttlig takt under de närmaste åren, trots att hushållskonsumtionen har börjat stiga och arbetsmarknaderna har förbättrats. Återhämtningen bromsas bl.a. av politisk osäkerhet, strukturella tillväxthinder och en låg internationell tillväxt. Sammantaget förväntas BNP i EU och euroområdet stiga med 1,8 respektive 1,7 procent under 2016. Tillväxttakten bedöms sjunka till i genomsnitt 1,7 procent per år under 2017 och 2018 i EU och i genomsnitt 1,6 procent under samma period i euroområdet. Sveriges BNP väntas öka med 3,4 och 2,4 procent under 2016 respektive 2017. Den svenska tillväxten väntas drivas av en stark inhemsk efterfrågan med hög hushållskonsumtion och offentlig konsumtion. Sysselsättningen bedöms fortsätta att stiga, och arbetslösheten väntas gå ned till 6,8 procent av arbetskraften under 2016 och 6,4 procent under 2017. Enligt EU-kommissionen är riskerna i den svenska ekonomin balanserade. En bättre tillväxt än förväntat i EU kan höja den förväntade svenska tillväxttakten genom en högre export. En nedgång i bostadspriserna kan dock leda till en lägre tillväxt genom bl.a. lägre hushållskonsumtion och färre bostadsinvesteringar.

Consensus Forecasts oktober 2016

Consensus Forecasts är en sammanställning av prognoser från 250 prognosinstitut runt om i världen. Den senaste sammanställningen från oktober visar att prognosmakarna i genomsnitt räknar med att USA:s BNP stiger med 1,5 respektive 2,2 procent under 2016 och 2017, vilket är ungefär i linje med var prognoserna legat under de senaste månaderna. BNP i euroområdet väntas i genomsnitt stiga med 1,6 procent 2016 och 1,3 procent 2017, även det i linje med tidigare förväntningar. Storbritanniens ekonomi väntas växa med 1,9 procent i år och 0,9 procent nästa år, vilket är något högre än förväntningarna under de senaste månaderna. Den svenska ekonomin väntas i genomsnitt växa med 3,3 procent i år och 2,3 procent nästa år. Det är i linje med vad instituten i genomsnitt räknat med under de senaste månaderna.

IMF:s senaste prognos över världsekonomin

Internationella valutafonden (IMF) gör två större prognoser över utvecklingen i världsekonomin varje år, en inför IMF:s vårmöte och en inför IMF:s årsmöte på hösten. Mellan de större prognoserna görs uppdateringar. I den senaste prognosen, som presenterades inför årsmötet i början av oktober 2016, justerar IMF ned sin tidigare prognos något bl.a. på grund av svagare tillväxtutsikter i de s.k. avancerade ekonomierna till följd av att britterna röstat för att lämna EU och en svagare tillväxt än förväntat i USA under första halvåret 2016. Sammantaget räknar IMF med en tillväxt i världsekonomin på 3,1 procent

2016 och 3,4 procent 2017, vilket är 0,1 procentenheter lägre än prognoserna i samband med IMF:s vårmöte i april.

Tillväxten i de avancerade ekonomierna har justerats ned med 0,3 respektive 0,2 procentenheter för 2016 och 2017. Den största justeringen gäller Storbritannien där BNP väntas växa med 1,1 procent 2017, en sänkning med 1,1 procentenhet jämfört med aprilprognosen. Den förväntade tillväxttakten i USA under 2016 och 2017 har i förhållande till aprilprognosen sänkts med 0,8 respektive 0,3 procentenheter till 1,6 procent i år och 2,2 procent nästa år.

Ny statistik över läget i svensk ekonomi

Regeringens prognos i budgetpropositionen bygger på information som fanns tillgänglig fram till den 8 augusti 2016. Nedan redovisas ett antal indikatorer över den svenska ekonomins utveckling som publicerats efter det datumet.

BNP steg med 0,5 procent under andra kvartalet 2016 jämfört med första kvartalet 2016, och med 3,4 procent jämfört med andra kvartalet 2015. Det visar Statistiska centralbyråns (SCB) andra beräkning av nationalräkenskaperna för andra kvartalet 2016. Enligt den första beräkningen som presenterades i juli 2016, och som ligger som grund för regeringens prognoser, steg BNP med 0,3 procent under andra kvartalet jämfört med första kvartalet 2016, och med 3,1 procent jämfört med andra kvartalet 2015. Det var främst ökade investeringar och en ökad offentlig konsumtion som bidrog till uppgången, medan ett svagare utrikeshandelsnetto höll tillbaka BNP-tillväxten. (Källa: SCB, publicerad den 14 september 2016.)

Inflationstakten, mätt enligt konsumentprisindex (KPI), sjönk till 0,9 procent i september 2016, en nedgång med 0,2 procentenheter från augusti. Inflationstakten mätt enligt det underliggande inflationsmåttet KPIF (dvs. KPI rensat för effekter av ränteförändringar) var i september 1,2 procent, även det en nedgång med 0,2 procentenheter från augusti. (Källa: SCB, publicerad den 11 oktober 2016.)

Enligt Arbetskraftsundersökningen (AKU) var 4 916 000 personer sysselsatta i september 2016 (inte säsongsrensat), vilket är en ökning med 84 000 jämfört med september 2015. Det motsvarar en sysselsättningsgrad på 67 procent. Andelen arbetslösa var 6,1 procent, vilket är en nedgång med 0,6 procentenheter jämfört med september 2015. Bland ungdomar i åldern 15–24 år var 86 000 personer arbetslösa, en nedgång med 27 000 jämfört med september 2015. Andelen arbetslösa ungdomar var i september 15 procent, 3,5 procentenheter lägre än i september 2015. Säsongsrensade och utjämnade data visar på en fortsatt ökad sysselsättning och en svag minskning av andelen arbetslösa i september. (Källa: SCB, publicerad den 20 oktober 2016.)

Arbetsförmedlingens månadsstatistik visar att 361 000 personer var inskrivna som öppet arbetslösa i slutet av oktober 2016, vilket är 11 000 personer lägre än i slutet av oktober 2015. Antalet inskrivna inrikes födda har under det senaste året minskat med 25 000 personer, medan antalet

inskrivna födda utanför Europa ökat med 17 000 personer till 157 000 personer i oktober 2016. Enligt Arbetsförmedlingen var 7,6 procent av den s.k. registerbaserade arbetskraften arbetslösa, vilket är 0,2 procentenheter lägre än i oktober 2015. Arbetslösheten bland inrikes födda uppgick till 4,2 procent, medan den var 22,2 procent bland utrikes födda. Ungdomsarbetslösheten uppgick till 11,6 procent. Det är en minskning med 1,7 procentenheter sedan oktober 2015 och den lägsta nivån på åtta år. I oktober varslades 3 300 personer om uppsägning, en nedgång med 1 000 personer jämfört med oktober 2015. Antalet nyanmälda lediga platser var 105 000 i oktober 2016, mot 92 000 samma månad i fjol. (Källa: Arbetsförmedlingen, publicerad den 11 november 2016.)

Hushållskonsumtionen ökade med 1,5 procent under september 2016, jämfört med september 2015. Enligt säsongsrensade uppgifter minskade hushållskonsumtionen med 0,1 procent under perioden juli–september 2016 jämfört med perioden april–juni 2016. (Källa: SCB, publicerad den 8 november 2016.)

Enligt Småhusbarometern steg priserna på småhus med 3 procent under perioden augusti–oktober 2016 jämfört med perioden maj till juli 2016. Under de senaste åren har priserna stigit med 11 procent. (Källa: SCB, publicerad den 10 november 2016.)

Tillväxttakten för hushållens lån uppgick till 7,5 procent i september 2016, vilket var en oförändrad nivå jämfört med augusti 2016. Totalt steg hushållens lån med 241 miljarder kronor mellan september 2015 och september 2016. (Källa: SCB, publicerad den 27 oktober 2016.)

Produktionen i näringslivet steg med 2,9 procent i september 2016 jämfört med samma månad i fjol. I industrin ökade produktionen med 1,5 procent på årsbasis medan den ökade med 12,7 procent i byggverksamheten. (Källa: SCB, publicerad den 8 november 2016.)

Antalet nyregistrerade bilar uppgick till 33 198 i oktober 2016, vilket är en uppgång med 1,6 procent jämfört med oktober i fjol. (Källa: SCB, publicerad den 2 november 2016.)

Enligt Konjunkturinstitutet steg konjunkturbarometern, som visar det samlade aktuella stämningssläget i den svenska ekonomin, med 3,2 enheter i oktober 2016 till 106,1. Nivån pekar på att den ekonomiska tillväxten är starkare än normalt. Indikatorerna steg hos både hushåll och företag. Störst var uppgången i tillverkningsindustrin. Näst störst var uppgången i hushållssektorn där indikatorn steg med hela 4,4 enheter jämfört med månaden innan. Framför allt ökade hushållens förtroende sin egna ekonomiska utveckling under det närmaste året. Även indikatorerna för tillverkningsindustrin och byggbranschen steg. Läget för byggföretagen är fortfarande mycket starkare än normalt. (Källa: Konjunkturinstitutet, publicerad den 27 oktober 2016.)

1.4 Utskottets bedömning

Utskottet granskar regeringens prognoser och bedömer den ekonomiska utvecklingen under framför allt de närmaste två åren.

Svag internationell återhämtning

Förutsättningarna för en återhämtning i världsekonomin efter de senaste årens lågkonjunktur är relativt goda enligt utskottets bedömning. Priserna på råvaror och olja är låga, även om de stigit under det senaste året. Penningpolitiken runt om i världen är extremt expansiv, och finanspolitiken har under den senaste tiden blivit mindre stram i en del länder. I många större länder ligger dessutom både hushållens och företagens förtroende för den ekonomiska utvecklingen på en nivå som är högre än normalt, och läget på arbetsmarknaderna har förbättrats.

Utskottet kan dock konstatera att den internationella ekonomin har utvecklats svagt hittills under 2016, trots en ganska bra inledning på året. I både USA och euroområdet avtog tillväxttakten under det första halvåret i år till följd av bl.a. en oväntat svag investeringsutveckling och i euroområdet även en svag konsumtionsutveckling. I Japan föll BNP under andra kvartalet på grund av minskad export och en låg inhemsk efterfrågan. I de s.k. tillväxtekonomierna Brasilien och Ryssland är tillväxttakten fortfarande negativ, även om ekonomierna inte längre krymper i samma takt som tidigare. I Kina verkar tillväxten ha stabiliserats på en lägre nivå än tidigare.

Enligt utskottet är det rimligt att, i likhet med regeringen, räkna med att den internationella efterfrågan ökar under de närmaste åren. Ett flertal indikatorer tyder dock på att återhämtningen även i fortsättningen kommer att vara relativt svag. I USA talar den starka utvecklingen på arbetsmarknaden och den höga hushållskonsumtionen för en ökad tillväxttakt, medan förutsättningarna i euroområdet är mer blandade bl.a. på grund av osäkerhet om effekterna av den brittiska folkomröstningen om EU. Regeringen räknar med att britternas nej till EU leder till en lägre brittisk tillväxt under både 2016 och 2017, och att det också dämpar tillväxttakten i EU och euroområdet. Regeringen bedömer i budgetpropositionen att euroområdets BNP stiger med 1,5 procent under 2016 för att ligga kvar på den nivån även under 2017.

Hög men avtagande svensk tillväxttakt

Den svenska ekonomin växte med hela 4,2 procent under 2015, vilket var mer än dubbelt så mycket som tillväxten i t.ex. euroområdet och betydligt högre än genomsnittet på 2,6 procent per år under de senaste två decennierna. Drivande i tillväxten var en stark inhemsk efterfrågan i form av en hög hushållskonsumtion, kraftigt stigande bostadsinvesteringar och en historiskt hög offentlig konsumtion. Tillväxten gynnades också av en relativt stark

exportuppgång, och de svenska exportföretagen tog andelar på världsmarknaden.

Utvecklingen hittills under 2016 visar enligt utskottets uppfattning att svensk ekonomi fortfarande befinner sig i en högkonjunktursituation, och att tillväxten kommer att fortsätta att vara relativt hög under de närmaste åren men att tillväxttakten blir lägre till följd av bl.a. den svaga internationella efterfrågan.

Under första halvåret 2016 dämpades produktionen i näringslivet efter den kraftiga uppgången under 2015; framför allt minskade produktionen inom industrin. Konjunkturinstitutets (KI) barometrar visar dock att optimismen bland både företag och hushåll stigit under de senaste månaderna efter en svagare utveckling i början av året. Läget i samtliga näringsgrenar bedöms nu som starkt enligt Konjunkturbarometern. Inom bygg- och anläggningsverksamheten är läget fortfarande mycket starkt. Förbättringen under de senaste månaderna tyder enligt utskottet på att den svagare utvecklingen under första halvåret 2016 var tillfällig.

Regeringen räknar med att BNP stiger med 3,5 procent 2016 och 2,3 procent 2017, vilket sammantaget är någon tiondel lägre än i vårpropositionen för 2016. Den lägre prognosen beror framför allt på en lägre tillväxt i exporten än förväntat. Den inhemska efterfrågan blir drivande i tillväxten även under de närmaste åren. Den offentliga konsumtionen väntas ge ett stort bidrag till tillväxten särskilt under 2016, men även under 2017. Speciellt starkt bedöms den kommunala konsumtionen öka till följd av bl.a. befolkningens demografiska sammansättning, en stadig befolkningsökning och det stora antalet asylsökande. Regeringens olika satsningar väntas också bidra till att den kommunala konsumtionen växer. Även investeringarna i ekonomin, framför allt bostadsinvesteringarna men även de kommunala investeringarna, väntas fortsätta att växa snabbt under de närmaste åren, men bidraget till BNP-tillväxten kommer enligt regeringens bedömning inte att bli lika stort som under 2014 och 2015. Den starka utvecklingen inom bostadssektorn hålls bl.a. tillbaka av bristen på arbetskraft i byggbranschen. Regeringen räknar också med att industrins investeringar avtar till följd av bl.a. den svagare exportutvecklingen.

Hushållskonsumtionen ökade ganska snabbt under det första halvåret 2016, och regeringen räknar med att hushållskonsumtionen kommer att fortsätta att vara en stark drivkraft i ekonomin under de närmaste åren. Utskottet delar regeringens bedömning. Den fortsatt mycket expansiva penningpolitiken med extremt låga räntor, den starka arbetsmarknaden med stigande sysselsättning och lägre arbetslöshet och ett högt sparande i hushållssektorn talar enligt utskottet för en fortsatt hög hushållskonsumtion. Utskottet konstaterar att hushållens optimism över sin egen och Sveriges ekonomi i KI:s barometrar har stigit under de senaste månaderna efter att ha legat på en lägre nivå än normalt under en ganska lång tid. KI:s senaste barometrar visar dessutom att detaljhandelsföretagen har höga förväntningar på utvecklingen framöver.

Fortsatt stigande sysselsättning och lägre arbetslöshet

Trots den svaga världskonjunkturen fortsatte sysselsättningen att stiga snabbt under 2015. Uppgången betyder att sysselsättningsgraden i den svenska ekonomin, dvs. sysselsättningen som andel av befolkningen (15–74 år), nu för första gången är högre än den var när finanskrisen bröt ut 2008. Den fortsatt starka inhemska efterfrågan talar enligt utskottet för att sysselsättningen ökar ytterligare under de närmaste åren. Den bedömningen stärks av andra faktorer, t.ex. det höga antalet lediga jobb i Arbetsförmedlingens statistik och företagens anställningsplaner enligt KI:s barometrar. Utskottet kan dessutom konstatera att företagen har justerat upp sina anställningsplaner i de senaste månadernas barometrar, särskilt inom handeln och byggverksamheten.

Utskottet kan dock konstatera att även andelen företag som upplever brist på arbetskraft har ökat. Det är en utveckling som om den förvärras kan dämpa den positiva utvecklingen. Enligt utskottet verkar det dock än så länge inte handla om en generell arbetskraftsbrist utan mer om svårigheter att hitta specifik kompetens på arbetsmarknaden.

Regeringen räknar med att sysselsättningen stiger med 1,8 procent under 2016 och ytterligare 1,5 procent under 2017. I takt med att sysselsättningen stiger sjunker även arbetslösheten. Regeringen bedömer att antalet arbetslösa i procent av arbetskraften sjunker till 6,8 procent under 2016 och till 6,3 procent under 2017, bl.a. på grund av att sysselsättningen ökar betydligt snabbare än antalet personer i arbetskraften. Utskottet noterar att arbetslösheten enligt SCB:s arbetskraftsundersökning låg på 6,9 procent under det tredje kvartalet 2016, i säsongsrensade och s.k. utjämnade tal.

Stor osäkerhet om utvecklingen

Enligt utskottet är det rimligt att anta att både den internationella och den svenska ekonomin under de närmaste åren utvecklas ungefär i linje med den bedömning som regeringen gör i budgetpropositionen. Osäkerheten i prognoserna är dock stor.

Utskottet delar regeringens bedömning och bedömningarna i Moderaternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas partimotioner om att det finns risker som pekar mot att den ekonomiska utvecklingen kan bli sämre än förväntat. Det kan t.ex. handla om att den kinesiska ekonomin går in i en kraftig nedgång med en betydligt svagare tillväxt framöver än den som regeringen räknar med i budgetpropositionen. En sådan utveckling skulle kraftigt bromsa återhämtningen i världsekonomin och därmed också försämra utsikterna för den svenska ekonomin, framför allt genom en lägre svensk export. En annan risk är att ett brittiskt utträde ur EU får en betydligt större negativ effekt på den europeiska ekonomin och det europeiska samarbetet än vad som i allmänhet förväntas. Det skulle påverka såväl den globala som den svenska ekonomin.

En mer inhemskt orienterad osäkerhet i regeringens prognoser är bedömningar av omfattningen av antalet asylsökande under de kommande

åren och hur snabbt nyanlända kan etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. En annan inhemsk risk är att prisuppgången på bostäder förbyts till en snabb prisnedgång, vilket i kombination med hushållens höga skuldsättning skulle kunna leda till en lägre hushållskonsumtion och därmed också en lägre tillväxt och sysselsättning.

Regeringens BNP-prognos i linje med andra prognoser

Till sist kan utskottet konstatera att andra bedömningar av den svenska BNP-tillväxten som publicerats den senaste tiden ligger ungefär i linje med regeringens prognos. Till exempel räknar KI (Lönebildningsrapporten oktober 2016) med att BNP stiger 3,4 respektive 2,1 procent under 2016 och 2017, och Riksbanken (Penningpolitisk rapport oktober 2016) räknar med en tillväxt på 3,3 respektive 2 procent under samma period. EU-kommissionen bedömer i sin höstprognos (november 2016) att den svenska ekonomin växer med 3,4 procent 2016 och 2,4 procent 2017. Det är visserligen en eller ett par tiondelar lägre än regeringens bedömning i budgetpropositionen, men enligt utskottet är skillnaden liten med tanke på de stora osäkerheter som omgärdar prognoserna. Utskottet noterar att EU-kommissionen t.o.m. räknar med en något högre svensk tillväxt under 2017 än vad regeringen gör.

2 Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Genom ordning och reda i de offentliga finanserna skapas förutsättningar för en offensiv politik för ökade investeringar i jobb, välfärd och klimat. Politiken ska därför även i fortsättningen inriktas på att genomföra viktiga och angelägna samhällsinvesteringar i stället för skattesänkningar. Utgifter av tillfällig karaktär bör hanteras utan krav på kortsiktiga budgetförstärkningar, varför det finansiella sparandet tillfälligt försämras 2017. När tillfälliga faktorer har en stor effekt på det finansiella sparandet behöver en större vikt läggas på utvecklingen på lite längre sikt. En låg offentlig skuldsättning och ett högt förtroende för Sveriges offentliga finanser gör det också rimligt att återgången till överskottsmålet inte sker omedelbart utan att finanspolitiken bedrivs så att målet nås senast 2020.

Investeringar i välfärden är en central del i samhällsbygget och en förutsättning för att kommuner och landsting ska kunna möta behovet av välfärdstjänster och att fler ska vilja arbeta inom vården och omsorgen. Politiken ska präglas av jämställdhet. För att vända nedgången i kunskapsresultaten och verka för en jämlik kunskapsskola behöver både lärare och elever prioriteras. En arbetsmarknad som tillvaratar människors kompetens och vilja att arbeta är grunden för välfärd och tillväxt, varför nyanländas etablering på arbetsmarknaden och i samhället står i fokus. Investeringar i bostäder och infrastruktur tillsammans med en aktiv närings- och innovationspolitik ska bidra till att skapa konkurrenskraft och tillväxt, och därmed fler jobb. Klimatinvesteringar är centrala för miljöpolitiken, framför allt inom förnybar energi och fossilfria transporter.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

I detta kapitel behandlas riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Propositionens förslag till riktlinjer beskrivs i avsnitt 2.1 och oppositionspartiernas förslag i avsnitt 2.2.

2.1 Propositionen

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Finanspolitikens övergripande inriktning

Genom en stram finanspolitik har ärvda underskott i de offentliga finanserna kunnat minska, och angelägna investeringar har möjliggjorts av en ansvarsfull politik. Angelägna investeringar ska enligt regeringen ha företräde framför skattesänkningar. Det finanspolitiska ramverket är grunden för regeringens ekonomiska politik. Ordning och reda ska gälla i de offentliga finanserna. Det ger stabila planeringsförutsättningar för olika aktörer och uppmuntrar investeringar samtidigt som det bedöms bidra till en god ekonomisk utveckling och till att värna välfärden.

Regeringens prognoser utgår från Migrationsverkets planeringsantagande som innebär betydligt färre asylsökande per år 2016–2020 än 2015. En betydande del av utgifterna är därför kopplade till migration och etablering av tillfällig karaktär. Det bedöms som rimligt att en exceptionell händelse, som det mycket stora antalet asylsökande, kan hanteras utan krav på kortsiktiga budgetförstärkningar. Kommunsektorn bedöms behöva permanent förstärkta resurser. Permanent budgetförstärkningar prioriteras framför kortsiktiga åtgärder. Sammantaget föreslås reformer för 23,6 miljarder kronor 2017 som delvis finansieras med inkomstökningar och utgiftsminskningar på sammantaget 6,36 miljarder kronor. Den offentliga sektorns finanser försvagas med 16,35 miljarder kronor 2017. Regeringen avser att vidta ett antal åtgärder som minskar statens utgifter, bl.a. en omläggning av ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga, olika åtgärder för att öka effektiviteten och förbättra matchningen på arbetsmarknaden och åtgärder för mer träffsäkra nystartsjobb. Inkomstförstärkningarna består bl.a. av avdragsförbud för ränta på vissa efterställda lån, ändrad skiktgräns för statlig inkomstskatt, ändrad intäktsränta på skattekontot och en kemikalieskatt. Avgörandet om i vilken takt det finansiella sparandet i den offentliga sektorn ska förändras bör enligt regeringen baseras på en samlad bedömning utifrån stabiliserings-, fördelnings- och strukturpolitiska utgångspunkter. Normalt sett bör fokus vid bedömningen av budgetutrymmet främst ligga på det offentligfinansiella och realekonomiska läget under budgetåret. När tillfälliga faktorer har stor effekt på det finansiella sparandet anses dock en större vikt behöva läggas vid utvecklingen på lite längre sikt.

Det bedöms som viktigt att även i fortsättningen bedriva en ansvarsfull politik samtidigt som det är angeläget att bygga upp marginaler för att möta nästa konjunkturedgång. Det kräver enligt regeringen såväl en generell kostnadskontroll som ett rättvist och väl fungerande skattesystem med en låg grad av skatteundandragande.

Uppföljning av målet för det finansiella sparandet

Det genomsnittliga finansiella sparandet, enligt det bakåtblickande tioårssnittet, var lägre än 1 procent av BNP under perioderna 2005–2014 och 2006–2015, se tabell 2.1. Det förklaras i huvudsak av den utdragna lågkonjunkturen och av tidigare ofinansierade åtgärder. Enligt den s.k. sjuårsindikatorn låg det offentliga sparandet ca 1,7 procent under den målsatta nivån 2014 och 2015. Därefter väntas sparandet förbättras, för att 2017 ligga ca 1 procent under målet. Det strukturella sparandet bedöms förbättras med 1,1 procent mellan 2014 och 2016. Som en följd av tillfälliga effekter väntas sparandet försvagas 2017 till ett underskott om ca 0,3 procent. Därefter väntas sparandet komma att förbättras för att 2020 överstiga målet med 0,6 procent.

Tabell 2.1 Finansiellt sparande i den offentliga sektorn och indikatorer för uppföljning av överskottsmålet

Procent av BNP respektive potentiell BNP

Utfallsdata för 2014 och 2015, prognos för 2016–2020

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Finansiellt sparande	-1,6	-0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,8	1,5
Bakåtblickande tioårssnitt	0,5	0,3					
Sjuårsindikatorn	-0,7	-0,7	-0,4	0,0			
Strukturellt sparande	-0,9	-0,2	0,2	-0,3	0,1	0,9	1,6
BNP-gap	-2,2	-0,9	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

I enlighet med 2 kap. 1 § budgetlagen (2011:203) redogör regeringen för hur återgången till överskottsmålet ska åstadkommas. I propositionen framhålls att det är viktigt att avvikelser från den målsatta nivån korrigeras, men att det inte ska göras på ett mekaniskt sätt utan baseras på en samlad bedömning av stabiliserings-, fördelnings- och strukturpolitiska omständigheter. Normalt sett bör fokus i bedömningen av budgetutrymmet främst ligga på det offentligfinansiella och realekonomiska läget under budgetåret. När tillfälliga faktorer har stor effekt på det finansiella sparandet anses det dock motiverat att lägga en större vikt vid utvecklingen på lite längre sikt. Med en förhållandevis låg offentlig skuldsättning och ett högt förtroende för Sveriges offentliga finanser görs bedömningen att sparandet kan stärkas i en takt som värnar samhällsekonomisk balans utan att hållbarheten och förtroendet för de offentliga finanserna äventyras. Som en följd av tidigare stora underskott och det stora antalet asylsökande, som innebär en belastning på de offentliga finanserna på kort sikt, anses det rimligt att inte omedelbart återgå till överskottsmålet. Regeringen avser därför att bedriva en finanspolitik som gör att överskottsmålet nås senast 2020. Den avvikelse från den målsatta nivån som byggts upp under tidigare år anses vara så stor att ett finansiellt sparande på 1 procent av BNP inte kan förväntas uppnås de närmaste åren.

När det gäller riksdagens beslutade nivå på överskottsmålet om 1 procent av BNP över en konjunkturcykel har regeringen för avsikt att återkomma med en bedömning i 2017 års ekonomiska vårproposition och ett förslag till ändrad

nivå i budgetpropositionen för 2018, detta mot bakgrund av det förslag som kommittén för översyn av överskottsmålet (dir. 2015:63) har presenterat.

Utgiftstaken för staten

I propositionen lämnar regeringen i enlighet med budgetlagen ett förslag till nivå på utgiftstaket för staten för det tredje tillkommande året, dvs. 2019. Regeringen gör också en bedömning av utgiftstakets nivå för 2020. Förslaget till utgiftstak för 2019 innebär att nivån ökar med 60 miljarder kronor i förhållande till 2018. Bedömningen av nivån för 2020 innebär en ökning av nivån med 74 miljarder kronor jämfört med 2019. Förslaget för 2019 och bedömningen för 2020 överensstämmer med de bedömningar av taknivåerna som gjordes i 2016 års ekonomiska vårproposition.

Tabell 2.2 Utgiftstak för staten enligt regeringen

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Summa utgifter exkl. statsskuldsräntor	947 743	966 552	973 021	984 436
därav minskning av anslagsbehållningar	-7 019	-1 426	-1 809	-2 476
Utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget	300 395	314 425	324 827	336 155
Takbegränsade utgifter	1 248 138	1 280 977	1 297 848	1 320 591
Budgeringsmarginal	25 862	51 023	94 152	145 409
<i>Budgeringsmarginal i procent av takbegränsade utgifter</i>	2,1 %	4,0 %	7,3 %	11,0 %
Utgiftstak för staten	1 274 000	1 332 000	1 392 000	1 466 000
<i>Utgiftstak för staten i procent av potentiell BNP</i>	28,0 %	28,1 %	28,2 %	28,3 %

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

Förslaget till och bedömningen av nivån på utgiftstaken 2019 respektive 2020 medför en budgeringsmarginal på 7,3 respektive 11 procent av de takbegränsade utgifterna. Det är ett större utrymme än den säkerhetsmarginal som regeringen som minst vill upprätthålla till utgiftstaket. En budgeringsmarginal som endast motsvarar säkerhetsmarginalen skulle enligt regeringen kunna komma att begränsa möjligheterna att genomföra prioriterade reformer på utgiftssidan under mandatperioden. Om det under de kommande åren bedöms som förenligt med det finansiella sparandet är det enligt regeringen rimligt att reformer genomförs på budgetens utgiftssida. Samtidigt framhålls att ett utrymme under utgiftstaket inte i sig betyder att det kommer att användas för att öka de takbegränsade utgifterna.

Den föreslagna nivån på utgiftstaket för 2019 uppgår till 28,1 procent som andel av potentiell BNP. Bedömningen av nivån på utgiftstaket för 2020 innebär att utgiftstaket växer något som andel av potentiell BNP till 28,3 procent.

I enlighet med praxis avrundas de årsvisa tekniska justeringarna till hela miljarder kronor. Utgiftstaken för 2017–2020 ändras därför inte av tekniska

skäl eftersom summan av de förändringar som motiverar en teknisk justering av utgiftstaken för dessa år avrundas ned till 0 miljarder kronor.

Prognoser över statens budget och de offentliga finanserna 2017–2020

Under perioden 2017–2020 beräknas statens budgetsaldo förstärkas med ca 86 miljarder kronor, från 7 miljarder kronor 2017 till ca 93 miljarder kronor 2020. Inkomsterna i statens budget väntas öka med ca 14 procent och utgifterna med ca 5 procent under samma period.

Enligt regeringen beräknas de takbegränsade utgifterna öka med ca 73 miljarder kronor mellan 2017 och 2020, varav ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget svarar för ca 36 miljarder kronor. Den makroekonomiska utvecklingen förklarar den enskilt största delen av utgiftsökningen och motsvarar sammanlagt 49 miljarder kronor. Utgiftsökningarna 2017–2020 förklaras också av reformer. Dessa bidrar till minskade utgifter på sammanlagt 11 miljarder kronor. Förändringen av volymer i transfereringssystemen väntas minska utgifterna med 3 miljarder kronor. Utgifterna beräknas slutligen öka till följd av pris- och löneomräkning, tekniska justeringar m.m. med sammanlagt 39 miljarder kronor.

Tabell 2.3 Statens budgetsaldo och statsskulden enligt regeringen

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Inkomster i statens budget	979 734	1 015 052	1 063 178	1 116 058
därav inkomster av försåld egendom	5 000	5 000	5 000	5 000
Utgifter i statens budget	972 376	993 975	1 002 927	1 022 946
därav statsskuld räntor	16 468	18 412	29 887	36 686
Riksgäldskontorets nettoutlåning	8 226	9 055	62	1 869
Kassamässig korrigering	0	0	0	0
Statens budgetsaldo	7 358	21 077	60 251	93 112
Statsskuld vid årets slut ¹	1 317 632	1 291 278	1 235 398	1 136 708
<i>Statsskuld i procent av BNP</i>	29,0 %	27,3 %	25,0 %	22,0 %

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

¹ Avser konsoliderad statsskuld, vilket innebär att statliga myndigheters innehav av statspapper räknats bort.

Av tabell 2.3 framgår att de växande budgetöverskotten leder till att statsskulden minskar både nominellt och i procent av BNP. I slutet av 2020 beräknas skuldkvoten, dvs. den konsoliderade statsskulden som andel av BNP, uppgå till 22 procent. Den konsoliderade bruttoskulden, den s.k. Maastrichtskulden, beräknas samtidigt öka t.o.m. 2018 till följd av underskotten i det finansiella sparandet, men i en långsammare takt än BNP. Som andel av BNP minskar skulden från 40,9 procent 2017 till 34,5 procent 2020. Maastrichtskulden understiger under hela perioden referensvärdet inom stabilitets- och tillväxtpakten som är 60 procent av BNP.

Inkomsterna i statens budget beräknas öka med ca 136 miljarder kronor mellan 2017 och 2020. I tabell 2.4 redovisas inkomsterna i statens budget fördelat på olika inkomstslag. De totala skatteintäkterna väntas öka med i genomsnitt ca 4 procent per år 2017–2020. Samtliga skattebaser väntas bidra till ökningen. De lagförslag och aviseringar som lämnas i propositionen beräknas sammantaget medföra att skatteintäkterna ökar med mellan 2 och 3 miljarder kronor per år 2017–2020. Det handlar bl.a. om införande av en kemikalieskatt, höjd energiskatt på el, utfasning av skatten på termisk effekt, sänkt fastighetsskatt på vattenkraftverk, höjd alkoholskatt och avdragsförbud för ränta på vissa efterställda lån.

Tabell 2.4 Inkomster i statens budget enligt regeringen

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Direkta skatter på arbete	644 674	674 511	703 087	730 430
Indirekta skatter på arbete	559 224	582 114	607 029	632 582
Skatt på kapital	228 671	240 926	256 659	271 523
Skatt på konsumtion och insatsvaror	542 573	561 525	583 750	608 064
Övrigt	11 329	11 608	11 822	12 228
Offentliga sektorns skatteintäkter	1 986 471	2 070 685	2 162 347	2 254 827
Avgående poster, skatter till andra sektorer	−968 068	−1 008 936	−1 051 233	−1 094 166
Statens skatteintäkter	1 018 402	1 061 749	1 111 114	1 160 661
Periodiseringar	5 312	−4 677	−4 377	−2 382
Statens skatteinkomster	1 023 715	1 057 072	1 106 737	1 158 279
Övriga inkomster	−43 981	−42 020	−43 559	−42 220
Inkomster i statens budget	979 734	1 015 052	1 063 178	1 116 058

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

I tabell 2.5 redovisas den offentliga sektorns finansiella sparande och dess fördelning på respektive delsektor. Det finansiella sparandet väntas komma att förstärkas fram t.o.m. 2020. Trots en god realekonomisk utveckling väntas återhämtningen emellertid vara svag fram t.o.m. 2017, vilket förklaras av det stora antalet asylsökande 2015 som även beräknas påverka utgifterna för 2017 om än i mindre omfattning än för 2016. Underskottet i de offentliga finanserna väntas därför i stort vara oförändrat 2017 (−11 miljarder kronor) jämfört med 2016 (−9 miljarder kronor), vilket i huvudsak förklaras av att utgifterna inom migrationsområdet förväntas fortsätta öka, samtidigt som ålderspensionssystemets och kommunsektorns finanser försämras. Från och med 2018 väntas de offentliga finanserna komma att förstärkas, främst som en följd av den automatiska budgetförstärkningen. Kapitalinkomsterna i ålderspensionssystemet bedöms inte vara tillräckligt stora, vilket förklarar det negativa sparandet. Inom kommunsektorn väntas behovet av välfärdstjänster och investeringar komma att öka, varför sparandet väntas minska.

Den genomsnittliga förstärkningen av de offentliga finanserna beräknas uppgå till ca 0,3 procent av BNP per år 2015–2020. Inkomsterna ökar sammantaget som andel av BNP, medan utgifterna är i stort sett oförändrade.

Tabell 2.5 Den offentliga sektorns finansiella sparande enligt regeringen

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Offentlig sektors inkomster	2 224 622	2 320 880	2 428 001	2 539 041
Offentlig sektors utgifter	2 236 046	2 320 873	2 388 928	2 460 825
Finansiellt sparande	–11 424	8	39 073	78 216
Staten	11 995	30 499	69 911	108 194
Ålderspensionssystemet	–5 529	–9 006	–5 698	–3 646
Kommunsektorn	–17 891	–21 486	–25 140	–26 332
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP</i>	<i>–0,3 %</i>	<i>0,0 %</i>	<i>0,8 %</i>	<i>1,5 %</i>

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

Uppföljning av statens budget och de offentliga finanserna 2016

Enligt 9 kap. 1 § budgetlagen ska regeringen följa hur statens inkomster, utgifter och upplåning utvecklas i förhållande till beräknade och beslutade belopp, och i budgetpropositionen förklara väsentliga skillnader mellan budgeterade belopp och beräknat utfall för det innevarande budgetåret. I propositionen anges att statens inkomster för 2016 väntas bli ca 48 miljarder kronor högre än vad som beräknades i statens budget för 2016. Det förklaras främst av högre intäkter från hushållens skatt på kapitalinkomster, som en följd av utvecklingen på bostads- och aktiemarknaden, högre intäkter från skatt på konsumtion och insatsvaror och något högre intäkter från skatt på arbete. Utgifterna i statens budget bedöms bli 6,9 miljarder kronor lägre än de beslutade utgiftsramarna för 2016, vilket förklaras av att utgifterna inom flera utgiftsområden minskat, bl.a. utgiftsområde 26 Statsskuldsräntor. Minskningen motverkas delvis av ökade utgifter inom utgiftsområde 8 Migration. Eftersom en stor del av utgiftsökningen avser statsskuldsräntor beräknas de takbegränsade utgifterna komma att öka med 0,9 miljarder kronor jämfört med statens budget 2016. Som en följd av att intäkterna väntas bli högre och utgifterna något lägre än vad som beräknades i statens budget för 2016, förstärks statens budgetsaldo 2016 jämfört med beräkningen i statens budget. När det gäller den offentliga sektorns finansiella sparande anges att prognosen reviderats upp som en följd av att inkomsterna från hushållens skatt på kapital och konsumtion reviderats upp i förhållande till beräkningen i vårpropositionen. Samtidigt anges att utgifter relaterade till migrations-, arbetsmarknads- och ohälsområden har reviderats ned. Investeringsutgifterna i framför allt kommunsektorn väntas däremot bli högre än vad som beräknades i vårpropositionen. Totalt beräknas den offentliga sektorns finansiella sparande till –9 miljarder kronor 2016.

Finansiellt sparande enligt olika bedömare

Regeringen jämför i propositionen olika bedömningar av det finansiella och det strukturella sparandet för den offentliga sektorn, se tabell 2.6. Detta följer av att regeringen enligt 9 kap. 5 § budgetlagen regelbundet ska redovisa en utvärdering av sina prognoser. Jämförelsen visar att regeringen räknar med en något snabbare återhämtning för 2016 i de offentliga finanserna jämfört med framför allt internationella bedömare och Konjunkturinstitutet (KI). Skillnaden mot KI förklaras av olika bedömningar av skatteinkomsternas utveckling, där KI:s bedömning är att framför allt kapitalbeskattningen utvecklas svagare än enligt regeringens bedömning. För 2017 är Ekonomistyrningsverkets prognos och KI:s prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande helt i linje med regeringens. Skillnaden mellan regeringens och EU-kommissionens prognos för 2017 förklaras av olika bedömningar av den ekonomiska återhämtningen, konsumtionsefterfrågan, utvecklingen på arbetsmarknaden och inflationsutvecklingen. Skillnaden mellan regeringens och olika bedömares prognoser över det strukturella sparandet beror på olika prognoser för BNP-gapet och på olika beräkningsmetoder.

Tabell 2.6 Finansiellt sparande enligt olika bedömare

Procent av BNP eller potentiell BNP

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
<i>Finansiellt sparande</i>						
Regeringen	-0,1	-0,2	-0,3	0,0	0,8	1,5
Konjunkturinstitutet	-0,1	-0,6	-0,3	0,2	0,6	0,5
Konjunkturinstitutet exkl. åtgärder	-0,1	-0,6	-0,3	0,3	1,2	1,8
Ekonomistyrningsverket	-0,1	0,0	-0,3	0,0	0,5	1,2
Riksbanken	-0,1	0,1	0,0	0,2		
EU-kommissionen	0,0	-0,4	-0,7			
OECD	-1,1	-0,6	-0,3			
IMF	-0,9	-0,9	-0,8	-0,4	-0,2	0,0
<i>Strukturellt sparande</i>						
Regeringen	-0,2	0,2	-0,3	0,1	0,9	1,6
Konjunkturinstitutet	-0,2	-0,5	-0,8	-0,3	0,3	0,5
Konjunkturinstitutet exkl. åtgärder	-0,2	-0,4	-0,8	0,0	1,1	2,0
Ekonomistyrningsverket	-0,2	0,2	-0,3	0,1	0,9	1,6
EU-kommissionen	0,3	-0,5	-0,5			
OECD	-0,4	-0,8	-1,2			
IMF	-0,7	-1,0	-1,0	-0,6	-0,5	-0,3

Anm.: Konjunkturinstitutets prognos är från den 31 augusti, Ekonomistyrningsverkets från den 6 september, Riksbankens från den 7 september, EU-kommissionens från den 3 maj, OECD:s från den 1 juni och IMF:s från den 12 april.

Källa: Budgetpropositionen för 2017.

Regeringens inriktning av den ekonomiska politiken

Sverige bedöms stå starkt i en värld präglad av långsam ekonomisk återhämtning. Trots detta finns flera utmaningar – hög arbetslöshet, fallande skolresultat, behov av klimatomställning och växande ekonomisk ojämlikhet. För att stärka människors jobbmöjligheter vill regeringen underlätta inträdet på arbetsmarknaden och förbättra etableringsinsatserna för nyanlända. Skolan bedöms som grunden i det jämlika samhällsbygget, och den måste förbättras för både lärare och elever. Sverige har som mål att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer genom att minska miljöutsläppen och utöka klimatinvesteringarna. Sammantaget vill regeringen se ett samhälle som är både jämställt och jämlikt när det gäller sysselsättning och inkomster, men också ett säkert och tryggt samhälle för alla.

Investeringar i välfärden

Enligt regeringen är satsningar på den gemensamma välfärden en viktig del av den ekonomiska politiken och en förutsättning för att kommuner och landsting ska kunna möta medborgarnas behov av välfärdstjänster och förbättra kvinnors livsvillkor. I propositionen föreslår regeringen att kommuner och landsting årligen ska tillföras 10 miljarder kronor i generella statsbidrag för att anställa fler och därigenom förbättra välfärdens kvalitet inom både vård, skola och omsorg. Investeringar i välfärden har enligt regeringen stor betydelse för arbetsmiljön och arbetsvillkoren i kommunsektorn, inte minst för att fler ska vilja arbeta inom äldreomsorgen och vården. Vidare framhålls att skolan är en central del av samhällsbygget och en förutsättning för ett Sverige som håller ihop. Samtidigt konstateras att kunskapsresultaten i den svenska skolan har försämrats under många år och att grundskolan har blivit alltmer ojämlik. Detta märks genom att fler elever inte är behöriga till eller inte fullföljer gymnasieutbildningen, och drabbar i större utsträckning pojkar. Regeringen avser att återkomma med förslag om att införa s.k. lovskola för elever i årskurs 8 och 9 som riskerar att inte uppnå gymnasiebehörighet. Regeringen vill också se en inkluderande skola och framhåller att det stora antalet asylsökande och nyanlända barn förstärker behovet av insatser.

För att förbättra möjligheterna att tidigt kunna ge stöd efter behov avser regeringen att införa en läsa-skriva-räkna-garanti 2017. I propositionen lyfter regeringen också fram att lärarna är nyckeln till höjda kunskapsresultat i skolan. Samtidigt har läraryrket under lång tid tappat i attraktionskraft. Regeringen vill därför stimulera till höjda lärarlöner genom att årligen avsätta 3 miljarder kronor, vilket beräknas omfatta ca 60 000 lärare. Fler lärare behöver utbildas för att möta lärarbristen, varför regeringen bl.a. föreslår en utbyggnad av lärar- och förskolläraryrket. Genom de s.k. välfärds miljarderna skapas enligt regeringen bättre förutsättningar för att nå målet om en jämlik kunskapsskola.

Fler jobb

En väl fungerande arbetsmarknad som tar till vara människors kompetens och vilja att arbeta är enligt regeringen grunden för Sveriges välfärd och konkurrenskraft. Regeringens mål om lägst arbetslöshet i EU 2020 är ambitiöst och ställer stora krav på politisk handlingskraft. Samtidigt som efterfrågan på arbetskraft är stark är arbetslösheten fortfarande hög i vissa grupper, främst bland vuxna med kort utbildning och de som varit kort tid i Sverige. För att möta dessa utmaningar vill regeringen driva en aktiv arbetsmarknadspolitik med kompetenshöjande åtgärder och en snabbare etablering för nyanlända. Regeringen har redan inlett ett s.k. kunskapslyft. Inom ramen för detta föreslås i propositionen medel för fler platser inom yrkesvux och lärlingsvux. Därtill föreslås en utbyggnad av lärarutbildningen. Regeringen räknar med att antalet statligt finansierade utbildningsplatser inom Kunskapslyftet ökar med över 24 000 till 2019 jämfört med 2016, och fullt utbyggt omfattar Kunskapslyftet ca 70 000 platser inom yrkesvux, lärlingsvux, folkbildning, högskola och yrkeshögskola.

Enligt propositionen har regeringen inlett arbetet med att införa en 90-dagarsgaranti för unga, vilket innebär att arbetslösa ungdomar ska erbjudas ett arbete, en insats som leder till arbete eller en utbildning inom 90 dagar. För att göra det lättare att genomföra garantin har regeringen bl.a. infört traineejobb och utbildningskontrakt. Enligt regeringen ses dessa stöd som verktyg för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden, samtidigt som personalen i välfärdsyrken avlastas hos kommuner och landsting, varför man avser att förstärka extratjänsterna genom att ändra regelverket så att de bl.a. omfattar arbete på 100 procent i stället för 75 procent. Regeringen framhåller att resurser för arbetsmarknadspolitiska insatser och stöd ska användas effektivt, vilket motiverar att nystartsjobben i större utsträckning riktas till nyanlända och personer som varit arbetslösa i mer än tre år. Jobb med lägre kvalifikationskrav kan vara en möjlig väg in på arbetsmarknaden genom s.k. moderna beredskapsjobb i staten. Regeringen föreslår att beredskapsjobben införs successivt fr.o.m. 2017 för att sammanlagt sysselsätta 5 000 personer 2020.

Regeringen vill ytterligare påskynda de nyanländas etablering på arbetsmarknaden genom tidiga insatser under asyltiden till bl.a. folkbildningen för ökade kunskaper i svenska. Regeringen föreslår att Arbetsförmedlingen tillförs medel för att redan under asylprocessen kunna erbjuda kompetenskartläggningar för asylsökande. Myndighetens etableringsuppdrag väntas växa påtagligt. Samtidigt menar regeringen att uppdraget behöver förenklas och effektiviseras. Vidare krävs insatser för att öka arbetsgivarnas benägenhet att anställa nyanlända. Subventionerade anställningar kan ge nyanlända förbättrade jobbchanser, och en mer träffsäker utformning av nystartsjobben bedöms ge en snabbare etablering för nyanlända. För nyanlända i yrkesverksam ålder som har utbildning och erfarenhet inom bristyrken föreslår regeringen ytterligare medel för att främja snabbspåren för nyanlända i syfte att korta tiden till jobb. För nyanlända med enbart

förgymnasial utbildning behöver vuxenutbildningen byggas ut liksom den kommunala vuxenutbildningen i svenska för invandrare (sfi), varför regeringen vill avsätta medel inom dessa områden.

Regeringen vill investera i bostäder för att stimulera jobbtillväxten och föreslår att medel avsätts för en översyn av Boverkets byggregler för att förenkla regelverket och samtidigt främja konkurrensen, och därmed skapa ett långsiktigt hållbart byggande. Vidare föreslås ökade medel till länsstyrelserna för en effektivare handläggning och rådgivning i fråga om plan- och bygglovsärenden. I propositionen aviseras också ändringar av reglerna för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostäder. Regeringens ambition är att investera i infrastruktur, varför man vill avsätta medel om 3,7 miljarder kronor 2019 och 5 miljarder kronor 2020, merparten i järnvägsunderhåll.

I propositionen framhålls att en aktiv närings- och innovationspolitik ska bidra till fler och växande företag och därmed jobbtillfällen. Regeringen vill bl.a. göra det lättare för fler enmansföretagare att ta steget att anställa genom att sänka arbetsgivaravgifterna för den första anställda under det första året, ett s.k. växa-stöd. Förslaget avser enskilda näringsidkare, och de nya reglerna föreslås vara tillfälliga och gälla t.o.m. 2021. För att minska den administrativa bördan för små verksamheter med liten omsättning föreslår regeringen även att en omsättningsgräns för mervärdesskatt införs. För att möta de utmaningar som samhället står inför och dra nytta av digitalisering, hälsa och miljö- och klimatteknik, behövs enligt regeringen ett nära samarbete mellan politiken, näringslivet och lärosätena, varför flera samverkansprogram har inletts. Målet om att vara världsledande i att använda digitaliseringens möjligheter måste förnyas, och regeringen avser att återkomma med en samlad digitaliseringspolitik. Som en del i det arbetet vill man redan nu ge utökat stöd till landsbygden för bredbandsutbyggnad. Därtill avser regeringen att återkomma med en proposition om forskning, innovation och högre utbildning.

Ett av världens första fossilfria välfärdsländer

Regeringens ambition är att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Klimatet är därmed en prioriterad fråga, och enligt propositionen höjs ambitionen genom att man ytterligare minskar den totala mängden utsläppsrätter inom EU:s utsläppshandelssystem. Ett sätt att minska utsläppen är genom en s.k. utsläppsbröms som annullerar utsläppsrätter, varför regeringen årligen vill avsätta medel för detta 2018–2020. Enligt regeringen behöver man också minska utsläppen utanför utsläppshandelssystemet, vilket innebär att systemet behöver ses över. Som ytterligare ett led i att bidra till den höjda ambitionen inom EU vill regeringen löpande ta bort utsläppsenheter som inte behövs för att uppfylla Sveriges åtagande för de sektorer som inte omfattas av systemet.

Riksdagens etappmål om att klimatutsläppen ska minska med 40 procent till 2020 jämfört med 1990 kommer enligt regeringen att kunna uppnås. Ambitionen är att det så långt som möjligt ska göras med nationella insatser. Därför vill regeringen årligen avsätta medel för att förstärka stödet till lokala och regionala klimatinvesteringar genom det s.k. klimatklivet framför allt 2019–2020, förstärka stadsmiljöavtalen 2017–2018 och införa ekonomiska styrmedel som t.ex. miljöskatter. Regeringens förslag om en ny kemikalieskatt beräknas ge en årlig inkomstökning från ca 1 miljard kronor 2017 till ca 2 miljarder kronor 2020.

Miljö- och klimatarbetet omfattar enligt propositionen främst förnybar energi, fossilfria resor och transporter samt lokala och internationella klimatinvesteringar. Riksdagens mål om att andelen förnybar energi i transportsektorn ska vara minst 10 procent 2020 bedöms kunna uppnås med befintliga styrmedel och åtgärder. Regeringen har som ambition att bl.a. införa skatt på flygresor, som utreds för närvarande, och ett bonus–malus-system senast den 1 juli 2018. En viktig del i arbetet med att ställa om till en fossilfri fordonsflotta är att skapa långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel, varför regeringen vill ta fram förslag på nya regler för ekonomiska styrmedel på området. För att ge fortsatt stöd för bilar med låga utsläpp vill regeringen avsätta resurser för att förlänga den s.k. supermiljöbilspremien t.o.m. 2017 och skjuta fram den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar till att även omfatta 2020. Förslaget beräknas årligen minska skatteintäkterna, från ca 0,2 miljarder kronor 2017 till 0,3 miljarder kronor 2020. Enligt propositionen avser regeringen att återkomma med ett klimatpolitiskt ramverk som baseras på Miljömålsutredningens förslag i en proposition i början av 2017. Regeringen vill också förstärka miljöarbetet med att uppnå en giftfri miljö, bl.a. genom att ta fram förutsättningar – genom både lagstiftning och ekonomiska styrmedel – för en cirkulär och biobaserad ekonomi. Den cirkulära ekonomin innebär en resurseffektiv återanvändning och återvinning av produkter och material. I propositionen föreslås en skattereduktion för reparationer och underhåll av vitvaror och en sänkt mervärdesskatt för vissa reparationer för 2017–2020.

Ett välfungerande flyktingmottagande

Det stora antalet människor som hösten 2015 sökte sig till Sverige innebar en stor utmaning för centrala samhällsfunktioner. Regeringen har därför vidtagit en rad åtgärder för att minska antalet asylsökande, och Sverige har i dag en reglerad invandring. I propositionen framhålls att Sverige ska ha ett välfungerande flyktingmottagande som gör att nyanlända kan etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället i övrigt, men också att återvändandearbetet måste fungera bättre. Regeringen vill reformera ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga genom ett förenklat regelverk, förbättrade planeringsförutsättningar för kommuner, en minskad administrativ börda och bättre kostnadseffektivitet. Kommuner som har

svårigheter att ställa om till det nya ersättningssystemet ska kunna kompenseras. Vidare vill regeringen fortsätta att effektivisera Migrationsverkets verksamhet och stärka styrningen och uppföljningen av myndigheten. Regeringens förslag att reformera ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga innebär en tillfällig utgiftsökning 2017. Sammantaget medför dock regeringens förslag inom migrationsområdet och omläggningen av ersättningssystemet årliga utgiftsbesparingar på mellan 8 och 10 miljarder kronor 2018–2020, också på grund av färre personer i mottagningssystemet.

Jämställdhet i samhället

Sverige har en feministisk regering vars jämställdhetspolitik bygger på det övergripande målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdhet bidrar också till ekonomisk utveckling genom att både kvinnors och mäns potential tas till vara. Regeringen vill förstärka jämställdhetsarbetet genom att bl.a. inrätta en jämställdhetsmyndighet 2018, men också genomlysna betydelsen av skattesystemets utveckling ur ett jämställdhetsperspektiv. Regeringens mål är att kvinnors sysselsättningsgrad ska vara lika hög som mäns och att löneskillnaderna mellan kvinnor och män ska utjämnas. I propositionen framhålls därför vikten av att förbättra förutsättningarna för heltidsarbete och ett ökat arbetskraftsdeltagande bland kvinnor. Alltför ofta organiseras kvinnors arbete så att heltid inte erbjuds. Regeringen vill därför utreda hur detta påverkar kvinnors liv och möjligheter till egen försörjning och en god livsinkomst samt vilka kostnader detta har för det offentliga och för ekonomin i stort. Vidare är mäns våld mot kvinnor ett av de yttersta uttrycken för ojämställdhet, varför regeringen vill avsätta sammanlagt 0,9 miljarder kronor 2017–2020 för att stärka det våldsförebyggande arbetet.

Ett säkert och tryggt samhälle

I propositionen anföras olika åtgärder för att främja ett säkert och tryggt samhälle, men också insatser för att minska såväl sociala och ekonomiska som geografiska klyftor i samhället. Regeringen vill förstärka Polismyndigheten för att kunna öka antalet anställda, varför man föreslår att medel tillförs årligen från 0,1 miljard kronor 2017 till 1 miljard kronor 2020. Även Säkerhetspolisen föreslås få ökade resurser på sammanlagt ca 0,7 miljarder kronor 2017–2020. Regeringen avser att inrätta brottsförebyggande samordnare på både nationell och regional nivå för att främja brottsförebyggande arbete och trygghetsfrågor. För att motverka skatteflykt och skattefusk vill regeringen ge Skatteverket i uppdrag att lämna en rapport till regeringen med åtgärder mot skatteflykt och skattefusk med utgångspunkt från andra länders erfarenhet. För att bryta segregationen behövs det enligt regeringen långsiktiga reformer inom jobb, utbildning, boende, välfärd och jämlikhet. Regeringen vill tillsätta en delegation som bl.a. ska arbeta för att skapa jobb, minska trångboddheten och

förbättra välfärden. Utöver välfärds miljarderna vill regeringen rikta ett antal åtgärder till hushåll med låga inkomster, t.ex. höjt flerbarnstillägg för det tredje barnet och höjd inkomstgräns inom bostadsbidraget.

Granskning och ekonomisk styrning

I kapitel 12 i budgetpropositionen lämnar regeringen sin syn på bl.a. EU:s rekommendationer till Sverige inom ramen för den europeiska planeringsterminen. Regeringen lämnar också sina bedömningar med anledning av de rekommendationer och bedömningar som Finanspolitiska rådet framfört i sin årliga rapport 2016. Det lämnas även en redovisning av hur den ekonomiska styrningen har utvecklats.

Den europeiska planeringsterminen och EU:s rekommendationer till Sverige

Den europeiska planeringsterminen syftar till att öka samstämmigheten i rapporteringen och granskningen av de åtgärder som medlemsstaterna vidtar inom ramen för EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi (Europa 2020), stabilitets- och tillväxtpakten samt förfarandet för övervakning av makroekonomiska obalanser. Under våren 2016 utarbetade medlemsstaterna nationella reformprogram och stabilitets- och konvergensprogram. Utifrån bl.a. dessa program lämnade Europeiska kommissionen i maj 2016 förslag till landspecifika rekommendationer till medlemsstaterna. Samtliga medlemsstater fick rekommendationer, med undantag av Grekland som har ett särskilt stödprogram. Sverige fick liksom föregående år en rekommendation, med förslag till ett antal åtgärder för att minska riskerna för den makroekonomiska stabiliteten. Sverige rekommenderas att ta itu med hushållens ökade skuldsättning genom att korrigera skatteincitamenten, säkerställa att makrotillsynsmyndigheten har mandat att i god tid vidta åtgärder för att värna den finansiella stabiliteten samt att främja bostadsinvesteringar och effektivisera bostadsmarknaden bl.a. genom att införa större flexibilitet i hyressättningen. Regeringen delar kommissionens bedömning och framhåller att åtgärder har vidtagits och vidtas i linje med kommissionens rekommendationer. Regeringen ser rekommendationerna som en möjlighet för EU att uppmuntra till en ansvarsfull ekonomisk politik och uppfyllelse av de mål som medlemsstaterna kommit överens om.

Finanspolitiska rådets bedömningar

Finanspolitiska rådet har till uppgift att utvärdera måluppfyllelsen och inriktningen på finanspolitiken. Den 16 maj publicerade rådet sin årliga rapport till regeringen. I rapporten redovisar rådet sina bedömningar och rekommendationer. Regeringen delar inte de flesta av rådets bedömningar, t.ex. rådets uppfattning att regeringen bryter mot det finanspolitiska ramverket och att finanspolitiken borde vara betydligt stramare 2016–2018.

Sammantaget anser regeringen att den förda politiken är väl avvägd och ändamålsenlig. Regeringen instämmer inte heller i rådets bedömning att regeringen borde ha avstått från att använda bokföringsmässiga åtgärder i slutet av 2015 för att öka sannolikheten att klara utgiftstaket 2016. Regeringen framhåller att regeringen tog ansvar för både utgiftstaket och de offentliga finanserna genom att tidigarelägga utgifterna.

Stärkt tillämpning av jämställdhetsbudgetering

Arbetet med att tillämpa jämställdhetsbudgetering har stärkts i budgetpropositionen för 2017. Det innebär att prioriteringar, vägval och resursfördelning i budgeten så långt det är möjligt sker med beaktande av konsekvenserna för jämställdheten, för att i största möjliga utsträckning främja jämställdhet. I Regeringskansliet pågår ett arbete med att se över resultatanalyser och redovisning av budgetförslag för att i ökad utsträckning integrera jämställdhetsperspektivet och synliggöra konsekvenserna för jämställdhet i resultattexter och i politikens inriktning. Arbetet kommer att fortsätta inför kommande budgetpropositioner.

Redovisning och styrning av statens investeringar

I enlighet med vad som utlovades i budgetpropositionen för 2016 presenteras i budgetpropositionen för 2017 enhetligt strukturerade investeringsplaner för samhällsinvesteringar inom olika områden och en sammanställning av statens samtliga planerade investeringar.

2.2 Motionerna

Allianspartiernas gemensamma riktlinjer för den ekonomiska politiken

I de fyra partimotionerna från Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna presenterar motionärerna en samsyn kring den ekonomiska politiken i form av alliansgemensamma riktlinjer. Det görs i partimotion 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M), partimotion 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C), partimotion 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) och partimotion 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD). Alliansens politik framhålls bygga på ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa och skapa, och där man gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Det krävs en ansvarsfull ekonomisk politik som leder till att fler kommer i arbete och därmed kan finansiera och utveckla välfärden. Det handlar bl.a. om att flyktingmottagandet måste fungera, och att på längre sikt kunna ta till vara de möjligheter som en omfattande befolkningsökning innebär. Motionärerna konstaterar att etableringen och integrationen hittills inte har fungerat särskilt väl. För att förbättra integrationen och skapa lägre trösklar in till arbetsmarknaden krävs

stabila och hållbara offentliga finanser och genomgripande strukturella reformer av arbetsmarknaden, utbildningssystemet och bostadsmarknaden.

Allianspartierna välkomnar den överenskommelse som slöts i våras mellan sju partier i riksdagen om ett nytt finanspolitiskt ramverk. Överenskommelsen innebär ett fortsatt fokus på ansvar för de offentliga finanserna och en beredskap för nya kriser. Det nya överskottsmålet är förenligt med en finanspolitik som motverkar konjunktursvängningar samtidigt som hållbara offentliga finanser kan säkras på både kort och lång sikt. Sedan hösten 2015 har det ekonomiska läget förändrats på så sätt att konjunkturåterhämtningen har varit starkare än väntat samtidigt som de offentliga utgifterna ökat till följd av flyktningmottagandet och sjukförsäkringens utveckling. Enligt motionärerna finns det därför inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att vänta med budgetförstärkningar, utan man bör i stället sträva efter att föra sparandet närmare överskottsmålet genom en stramare finanspolitik under 2017 och 2018. Allianspartierna är eniga om att budgetförstärkningarna bör ske genom såväl inkomstökningar som utgiftsminskningar. Det är dock centralt att reformer inte finansieras genom att skatten på jobb och företagande höjs. Budgetförstärkningarna får heller inte påverka välfärdens kärnverksamheter negativt. Motionärerna anger flera möjliga åtgärder, bl.a. att utjämna skatteuttaget genom att höja de sociala avgifterna inom den finansiella sektorn, höja beskattningen av kommersiella fastigheter och förstärka miljöstyrningen med fler miljöskatter. Kostnaderna för migration och integration har ökat stort, men också för sjukfrånvaron, vilket ställer krav på långsiktiga och hållbara insatser.

Jobben och kampen mot utanförskapet är grunden för allianspartiernas politik. Den främsta utmaningen på svensk arbetsmarknad i dag är att bryta det utanförskap som drabbar de som står längst ifrån arbetsmarknaden. Enligt motionärerna bör man prioritera riktiga jobb på den ordinarie arbetsmarknaden och inte temporära platser i ineffektiva arbetsmarknadsåtgärder, varför man vill införa färre men effektivare arbetsmarknadsåtgärder. Vidare måste incitamenten för att arbeta vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden. Allianspartierna anser att trösklarna på svensk arbetsmarknad är höga, varför det bör finnas möjligheter till både utbildning och kompetensinsatser men också en arbetsmarknad som erbjuder arbetstillfällen för de som har en kortare utbildning. Vidare måste villkoren och drivkrafterna för att starta, driva och utveckla företag vara i internationell toppklass. För att säkra företagets kompetensförsörjning och därmed stärka konkurrenskraften är det avgörande att utbildningen håller en hög kvalitet. På längre sikt är utvecklingen i skolan avgörande, och alliansen vill därför fortsätta arbetet för mer kunskap i skolan.

En fungerande transportinfrastruktur är central för Sveriges konkurrenskraft och viktig för att främja både företagande och sysselsättning. Alliansen vill stärka och effektivisera transportinfrastrukturen också inom ramen för den nya infrastrukturplanen som ska gälla från 2018. För motionärerna är det en självklarhet att Sverige måste vara pådrivande i

omställningen till en klimatneutral ekonomi och ett giftfritt samhälle. För detta krävs väl utformade och effektiva styrmedel, inte minst för att den svenska fordonsflottan ska bli mer hållbar och utsläppen från transportsektorn ska minska.

Det behövs omfattande reformer för att lösa bostadsbristen i de områden där jobben finns. Enligt allianspartierna behöver man förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten i och användningen av det befintliga bostadsbeståndet. Motionärerna vill också permanent slopa taket för uppskov av reavinstskatten för att öka rörligheten på bostadsmarknaden. Resurserna inom bostadspolitikerna måste användas effektivt, varför allianspartierna vill avskaffa regeringens byggsubventioner.

Välfärden behöver stärkas, bl.a. genom att förbättra resultaten i skolan, minska ojämlikheten i värden och sätta in åtgärder som svarar mot behoven hos en åldrande befolkning. Utbildningen i Sverige ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Den svenska skolan står inför stora utmaningar när antalet nyanlända elever ökar snabbt samtidigt som skolresultaten fortsätter att sjunka. Duktiga och engagerade lärare och speciallärare och elever som får tillräcklig undervisning är därför grunden för att skapa en bättre skola. Alliansens mål är att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna.

Vården måste präglas av kvalitet och tillgänglighet för alla. Samtidigt konstaterar motionärerna att det fortfarande finns stora skillnader när det gäller både kvalitet, kontinuitet och väntetider. Äldreomsorgen ska präglas av valfrihet, hög kvalitet, ett värdigt bemötande och tillgänglighet för alla som behöver den. En mångfald av aktörer är en förutsättning för valfrihet och för att säkerställa en jämlik välfärd av hög kvalitet.

Moderaternas riktlinjer

I partimotion 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Moderaterna anför i sin motion att det finanspolitiska ramverket med överskottsmål, utgiftstak, kommunalt balanskrav och en sammanhållen budgetprocess har tjänat Sverige väl. En förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera bra på lång sikt är enligt motionärerna att det råder ordning och reda i statens och det offentligas ekonomi och att det inte går att bedriva en politik med ständiga underskott och växande statsskuld. Därför är det enligt motionärerna viktigt med regler för finanspolitiken som står fast över tid och över regeringsskiftet.

I likhet med övriga allianspartier välkomnar Moderaterna den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering

av det finanspolitiska ramverket. Enligt överenskommelsen ligger principen om ett överskott i de offentliga finanserna fast, och den ska kompletteras med ett nytt skuldankare.

I motionen framhålls att det finns starka budgetpolitiska skäl att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som svensk ekonomi befinner sig i finns det enligt motionärerna inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta med budgetförstärkningar för att säkerställa återhämtningen. I enlighet med övriga allianspartier anser Moderaterna att en rimlig avvägning är att stärka det finansiella sparandet med minst 11 miljarder kronor under 2017 och med ytterligare minst 5 miljarder kronor 2018. Moderaterna vill i första hand att budgetförstärkningarna sker genom besparingar i flyktingmottagandet, avskaffande av ineffektiva bostadssubventioner och en effektiviserad arbetsmarknadspolitik. Den offentliga sektorns finanser väntas nå balans 2017 och ytterligare förstärkas 2018.

Av tabell 2.7 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Det finansiella sparandet är ca 11,5 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2017 och mellan ca 0,3 miljarder kronor och ca 5,1 miljarder kronor högre 2018–2020. Det finansiella sparandet i procent av BNP är i balans och högre än i regeringens förslag för 2017. För 2018–2020 är sparandet i procent av BNP ungefär detsamma som i regeringens förslag.

Tabell 2.7 Den offentliga sektorns finanser (M)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Offentlig sektors inkomster	–8 781	–14 454	–15 075	–16 237
Offentlig sektors utgifter	–20 274	–19 556	–17 462	–16 546
Finansiellt sparande	+11 493	+5 102	+2 387	+309
Staten	+11 036	+4 465	+1 228	–750
Ålderspensionssystemet	–512	–396	–289	–389
Kommunsektorn	+969	+1 033	+1 448	+1 448
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)</i>	0,0 %	0,1 %	0,8 %	1,5 %

Källa: Moderaternas partimotion 2016/17:3350.

De effekter som Moderaternas budgetalternativ väntas få på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.8. Under perioden 2017–2020 ökar inkomsterna med ca 1,2–9,8 miljarder kronor mer än vad de väntas göra med regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna vill se utökade medel till kommunsektorn för bl.a. fler undervisningstimmar i skolan, en lovskola och läxhjälp.

Tabell 2.8 Kommunsektorns finanser (M)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Kommunernas inkomster	+1 173	+5 527	+7 767	+9 792
Kommunal inkomstskatt	+769	+913	+1 328	+1 428
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag inom utg.omr. 25	+404	+4 614	+6 439	+8 364
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	+204	+4 494	+6 319	+8 344
Finansiellt sparande i kommunsektorn	+969	+1 033	+1 448	+1 448

Källa: Moderaternas partimotion 2016/17:3350.

Moderaternas förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.9. Utgiftstaket är 21 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2017, 33 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2018 och 60 miljarder kronor lägre än det utgiftstak som regeringen föreslår för 2019. Tillsammans med Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna vänder sig Moderaterna mot regeringens höjning av utgiftstaket eftersom detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningarna. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken.

Till skillnad från regeringen, som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret 2019 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå för 2020, lämnar Moderaterna också ett förslag till utgiftstak för 2020. Detta är 109 miljarder kronor lägre än regeringens bedömning.

Tabell 2.9 Utgiftstak för staten (M)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Takbegränsade utgifter	-19 686	-18 752	-16 371	-15 475
Budgeteringsmarginal	-1 314	-14 248	-43 629	-93 525
Utgiftstak för staten	-21 000	-33 000	-60 000	-109 000

Källa: Moderaternas partimotion 2016/17:3350.

I tabell 2.10 redovisas inkomster och utgifter i statens budget tillsammans med budgetsaldo i Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna i statens budget är sammantaget ca 9,6 miljarder kronor lägre och utgifterna ca 19,7 miljarder kronor lägre 2017. Därmed är budgetsaldot ca 10 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2017, och statens lånebehov är därmed ca 10 miljarder kronor lägre. För 2018 är budgetsaldot ca 3,4 miljarder kronor högre än i regeringens förslag och för 2019 och 2020 är budgetsaldot upp till ca 2,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag.

Tabell 2.10 Statens budgetsaldo och statsskulden (M)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Inkomster i statens budget	-9 550	-15 367	-16 403	-17 665
därav inkomster av såld egendom	±0	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	-19 686	-18 752	-16 371	-15 475
därav Statsskuld räntor	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	+10 136	+3 385	-32	-2 190
Statsskuld vid årets slut	-10 136	-13 521	-13 488	-11 298

Källa: Moderaternas partimotion 2016/17:3350.

Av tabell 2.11 framgår inkomsterna i statens budget enligt Moderaternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag, fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är ca 8,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2017, vilket till största delen förklaras av förslaget om ett förstajobbetavdrag. Intäkterna från direkta skatter på arbete är ca 1,9 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2017. Detta förklaras i huvudsak av att motionärerna vill sänka den särskilda löneskatten för äldre. Skatteintäkterna på kapital är ca 0,9 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket förklaras av att motionärerna vill slopa taket för uppskov av reavinst på bostäder och sänka räntan på uppskovsbeloppet. Intäkterna av skatt på konsumtion och insatsvaror är ca 2,8 miljarder kronor högre 2017 än i regeringens förslag. Detta förklaras främst av att motionärerna vill höja mervärdesskatten från 12 till 13 procent.

Tabell 2.11 Inkomster i statens budget (M)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Direkta skatter på arbete	-8 626	-13 282	-12 846	-12 646
Indirekta skatter på arbete	-1 871	-2 192	-2 170	-2 121
Skatt på kapital	-953	-939	-1 175	-1 455
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+2 873	+1 793	+950	-181
Offentliga sektorns skatteintäkter	-8 577	-14 250	-14 871	-16 033
Avgår skatter från andra sektorer	-769	-913	-1 328	-1 428
Statens skatteintäkter	-9 346	-15 163	-16 199	-17 461
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	-9 346	-15 163	-16 199	-17 461
Övriga inkomster	-204	-204	-204	-204
Inkomster i statens budget	-9 550	-15 367	-16 403	-17 665

Källa: Moderaternas partimotion 2016/17:3350.

Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

I Moderaternas budgetmotion framhålls behovet av nya reformer för ett starkare Sverige. Målet är att öka välbefindandet, tillväxten och tryggheten för alla, och reformerna handlar om hur jobben ska bli fler och skolan bättre. Det behövs en stramare politik som dels hejdar utgiftsutvecklingen i transfereringssystemen, dels prioriterar resurser till de viktigaste problemen som Sverige står inför. Med en god ordning i de offentliga finanserna vill motionärerna bryta det nya utanförskapet. Incitamenten att arbeta ska stärkas genom införandet av rimliga skattenivåer, investeringar i utbildning och infrastruktur, och med ett värnande av företagsklimatet.

Arbete och ansträngning ska alltid löna sig

Moderaternas plan för ett starkare Sverige grundas på en god ordning i de offentliga finanserna. Motionärerna anför att regeringens hantering av de offentliga finanserna är mycket oroande – att under en högkonjunktur låna till nya och permanenta utgifter leder till ökade underskott. I motionen anfördes att de offentliga finanserna pressas av ett växande utgiftstryck i bidrags- och transfereringssystemen, vilket måste hejdas eftersom det kan tränga undan satsningar för att stärka välfärden. Att som regeringen avveckla den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen och öppna för att t.ex. förtidspensionera unga är fel väg. Arbetslinjen behöver i stället stärkas i bidragssystemen, och sociala förmåner måste i högre grad bygga på kvalificering genom jobb eller permanent uppehållstillstånd för nyanlända. Moderaterna vill stärka drivkrafterna att komma tillbaka till arbete genom bl.a. en sänkning av nivån på taket i arbetslöshetsersättningen och en ökad avtrappning av ersättningen. Motionärerna vill också sänka ersättningen i sjukpenningen och införa en ny karenstid på 15 dagar.

Stärkta drivkrafter för arbete högre upp i åldrarna, en anpassad arbetsmiljö och en väl fungerande arbetsmarknadspolitik framhålls vara betydelsefullt för ett längre arbetsliv. Moderaterna motsätter sig därför regeringens särskilda löneskatt för personer som fyllt 65 år. I stället vill man se ett förstärkt jobbskatteavdrag från 64 års ålder. Moderaterna säger också nej till regeringens arbetsmarknadspolitik och anser att dyra arbetsmarknadsåtgärder som inte leder till jobb bör avvecklas.

Att bryta det nya växande utanförskapet är enligt motionärerna avgörande för att Sverige ska fortsätta att vara ett starkt och sammanhållet land. Genom att höja kraven på egna ansträngningar, öppna fler vägar in på arbetsmarknaden och göra det mer lönsamt att arbeta kan det växande utanförskapet hos utsatta grupper brytas. Att fler går från bidrag till arbete är helt avgörande för en stark ekonomi och för att stärka välfärden. Moderaterna vill stärka aktivitetskraven i bidragssystemen, vilket också bör omfatta nyanlända. Att göra sig anställningsbar bör vara ett krav för att få permanent uppehållstillstånd. Moderaterna vill utreda möjligheten att införa en utbildningsplikt för nyanlända vuxna utan grundskolekompetens.

Moderaterna vill se sänkta trösklar till det första jobbet. Att regeringen sänkt taket i RUT-avdraget och nu begränsar nystartsjobben gör det svårare för de som har allra svårast att komma in på arbetsmarknaden. Moderaterna vill därför sänka anställningskostnaderna genom att förstärka nystartsjobben och tredubbla taket i RUT-avdraget. Fler vägar in på arbetsmarknaden behöver också skapas, bl.a. genom att införa en ny tidsbegränsad anställningsform med utbildningsinslag, en s.k. förstajobbetanställning, men också ett s.k. förstajobbetavdrag behövs för att ge skattelättnader för de som har låga inkomster. Även matchningsanställningar för långtidsarbetslösa behövs för att förbättra matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare. Möjligheterna till utbildning måste förbättras, varför Moderaterna vill utöka tiden för nyanlända i etableringsreformen från två till tre år för nyanlända i åldern 28 till 54 år med kort utbildningsbakgrund. Vidare vill man införa en ny yrkesutbildning med starkare koppling till anställning, men också bygga ut yrkesvux och lärlingsvux. Möjligheterna till förstärkt studiestöd bör utökas till att gälla fler. Motionärerna vill också skapa en jobbstimulans i asylsökandes dagersättning och i etableringsersättningen genom att införa ett bidragstak i försörjningsstödet och i etableringsersättningen.

Nolltolerans mot dåliga skolor

Svenska elevers resultat har sjunkit under lång tid, och i dag lämnar alltför många grundskolan och gymnasiet utan tillräckliga kunskaper. Skolan spelar också en central roll för att klara flyktingmottagandet. I motionen anfördes att alla skolor ska vara bra skolor, och det ska inte spela någon roll för resultatet i vilken skola eleven går, varför Moderaterna vill införa nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga kunskaper. Det innebär ett starkt statligt ansvar – Skolverket ska kunna besluta om att ta över driften eller lägga ned en skola oavsett huvudman. Svenska grundskoleelever går i snitt ett år mindre i skolan än i jämförbara länder. Att regeringen säger nej till viktiga satsningar för att stärka kunskapsuppdraget och antalet timmar i skolan är därför olyckligt. Motionärerna vill utöka undervisningen med en timme per dag fr.o.m. lågstadiet och införa en extra timme matematik i veckan på högstadiet, men också utöka lovskolan och införa obligatorisk läxhjälp för elever som riskerar att halka efter. Vidare anfördes att den allmänna förskolan bör gälla från två års ålder och att barn till föräldrar med långvarigt försörjningsstöd ska få stöd genom 30 timmars avgiftsfri förskola från det att barnet fyller ett år så att familjer med låga inkomster får bättre möjligheter att kombinera familjeliv med arbete.

Tillväxt i hela landet

Jobb och tillväxt skapas när man kan bo, resa och ha tillgång till energi i hela landet. Moderaterna anför att bostadskrisen i Sverige är ett allvarligt problem som begränsar människors möjligheter att flytta till jobb och utbildning och företagens möjlighet att växa, och menar att regeringens förslag på

byggsubventioner är fel väg att gå. För att öka rörligheten på bostadsmarknaden behöver uppskovstaket på bostäder slopas permanent och räntan på uppskovet sänkas. Moderaterna vill genomföra kraftiga regelförenklingar för att få igång byggandet och öka rörligheten i bostadsbeståndet.

Moderaterna vill se kraftfulla satsningar på järnvägsunderhållet men även väginvesteringar som möjliggör tyngre och mer klimatsmarta transporter. Människor som är beroende av bilen för jobb och försörjning ska inte missgynnas för att de bor utanför städer med väl utbyggda kommunikationer, varför regeringens förslag om höjd bensin- och dieselskatt avvisas. Moderaterna säger också nej till regeringens förslag om att införa en lastbilsskatt, dvs. avståndsbaserad vägslitageavgift, eftersom företag behöver bättre konkurrensvillkor, inte ytterligare pålagor. Såväl företag som hushåll måste kunna räkna med en trygg tillgång till energi. Sveriges elproduktion är i huvudsak koldioxidfri, vilket den bör fortsätta att vara. Därför vill Moderaterna avskaffa effektskatten på kärnkraft och kraftigt sänka skatten på vattenkraft, samtidigt som Sverige även i fortsättningen bör ha en hög andel förnybar energi.

Moderaterna vill prioritera effektiva klimatsatsningar genom att öka medlen till internationella klimatinvesteringar. Motionärerna säger därför nej till regeringens lokala klimatsatsningar. Resurser bör gå till effektiva styrmedel som bidrar till teknikutveckling och förändrat beteende, t.ex. genom supermiljöbilspremie och avdrag för klimatkompensation, men också genom att fortsätta bygga ut en laddinfrastruktur. Jordbruket utsätts för stora tillfälliga påfrestningar till följd av låga världspriser på bl.a. mjölk, och för att stärka jordbrukets konkurrenskraft behöver dieselskatten inom jord- och skogsbruket sänkas. Moderaterna vill också införa en tillfällig nedsättning av koldioxidskatten på diesel för näringarna. Vidare avvisas regeringens förslag om en nationell flygskatt eftersom den har begränsade miljöeffekter.

Det ska vara enkelt att starta företag i Sverige. I motionen anförs att kravet på aktiekapital bör halveras från 50 000 till 25 000 kronor och att rätten till tjänstledighet för att starta företag bör förlängas till minst ett år. För att särskilt underlätta små och växande företags rekrytering av kompetent arbetskraft vill motionärerna införa nya regler för personaloptioner i tillväxtföretag. Motionärerna säger nej till regeringens höjning av den statliga inkomstkatten, som gör det mindre lönsamt för många att utbilda sig. Moderaterna föreslår riktade satsningar till utrikes födda, bl.a. företagsrådgivning och förbättrade möjligheter för företag att anställa personal från andra länder genom snabbare handläggningstider vid arbetskraftsinvandring.

Trygghet att lita på

I Moderaternas plan för ett starkare Sverige ingår att samhället ska vara starkt för alla, otrygghet får inte accepteras någonstans. Motionärerna vill därför stärka polisens arbete genom att avsätta resurser till 2 000 fler poliser och

1 300 fler civilanställda. Säkerhetspolisen behöver få ökade resurser och nödvändiga verktyg för att motverka och lagföra terroristrelaterad brottslighet. Moderaterna vill också skärpa straffen mot den som använder våld mot blåljuspersonal och deras fordon.

Det finns ett ökat militärt hot i Sveriges närområde som måste tas på allvar. Det beslut om försvarsförstärkningar som fattades inom ramen för försvarsuppgörelsen 2015 är nödvändigt för att stärka Sveriges försvarsförmåga, men inte tillräckligt för att kunna möta den osäkra utvecklingen. Moderaterna vill se en svensk färdplan mot ett Natomedlemskap och en stärkt personal- och materielförsörjning, t.ex. genom att överväga en återaktiverad värnplikt.

En trygg välfärd och en bättre sammanhållning

För att långsiktigt och uthålligt stärka välfärden krävs enligt Moderaterna att ekonomin växer och att fler kommer i jobb, vilket är den bästa garanten för en trygg skola och vård och omsorg. Fokus ska vara på kvalitet i form av höga resultat samt upplevd kvalitet hos patienter och brukare, vilket skapar förutsättningar för en trygg välfärd och bättre sammanhållning. På kort sikt finns det anledning att stärka välfärdens finansiering från statligt håll, dels för att stärka kommunernas ekonomi generellt, dels för att höja ambitionsnivån i skolan. Moderaterna vill införa generella statsbidrag till kommunerna för att kraftfullt förbättra arbetet med integration av nyanlända, men också använda riktade medel för att förbättra skolan i hela Sverige. Svensk vård uppvisar i ett internationellt perspektiv goda resultat, men samtidigt kvarstår brister som t.ex. långa väntetider och otillräcklig tillgänglighet i delar av vården. Moderaterna menar att det är oroande att regeringen inte verkar ta dessa problem på allvar. Regeringen avskaffade kömiljarden och ersatte den med ett generellt statsbidrag till landstingen, vilket riskerar att ge mycket små effekter på vårdens kvalitet och tillgänglighet. Moderaterna sätter patienten först, och vården ska bygga på kvalitet, tillgänglighet och valfrihet, bl.a. genom att utveckla vårdgarantin, och öka fokus på patientflöden och det fria vårdvalet.

En viktig fråga för många äldre är att få ekonomin att gå ihop i vardagen. Moderaterna vill avskaffa regeringens särskilda löneskatt för äldre, eftersom den gör det dyrare för företag att anställa äldre och därmed svårare för äldre att vara aktiva på arbetsmarknaden. Motionärerna vill höja bostadstillägget eftersom förmånen riktar sig till de pensionärer som har de minsta ekonomiska marginalerna. För att säkra en trygg ålderdom för äldre vill Moderaterna skapa en mer tillgänglig vård, öka kvaliteten i äldreomsorgen och säkra kompetensförsörjningen. Enligt motionärerna fokuserar regeringen ensidigt på att öka antalet personal och bortser ifrån många andra faktorer som påverkar kvalitet, valfrihet och värdighet inom äldreomsorgen. Moderaterna vill förutom stärkta satsningar på mer personal i äldreomsorgen också införa ett nationellt måltidslyft och långsiktigt stärka kompetensförsörjningen och kvaliteten i äldreomsorgen.

Sverigedemokraternas riktlinjer

I partimotion 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Av tabell 2.12 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar. Det finansiella sparandet är ca 18,1 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2017 och mellan 0,02 miljarder kronor och 1,7 miljarder kronor högre 2018–2020. Det finansiella sparandet i procent av BNP är högre än med regeringens beräkning för 2017. För åren därefter är sparandet i procent av BNP i stort detsamma som i regeringens beräkningar.

Tabell 2.12 Den offentliga sektorns finanser (SD)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Offentlig sektors inkomster	–210	–35 474	–42 571	–46 728
Offentlig sektors utgifter	–18 301	–36 006	–44 303	–46 752
Finansiellt sparande	+18 091	+532	+1 732	+24
Staten	+17 991	+1 033	+1 932	–277
Ålderspensionssystemet	+100	–500	–200	+300
Kommunsektorn	+1	–0	+1	+0
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)</i>	0,1 %	0,0 %	0,8 %	1,5 %

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2016/17:2102.

De effekter som Sverigedemokraternas budgetalternativ har på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.13. Under perioden 2017–2020 innebär motionärernas budgetalternativ att statsbidragen till kommunsektorn successivt blir lägre än i regeringens budgetförslag. Även kommunsektorns inkomster beräknas i Sverigedemokraternas budgetalternativ successivt minska med från ca –3,2 miljarder kronor till ca –23 miljarder kronor 2017–2020 jämfört med regeringens förslag.

Tabell 2.13 Kommunsektorns finanser (SD)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Kommunernas inkomster	-3 196	-11 304	-17 640	-23 045
Kommunal inkomstskatt	+22 766	+22 204	+22 366	+22 769
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag inom utg.omr. 25	-25 962	-33 508	-40 006	-45 814
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	±0	±0	±0	±0
Utgifter	-3 197	-11 304	-17 641	-23 045
Finansiellt sparande i kommunsektorn	+1	-0	+1	+0

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2016/17:2102.

Av tabell 2.14 framgår att Sverigedemokraterna inte gör någon annan bedömning av utgiftstakets nivå än regeringen. Förändringen av de takbegränsade utgifterna som Sverigedemokraternas budgetalternativ innebär medför i stället en ökad budgeteringsmarginal.

Tabell 2.14 Utgiftstak för staten (SD)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Takbegränsade utgifter	-38 467	-56 211	-64 369	-66 720
Budgeringsmarginal	+38 467	+56 211	+64 369	+66 720
Utgiftstak för staten	±0	±0	±0	±0

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2016/17:2102.

I tabell 2.15 redovisas statens inkomster och utgifter i statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna är ca 23 miljarder kronor lägre och utgifterna ca 41 miljarder kronor lägre 2017 än i regeringens förslag. Budgetsaldot är därmed ca 18 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2017 och statens lånebehov ca 18 miljarder kronor lägre. För åren 2018 och 2019 är budgetsaldot ca 1,3 och ca 1,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. För 2020 är saldot däremot ca 0,3 miljarder kronor lägre än i regeringens budgetförslag. Riksgäldskontorets nettoutlåning är 2,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag under perioden 2017–2020.

Tabell 2.15 Statens budgetsaldo och statsskulden (SD)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Inkomster i statens budget	-22 976	-57 678	-64 937	-69 497
därav inkomster av försäld egendom	±0	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	-40 967	-58 711	-66 869	-69 220
därav Statsskulsräntor	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	+17 991	+1 033	+1 932	-277
Statsskuld vid årets slut	-17 991	-19 023	-20 955	-20 678

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2016/17:2102.

Av tabell 2.16 framgår inkomsterna i statens budget i Sverigedemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter är ca 8,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2017, vilket bl.a. förklaras av att motionärerna slopar den s.k. pensionärsskatten och avvisar regeringens förslag att begränsa uppräknningen av skiktgränsen för statlig inkomstskatt. För åren därefter minskar skatteintäkterna successivt med från ca 11,9 miljarder kronor till ca 14,7 miljarder kronor jämfört med regeringens budgetalternativ.

Intäkterna från indirekta skatter är marginellt mindre än med regeringens förslag för 2017. Under perioden 2018–2020 minskar de däremot med mellan 38 miljarder kronor och 41 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag. De ökade inkomsterna förklaras bl.a. av att motionärerna avskaffar den allmänna löneavgiften och slopar arbetsgivaravgiften för lärlingsanställningar.

Intäkterna från skatt på kapital, konsumtion och insatsvaror är ca 8,6 miljarder kronor högre än i regeringens beräkning för 2017.

Tabell 2.16 Inkomster i statens budget (SD)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Direkta skatter på arbete	-8 564	-11 876	-13 414	-14 711
Indirekta skatter på arbete	-200	-38 000	-39 700	-41 400
Skatt på kapital	+800	+9 100	+9 600	+10 000
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+7 754	+5 302	+4 443	+2 983
Offentliga sektorns skatteintäkter	-210	-35 474	-39 071	-43 128
Avgår skatter från andra sektorer	-22 766	-22 204	-22 366	-22 769
Statens skatteintäkter	-22 976	-57 678	-61 437	-65 897
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	-22 976	-57 678	-61 437	-65 897
Övriga inkomster	±0	±0	-3 500	-3 600
Inkomster i statens budget	-22 976	-57 678	-64 937	-69 497

Källa: Sverigedemokraternas partimotion 2016/17:2102.

Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Integration

I motionen framhålls att Sverige i dag är ett splittrat land. För mycket fokus läggs på olika gruppindelningar i stället för samhällsövergripande gemenskap. En alltför omfattande invandring anses ha omintetgjort reella möjligheter för de invandrare att möta det svenska samhället. Med en bas i socialkonservatism och nationalism vill motionärerna att politiken ska inriktas på att ge ett så starkt fundament som möjligt för det svenska samhället.

Kulturen framhålls som central för livet, politiken och samhällsbygget. Ledord som anförs är sammanhållning, tillgänglighet och folkhälsa. Att stärka den nationella identiteten och kulturarvets ställning bedöms vara en förutsättning för alla som vill främja en positiv samhällsutveckling och nationell sammanhållning. Motionärerna förordar reformer med brett kulturfokus. Kulturen anses vara det kitt som binder samman det svenska majoritetssamhället och väver in invandrare i den lokala gemenskapen och det kollektiva minnet. Målet med reformerna är att hela Sverige ska samlas, medborgarskapet uppvärderas och medborgarandan stärkas. Motionärerna vill se bl.a. kulturlotsar, ett Sverigecenter och en Sverigesamling. Reformerna syftar till att stärka invandrares integration i det svenska samhället, kommunernas utveckling och invånares relation till sitt lokala kulturarv, och att synliggöra och tillgängliggöra vårt gemensamma kulturarv.

Motionärerna förordar en politik som återupprättar tryggheten i samhället, och de vill bl.a. se en straffskärpning och ökade resurser för fler poliser.

En väl fungerande skola är enligt motionärerna avgörande för att hantera en tilltagande segregation. Den nuvarande utvecklingen inom skolan anses inte vara uppmuntrande eftersom svenska elevers resultat försämras. Såväl grundskolan som gymnasiet behöver enligt motionärerna reformeras och utbildningsinsatserna för unga vuxna ses över. För att hantera nyanlända skolungdomar vill motionärerna att det inrättas en förberedelseskola i statlig regi.

I motionen framhålls bristen på behöriga lärare. Man föreslår att politiken inriktas på reformer som gör Sveriges skolor till attraktiva arbetsplatser när det gäller bl.a. löneutveckling och arbetsmiljö. Motionärerna avsätter bl.a. medel så att karriärtjänster för lärare kan införas med bl.a. kraftiga lönellyft. Medel avsätts också för renovering och utbyggnad av skollokaler och byggande av studentbostäder. Målsättningen är att Sverige ska förbli en kunskapsekonomi och ett industriland.

För en bättre matchning på arbetsmarknaden och för att minska ungdomsarbetslösheten avsätter Sverigedemokraterna medel för 5 000 nya platser på yrkeshögskolan. Enligt motionärerna har den s.k. mismatchningen på arbetsmarknaden ökat påtagligt. Ett svar på denna utmaning anses vara yrkesinriktade lärlingsutbildningar, varför en helt ny anställningsform föreslås – lärlingsanställning – där det bl.a. inte ska betalas några arbetsgivaravgifter. Reformen finansieras genom att nystartsjobben avskaffas.

Regeringens nuvarande jobbmål framhålls som ologiskt formulerat och mindre genomtänkt, och det bör därför ersättas av ett mål i absoluta termer om att jämviktsarbetslösheten 2020 bör ligga under 4 procent. För att nå detta mål vill motionärerna reformera och modernisera arbetsmarknadspolitiken genom att bl.a. att renodla och öppna Arbetsförmedlingen och ändra turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd för att öka rörligheten på arbetsmarknaden. Arbetslöshetsförsäkringen föreslås bli helt skattefinansierad. Taket och nivån i ersättningen höjs under de 100 första dagarna för att därefter minska.

Motionärerna är kritiska till de relativt höga skatter som tas ut på arbete. Som ett led i att stimulera sysselsättningen i småföretag vill motionärerna införa skattelättnader på arbete genom att avskaffa den allmänna löneavgiften och låta småföretag göra avdrag för sina sjuklönekostnader. I stället för att sänka lönerna förordas sänkta skatter på låga inkomster. Motionärerna vill att en parlamentarisk kommitté tillsätts för att utreda en sådan skattereform.

Den inriktning av politiken som motionärerna förordar skulle enligt motionen kunna skapa 215 000 nya jobb 2020, vilket bedöms resultera i en arbetslöshet på strax över 3 procent.

Invandring och flyktinghjälp

Mot bakgrund av den rådande flyktingkrisen i världen vill motionärerna se mer medel till bistånd än regeringen vill. Biståndet prioriteras i stället för avräkningar för flyktingmottagandet i Sverige. Genom att prioritera kvotflyktingar genom FN:s flyktingkommissariat UNHCR minskas kostnaderna för mottagande av asylsökande. Motionärernas utgångspunkt är att asyl ska beviljas i det första säkra område en asylsökande når. Målsättningen är att all flyktinghjälp bör ges i närområdet. Motionärerna förordar en modernisering av asylrätten och nuvarande regler för arbetskraftsinvandring genom att införa ett s.k. blåkortssystem som möjliggör ett mottagande av uteslutande högkvalificerad arbetskraft. Utöver blåkortssystemet ska det inte förekomma någon generell arbetskraftsinvandring från tredjeländer utom i undantagsfall.

Vård och omsorg

Sverigedemokraternas målsättning är att den svenska hälso- och sjukvården ska hålla en hög internationell kvalitet och att patienter ska ha rätt till likvärdig vård av högsta kvalitet och tillgänglighet, oavsett var i landet de bor. För att uppnå det måste tillgängligheten i vården förbättras, varför motionärerna vill att flera reformer genomförs inom området, bl.a. fler vårdplatser, kostnadsfri vård för äldre och obligatorisk hälsokontroll av nyanlända.

Motionärerna vill se en välfärd som sträcker sig genom livets alla skeden. I motionen framhålls att äldre till skillnad från andra grupper i samhället fått uppleva en stadig försämring av sina levnadsvillkor. Därför förordas bl.a. ett avskaffande av den s.k. pensionärsskatten och en höjning av garantipensionen.

För att snabbt få till stånd en kraftig ökning av antalet trygghetsboenden förordas ett riktat investeringsstöd.

Vidare vill motionärerna höja tandvårdsbidraget för äldre och glasögonbidraget för barn och unga.

Industrilandet Sverige

I motionen framhålls det som viktigt att staten tar ansvar för att garantera industrin välfungerande institutioner, god infrastruktur, säker tillgång till energi och välutbildad arbetskraft. Sverige riskerar annars att på sikt förlora sina industriföretag, vilket reducerar exportintäkterna och undergräver vårt välstånd. Motionärerna anser att det finns anledning till oro när det gäller framtida kompetensförsörjning, höga skatter och en osäker energipolitik. Mot den bakgrunden vill motionärerna att högskoleväsendet effektiviseras genom ökade medel för mer undervisningstid och att produktivitetsavdraget slopas.

Sverigedemokraterna förordar en energipolitik som är både miljö- och industrivänlig. Kärnkraften ska vidareutvecklas och byggas ut, dels genom att befintliga reaktorer ersätts med nya moderna, dels genom forskning på nästa generations kärnkraft. Som ett led i ambitionen att ta Sverige ur oljeberoendet och för att utveckla den inhemska energiindustrin vill motionärerna avsätta medel för en utökad satsning på energiforskning. Motionärerna säger nej till utbyggnad av den subventionerade vindkraften eftersom den inte kan bistå med konstant elproduktion.

Landsbygd och miljö

Kärnan i Sverigedemokraternas landsbygds politik består i att underlätta för jord- och skogsbruket som båda bedöms vara av stor betydelse för sysselsättning och ekonomi. Trots goda förutsättningar har den s.k. självförsörjningsgraden i Sverige sjunkit under 50 procent. Det innebär att vi producerar mindre än hälften av det vi konsumerar, vilket bedöms vara resultatet av att politiker negligerat lantbrukarnas villkor. Detta vill motionärerna ändra på och förordar bl.a. att skatten på drivmedel för jordbruks- och skogsbruksändamål sänks till dansk nivå. Målsättningen är bl.a. att utveckla den svenska livsmedelsproduktionen.

I motionen framhålls behovet av att på sikt reducera importen av fossila bränslen. El- och vätgasdrift är enligt motionärerna alternativ där staten måste bidra med infrastruktur. Resurser avsätts därför för en utbyggnad av ladd infrastruktur.

Bostäder

Sverigedemokraternas vision är ett fungerande samhälle där alla människor bor trivsamt på den plats de önskar och det är lätt att flytta och hitta en bostad. Ett hem är grunden för ett tryggt och välmående samhälle, vilket motionärerna anser saknas i dag i den rådande bostadsbristen. Det ska finnas ett boende för alla oavsett ekonomi. Bostadspolitiken ska skapa förutsättningar för att

människor ska kunna bo och leva i de bostadsformer som passar deras livssituation bäst.

I motionen framhålls de senaste årens invandringspolitik som orsaken till dagens bostadskris. Den direkta lösningen är enligt motionärerna näst intill ett totalstopp på invandringen. Politiken ska därför inriktas på att kontrollera befolkningsökningen, minska byråkratin kring byggprojekt och stärka kommunernas kompetens för byggprocessen. Detta kombineras med en minskad asyl- och anhöriginvandring. I ett första steg avskaffas skrivningen om eget boende i lagen om mottagande av asylsökande.

Motionärerna vill också se att fler studentbostäder byggs och att den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder avskaffas. Vidare vill motionärerna att bostadsbidraget höjs eftersom nybyggda bostäder innebär hög hyra.

Infrastruktur och transporter

Motionärerna vill se ett flertal reformer när det gäller infrastruktur och transporter; bl.a. föreslås ökade medel till sjöfarten. Flyget bedöms som viktigt ur många hänseenden, varför motionärerna säger nej till regeringens förslag om att införa en flygskatt. Motionärerna motsätter sig också införandet av en kilometerskatt. Järnvägen framhålls orsaka stora merkostnader på grund av bristande funktionalitet och eftersatt underhåll. Motionärerna vill därför bl.a. införa en marknadspott för investeringar motsvarande 2 procent av de totala utgifterna inom utgiftsområde 22 Kommunikationer som ska användas för att bygga bort flaskhalsar som står i vägen för investeringar i näringslivet.

Ett existensförsvar för Sverige

I motionen framhålls att försvaret har utsatts för en rad experiment i form av förbandsnedläggningar och minskade försvarsanslag. Motionärerna vill se en återuppbyggnad av det svenska försvaret i form av bl.a. en återinförd värnpliktsutbildning, en utökning av det militära försvaret för hela Sverige och ett återtagande av civilförsvaret.

Skatter

I samband med förra årets budgetproposition höjde regeringen inkomstskatterna, vilket fick till följd att Sverige fick världens högsta marginalsatser. Enligt motionärerna innebär höjningen att över 1 miljon löntagare numera betalar 50 procent eller mer i marginalsatt. Sverige skiljer här ut sig påtagligt från jämförbara länder, och motionärerna motsätter sig regeringens nu föreslagna inkomstskattehöjning.

Regeringens förslag om att införa en kemikalieskatt bedöms enligt motionärerna leda till att jobb i Sverige går förlorade och att Sverige går miste om arbetsgivaravgifter, inkomstskatt, moms och bolagsskatt, varför motionärerna är kritiska till införandet av en kemikalieskatt.

Bilen anses vara en nödvändighet för många. Motionärerna motsätter sig därför regeringens förslag om att höja bränsleskatterna för bensin och diesel. Vidare anser motionärerna att pension är att betrakta som uppskjuten lön, och därför vill de att den s.k. pensionärsskatten avskaffas.

Centerpartiets riktlinjer

I partimotion 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Centerpartiet anför i sin motion att det finanspolitiska ramverket med överskottsmål, utgiftstak, kommunalt balanskrav och en sammanhållen budgetprocess har tjänat Sverige väl. En förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera bra på lång sikt är enligt motionärerna att det råder ordning och reda i statens och det offentliga ekonomi. Det anses inte rimligt att bedriva en politik med ständiga underskott och växande statsskuld. Därför är det enligt motionärerna viktigt med regler för finanspolitiken som står fast över tid och över regeringsskiftet.

I likhet med övriga allianspartier välkomnar Centerpartiet den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. Enligt överenskommelsen ska principen om överskott i de offentliga finanserna ligga fast och kompletteras med ett nytt skuldankare.

I motionen framhålls att det finns starka budgetpolitiska skäl att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som svensk ekonomi befinner sig i finns det enligt motionärerna inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta med budgetförstärkningar för att säkerställa återhämtningen. I enlighet med övriga allianspartier anser Centerpartiet att en rimlig avvägning är att stärka det finansiella sparandet med minst 11 miljarder kronor under 2017 och med ytterligare minst 5 miljarder kronor 2018.

Centerpartiets bedömning är att budgetförstärkningarna 2017 i första hand bör ske genom besparingar på ineffektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder, en ökad kostnadskontroll i transfereringssystemen och en mer effektiv offentlig förvaltning. Förstärkningarna väntas medföra ett strukturellt sparande i balans 2017. Av tabell 2.17 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Centerpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar.

Tabell 2.17 Den offentliga sektorns finanser (C)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Offentlig sektors inkomster	-21 130	-26 160	-28 293	-28 325
Offentlig sektors utgifter	-32 148	-35 209	-34 445	-33 908
Finansiellt sparande	+11 018	+9 049	+6 152	+5 583
Staten	+11 811	+9 901	+7 111	+6 542
Ålderspensionssystemet	-793	-852	-958	-959
Kommunsektorn	±0	±0	±0	±0
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)</i>	-0,0 %	0,2 %	0,9 %	1,6 %

Källa: Centerpartiets partimotion 2016/17:3494.

Av tabellen framgår att det finansiella sparandet enligt Centerpartiet blir ca 11 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2017 och mellan 5,6 och 9 miljarder kronor högre 2018–2020. Det finansiella sparandet i procent av BNP är i balans och högre än i regeringens förslag för 2017. För 2018–2020 är sparandet i procent av BNP ungefär detsamma som i regeringens förslag.

Effekterna på kommunsektorns finanser av Centerpartiets budgetalternativ framgår av tabell 2.18. Kommunernas inkomster är lägre än i regeringens förslag, vilket framför allt beror på att Centerpartiet vill ge dem lägre statsbidrag än regeringen vill. Centerpartiet förordar generella statsbidrag framför riktade, varför statsbidragen från andra utgiftsområden än utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner är lägre i deras förslag än i regeringens beräkning. En del av de riktade statsbidragen omvandlas till generella statsbidrag. Denna ökning av de generella statsbidragen motverkas bl.a. av Centerpartiets förslag om att införa ett ingångsavgift, vilket regleras genom minskade statsbidrag inom utgiftsområde 25.

Tabell 2.18 Kommunsektorns finanser (C)*Miljoner kronor**Avvikelse från regeringens förslag*

	2017	2018	2019	2020
Kommunernas inkomster	-12 156	-13 799	-12 790	-12 053
Kommunal inkomstskatt	-1 245	-1 452	-2 494	-2 484
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag inom utg.omr. 25	+142	+258	+1 361	+1 510
därav ekonomiska regleringar	-2 358	-2 242	-1 139	-990
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	-11 053	-12 605	-11 657	-11 079
Utgifter	-12 156	-13 799	-12 790	-12 053
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	±0	±0	±0

Källa: Centerpartiets partimotion 2016/17:3494.

Centerpartiets förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.19. Utgiftstaket är 21 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2017, 33 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2018 och 60 miljarder kronor lägre än det utgiftstak som regeringen föreslår för 2019. Tillsammans med

Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna vänder sig Centerpartiet mot regeringens höjning av utgiftstaket eftersom detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar som partierna inte ställer sig bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken 2017–2019.

Till skillnad från regeringen, som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret 2019 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå för 2020, lämnar allianspartierna också ett gemensamt förslag till nivån på utgiftstaket för 2020. Detta är 109 miljarder kronor lägre än i regeringens bedömning.

Tabell 2.19 Utgiftstak för staten (C)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Takbegränsade utgifter	–31 696	–34 609	–32 910	–32 383
Budgeteringsmarginal	+10 696	+1 609	–27 090	–76 617
Utgiftstak för staten	–21 000	–33 000	–60 000	–109 000

Källa: Centerpartiets partimotion 2016/17:3494.

I tabell 2.20 redovisas inkomster och utgifter i statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Centerpartiets budgetmotion jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna är sammanlagt nästan 20 miljarder kronor lägre och utgifterna ca 31,7 miljarder kronor lägre 2017. Därmed är budgetsaldot ca 11,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2017 och statens lånebehov ca 11,8 miljarder kronor lägre. För 2018–2020 är budgetsaldot mellan ca 6,5 och 9,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Tabell 2.20 Statens budgetsaldo och statsskulden (C)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Inkomster i statens budget	–19 885	–24 708	–25 799	–25 841
därav inkomster av försåld egendom	±0	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	–31 696	–34 609	–32 910	–32 383
därav Statsskuldsräntor	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	+11 811	+9 901	+7 111	+6 542
Statsskuld vid årets slut	–11 811	–21 712	–28 823	–35 365

Källa: Centerpartiets partimotion 2016/17:3494.

Av tabell 2.21 framgår inkomsterna i statens budget i Centerpartiets budgetalternativ jämfört med regeringens förslag fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är ca 14,6 miljarder kronor lägre än i regeringens alternativ för 2017, vilket i huvudsak förklaras av att motionärerna avvisar regeringens förändringar av skiktgränsen för

statlig inkomstskatt, återställer ROT- och RUT-avdragen och avskaffar avtrappning av jobbskatteavdraget. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete är ca 18,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2017. Det beror främst på att Centerpartiet vill införa ett ingångsavdrag. Skatteintäkterna på kapital, konsumtion och insatsvaror är högre än i regeringens förslag, vilket bl.a. förklaras av att motionärerna vill införa en bredare kemikalieskatt, skatt på sopförbränning och plastkassar, miljödifferentiera fordonsskatten och höja fastighetsskatten på kommersiella lokaler.

Tabell 2.21 Inkomster i statens budget (C)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Direkta skatter på arbete	-14 569	-16 501	-17 570	-17 860
Indirekta skatter på arbete	-18 691	-21 059	-22 006	-21 916
Skatt på kapital	+6 091	+6 459	+6 334	+6 412
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+6 142	+5 032	+5 005	+4 995
Offentliga sektorns skatteintäkter	-21 617	-26 659	-28 827	-28 959
Avgår skatter från andra sektorer	+1 292	+1 511	+2 588	+2 578
Statens skatteintäkter	-20 325	-25 148	-26 239	-26 381
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	-20 325	-25 148	-26 239	-26 381
Övriga inkomster	+440	+440	+440	+540
Inkomster i statens budget	-19 885	-24 708	-25 799	-25 841

Källa: Centerpartiets partimotion 2016/17:3494.

Centerpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken

I motionen framhålls att det behövs ett nytt ledarskap och en annan riktning för Sverige än den regeringen föreslår. Med de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken som grund vill motionärerna se reformer för att bryta tudelningen i samhället och på arbetsmarknaden och därigenom göra det lättare för små och växande företag att skapa jobb och öka tryggheten i hela landet. Reformerna finansieras fullt ut genom bl.a. en grön skatteväxling. Politikens inriktning väntas leda till fler jobb i hela landet, en snabbare klimatomställning och en budget i balans.

Minska tudelningen med enkla jobb

I motionen anförts att gapet mellan inrikes och utrikes födda och mellan hög- och lågutbildade växer trots en stark konjunktur. Trösklarna in på arbetsmarknaden är för höga, en strikt arbetsrätt, höga ingångslöner och för få enkla jobb gör det enligt motionärerna svårare för ungdomar och nyanlända att få sitt första jobb. En dåligt fungerande matchning äventyrar företagets kompetensförsörjning, och motionärerna anser att illa utformade trygghetssystem leder till högre arbetslöshet, inlåsning och mindre trygghet.

Motionärerna vill därför sänka kostnaderna för att anställa, förenkla reglerna för att starta och driva företag och göra det billigare att investera i växande företag. Det ska löna sig att arbeta. Matchningen på arbetsmarknaden måste också fungera bättre, och det anses nödvändigt att kraftigt minska omfattningen av ineffektiva arbetsmarknadspolitiska program och att reformera Arbetsförmedlingen i grunden. Motionärerna vill se sänkta arbetsgivaravgifter på enkla jobb, bl.a. i form av ett ingångsavdrag och ett sommarjobbsavdrag.

Den svenska arbetsmarknadens förmåga att få nyanlända i jobb är enligt motionärerna den enskilt viktigaste faktorn för att göra invandringen till en samhällsekonomisk framgång. Därför uppmanar Centerpartiet arbetsmarknadens parter att sänka trösklarna för nyanlända genom att skapa ingångsjobb med lägre ingångslöner. Ingångsjobben ska kombineras med sänkta inkomstskatter och sänkta arbetsgivaravgifter upp till en viss lönesumma.

RUT-avdraget bedöms som viktigt bl.a. för att det skapar arbetstillfällen för att människor som har det svårt ska få in en fot på arbetsmarknaden. Regeringens partiella återställningar av tidigare begränsningar anses glädjande men otillräckliga, varför motionärerna vill att avdraget höjs och att fler tjänster ska omfattas av avdraget. Även ROT-avdraget ska återställas.

Småskaligt företagande bedöms kunna vara en språngbräda till den svenska arbetsmarknaden. Därför vill motionärerna att det införs en ny företagsform för riktigt små företag där en schablonskatt ska tas ut om 25 procent i stället för de skatter som tas ut i dag. Vidare anser motionärerna att arbetsgivaravgiften för den först anställda ska slopas för fler typer av företag och under en längre tid än vad regeringen föreslår. För att få fler att starta företag och få företag att växa sänks kravet på aktiekapital, och kvalificerade personaloptioner införs.

För en mer effektiv arbetsmarknadspolitik vill motionärerna på sikt att Arbetsförmedlingen ersätts med en jobbfixarpeng, där den arbetssökande själv väljer arbetsförmedlare. Nystartsjobben framhålls som den subventionerade anställningsform som är enklast och som fungerar bäst, och därför vill motionärerna att den utvecklas och ersätter instegsjobb, särskilt anställningsstöd och förstärkt anställningsstöd. Traineejobben avskaffas, och alla åtgärdsformer föreslås få samma enhetliga lönetak. Genom att rensa i subventioner och arbetsmarknadsprogram, så att de riktar sig till de som bäst behöver dem, beräknas besparingar kunna göras på 5,7 miljarder kronor 2017.

För att göra det lättare att kombinera arbete med utbildning och praktik vill motionärerna utveckla YA-jobben till lärlingsjobb, utan krav på kollektivavtal.

Arbetslöshetsförsäkringen ska möjliggöra en trygg omställning samtidigt som den ska garantera att det lönar sig att arbeta. Motionärerna vill att taket i försäkringen höjs och att ersättningen trappas av.

Motionärerna framhåller att det ska löna sig att arbeta och avvisar därför regeringens förslag om att ytterligare sänka skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

Att som regeringen höja marginalskatterna anses bl.a. göra Sverige mindre attraktivt för såväl inhemsk som utländsk arbetskraft samtidigt som det sänker utbildningspremien. Därför anser motionärerna att jobbskatteavdraget ska återställas genom att avtrappningen tas bort. Motionärerna vill även att det förstärkta jobbskatteavdraget ska utökas till att omfatta de som fyllt 64 år. För att påskynda återgången till arbete efter sjukskrivning återinförs den bortre parentesen i sjukförsäkringen.

Grön tillväxt med grön skatteväxling

Enligt motionärerna har miljöpolitiken i Sverige avstannat; minskningarna i klimatutsläpp och omställningen av fordonsflottan har bromsats in. Motionärerna vill se ett brett reformprogram för att minska utsläppen, ställa om fordonsflottan, minska gifterna i vår vardag, öka den förnybara energiproduktionen, stärka havs- och vattenmiljön och värna den biologiska mångfalden.

Ekonomiska styrmedel framhålls som ett av de viktigare instrumenten inom miljöpolitiken. Motionärerna vill därför att det införs en grön skatteväxling, där förorenaren betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatten på jobb och företagande. Motionärerna avvisar regeringens föreslagna skattehöjningar på förnybar energi när det gäller biodrivmedel och solenergi eftersom de går i motsatt riktning mot skatteväxling.

För att Sverige ska kunna uppnå klimatmålen om inga nettoutsläpp av växthusgaser 2045 och en fossil oberoende fordonsflotta 2030 framhålls att det krävs kraftfulla verktyg. Motionärerna vill påskynda omställningen av transportsektorn genom bl.a. en ökad miljöstyrning av fordonsskatten. Utöver ekonomiska styrmedel för klimat vänligare transporter vill motionärerna se riktade satsningar som t.ex. miljöpremier för lastbilar, utbyggt stöd för biogasanläggningar och en utbyggnad av ladd infrastruktur.

Regeringens förslag om en kemikalieskatt anses glädjande, men den bör omfatta fler produkter och därmed ges ett bredare skatteunderlag, vilket bedöms öka skatteintäkterna med ca 1,9 miljarder kronor mer än med regeringens förslag.

Infrastruktur och tillväxt i hela landet

Oavsett var i landet man bor ska man ha samma möjligheter att leva, arbeta och driva företag. Motionärerna förordar därför en närodlad politik där beslut fattas så nära människor som möjligt. Avgörande för detta är bl.a. en fungerande infrastruktur. Centerpartiet bedömer att behoven av drift och underhåll är stora och anser att det är olyckligt att regeringens förslag på området ligger så långt fram i tiden. I stället vill motionärerna att det avsätts ytterligare medel utöver vad regeringen föreslår så att arbetet med en fungerande järnväg kan påbörjas snabbare.

Avsatta medel för utbyggnad av bredband har inte räckt till. Därför vill motionärerna att mer medel än regeringen föreslår avsätts så att den pågående digitaliseringen av hela Sverige kan fortsätta.

Det svenska lantbrukets konkurrenskraft ska enligt motionärerna stärkas bl.a. genom att arbetsgivaravgifterna för mjölkbönder sänks och genom att återbetalningen av dieselskatten höjs.

I motionen framhålls att ansvaret för en stor del av de viktigaste politiska frågorna ligger på kommuner och landsting. För att bl.a. skapa ett ökat utrymme för effektiviseringar vill motionärerna att riktade statsbidrag i så stor utsträckning som möjligt omvandlas till generella statsbidrag.

Effektivare integration med lägre kostnader

Centerpartiets migrationspolitik grundar sig på övertygelsen om att asylansökan är en förutsättning för att kunna erbjuda människor skydd för sina grundläggande fri- och rättigheter. Centerpartiet värnar därför rätten att söka asyl. I motionen framhålls att jobbintegrationen måste förbättras väsentligt och att kostnaderna för mottagandet måste minska kraftigt. Utöver förbättringar av jobbintegrationen genom bl.a. sänkta trösklar in på arbetsmarknaden vill motionärerna att byråkratin i mottagandet av flyktingar ska minska bl.a. genom att införa snabba och effektiva reformer som förbättrar mottagningskapaciteten. Motionärerna vill t.ex. att det avsätts medel för svenskutbildning för nyanlända barn, en sfi-peng samt validering och komplettering av utbildningar. För att minska kostnaderna för mottagandet vill motionärerna att etableringsersättningen görs om till ett etableringslån.

Etableringsreformen, som flyttade ansvaret för nyanländas etablering från kommunerna till Arbetsförmedlingen, har enligt motionärerna inte lett till de förbättringar som var syftet. Därför vill motionärerna flytta de statliga medlen till kommunerna. För att förbättra jobbchanserna för framför allt nyanlända kvinnor med små barn vill motionärerna minska möjligheten till retroaktiv föräldraförsäkring.

Trygghet och välfärd i hela landet

Tryggheten ska värnas i hela landet oavsett om man bor på landsbygden, storstaden eller i några av våra utanförskapsområden. Bland annat ska människor kunna känna till de lokala poliserna, och brottsoffer ska ha en större rätt till samhällets stöd. Det lokala brottsförebyggande arbetet bedöms också behöva stärkas, och medel avsätts bl.a. för detta. Även polisen bedöms behöva mer resurser, och därför vill motionärerna att mer medel än regeringen föreslår avsätts för fler poliser.

Välfärden ska vara tillgänglig för alla människor i hela Sverige. Centerpartiet värnar rätten att själv välja vård eller skola från en mångfald av utövare. Krav ska ställas på kvalitet, inte på vinstbegränsning. För att tillgängliggöra välfärden i hela landet vill motionärerna förstärka arbetet med

bl.a. ökad valfrihet, möjlighet till etablering och nyttjande av informationsteknologi.

Fler och bättre lärare – bättre praktiska utbildningar

Sveriges utbildningssystem behöver möta arbetsmarknadens efterfrågan på arbetskraft. Samtidigt finns det enligt motionärerna en akut brist på lärare. Utbildningsväsendet måste i större utsträckning än i dag samverka med samhället och näringslivet så att såväl akademiska som praktiska utbildningar blir mer verklighetsnära och relevanta för arbetsmarknaden. Motionärerna vill bl.a. att fler högpresterande studenter ska rekryteras till läraryrket. För att locka fler till läraryrket avsätts medel för att skriva av studielån för de som genomgår Teach for Sweden. Kravet på lärarlegitimation slopas under fem år, för att göra det möjligt för bl.a. pensionerade lärare och lärare som saknar legitimation att undervisa. Motionärerna vill också se fler karriärtjänster i utanförskapsområden och avsätter medel för detta.

En bättre bostadsmarknad

Svensk bostadsmarknad bedöms ha ett antal problem som var för sig är allvarliga och som tillsammans gör bostadsmarknaden till ett av de samhällsområden som motionärerna anser är i störst behov av reformer. Motionärerna anser bl.a. att det byggs för lite, och det befintliga beståndet utnyttjas inte effektivt. Därför behövs reformer som bl.a. leder till förenklade regler och förbättrad marktillgång. Motionärerna avvisar regeringens statliga byggsubventioner.

Vissa skatteförändringar

I motionen framhålls att det undantag från mervärdesskatt som gäller för finansiella tjänster kan medföra en skattemässig fördel för bolag som är verksamma inom de relevanta branscherna. För att kompensera för den snedvridning som uppstår vill motionärerna att det införs en finansiell aktivitetsskatt motsvarande 4 procent av summan av lönen och vinsten.

Motionärerna vill också se en höjd skatt på kommersiella lokaler.

Liberalernas riktlinjer

I partimotion 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 föreslås att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Liberalerna anför i sin motion att det finanspolitiska ramverket med överskottsmål, utgiftstak, kommunalt balanskrav och en sammanhållen

budgetprocess har tjänat Sverige väl. En förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera bra på lång sikt är enligt motionärerna att det råder ordning och reda i statens och det offentliga ekonomi och att det inte går att bedriva en politik med ständiga underskott och växande statsskuld. Därför är det enligt motionärerna viktigt med regler för finanspolitiken som står fast över tid och över regeringsskiftet.

I likhet med övriga allianspartier välkomnar Liberalerna den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. Enligt överenskommelsen ska principen om överskott i de offentliga finanserna ligga fast och kompletteras med ett nytt skuldankare.

I motionen framhålls att det finns starka budgetpolitiska skäl att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som svensk ekonomi befinner sig i finns det enligt motionärerna inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta med budgetförstärkningar för att återställa återhämtningen. I enlighet med övriga allianspartier anser Liberalerna att en rimlig avvägning är att stärka det finansiella sparandet med minst 11 miljarder kronor under 2017 och med ytterligare minst 5 miljarder kronor 2018. Liberalernas bedömning är att budgetförstärkningarna 2017 i första hand bör ske genom effektiviseringar i arbetsmarknadspolitiken, minskade transfereringar i sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna samt genom avvisning av ospecificerade bidrag till kommun- och välfärdssektorn till förmån för mer riktade satsningar.

Liberalernas budgetalternativ sträcker sig till 2019, och av tabell 2.22 framgår beräkningen av de offentliga finanserna jämfört med regeringens beräkning. Det finansiella sparandet är 11 miljarder kronor högre än vad regeringen redovisar för 2017, ca 7,5 miljarder kronor högre 2018 och ca 5,6 miljarder kronor högre 2019. Det finansiella sparandet i procent av BNP är i balans och högre än i regeringens förslag för 2017. För 2018–2020 är sparandet i procent av BNP ungefär detsamma som i regeringens förslag.

Tabell 2.22 Den offentliga sektorns finanser (L)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019
Offentlig sektors inkomster	-14 875	-14 747	-12 366
Offentlig sektors utgifter	-25 877	-22 279	-17 976
Finansiellt sparande	+11 002	+7 532	+5 610
Staten	+11 422	+8 061	+6 240
Ålderspensionssystemet	-420	-530	-630
Kommunsektorn	±0	±0	±0
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)</i>	-0,0 %	0,2 %	0,9 %

Källa: Liberalernas partimotion 2016/17:3419.

Effekterna av Liberalernas budgetalternativ på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.23. Kommunernas inkomster är lägre än i regeringens förslag bl.a. till följd av att motionärerna avvisar ett antal utgiftsökningar som syftar till att förstatliga ansvaret för uppgifter som motionärerna anser bör skötas av kommuner och landsting. Motionärerna avvisar också regeringens resursförstärkning till kommunsektorn på sammantaget 10 miljarder kronor 2017.

Tabell 2.23 Kommunsektorns finanser (L)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019
Kommunernas inkomster	-13 649	-11 111	-5 631
Kommunal inkomstskatt	+876	+889	+811
Kapitalinkomster och övriga inkomster	-100	+100	+100
Statsbidrag inom utg.omr. 25	-5 934	-5 211	-3 787
därav ekonomiska regleringar	+4 466	+5 189	+6 613
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	-8 491	-6 889	-2 755
Utgifter	-13 649	-11 111	-5 631
Finansiellt sparande i kommunsektorn	±0	±0	±0

Källa: Liberalernas partimotion 2016/17:3419.

Liberalernas förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.24. Utgiftstaket är ca 21 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2017, 33 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2018 och 60 miljarder kronor lägre än det utgiftstak som regeringen föreslår för 2019. Tillsammans med Moderaterna, Kristdemokraterna och Centerpartiet vänder sig Liberalerna mot regeringens höjning av utgiftstaken eftersom detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar som partierna inte ställer sig bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken 2017–2019.

Till skillnad från regeringen, som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret 2019 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå för 2020, lämnar allianspartierna också ett gemensamt förslag till nivån på utgiftstaket för 2020. Detta är 109 miljarder kronor lägre än i regeringens bedömning.

Tabell 2.24 Utgiftstak för staten (L)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Takbegränsade utgifter	-27 073	-23 797	-19 517	-17 749
Budgeteringsmarginal	+6 458	-8 816	-40 370	-91 062
Utgiftstak för staten	-20 615	-32 613	-59 887	-108 811

Källa: Liberalernas partimotion 2016/17:3419.

I tabell 2.25 redovisas inkomster och utgifter i statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Liberalernas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna i statens budget är ca 15,6 miljarder kronor lägre och utgifterna ca 27,1 miljarder kronor lägre 2017. Därmed är budgetsaldot ca 11,4 miljarder kronor högre än i regeringens förslag 2017 och statens lånebehov 11,4 miljarder kronor lägre. För 2018 och 2019 är budgetsaldot 8,1 miljarder kronor respektive 6,2 miljarder kronor högre.

Tabell 2.25 Statens budgetsaldo och statsskulden (L)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019
Inkomster i statens budget	-15 651	-15 736	-13 277
därav inkomster av försäld egendom	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	-27 073	-23 797	-19 517
därav statsskuldsräntor	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	+11 422	+8 061	+6 240
Statsskuld vid årets slut	-11 422	-19 484	-25 723

Källa: Liberalernas partimotion 2016/17:3419.

Av tabell 2.26 framgår inkomsterna i statens budget med Liberalernas budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är 19,9 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2017, vilket i huvudsak förklaras av att motionärerna bl.a. vill höja brytpunkten för statlig inkomstskatt, avskaffa värmskatten och återställa avtrappningen av jobbskatteavdraget. Inkomster från indirekta skatter på arbete är ca 1 miljard kronor lägre än i regeringens förslag, vilket bl.a. förklaras av att motionärerna vill slopa den särskilda löneskatten för äldre. Skatten på kapital, konsumtion och insatsvaror är högre än i regeringens förslag för 2017, vilket bl.a. förklaras av att motionärerna vill höja skatten på bilar med negativ klimatpåverkan och höja skatten på obebyggd mark.

Tabell 2.26 Inkomster i statens budget (L)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019
Direkta skatter på arbete	-19 874	-21 981	-22 559
Indirekta skatter på arbete	-966	-936	-906
Skatt på kapital	+2 680	+3 490	+5 290
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+3 785	+4 980	+6 109
Offentliga sektorns skatteintäkter	-14 375	-14 447	-12 066
Avgår skatter från andra sektorer	-876	-889	-811
Statens skatteintäkter	-15 251	-15 336	-12 877
Periodiseringar	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	-15 251	-15 336	-12 877
Övriga inkomster	-400	-400	-400
Inkomster i statens budget	-15 651	-15 736	-13 277

Källa: Liberalernas partimotion 2016/17:3419.

Liberalernas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Skolan först

Liberalerna anför i sin motion att en framgångsrik skola är centralt för Sveriges framtid. Med sjunkande kunskapsresultat och många nyanlända krävs stora satsningar på skolan, och attityden till skolan måste förändras. Liberalerna vill införa högre lön för skickliga lärare och en reformerad lärarutbildning som ska göra läraryrket attraktivt. För att minska lärarnas arbetsbörda bör en ny yrkeskategori införas, lärarassistenter. Karriärtjänstreformen bör byggas ut i den takt som alliansregeringen planerade, och därutöver vill motionärerna avsätta medel för särskilda karriärtjänster i utanförskapsområdena. Ett års vidareutbildning i ämneskunskaper på universitet, med 80 procent av ordinarie lön, ska vara ett krav för huvudmännen att erbjuda alla lärare inom grundskolan och gymnasiet. Kostnaderna ska bäras av staten. För att ge alla elever en bra skolgång vill motionärerna att staten ska ta tillbaka ansvaret för det offentliga skolväsendet.

Motionärerna vill se en förlängd skolplikt med skolstart vid sex års ålder och där förskoleklassen blir den första av tio årskurser. Vidare anser de att det kan finnas skäl att utreda vad en halvering av sommarlovets för nyanlända elever skulle innebära för att ge dem tid att fortsätta sin undervisning i svenska för att möta integrationsutmaningen. I stället för att begränsa valet av skola vill motionärerna införa ett aktivt val av skola där kommunerna får ansvar för att förbättra informationen så att det blir självklart för alla att göra ett aktivt skolval. Liberalerna vill ha en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar och alla ska ha rätt till komvux. Fler undervisningstimmar i grundskolan och fler matematiktimmars i högstadiet förordas. Motionärerna vill även öronmärka medel till en kommission för ordning och reda.

Fler enkla jobb – för integrationens skull

I motionen anförs att Sverige behöver reformer, både för fler kunskaps-intensiva jobb och för fler enklare jobb, eftersom höga ingångslöner leder till att unga och nyanlända inte får sitt första jobb. Liberalerna vill se startjobb – en ny anställningsform för nyanlända och ungdomar med en lön på mellan 14 000 och 16 000 kronor i månaden. Det ska löna sig att arbeta, och det gäller även för den som har försörjningsstöd. En person med försörjningsstöd bör under två år få behålla 40 procent av en inkomstökning. Samhället ska ha höga förväntningar på egenförsörjning, och det ska bli obligatoriskt med en motprestation för försörjningsstöd i kommunerna. Det kan handla om ett aktivitetskrav på arbetsföra människor med försörjningsstöd eller ett krav på att genomföra praktik eller att söka arbete utanför kommungränsen. Motionärerna vill slå samman anställningsstöden särskilt anställningsstöd, förstärkt särskilt anställningsstöd, instegsjobb och nystartsjobb till en ny anställningssubvention, nystartjobb+. Vidare vill Liberalerna öka tryggheten i omställning genom en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring. Det anförs att RUT-reformen ska utvecklas, inte försämrats.

Skattepolitiken måste enligt motionärerna vara utformad för att öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin, stärka konkurrenskraften samt öka människors frihet och möjligheter. Liberalernas viktigaste skattepolitiska prioritering är att sänka skatterna på arbete. Partiet vill sänka marginalskatterna och göra det mer lönsamt att arbeta och ta ansvar. Därför förordar Liberalerna i sin budgetmotion att värnskatten avskaffas och att brytpunkten för den statliga inkomstskatten höjs kraftigt. I budgetpropositionen för 2016 höjde regeringen löneskatten för äldre. Konsekvensen blir att äldres incitament att arbeta minskar. I en tid när människor måste uppmuntras att arbeta längre skickar det helt fel signaler. Därför vill Liberalerna att löneskatten för äldre slopas. I motionen anförs att åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget för personer som under året fyller 66 år eller är äldre bör justeras ned med två år för att även inkludera personer som är 63 år vid årets ingång. Det betyder att denna grupp får starkare drivkrafter att förlänga arbetslivet genom att de gynnas skattemässigt. För att säkra den svenska konkurrenskraften förordar motionärerna en fortsatt sänkning av bolagsskatten.

Trygghet i hela landet

Att säkerställa människors trygghet är en av statens huvuduppgifter. Man ska kunna lita på att polisen finns där när den behövs, och polisen måste ges förutsättningar att utföra sitt arbete. Liberalerna vill därför att anslaget till Polismyndigheten ökas för att möjliggöra en förstärkning med 2 500 poliser till utgången av 2020. Liberalerna vill anvisa ytterligare medel för att anställa mer personal och upphandla tjänster för att renodla de polisiära uppgifterna och avlasta polisen. Medel bör enligt motionärerna reserveras för en särskild lönesatsning på poliser i yttre tjänst. En utbyggnad av poliskårens storlek

behöver gå hand i hand med en förstärkning av den civila personalen. Liberalerna vill därför se särskilda medel för att förstärka antalet civilanställda med ytterligare 1 100 civilanställda utöver vad Polismyndigheten aviserat för 2017. Vidare vill Liberalerna skapa en modern beredskapspolis på 5 000 personer. Tjänstgöringen ska bygga på frivillighet och tidsbegränsade kontrakt för personer som har detta som ett åtagande vid sidan av sitt ordinarie arbete. Beredskapspolisen ska vara tillgänglig i hela landet och ska stå under befäl av polis när den kallas in i tjänst. Liberalerna vill med krafttag bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck.

Välfärds miljarder ska gå till välfärden

Sverige ska vara ett land med väl fungerande och gemensamt finansierad välfärd. Regeringens välfärds miljarder är ospecificerade och riskerar enligt motionärerna därför att till stor del täcka underskott i misskötta kommuner i stället för att nå människor i vardagen. Liberalerna vill öronmärka medel för att pengarna ska komma välfärden till del. Rätten till personlig assistans värnas av motionärerna, och de vill avsätta 1 miljard kronor mer per år än regeringen för en generösare statlig assistansersättning. Vidare vill motionärerna göra satsningar för att underlätta för kommunsektorn att erbjuda en bättre service till medborgarna, t.ex. genom en förnyad kömiljard för att korta väntetiderna i sjukvården samt medel för fler vårdbiträden och specialistsjuksköterskor. Motionärerna vill kraftigt höja bostadstillägget för pensionärer. Att öka äldres självbestämmande och makt över sin vardag är en central uppgift för Liberalernas äldrepolitik. Den som har fått hjälp med måltider beviljad ska ha rätt att välja mellan att få mat lagad i det egna hemmet eller att få mat levererad hem. För den mat som levereras ska det finnas flera olika leverantörer och rätter att välja mellan. Också i särskilda boenden ska de äldres inflytande över måltiderna och måltidernas kvalitet öka. Liberalerna vill ändra lagen för att möjliggöra s.k. förenklad biståndsprövning inom äldreomsorgen. Det kan innebära att den som uppnått en viss ålder kan vända sig direkt till en utförare, och först om hjälpbehovet är stort eller om den äldre är missnöjd görs en formell biståndsbedömning.

Sverige är värt att försvara

I motionen anförts att vi lever i en säkerhetspolitiskt orolig tid. Den ryska militära aktiviteten i Östersjön ökar, och det ryska tonläget mot Sverige och våra grannländer blir allt högre. Rysslands agerande strider mot internationell rätt och kommer att få följder för Europas säkerhetspolitik under lång tid framöver. Säkerheten i vårt närområde, i synnerhet i Östersjön, har kraftigt försämrats. Svensk försvarspolitik måste ställas om. Försvaret av Sverige måste vara Försvarsmaktens huvuduppgift. Samtidigt måste regeringen enligt motionärerna omedelbart ansöka om Natomedlemskap. Det anförts att Sveriges försvar behöver väsentligt ökade tillskott. Liberalerna presenterar därför ett budgetalternativ för en permanent höjning av försvarsanslagen på en betydligt

högre nivå än i försvarsöverenskommelsen 2015. Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget menar motionärerna att Gotlands strategiska särställning och geopolitiska betydelse har ökat. Liberalerna välkomnar överbefälhavarens beslut att i förtid permanenta den militära närvaron men anser att Gotlands försvar behöver förstärkas ytterligare. Vidare anser Liberalerna att processen för att aktivera värnplikten behöver påskyndas. En aktiverad värnplikt ska inte ersätta ett yrkesförsvar utan komplettera den frivilliga rekryteringen av soldater. Vid ett väpnat angrepp ligger Sveriges bästa chans i att möta en fiende tidigt och innan fienden stigit i land. Detta har under långa tider fått Sverige att prioritera flygstridskrafterna. Liberalerna vill därför se fler JAS-plan.

Fler bostäder

Den svenska bostadsmarknaden behöver fler bostäder. För att det ska bli verklighet behövs enligt motionärerna enklare regler, mindre krångel och kortare planprocesser. Dagens regelverk hämmar konkurrensen inom byggsektorn, vilket leder till högre produktionskostnader och dyrare bostäder. Med den nuvarande lagstiftningen påverkas dessutom konsumenters efterfrågan, bostadsmarknaden i oacceptabelt låg grad. Byggsubventioner kommer att störa bostadsmarknaden än mer, med minskat byggande som följd. Liberalerna anser vidare att ansvaret för att vårda och förvalta fastigheter ligger på ägaren och inte på staten och avvisar därför regeringens bygg- och bostadssubventioner i sin helhet.

I motionen anförs att när en person av skatteskäl väljer att inte sälja sin bostad innebär det att någon annan inte kan köpa. På det sättet uteblir flyttkedjor, och bostadsbristen förvärras. Inlåsningsdrabbar både enskilda och företag som försöker rekrytera. Bristen på rörlighet och bostäder uppskattas leda till ca 15 000 fler arbetslösa i Sverige. Liberalerna vill därför sänka den s.k. flyttskatten genom att avskaffa taket för uppskov och slopa uppskovsräntan.

Investeringar för klimatet

För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna samt för att klara jobben och tillväxten behövs enligt motionärerna en liberal klimatpolitik som bygger på globalt samarbete, kunskap, nya idéer, ny teknik och tydliga styrmedel för en långsiktigt hållbar ekonomi.

Liberalernas politik utgår från försiktighetsprincipen och principen att förorenaren ska betala. Ekonomiska styrmedel, såsom koldioxidskatt och handel med utsläppsrätter, ska vara generella och teknikneutrala. Motionärerna vill ha en grön skatteväxling med lägre skatt på jobb medan olika former av miljö- och klimatpåverkande skatter och avgifter höjs. Med beaktande av jobben och konkurrenskraften ska ekonomiska styrmedel användas för att möta klimatkrisen och föra Sverige närmare klimatmålen. Motionärerna vill därför införa en omvänd miljöbonus där bilar som enligt

gällande regelverk inte skulle vara berättigade till en miljöbilspremie under de första fem åren får en förhöjd fordonsskatt. Det anförs att reseavdraget behöver göras mer generöst där kollektivtrafiken är mindre väl utbyggd och stramas åt där möjligheten att använda kollektivtrafiken är större. Liberalerna vill ta viktiga steg mot ett fossilfritt Sverige.

Kristdemokraternas riktlinjer

I partimotion 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslås i yrkande 1 att riksdagen godkänner motionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Kristdemokraterna anför i sin motion att det finanspolitiska ramverket med överskottsmål, utgiftstak, kommunalt balanskrav och en sammanhållen budgetprocess har tjänat Sverige väl. En förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera bra på lång sikt är enligt motionärerna att det råder ordning och reda i statens och det offentliga ekonomien och att det inte går att bedriva en politik med ständiga underskott och växande statsskuld. Därför är det enligt motionärerna viktigt med regler för finanspolitiken som står fast över tid och över regeringsskiftet.

I likhet med övriga allianspartier välkomnar Kristdemokraterna den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. Enligt överenskommelsen ska principen om överskott i de offentliga finanserna ligga fast och kompletteras med ett nytt skuldankare.

I motionen framhålls att det finns starka budgetpolitiska skäl att ta kontroll över utvecklingen i de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. Mot bakgrund av det starka konjunkturläget som svensk ekonomi befinner sig i finns det enligt motionärerna inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta med budgetförstärkningar för att återställa återhämtningen. I enlighet med övriga allianspartier anser Kristdemokraterna att en rimlig avvägning är att stärka det finansiella sparandet med minst 11 miljarder kronor under 2017 och med ytterligare minst 5 miljarder kronor 2018.

Kristdemokraterna vill att budgetförstärkningarna 2017 i första hand sker genom besparingar på regeringens byggsubventioner och generella tillskott till kommunernas ekonomi samt genom avveckling av ineffektiva arbetsmarknadsprogram. Förstärkningarna väntas medföra ett strukturellt sparande i balans 2017. Av tabell 2.27 framgår beräkningen av de offentliga finanserna med Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar. Det finansiella sparandet är ca 12,6 miljarder kronor högre 2017 och mellan 1,8 miljarder kronor och 6,1 miljarder kronor högre under perioden 2018–2020. Det finansiella sparandet i procent av BNP är i balans och högre

än i regeringens förslag för 2017. För 2018–2020 är sparandet i procent av BNP ungefär detsamma som i regeringens förslag.

Tabell 2.27 Den offentliga sektorns finanser (KD)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Offentlig sektors inkomster	–10 704	–20 165	–22 527	–23 631
Offentlig sektors utgifter	–23 302	–26 266	–25 188	–25 473
Finansiellt sparande	+12 598	+6 101	+2 661	+1 842
Staten	+12 900	+6 124	+2 689	+1 938
Ålderspensionssystemet	–514	–485	–572	–543
Kommunsektorn	+212	+462	+544	+447
<i>Finansiellt sparande i procent av BNP (nivå)</i>	0,0 %	0,1 %	0,8 %	1,5 %

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2016/17:3320.

De effekter som Kristdemokraternas budgetalternativ har på kommunsektorns finanser framgår av tabell 2.28. Kommunsektorns inkomster är ca 6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket framför allt beror på att motionärerna avvisar regeringens förslag till utökade medel, de s.k. välfärdsmiljarderna, inom utgiftsområde 25.

Tabell 2.28 Kommunsektorns finanser (KD)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Kommunernas inkomster	–6 007	–5 905	–5 982	–5 979
Kommunal inkomstskatt	–414	–257	–270	–363
Kapitalinkomster och övriga inkomster	±0	+100	+100	+100
Statsbidrag under inom utg.omr. 25	–10 830	–10 985	–11 049	–10 953
därav ekonomiska regleringar	±0	±0	±0	±0
Statsbidrag från övriga utgiftsområden	+5 237	+5 237	+5 237	+5 237
Utgifter	–6 219	–6 367	–6 526	–6 426
Finansiellt sparande i kommunsektorn	+212	+462	+544	+447

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2016/17:3320.

Kristdemokraternas förslag till utgiftstak framgår av tabell 2.29. Utgiftstaket är 21 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2017, 33 miljarder kronor lägre än det beslutade utgiftstaket för 2018 och 60 miljarder kronor lägre än det utgiftstak som regeringen föreslår för 2019. Tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna vänder sig Kristdemokraterna mot regeringens kraftiga höjning av utgiftstaket eftersom detta förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar som partierna inte ställer sig bakom. De fyra partierna har därför i sina respektive budgetmotioner föreslagit samma nivåer på utgiftstaken 2017–2019.

Till skillnad från regeringen, som i enlighet med bestämmelserna i budgetlagen lämnar förslag till nivå på utgiftstaket för det tredje

tillkommande budgetåret 2019 och endast gör en bedömning av utgiftstakets nivå 2020, lämnar Kristdemokraterna också förslag till utgiftstak för 2020. Detta är 109 miljarder kronor lägre än regeringens bedömning.

Tabell 2.29 Utgiftstak för staten (KD)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Takbegränsade utgifter	-23 190	-26 132	-25 046	-25 306
Budgeteringsmarginal	+2 190	-6 868	-34 954	-83 694
Utgiftstak för staten	-21 000	-33 000	-60 000	-109 000

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2016/17:3320.

I tabell 2.30 redovisas inkomster och utgifter i statens budget tillsammans med statens budgetsaldo i Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens förslag. Inkomsterna i statens budget är ca 10,3 miljarder kronor lägre och utgifterna ca 23,2 miljarder kronor lägre 2017. Därmed är budgetsaldot 12,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2017 och statens lånebehov 12,9 miljarder kronor lägre. För perioden 2018–2020 är budgetsaldot mellan ca 1,9 och 6,1 miljarder kronor högre än i regeringens förslag.

Tabell 2.30 Statens budgetsaldo och statsskulden (KD)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Inkomster i statens budget	-10 290	-20 008	-22 357	-23 368
därav inkomster av försäld egendom	±0	±0	±0	±0
Utgifter i statens budget	-23 190	-26 132	-25 046	-25 306
därav Statsskultsräntor	±0	±0	±0	±0
Riksgäldskontorets nettoutlåning	±0	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	±0	±0	±0	±0
Statens budgetsaldo	+12 900	+6 124	+2 689	+1 938
Statsskuld vid årets slut	-12 900	-19 024	-21 712	-23 650

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2016/17:3320.

Av tabell 2.31 framgår inkomsterna i statens budget med Kristdemokraternas budgetalternativ jämfört med regeringens beräkningar fördelat på olika inkomsttyper. Intäkterna från direkta skatter på arbete är ca 15,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2017. Det förklaras främst av att motionärerna vill införa ett jobbskatteavdrag för föräldrar och ett dubbelt jobbskatteavdrag för bl.a. unga under 25 år. Skatteintäkterna från indirekta skatter på arbete är ca 0,1 miljarder kronor högre än i regeringens förslag för 2017. Denna nettosiffra förklaras till stor del av att motionärerna vill införa en finansskatt och avskaffa den särskilda löneskatten för äldre. Skatteintäkterna på kapital är ca 1,6 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av att motionärerna vill se en höjd skatt på kommersiella

fastigheter. Intäkterna från konsumtion och insatsvaror är ca 3,6 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Detta förklaras bl.a. av att motionärerna vill införa skatt på plastpåsar, textilier och avfallsförbränning.

Tabell 2.31 Inkomster i statens budget (KD)

Miljoner kronor

Avvikelse från regeringens förslag

	2017	2018	2019	2020
Direkta skatter på arbete	-15 681	-24 743	-26 752	-27 451
Indirekta skatter på arbete	+71	+58	+55	-8
Skatt på kapital	+1 596	+1 486	+1 486	+1 444
Skatt på konsumtion och insatsvaror	+3 610	+3 334	+2 984	+2 684
Offentliga sektorns skatteintäkter	-10 404	-19 865	-22 227	-23 331
Avgår skatter från andra sektorer	+414	+257	+270	+363
Statens skatteintäkter	-9 990	-19 608	-21 957	-22 968
Periodiseringar	±0	±0	±0	±0
Statens skatteinkomster	-9 990	-19 608	-21 957	-22 968
Övriga inkomster	-300	-400	-400	-400
Inkomsterna i statens budget	-10 290	-20 008	-22 357	-23 368

Källa: Kristdemokraternas partimotion 2016/17:3320.

Kristdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken

Fler jobb och mer företagande

Kristdemokraterna anför i sin motion att det hos varje människa finns ett behov av att få känna gemenskap med andra, ta eget ansvar och utvecklas som person. Att ha ett arbete eller någon annan meningsfull sysselsättning att gå till är därför av största vikt för varje enskild person. Arbetet har också en avgörande betydelse för möjligheten att bygga trygga familjer. Medan den starka konjunkturen har inneburit en god arbetsmarknadsutveckling för inrikes födda med god utbildning har utvecklingen inte varit lika stark för utsatta grupper på arbetsmarknaden, som utrikes födda med bristfällig utbildning, äldre och personer med funktionsnedsättning. Även den höga arbetslösheten bland ungdomar är allvarlig.

Motionärerna ser ett stort behov av att förlänga arbetslivet för äldre men också att tidigarelägga inträdet på arbetsmarknaden och ser med stor oro på hur regeringen på olika sätt försvårar för dessa grupper på arbetsmarknaden. Kristdemokraterna vill att arbetsmarknadspolitiken ska ha full sysselsättning som det övergripande målet. Med fler sysselsatta skapas också resurser som kan förstärka de offentliga finanserna och öka resurserna till välfärden. Fyra av fem nya jobb skapas av småföretagen. Motionärerna anser därför att det är viktigt att initiativ och skaparkraft uppmuntras i samhället, t.ex. genom det offentligas insatser för ett bra utbildningssystem och ett gott företagsklimat. Sverige behöver enligt motionärerna avbyråkratisera arbetsmarknaden, sänka

marginaleffekter, öka matchningen och stimulera fram fler jobb som inte kräver höga kvalifikationer.

Kristdemokraterna vill att det dubbla jobbskatteavdraget, som i dag finns för de som är 65 år eller äldre, utvecklas till att gälla grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det innebär en skattelättnad för unga under 25 år, för de som tar en akademisk examen och börjar arbeta innan de fyller 25 år, för nyanlända under de första fem åren i Sverige och för personer som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning. Motionärerna vill även se en helt ny anställningsform, introduktionsanställningar, som bygger på att 75 procent av arbetstiden är arbete och 25 procent är lära-sig-jobbet-tid. Därför kan lönen sättas ned till som minst 75 procent av kollektivavtalsnivån. För att ytterligare förbättra möjligheten för långtidsarbetslösa att hitta en väg tillbaka till arbete vill Kristdemokraterna införa matchningsanställningar. De anför att arbetsmarknadsutbildningen, instegsjobben samt särskilt och förstärkt särskilt anställningsstöd bör avskaffas.

Enligt motionärerna bör fler platser skapas inom yrkesvux, arbetspraktikprogrammen bör samordnas och tillskott bör göras till trygghets- och lönebidragsanställningar för personer med funktionsnedsättning.

En hälso- och sjukvård i världsklass

Det anför i motionen att den som har störst behov ska ges företräde i vården och att hälso- och sjukvården ska kännetecknas av värdighet, kvalitet, tillgänglighet och jämlikhet. De grupper som har svårt att göra sina röster hörda eller utnyttja sina rättigheter ska garanteras särskilt stöd. Vården och omsorgen ska ha en helhetssyn på människan som tar hänsyn till kroppsliga, själsliga, sociala och andliga behov.

I motionen anför vidare att det behövs en förändrad styrning genom ett statligt ansvar för sjukhusvården och för läkemedel. För att återigen få fokus på det viktiga arbetet med att korta köerna och öka tillgängligheten vill Kristdemokraterna att kömiljarden återinförs. Motionärerna vill även att vårdpersonalen avlastas från de arbetsuppgifter som är viktiga för att omvårdnad ska fungera men som inte kräver en lång vårdutbildning, s.k. vårdnära service. I budgetalternativet förespråkas därför ökade medel i förhållande till regeringens förslag för att alla vårdgivare ska kunna anställa renodlad vårdservicepersonal på landets sjukhus och i primärvården. Vidare vill Kristdemokraterna avsätta mer medel än regeringen för att stärka kvaliteten i förlossningsvården.

Den ökande psykiska ohälsan hos barn och unga är ett av vår tids största samhällsproblem. Kristdemokraterna vill därför avsätta medel för att en elevhälsogaranti ska kunna införas, så att man får kontakt med elevhälsan inom ett dygn, och för att förkorta köerna till barn- och ungdomspsykiatri. I motionen anför vidare att det tidigare systemet med krav på en patientansvarig läkare som ansvarar för samordningen av en patients vårdkontakter bör återinföras i

lagstiftningen för att undvika situationer där patienter utsätts för otydligt ansvarstagande och för att skapa mer trygghet och en patientsäker vård.

Familjepolitiska satsningar

I motionen anförts att den mest grundläggande formen av gemenskap är familjen, där människor möts över generationsgränserna i kärlek och tillit. Starka familjer bygger ett starkt samhälle. De flesta svenska hushåll har fått det bättre ekonomiskt under de senaste 20 åren, men utvecklingen har varit betydligt bättre för hushåll utan barn än för hushåll med barn. Mot denna bakgrund anser Kristdemokraterna att barnfamiljernas ekonomi behöver förstärkas. Det behöver ske på ett sätt som stärker incitamenten för arbete. Motionärerna vill därför införa ett jobbskatteavdrag för föräldrar. Åtgärden ska också medverka till ökad flexibilitet för föräldrarna. Kristdemokraterna vill fortsätta att prioritera de familjer som lever i ekonomisk utsatthet genom ett höjt bostadsbidrag. Motionärerna vill också att det ska finnas möjlighet för föräldrar att få barnomsorgspeng för omsorg om enbart egna barn i hemmet och att jämställdhetsbonusen ska återinföras.

En fungerande rättsstat

Som enskild ska man alltid kunna lita på att polisen har de resurser som krävs för att klara av sin uppgift, att förebygga, förhindra och beivra brott. Ett rättsväsen som står upp för de mest utsatta är en förutsättning för ett gott samhälle som håller samman. Tilliten och förtroendet måste utgå från att respekten för varje människas unika värde är införlivad hos varje medmänniska. Rättsstatens uppgift är enligt motionärerna att ge en ram för dessa värden.

Kristdemokraterna vill anvisa 609 miljoner kronor mer än regeringen till rättsväsendet för 2017. På kort sikt vill partiet öka antalet civilanställda för att frigöra poliser till polisarbete och på längre sikt anställa fler poliser. I motionen anförts att partiet vill att 2 000 fler poliser anställs till 2020. Av resursförstärkningen vill motionärerna avsätta särskilda medel för att möjliggöra höjda löner och förbättrad arbetsmiljö. Vidare vill Kristdemokraterna se en fördubbling av den nationella insatsstyrkan och att medel avsätts för beredskapspoliser.

Att åldras i trygghet och värdighet

Att bygga ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Det anförts i motionen att äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg.

Enligt motionen vill Kristdemokraterna genomföra sin största satsning någonsin på pensionärerna. Sammantaget vill Kristdemokraterna avsätta 5,3 miljarder kronor på att förbättra pensionärernas ekonomi och de äldres

möjligheter på arbetsmarknaden. Därtill vill partiet se en rad reformer för att förbättra äldreomsorgen. I dag får den som fyllt 65 år men fortfarande arbetar ett fördubblat jobbskatteavdrag. Kristdemokraterna vill sänka denna åldersgräns till 64 år. Vidare förordas i motionen att skatten på pensioner sänks för inkomster upp till 14 000 kronor och att bostadstillägget för pensionärer höjs.

Det behövs tid för att kunna se den äldres vård- och omsorgsbehov. Kristdemokraterna vill därför att äldreomsorgspersonalen avlastas genom att ha särskild personal för dessa ändamål. Motionärerna vill att alla kommuner ska vara skyldiga att erbjuda plats i ett trygghetsboende för dem som är över 85 år och har beviljats hemtjänst. Det egna valet, inflytande över de insatser som ges, ett värdigt bemötande, ett tryggt boende och närhet till läkarkontakter ska tillgodoses inom äldreomsorgen. Kristdemokraterna vill därför avsätta medel för att varje kommun ska ha en värdighetsgaranti i äldreomsorgen. Kristdemokraterna vill även införa hemtagningssteam som ska säkerställa en trygg hemgång från sjukhusvård för äldre. Dessutom vill Kristdemokraterna satsa på kompetensutveckling för äldreomsorgen, ett nationellt måltidslyft, en nationell demensplan och ett stärkt socialt innehåll i äldreomsorgen.

En skola där ingen lämnas efter

Motionärerna anför att skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas intellektuella utveckling och att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag, och en gemensam etisk grund är nödvändig för att skapa en lugn, trygg, stimulerande och positiv miljö i skolan. Varje barn ska få möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sin egen potential. Kristdemokraterna vill ha en skola där ingen hålls tillbaka och där ingen lämnas efter.

Det anføres vidare att läraryrkets attraktivitet måste stärkas bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och en hög lön till bra lärare. Det bör avsättas medel för karriärlärartjänster som riktas mer till utsatta områden. För att vända trenden med fallande kunskapsresultat anføres i motionen att det även bör avsättas medel för stärkt stöd till elever med särskilda behov. Kristdemokraterna vill även införa ett speciallärarlyft där lärare erbjuds att komplettera sin grundutbildning med en speciallärarutbildning med i huvudsak bibehållen lön. Vidare vill motionärerna se en kompetenssatsning för lärare för att få fler lärare med kompetens inom svenska som andraspråk.

Kristdemokraterna vill också stärka elevhälsovården jämfört med både dagens nivå och regeringens förslag. Den högre utbildningens viktigaste uppgift är att förmedla kunskap. För att möjliggöra detta krävs kompetenta högskolelärare och forskare, en stimulerande arbetsmiljö samt studiesocial trygghet.

En förbättrad migrations- och integrationspolitik

Kristdemokraternas migrationspolitiska utgångspunkt är att värna asylrätten och att Sverige har ett moraliskt ansvar för att hjälpa medmänniskor i nöd. Motionärerna vill se fler lagliga vägar in i unionen.

För att förbättra mottagandet, förkorta tiden i asylprocessen och minska kostnaderna vill motionärerna införa asylansökningsområden och tidigare lägga den utbildning (sfi och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds under asyltiden. Det anförs i motionen att den som beviljas asyl i Sverige som huvudregel bör tilldelas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år och att rätten till familjeåterförening ska gälla. Familjens betydelse för upplevelsen av gemenskap, trygghet och stabilitet i en ständigt föränderlig omvärld kan inte nog betonas, anser motionärerna. Ur ett integrationsperspektiv är familjen med andra ord helt central.

Kristdemokraterna vill stärka det statliga ansvaret för ensamkommande flyktingbarn genom att tillsätta en nationell krissocialjour. Vidare anförs att de stora behoven på integrationspolitikens område gör att motionärerna ser ett stort behov av en kriskommission som ska få i uppdrag att förbättra integrationen.

2.3 Kompletterande information

En översyn av överskottsmålet (SOU 2016:67)

Den 30 september 2016 överlämnade den parlamentariska Överskottsmålskommittén sitt betänkande En översyn av överskottsmålet. I betänkandet föreslås vissa ändringar i det finanspolitiska ramverket, bl.a. att överskottsmålet för den offentliga sektorns finanser behålls, men att dagens målnivå om 1 procent av BNP ändras till en tredjedels procent av BNP över en konjunkturcykel. Ramverket föreslås kompletteras med ett skuldankare, dvs. ett riktmärke för den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, på 35 procent av BNP. Kommittén föreslår att uppföljningen av överskottsmålet skärps genom en tydligare definition av målavvikelsen och en plan för att återgå till målet vid avvikelser. De föreslår även att Finanspolitiska rådet tilldelas en tydligare roll i uppföljningen.

Migrationsverkets verksamhets- och utgiftsprognos

Enligt Migrationsverkets verksamhets- och utgiftsprognos från den 25 oktober 2016 nedrevideras antalet asylsökande för 2016 med 4 500 personer till 29 000 asylsökande jämfört med den förra prognosen från juli. Den lägre volymen förklaras av överenskommelsen mellan EU och Turkiet och gräns- och id-kontrollerna i Österrike, Tyskland, Norge, Danmark och Sverige. Myndigheten bedömer att sannolikheten för stora variationer är liten, varför intervallet sätts till 28 000–32 000 asylsökande. För 2017 beräknas antalet asylsökande vara 36 700 personer jämfört med 51 200 enligt den förra

prognosen. Migrationsöverenskommelsen mellan Turkiet och EU avslutas någon gång under första halvåret 2017, vilket kan leda till ett ökat antal asylsökande i både Europa och Sverige under andra halvåret 2017. Den största förändringen i den ekonomiska prognosen gäller behovet av medel för boende och kommunersättningar enligt anslaget 1:2 Ersättningar och bostadskostnader inom utgiftsområde 8 Migration. Anslaget nedrevideras med drygt 2 miljarder kronor 2016 och ökar med närmare 4 miljarder kronor 2017 jämfört med förra prognosen. Den främsta anledningen till förändringen är ett reviderat antagande om Migrationsverkets förmåga att betala ut ersättningar till kommuner och landsting innan årsskiftet.

Nyligen avlämnade propositioner

Proposition 2016/17:24 Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen

Den 18 oktober 2016 överlämnade regeringen proposition 2016/17:24 till riksdagen. I propositionen föreslår regeringen att det införs bestämmelser om golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen. Två olika nivåer på golven föreslås, 0 respektive 0,5 procent. De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016. Propositionen aviserades i årets budgetproposition och ingår i regeringens beräkning av inkomsterna för 2017. Proposition 2016/17:24 kommer att behandlas i skatteutskottet under hösten.

Proposition 2016/17:25 Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad

Den 18 oktober 2016 överlämnade regeringen proposition 2016/17:25 till riksdagen. I propositionen föreslås att taket för uppskovsbelopp slopas för avyttringar av privatbostäder som sker under perioden den 21 juni 2016–30 juni 2020 och att metoden för beräkning av uppskovsbelopp vid köp av billigare bostäder ändras. Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2017. Propositionen aviserades i årets budgetproposition och ligger till grund för regeringens beräkning av inkomsterna för 2017. Proposition 2016/17:25 kommer att behandlas i skatteutskottet under hösten.

Proposition 2016/17:21 Infrastruktur – innovativa lösningar för stärkt konkurrenskraft och hållbar utveckling

Den 11 oktober överlämnade regeringen proposition 2016/17:21 till riksdagen. I propositionen lämnas förslag till inriktningen på satsningar i transportinfrastrukturen för åren 2018–2029. Propositionen innehåller förslag till ekonomiska ramar och vägledning för prioritering av åtgärder i den åtgärdsplanering som följer efter riksdagens beslut. I propositionen föreslås att den statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen för perioden 2018–2029 ska uppgå till 622,5 miljarder kronor, varav

333,5 miljarder kronor ska användas till utveckling av transportsystemet. Av planeringsramen föreslås vidare 125 miljarder kronor avsättas till drift, underhåll och reinvesteringar av statliga järnvägar och 164 miljarder kronor till drift, underhåll och reinvesteringar av statliga vägar inklusive bärighet och tjälsäkring samt statlig medfinansiering till enskilda vägar.

I propositionen föreslår regeringen också att planeringsramen för investeringar i vissa väg- och järnvägsobjekt, för de delar där kapitalkostnaden finansieras med inkomster från trängselskatt eller infrastrukturavgifter, ska uppgå till 52 miljarder kronor för perioden 2010–2029.

Propositionen aviserades i årets budgetproposition och ligger till grund för regeringens beräkning av preliminära utgiftsramar för 2019 och 2020. Proposition 2016/17:21 kommer att behandlas i trafikutskottet under hösten.

Aktuella bedömningar av de offentliga finanserna

Riksbankens penningpolitiska rapport

I Riksbankens penningpolitiska rapport från den 27 oktober 2016 redovisas en oförändrad prognos över den offentliga sektorns finansiella sparande, jämfört med den bedömning som gjordes vid föregående rapport. Det finansiella sparandet beräknas till 0,1, 0,0, 0,2 respektive 0,6 procent av BNP för åren 2016–2019. Riksbankens bedömning för 2017 är ett finansiellt sparande på 0 procent av BNP, vilket kan jämföras med regeringens bedömning på –0,3 procent av BNP.

Svensk ekonomi väntas fortsatt vara stark. Den inhemska efterfrågan bedöms fortsatt vara en viktig drivkraft för tillväxten. Efter hand väntas tillväxten få draghjälp från en starkare omvärld. Sysselsättningen bedöms öka relativt snabbt i år och bidrar därmed till att hushållens reala inkomster växer. Det stora antalet asylsökande från i fjol och en ökad andel äldre i befolkningen väntas bidra till att den offentliga konsumtionen växer relativt snabbt i ett historiskt perspektiv. I rapporten framhålls att regeringen avser att genomföra ofinansierade reformer för ca 17 miljarder kronor (0,4 procent av BNP). Samtidigt väntas utvecklingen i den svenska ekonomin medföra att skatteintäkterna ökar. Den offentliga sektorns finansiella sparande bedöms därmed stiga och bli positivt under 2019.

Riksgäldskontorets prognos över statens lånebehov

I Riksgäldskontorets senaste prognos över statens finanser och upplåning för 2016–2018 räknar myndigheten med att lånebehovet kommer att uppgå till –80 miljarder 2016, vilket kan jämföras med regeringens prognos på –30 miljarder kronor. Detta är en minskning med 38 miljarder kronor jämfört med föregående prognos. Minskningen förklaras främst bero på en kraftig ökning av inbetalningar till skattekontot, men även på lägre utgifter. De lägre utgifterna avser arbetsmarknadsrelaterade utgifter bland annat uppges att efterfrågan på olika typer av subventionerade anställningar har varit lägre än

beräknat, varför utgifterna har reviderats ned. För 2017 och 2018 beräknas lånehovet bli 33 respektive –20 miljarder kronor, vilket kan jämföras med regeringens bedömning på –7 respektive –20 miljarder kronor. Ökningen av lånebehovet 2017 förklaras av minskade skatteinkomster, som en följd av att överinsättningar på skattekontot beräknas minska, och av ökade utgifter. Det beror enligt myndigheten på att utgiftsnivån 2016 är tillfälligt låg eftersom utgifter motsvarande 14 miljarder kronor tidigare lades till 2015. Därutöver beräknas bl.a. räntebetalningarna på statsskulden, statsbidragen till kommunsektorn och EU-avgiften öka förhållandevis mycket mellan 2016 och 2017. Minskningen av lånebehovet 2018 förklaras bl.a. av att skatteintäkterna väntas växa i god takt samtidigt som tillfälliga effekter från 2017 faller bort. Prognosen för 2018 innehåller ett antagande om ofinansierade reformer på 15 miljarder kronor.

Enligt Riksgäldens prognos beräknas statsskulden som andel av BNP till 31, 30 respektive 28 procent för åren 2016–2018, vilket kan jämföras med regeringens bedömning på 31, 29 och 27 procent 2016–2018. (Källa: Statsuppläning prognos och analys 2016:3, publicerad den 26 oktober 2016.)

EU-kommissionens höstprognos 2016

EU-kommissionen har i sin höstprognos från den 9 november 2016 reviderat upp sin prognos för den offentliga sektorns finansiella sparande från –0,7 procent av BNP till –0,1 procent av BNP 2017, jämfört med prognosen från i maj. För 2018, som är ett nytt prognosår, räknar kommissionen med att det finansiella sparandet som andel av BNP blir 0,1 procent av BNP. Det strukturella sparandet väntas fortsatt ligga under 1,0 procent av BNP under prognosperioden. Maastrichtskulden kommer enligt prognosen att minska från 43,9 procent 2015 till 38,2 procent av BNP 2018.

2.4 Utskottets ställningstagande

Offentliga finanser och budgetpolitiska mål

Finanspolitikens övergripande inriktning

Utskottet delar regeringens bedömning om att ordning och reda ska gälla i de offentliga finanserna. Den strama finanspolitik som förts sedan regeringen tillträdde har medfört att de ärvda underskotten i de offentliga finanserna har minskat. Politiken har lagts om i en ny riktning där viktiga och angelägna samhällsinvesteringar har gjorts i stället för skattesänkningar.

Utskottet kan notera att den tillfälliga omläggning av migrationspolitiken som gjordes hösten 2015 har medfört ett minskat antal asylsökande och därmed minskade utgifter för migration. En betydande del av utgifterna i statens budget är dock kopplade till migration och etablering av tillfällig karaktär. I likhet med regeringen anser utskottet att det är rimligt att en sådan tillfällig händelse kan hanteras utan krav på kortsiktiga budgetförstärkningar,

varför hänsyn bör tas till de temporärt förhöjda migrationskostnaderna när inriktningen på finanspolitiken läggs fast. Strukturellt riktiga budgetförstärkningar bör som regeringen framhåller genomföras, framför kortsiktiga åtgärder. Utskottet står bakom regeringens föreslagna reformer om 23,6 miljarder kronor som delvis finansieras med inkomstökningar och utgiftsminskningar på sammantaget 6,3 miljarder kronor. Utskottet anser att finanspolitikens inriktning är väl avvägd.

Budgetpolitiska mål

Regeringens bedömning är att det finansiella sparandet fortfarande tydligt avviker från den målsatta nivån om 1 procent av BNP över en konjunkturcykel. Utskottet delar regeringens bedömning om att det underskott som ärvdes från den förra regeringen kraftigt har minskat som en följd av den strama finanspolitik som förts sedan dess och att underskottet väntas vara nära balans 2016. Samtidigt kan utskottet notera att sparandet försämrats något för 2017 till följd av tillfälliga faktorer. Utskottet delar regeringens bedömning att tillfälliga faktorer som har stor effekt på det finansiella sparandet kan motivera att större vikt läggs vid utvecklingen på lite längre sikt. Utskottet kan också notera att den offentliga skuldsättningen är förhållandevis låg och att förtroendet för Sveriges offentliga finanser är högt. Därför anser också utskottet att sparandet kan stärkas i en takt som värnar samhällsekonomisk balans utan att hållbarheten eller förtroendet för de offentliga finanserna äventyras. Det kan därför anses rimligt att återgången till överskott sker gradvis och att finanspolitiken bedrivs så att målet nås senast 2020. Utskottet anser därför att det inte finns skäl att som oppositionspartierna föreslår minska det finansiella sparandet med minst 11 miljarder kronor 2017. För åren därefter är oppositionspartiernas bedömning av det finansiella sparandet i stort sett densamma som regeringens. Däremot görs omfattande besparingar bl.a. inom ramen för arbetsmarknadspolitiska åtgärder och inom trygghetssystemen med försämrad ersättning i såväl sjukförsäkrings- som arbetslöshetssystemen, samtidigt som omfattande skattesänkningar föreslås. Den politik som allianspartierna vill föra med kraftiga nedskärningar och sänkta skatter är en politik som utskottet inte kan ställa sig bakom. I likhet med regeringen anser utskottet att det är viktigt med investeringar som bygger samhället starkare, för att bl.a. utjämna de klyftor som finns i vårt samhälle. I det sammanhanget vill utskottet understryka vikten av de s.k. välfärds miljarderna som är centrala för att bryta segregationen – ett ökat tillskott till kommunsektorn som vissa av allianspartierna avvisar. Sverigedemokraternas budgetalternativ resulterar också i ett finansiellt sparande som är i nivå med regeringens förslag. Utskottet anser dock att de kraftiga besparingar som partiet föreslår inom såväl migrations- som integrationspolitiken är orealistiska.

Utskottet noterar att Överskottsmålskommittén har lämnat sitt slutbetänkande En översyn av överskottsmålet (SOU 2016:67). I betänkandet föreslås mindre förändringar av ramverket, bl.a. att dagens målnivå om

1 procent av BNP över en konjunkturcykel ändras till en tredjedels procent av BNP och att ramverket kompletteras med ett skuldankare, dvs. ett riktmärke för den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld på 35 procent av BNP. Förslagen föreslås gälla fr.o.m. 2019 och tills vidare. Utskottet kan konstatera att det ligger en bred politisk enighet bakom de föreslagna förändringarna, vilket talar för ett fortsatt stort förtroende för ramverket och finanspolitiken. Utredningens förslag bereds för närvarande inom Regeringskansliet. I likhet med regeringen anser utskottet att det finanspolitiska ramverket är en hörnsten i politiken. Genom ordning och reda i de offentliga finanserna skapas förutsättningar för att bedriva en offensiv politik för ökade investeringar i jobb, välfärd och klimat. Mot bakgrund av utredningens förslag kan utskottet notera att regeringen har för avsikt att återkomma i frågan i 2017 års ekonomiska vårproposition. Utskottet konstaterar, liksom regeringen, att fram till dess att en ny målnivå har införts ska det finansiella sparandet i den offentliga sektorn vara 1 procent av BNP över en konjunkturcykel.

När det gäller utgiftstaket kan utskottet notera att den nivå som föreslås för det tredje tillkommande året, 2019, på 1 392 miljarder kronor medger en maximal utgiftsökning på 94 miljarder kronor givet prognosen för de takbegränsade utgifterna. Nivån på utgiftstaket visar regeringens syn på hur statens och ålderspensionssystemets utgifter bör utvecklas i ett medelfristigt perspektiv. Utskottet ställer sig bakom regeringens föreslagna nivå på utgiftstaket för 2019. Utskottet kan notera att budgeteringsmarginalen 2019 är 7,3 procent av de takbegränsade utgifterna, dvs. 4,3 procentenheter högre än den minsta säkerhetsmarginal som bör finnas enligt regeringen.

Samtidigt vill utskottet påpeka att ett utrymme under utgiftstaket inte betyder att det också finns ett utrymme för reformer som ökar de takbegränsade utgifterna. Som regeringen framhåller kan reformer på utgiftssidan genomföras först efter att de stämts av mot målet för det finansiella sparandet och de inkomstförstärkningar som i så fall kan komma att krävas. Utskottet vill också understryka att utrymmet för reformer på utgiftssidan kommer att begränsas av hur stor del av budgeteringsmarginalen som de närmaste åren behöver tas i anspråk för oförutsedda utgifter, t.ex. volymförändringar i transfereringssystemen.

Redovisning av budgeteffekter

Utskottet har vid flera tidigare tillfällen påtalat behovet av en ökad transparens och tydlighet i regeringens redovisning av budgeteffekter. Ur riksdagens perspektiv är det viktigt att effekterna på det finansiella sparandet framgår fördelat på delsektorerna stat, kommun och ålderspensionssystem. En tydlig redovisning av budgeteffekter på olika delsektorer gör det dessutom lättare för oppositionspartierna att presentera budgetalternativ som kan ställas i relation till regeringens förslag. En redovisning av budgeteffekter för staten är också av stor vikt vid riksdagens beslut om statens budget, dvs. fastställandet av inkomster och utgifter i statens budget. I 2016 års vårproposition framhölls det

som viktigt att redovisningen av budgeteffekter på ett tydligt och transparent sätt tillgodoser riksdagens behov av information för behandlingen av regeringens förslag och att ett samarbete har inletts mellan Finansdepartementet och finansutskottets kansli för att utreda vilka möjligheter som finns att ytterligare utveckla redovisningen av budgeteffekter. Detta samarbete såg utskottet positivt på (prop. 2015/16:100 s. 151, bet. 2015/16:FiU20 s. 70).

Utskottet ser fram emot att fortsätta detta samarbete för en mer utvecklad redovisning av budgeteffekterna.

Inriktningen på den ekonomiska politiken

Utskottet delar regeringens uppfattning att Sverige bör präglas av ett samhälle som är både jämställt och jämlikt i fråga om sysselsättning och inkomster. Utskottet vill se ett säkert och tryggt samhälle för alla. För att möta de utmaningar som finns behöver människors jobbmöjligheter stärkas genom att underlätta inträdet på arbetsmarknaden och förbättra etableringsinsatserna för nyanlända. Det behövs investeringar i välfärden, och utskottet välkomnar därför de s.k. välfärdsmiljarderna till kommuner och landsting. Investeringar i bostäder, infrastruktur och klimat ska tillsammans med en aktiv närings- och innovationspolitik bidra till att skapa konkurrenskraft och tillväxt, och därmed fler jobb. Budgetpropositionen för 2017 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Investeringar i välfärden

Politiken bör enligt utskottets mening bygga på stärkta och gemensamt finansierade välfärdsverksamheter i stället för på skattesänkningar och nedskärningar. Utskottet anser därför att de föreslagna s.k. välfärdsmiljarderna, dvs. extra generella statsbidrag till kommunerna och landstingen, är ett välkommet inslag för att skapa förutsättningar för en bättre välfärdsverksamhet. De tillförda statsbidragen skapar också förutsättningar för att förbättra arbetsvillkoren och arbetsmiljön i kommunsektorn, eftersom medlen tillsammans med tidigare investeringar beräknas motsvara över 30 000 anställda i välfärdsverksamheter. Utskottet delar regeringens bedömning att skolan är grunden i det jämlika samhällsbygget och att den måste förbättras för både lärare och elever, särskilt mot bakgrund av det stora antalet asylsökande och nyanlända barn. Samtidigt har kunskapsresultaten i den svenska skolan försämrats under många år, och grundskolan har blivit alltmer ojämlig. Utskottet är därför positivt till regeringens förslag om en s.k. lovskola för elever som riskerar att inte uppnå gymnasiebehörighet. Utskottet instämmer i att lärarna är nyckeln till höjda kunskapsresultat i skolan och välkomnar regeringens initiativ att främja höjda lärarlöner och att utöka antalet utbildningsplatser för lärare och förskollärare.

Utskottet anser att det är anmärkningsvärt att Sverigedemokraterna föreslår kraftiga nedskärningar i statsbidragen till kommunernas och landstingens

verksamhet, vilket i huvudsak förklaras av att de avvisar regeringens förslag om insatser inom flyktningmottagandet och om nyanländas etablering. Utskottet anser att regeringens investeringar i välfärden är ett viktigt tillskott för att hantera utmaningarna med etableringen av det stora antalet nyanlända, sjunkande skolresultat och äldre som behöver en välfungerande omsorg. Genom att tillföra resurser i den kommunala sektorn kan välfärdens verksamheter och kvalitet stärkas.

Fler jobb

Utskottet delar regeringens uppfattning att målet om lägst arbetslöshet i EU 2020 är ambitiöst och ställer stora krav på politisk handlingskraft. Utmaningarna är fler och arbetslösheten är fortfarande hög bland människor med svag förankring på arbetsmarknaden. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens aktiva arbetsmarknadspolitik med kompetenshöjande åtgärder och insatser för en snabbare etablering för nyanlända. Utskottet anser i likhet med regeringen att resurser för arbetsmarknadspolitiska insatser och stöd ska användas effektivt, och framhåller att en mer träffsäker utformning av nystartsjobb och moderna beredskapsjobb i staten är två bra exempel på vägar in på arbetsmarknaden för personer med en svag förankring. Utskottet ser också positivt på regeringens påbörjade initiativ inom ramen för det s.k. kunskapslyftet och att regeringen nu föreslår resurser för fler utbildningsplatser inom bl.a. yrkesvux och lärlingsvux. Utskottet välkomnar också regeringens förslag för att underlätta genomförandet av 90-dagarsgarantin, som ska erbjuda arbetslösa ungdomar ett arbete, en insats som leder till arbete eller en utbildning inom 90 dagar. Genom att regeringen nu förstärker extratjänsterna inom ramen för garantin underlättas inträdet för unga på arbetsmarknaden samtidigt som personalen i välfärdsyrken avlastas hos kommuner och landsting.

Utskottet anser att nyanländas etablering på arbetsmarknaden är avgörande för att hålla ihop Sverige. Det är därför glädjande att regeringen vill påskynda de nyanländas etablering genom tidiga insatser under asyltiden, bl.a. genom satsningar på folkbildningen och ökade kunskaper i svenska. Utskottet är också positivt till att regeringen vill stärka kompetensen hos nyanlända som har enbart förgymnasial utbildning genom att avsätta medel till en utbyggd vuxenutbildning och till kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare (sfi). Arbetsförmedlingen har en viktig roll, och myndighetens etableringsuppdrag bedöms växa påtagligt. Utskottet har samma utgångspunkt som regeringen om att uppdraget behöver förenklas och effektiviseras för att ge resultat. Utskottet anser också i likhet med regeringen att det krävs insatser för att öka arbetsgivarnas benägenhet att anställa nyanlända. Subventionerade anställningar kan ge nyanlända förbättrade jobbchanser, och för de som är i yrkesverksam ålder och har utbildning och erfarenhet inom bristyrken föreslår regeringen ytterligare medel för att korta tiden till jobb.

Utskottet vidhåller att det behövs åtgärder inom olika sektorer för att få igång jobbtillväxten. Utskottet tycker därför det är glädjande att regeringen vill investera i bostäder för att stimulera jobbtillväxten genom att bl.a. förenkla Boverkets byggregler och effektivisera handläggningen av plan- och bygglovsärenden, men också ändra reglerna för uppskov med kapitalvinsten vid avyttring av privatbostäder. Utskottet anser att en aktiv närings- och innovationspolitik ska bidra till fler och växande företag och därmed jobbtillfällen. Regeringens s.k. växa-stöd som gör det lättare för fler enmansföretagare att våga anställa är ett exempel på ett sådant förslag, liksom att minska den administrativa bördan för små verksamheter med liten omsättning, vilket nu sker genom förslaget om en omsättningsgräns för mervärdesskatt. För att möta de utmaningar som samhället står inför behöver samhället fortlöpande dra nytta av de möjligheter som digitalisering, hälsa och miljö- och klimatteknik ger, varför utskottet ser fram emot den aviserade propositionen om forskning, innovation och högre utbildning.

Både allianspartierna och Sverigedemokraterna avvisar regeringens förslag om begränsad uppräknings av skiktgränserna för statlig inkomstskatt. Utskottet anser i likhet med regeringen att jobben skapas genom investeringar i välfärd, utbildning och bostäder och inte genom skattesänkningar och skattesubventioner.

Sammanfattningsvis konstaterar utskottet att den främsta utmaningen framöver är att ta tillvara och förstärka människors kompetenser och förmågor så att arbetslösa och nyanlända snabbt kan träda in på arbetsmarknaden och därmed bidra till en gemensam välfärd och trygghet. Utskottet håller med regeringen om att ett fungerande samhälle bygger på hög sysselsättning och på att människor kan leva på sin lön och därmed bidra till välfärden. Sverige ska konkurrera med kunskap och kompetens och inte bygga konkurrenskraften på låga löner, generella lönesänkningar eller skattesubventioner. Utskottet anser att regeringens förslag inom arbetsmarknadspolitik är väl avvägda och rimliga för att främja en hög sysselsättning och bidra till ett samhälle som håller ihop.

Ett av världens första fossilfria välfärdsländer

Utskottet står bakom regeringens ambition att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer genom att minska miljöutsläppen och utöka klimatinvesteringarna. Sverige har nu tagit ytterligare ett steg i denna riktning, vilket enligt utskottet märks i en ambitiös miljö- och klimatbudget. Regeringen avsätter medel för en utsläppsbroms, vilket innebär att utsläppsätter annulleras, men också en ambitionshöjning såtillvida att utsläppsenheter tas bort för de sektorer som inte omfattas av EU:s system. Enligt utskottets mening är det också positivt att regeringen avsätter medel för att förstärka stödet till lokala och regionala klimatinvesteringar genom det s.k. klimatklivet och att stadsmiljöavtalen stärks. Det är också glädjande att regeringen ökar klimatbiståndet för att stödja andra länder som vill minska sina utsläpp.

Utskottet anser i likhet med regeringen att både stimulanser och ekonomiska styrmedel behövs för att ställa om till ett klimatsmart och hållbart samhälle och att miljöskatternas styrande effekt bör öka. Väl avvägda och väl utformade miljöskatter gör att miljökvalitetsmålen kan nås på ett kostnadseffektivt sätt, men också att miljöskatteintäkterna ökar. Utskottet tycker därför att förslaget om att införa en ny kemikalieskatt, och så småningom en flygskatt och ett bonus–malus-system, är i linje med en effektiv miljöpolitik. Utskottet delar regeringens uppfattning att omställningen till en grön ekonomi skapar både nya gröna jobb och ett hållbart samhälle, t.ex. genom förslagen om att främja återanvändningen av varor genom REP-avdrag och sänkt moms för reparationer.

Ett välfungerande flyktingmottagande

Utskottet delar regeringens syn på att Sverige måste ha ett välfungerande flyktingmottagande som gör att nyanlända kan etablera sig på arbetsmarknaden och i samhället i övrigt. Utskottet välkomnar därför regeringens initiativ att reformera ersättningssystemet för ensamkommande barn och unga så att regelverket blir enklare och kommunernas planeringsförutsättningar förbättras. Vidare är det enligt utskottets mening rimligt att fortsätta att anpassa och effektivisera Migrationsverkets verksamhet. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag att stärka styrningen och uppföljningen av myndigheten.

Ett tryggt och jämställt samhälle

Utskottet konstaterar att det krävs både kortsiktiga och långsiktiga reformer för att öka tryggheten i samhället. Utskottet välkomnar regeringens förslag om att förstärka Polismyndigheten för att kunna anställa fler, men också att extra medel avsätts för brottsförebyggande och trygghetsskapande åtgärder. Det är också positivt att regeringen prioriterar arbetet med att motverka skatteflykt och skattefusk för att bidra till att stärka tilliten till ett jämlikt samhälle. I samhällsbygget ingår också att minska såväl sociala och ekonomiska som geografiska klyftor i samhället. Jämställdhet bidrar till ekonomisk utveckling genom att både kvinnors och mäns potential tas till vara, varför utskottet välkomnar regeringens förslag om att förstärka jämställdhetsarbetet, bl.a. genom en ny jämställdhetsmyndighet. Utskottet delar regeringens bedömning att det är med breda reformer inom jobb, utbildning, boende, välfärd och jämlikhet som segregationen kan brytas. Regeringens välfärds miljarderna och en aktiv arbetsmarknadspolitik som tillvaratar människors olika kunskaper och kompetenser är två viktiga delar i samhällsbygget.

Finansutskottet tillstyrker propositionens riktlinjer

Sammanfattningsvis tillstyrker utskottet propositionens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. De alternativa förslagen till riktlinjer i oppositionspartiernas budgetmotioner avstyrks.

3 Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 392 miljarder kronor för 2019.

Riksdagen beslutar om ramar för de 27 utgiftsområdena för 2017 i enlighet med regeringens förslag. Utgifterna i statens budget uppgår till 972,4 miljarder kronor 2017.

Riksdagen godkänner regeringens förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget 2017 och antar regeringens förslag till ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Riksdagen godkänner regeringens beräkning av utgifter för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2017.

Riksdagen godkänner de preliminära utgiftsramarna och de preliminära inkomstberäkningarna för 2018 och 2019.

Jämför reservationerna 6 (M), 7 (SD), 8 (C), 9 (L) och 10 (KD).

I detta kapitel behandlas de förslag som ingår i det s.k. rambeslutet. I ett och samma beslut fastställer riksdagen utgiftstaken för staten och ramarna för de olika utgiftsområdena samt godkänner en beräkning av inkomsterna i statens budget. I rambeslutet ingår även att riksdagen godkänner ett antal budgetpåverkande utgiftsposter: förändringen i anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och den kassamässiga korrigeringen. I inkomstberäkningen ingår att ta ställning till olika förslag om ändrade regler för skatter och avgifter och att beräkna vad dessa förslag har för effekter på inkomsterna. Skillnaden mellan inkomsterna och utgifterna i statens budget utgör budgetsaldot, vilket är definitionsmässigt lika med statens lånebehov med omvänt tecken. Budgetsaldot och lånebehovet uppkommer således som ett resultat av de delar som bygger upp statens budget. Riksdagen tar inte ställning till saldot som sådant utan till de delar som ingår i rambeslutet. I beslutet ingår också att riksdagen godkänner en beräkning av utgifterna inom ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget. För att säkerställa en helhetssyn på budgetpolitiken i ett medelfristigt perspektiv ingår också beslut om att godkänna preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för de tillkommande budgetåren.

3.1 Utgiftstak för staten

Enligt 2 kap. 2 § budgetlagen ska regeringen i budgetpropositionen lämna förslag till utgiftstak för det tredje tillkommande budgetåret. Utgiftstaket är en

grundläggande del av principen om en beslutsordning uppifrån och ned, där beslut om en övre gräns för de totala utgifterna fattas före besluten om delarna, dvs. utgiftsramarna och anslagen.

Propositionen

I budgetpropositionen föreslår regeringen att riksdagen fastställer utgiftstaket för det tredje tillkommande budgetåret 2019 (punkt 2). Regeringen föreslår att nivån på utgiftstaket fastställs till 1 392 miljarder kronor (se tabell 3.1). Regeringen bedömer att nivån på utgiftstaket för 2020 bör uppgå till 1 466 miljarder kronor. Den föreslagna nivån på utgiftstaket för 2019 och bedömningen för 2020 överensstämmer med den bedömning som gjordes i vårpropositionen för 2016.

Regeringens förslag till nivå på utgiftstaket för 2019 och bedömning av nivån för 2020 innebär att nivåerna ökar med 60 miljarder kronor respektive 74 miljarder kronor i förhållande till föregående år. Det är en större ökning än den genomsnittliga årliga ökningen vid fastställandet av nivån på utgiftstaket sedan utgiftstaket infördes 1997. Den genomsnittliga årliga ökningen i löpande priser 1998–2018 uppgår till 3,0 procent, medan motsvarande ökning 2019 och 2020 uppgår till 4,5 respektive 5,3 procent. Som en följd av utgiftstakets ökningstakt 2019 och 2020 ökar även budgeteringsmarginalens storlek under samma period, till 7,3 procent av de takbegränsade utgifterna 2019 respektive 11,0 procent 2020.

Motionerna

Oppositionspartiernas förslag till utgiftstak framförs i yrkande 2 i deras respektive budgetmotioner. Förslagen till utgiftstak i förhållande till regeringens förslag redovisas i tabell 3.1.

Tabell 3.1 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftstak för staten 2017–2020

Miljoner kronor

	2017	2018	2019	2020
Regeringens förslag till utgiftstak	1 274 000	1 332 000	1 392 000	1 466 000
<i>Avvikelse från regeringen</i>				
Moderaterna	–21 000	–33 000	–60 000	–109 000
Sverigedemokraterna	±0	±0	±0	±0
Centerpartiet	–21 000	–33 000	–60 000	–109 000
Liberalerna	–21 000	–33 000	–60 000	–109 000
Kristdemokraterna	–21 000	–33 000	–60 000	–109 000

Anm.: Regeringens förslag till utgiftstak för 2020 är en bedömning och inget skarpt förslag.

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

3.2 Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

I regeringens förslag till statens budget ska utgifterna enligt 9 kap. 5 § i riksdagsordningen hänföras till utgiftsområden som anslagen ska fördelas på.

Propositionen

I propositionen (punkt 5) föreslår regeringen att utgifterna för 2017 fördelas på utgiftsområden enligt tabell 3.2.

I de föreslagna utgiftsramarna för 2017 har hänsyn tagits till redan beslutade och nu föreslagna eller aviserade utgiftsreformer och besparingar. De takbegränsade utgifterna utgörs av samtliga utgiftsområden (exklusive utg.omr. 26 Statsskulsröntor m.m.), posten Minskning av anslagsbehållningar samt ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten.

De takbegränsade utgifterna beräknas öka med 51 miljarder kronor 2017 jämfört med 2016. Ökningarna förklaras främst av tidigare beslutade och i denna proposition föreslagna reformer men också av en förändrad makrobild som påverkar utgifterna inom ålderspensionssystemet vid sidan av statsbudgeten. Av förändringen på 51 miljarder kronor avser 20 miljarder kronor beslutade, aviserade och nu föreslagna reformer. Den makroekonomiska utvecklingen står för 17 miljarder kronor av utgiftsökningen. Volymförändringar, bl.a. i form av antal personer i olika transfereringssystem, utgörs av 5 miljarder kronor.

De utgiftsområden som bidrar till ökningen av de takbegränsade utgifterna mellan 2016 och 2017 är till stor del kopplade till arbetet med nyanlända och deras etablering. Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner står för den enskilt största ökningen i form av permanent stöd till kommuner och landsting, följt av utgiftsområdena 16 Utbildning och universitetsforskning, 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering, och utgiftsområde 8 Migration. Inom utgiftsområde 22 Kommunikationer ökar utgifterna som en följd av tidigare aviserade förslag om förstärkningar av bl.a. järnvägsunderhållet.

De beloppsmässigt största utgiftsökningarna finns inom utgiftsområdena 25 Allmänna bidrag till kommuner, utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning. Ökningarna är till stor del knutna till arbetet med nyanlända – kommuner och landsting tillförs permanenta medel för att höja kvaliteten och anställa fler inom välfärden, och ett nytt ersättningssystem införs för ensamkommande barn och unga. De ökade utgifterna avser också förslag om höjda lärarlöner, specialpedagogik, en fortbildningssatsning i grundskolan och fler platser inom yrkesvux och yrkeshögskolan. Inom utgiftsområde 15 Studiestöd ökar utgifterna för studiemedel på grund av ett ökat antal platser inom lärlingsvux, yrkesvux och lärar- och förskollärarytbildningarna. Utgifterna inom utgiftsområde 6 Försvar och

samhällets krisberedskap ökar enligt tidigare förslag om att förstärka landets försvarsförmåga.

Motionerna

Moderaterna

Moderaternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Utgiftsramen för 2017 är i Moderaternas förslag sammanlagt 19,7 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ramar. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna lägre ramar för 17 utgiftsområden, högre ramar för 5 utgiftsområden och oförändrade ramar för 5 utgiftsområden.

De större skillnaderna i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslagen till ramar för utgiftsområdena 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,5 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (–4,7 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–3,6 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–2,1 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), och utgiftsområde 7 Internationellt bistånd (–1,4 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den lägre ramen för utgiftsområde 18 förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till byggsubventioner. Motionärerna vill också se en ökad avtrappning av sjukpenningen och införa en ny karensdag dag 15 i sjukförsäkringen, vilket sammantaget ger en lägre ram för utgiftsområde 10. Moderaterna säger nej till arbetsmarknadspolitiska program, främst subventionerade anställningar och arbetsmarknadsutbildningen, avvisar regeringens höjda nivå på taket i arbetslöshetsersättningen och vill se en förändrad avtrappning av ersättningen, varför ramen för utgiftsområde 14 blir lägre. Vidare säger motionärerna nej till regeringens förslag inom flyktingmottagandet och nyanländas etablering, vilket medför utgiftsminskningar inom flera utgiftsområden. Inom utgiftsområde 20 avvisas regeringens lokala klimatsatsningar, och inom utgiftsområde 7 vill man se en lägre biståndsram, vilket ger lägre ramar för dessa utgiftsområden.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 framförs i yrkande 5 (i denna del) i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Sverigedemokraternas förslag till utgiftsramar för 2017 är sammanlagt 38,5 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ramar. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna lägre ramar för 10 utgiftsområden,

högre ramar för 14 utgiftsområden och oförändrade ramar för 3 utgiftsområden.

Större skillnader i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (–26,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering (–16,7 miljarder kronor), utgiftsområde 8 Migration (–12,5 miljarder kronor) utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom (+5,2 miljarder kronor), utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (+4,4 miljarder kronor), utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–4,4 miljarder kronor), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (+2,7 miljarder kronor), utgiftsområde 4 Rättsväsendet (+2,7 miljarder kronor), utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (+2,5 miljarder kronor), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–2,3 miljarder kronor), utgiftsområde 22 Kommunikationer (+2,2 miljarder kronor) och utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (+2,1 miljarder kronor).

Den lägre ramen för utgiftsområdena 25, 13 och 8 förklaras huvudsakligen av att motionärerna avvisar regeringens förslag om insatser inom flyktmottagandet och nyanländas etablering. Den högre ramen för utgiftsområde 11 förklaras av motionärernas förslag om en höjd garantipension. Sverigedemokraterna vill införa sjuklön för små företag, vilket ger en högre ram för utgiftsområde 10. Den lägre ramen för utgiftsområde 18 beror på att motionärerna säger nej till regeringens byggsubventioner. Motionärernas förslag om folkhälsa och sjukvård, däribland äldres hälsa och vård, förklarar den högre ramen för utgiftsområde 9. Förslag om fler poliser och en förstärkt kriminalvård ger en högre ram inom utgiftsområde 4. Den högre ramen för utgiftsområde 14 förklaras till stor del av förslag om höjd arbetslöshetsersättning och fler anställningar med lönebidrag och hos Samhall. Motionärerna säger nej till regeringens förslag om naturskydd, en supermiljöbilspremie och klimatinvesteringar, vilket bidrar till en lägre ram för utgiftsområde 20. Den högre ramen för utgiftsområde 22 förklaras i huvudsak av ökat underhåll av järnvägar och en s.k. marknadspott för ytterligare investeringar. Sverigedemokraterna vill minska Försvarsmaktens internationella insatser och stärka det svenska försvaret och civilförsvaret, vilket sammantaget ger en högre ram för utgiftsområde 6.

Centerpartiet

Centerpartiets förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 framförs i yrkande 5 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Centerpartiets förslag till utgiftsramar för 2017 är sammanlagt 31,7 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ramar. I förhållande till

regeringens förslag föreslår motionärerna lägre ramar för 19 utgiftsområden, högre ramar för 6 utgiftsområden och oförändrade ramar för 2 utgiftsområden.

Större skillnader i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–7,3 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,5 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (–5,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (–4,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning (–2,7 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (–2,3 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–2,1 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den lägre ramen för utgiftsområde 14 förklaras i huvudsak av att Centerpartiet säger nej till flertalet av de arbetsmarknadspolitiska program som regeringen infört och avvisar nystartsjobben och stödet till yrkesintroduktionsanställningar. Motionärerna avvisar regeringens förslag på investeringsstöd för anordnande av hyresbostäder och bostäder för studerande och vill även ta bort stödet till kommuner för ökat bostadsbyggande, vilket ger en lägre ram för utgiftsområde 18. Den lägre ramen för utgiftsområde 9 förklaras i huvudsak av att Centerpartiet säger nej till regeringens förslag om stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet och avvisar riktade statsbidrag till folkhälsa och sjukvård. Motionärerna säger bl.a. nej till karensavdrag och vill återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen, vilket ger en lägre ram för utgiftsområde 10. Den lägre ramen för utgiftsområde 16 förklaras bl.a. av att motionärerna säger nej till regeringens maxtaxa i förskolor och fritidshem och avvisar riktade statsbidrag för att rusta upp skollokaler och utemiljöer. Den lägre ramen för utgiftsområde 12 förklaras bl.a. av att Centerpartiet vill begränsa rätten till föräldraförsäkringen för nyanlända och återställa nivån inom underhållsstödet som regeringen har höjt. Motionärerna avvisar regeringens förslag om naturskydd och klimatinvesteringar, vilket ger en lägre utgiftsram för utgiftsområde 20.

Liberalerna

Liberalernas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 framförs i yrkande 5 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Liberalernas förslag till utgiftsramar för 2017 är sammanlagt 27,1 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ramar. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna lägre ramar för 18 utgiftsområden, högre ramar för 7 utgiftsområden och oförändrade ramar för 2 utgiftsområden.

Större skillnader i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–6,6 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (–5,9 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,6 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (–5,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–2,3 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag) och utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap (+2,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den lägre ramen för utgiftsområde 14 förklaras till störst del av att Liberalerna säger nej till arbetsmarknadspolitiska program, fler subventionerade anställningar (lönebidrag och Samhall) och höjt tak i arbetslöshetsförsäkringen. Motionärerna avvisar regeringens förslag på välfärdsmiljarder till kommunerna, vilket ger en lägre ram för utgiftsområde 25. Den lägre ramen för utgiftsområde 18 förklaras av att motionärerna avvisar regeringens föreslagna investeringsstöd och bostadssubventioner. Den lägre ramen för utgiftsområde 10 beror på att motionärerna vill återinföra den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen och införa en andra karensdag. Liberalerna vill också ersätta aktivitetersättningen för förlängd skolgång för unga med funktionsnedsättning med ersättning från studiemedelssystemet. Vidare avvisar motionärerna regeringens förslag om klimatinvesteringar, en supermiljöbilspremie och ett höjt skydd av värdefull natur, vilket ger en lägre ram för utgiftsområde 20. Liberalerna vill stärka försvaret, bl.a. genom utökad förbandsverksamhet och beredskap, vilket ger en högre utgiftsram för utgiftsområde 6.

Kristdemokraterna

Kristdemokraternas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till utgiftsramar för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.2.

Kristdemokraternas förslag till utgiftsramar för 2017 är sammanlagt 23,2 miljarder kronor lägre än regeringens förslag till ramar. I förhållande till regeringens förslag föreslår motionärerna lägre ramar för 14 utgiftsområden, högre ramar för 10 utgiftsområden och oförändrade ramar för 3 utgiftsområden.

Större skillnader i förhållande till regeringens förslag återfinns i förslag till ramar för utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner (–10,8 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag), utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (–6,5 miljarder kronor), utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (–5,6 miljarder kronor), utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (+4,6 miljarder kronor), utgiftsområde 15 Studiestöd (–3,5 miljarder kronor),

utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn (+3,0 miljarder kronor), utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (–3,0 miljarder kronor), utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning (–2,6 miljarder kronor) och utgiftsområde 8 Migration (+2,0 miljarder kronor jämfört med regeringens förslag).

Den lägre ramen för utgiftsområde 25 förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens generella tillskott till kommunerna. Den lägre ramen för utgiftsområde 14 förklaras i huvudsak av att motionärerna avvisar arbetsmarknadspolitiska program, bl.a. arbetsmarknadsutbildningen, och vill införa ett sänkt tak i arbetslöshetsersättningen. Vidare avvisas regeringens förslag på bostadssubventioner, vilket ger en minskad ram för utgiftsområde 18. Motionärerna vill införa stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet, inrätta vårdserviceteam och återinföra kömiljarden, vilket ger en högre utgiftsram inom utgiftsområde 9. Den lägre ramen för utgiftsområde 15 beror till stor del på en slopad pensionsrätt för studieår. Kristdemokraterna vill stärka pensionsrätten för barnår och införa en s.k. barnomsorgspeng, vilket ger en högre ram för utgiftsområde 12. Motionärerna säger bl.a. nej till regeringens förslag om en supermiljöbilspremie och klimatinvesteringar, vilket ger en lägre ram för utgiftsområde 20. Motionärerna vill återinföra en bortre tidsgräns i sjukförsäkringen, vilket i huvudsak bidrar till den lägre ramen inom utgiftsområde 10. Den högre ramen inom utgiftsområde 8 förklaras bl.a. av ett nytt förslag om anhöriginvandring.

Tabell 3.2 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till utgiftsramar för 2017*Miljoner kronor*

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	L	KD
1	Rikets styrelse	13 268	-198	-610	-345	-26	-404
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 259	-170	+192	-502	-163	-170
3	Skatt, tull och exekution	10 986	-12	+375	-106	+19	-47
4	Rättsväsendet	42 467	+1 056	+2 667	+515	+812	+609
5	Internationell samverkan	1 913	±0	+841	-12	-0	-0
6	Försvar och samhällets krisberedskap	50 254	±0	+2 092	-5	+1 967	+40
7	Internationellt bistånd	34 990	-1 398	+1 050	+500	+464	±0
8	Migration	32 580	-508	-12 520	-24	-469	+2 006
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	68 496	-436	+2 744	-4 964	-522	+4 579
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 052	-4 683	+4 410	-3 955	-4 957	-2 648
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 774	+198	+5 167	-419	+299	+1 298
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	89 491	-707	-507	-2 264	+5	+2 968
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	32 635	-89	-16 748	+146	+594	-1 302
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	75 657	-3 629	+2 472	-7 262	-6 552	-6 459
15	Studiestöd	22 434	+149	+400	-1 043	-1 281	-3 480
16	Utbildning och universitetsforskning	72 381	+11	-1 347	-2 724	-637	+644
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 521	-479	+104	-602	-598	-555
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 765	-5 536	-4 375	-5 534	-5 593	-5 604
19	Regional tillväxt	3 595	±0	±0	-20	-88	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	8 404	-2 116	-2 282	-2 138	-2 301	-2 955
21	Energi	2 877	-421	-355	+144	-306	-113

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
22 Kommunikationer	55 115	-420	+2 158	-883	-652	+352
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 189	-302	+2 008	+70	-211	+52
24 Näringsliv	6 456	-401	-441	-411	-942	-1 176
25 Allmänna bidrag till kommuner	105 555	+404	-25 962	+142	-5 934	-10 830
26 Statsskuldsräntor m.m.	16 468	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	29 586	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	971 169	-19 686	-38 467	-31 696	-27 073	-23 190
Minskning av anslagsbehållningar	-7 019	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	964 150	-19 686	-38 467	-31 696	-27 073	-23 190
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	8 226	±0	-2 500	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa	972 376	-19 686	-40 967	-31 696	-27 073	-23 190

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

Anm.: Liberalerna och Kristdemokraterna föreslår en lägre utgiftsram än i regeringens förslag där avvikelsen understiger 500 000 kronor för utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

3.3 Övriga utgifter i statens budget 2017

Övriga utgiftsposter i statens budget är Minskning av anslagsbehållningar, Riksgäldskontorets nettoutlåning och Kassamässig korrigering. Enligt 3 kap. 3 § budgetlagen ska regeringens förslag till statens budget omfatta alla inkomster och utgifter, och andra betalningar som påverkar statens lånebehov. För att statens budgetsaldo ska överensstämma med statens lånebehov redovisas Riksgäldskontorets nettoutlåning och en kassamässig korrigering på utgiftssidan i statens budget.

Minskning av anslagsbehållningar: Statliga myndigheter har vissa möjligheter att omfördela sina utgifter över tiden genom att spara anslag till efterföljande år (anslagssparande) eller låna av efterföljande anslag (anslagskredit). Förskjutningar av detta slag redovisas i budgetförslaget som beräkningsposten Minskning av anslagsbehållningar, som är gemensam för alla anslag och utgiftsområden. Beräkningsposten ingår i de takbegränsade utgifterna.

Riksgäldskontorets nettoutlåning: Nettoutlåningen omfattar både löpande statlig verksamhet, som t.ex. studielån, och tillfälliga poster som ofta beslutas med kort varsel och därför är svåra att förutse. På grund av sådana engångseffekter varierar Riksgäldskontorets nettoutlåning kraftigt från år till år.

Kassamässig korrigering: En kassamässig korrigering kan uppstå dels om betalningar respektive anslagsavräkningar görs olika år, dels om det förekommer transaktioner över statsverkets checkräkning som inte har sin motsvarighet på anslag eller inkomstitlar, eller omvänt.

Propositionen

Minskning av anslagsbehållningar

I propositionen (punkt 6) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2017. För 2017 beräknar regeringen att posten Minskning av anslagsbehållningar uppgår till ca –7 miljarder kronor. Det innebär ett anslagssparande på 7 miljarder kronor, dvs. att statens utgifter 2017 sammantaget beräknas bli lägre än vad regeringen föreslår budgeteras på anslag.

Riksgäldskontorets nettoutlåning

I propositionen (punkt 11) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2017. Regeringen beräknar att nettoutlåningen blir ca 8,2 miljarder kronor 2017.

Kassamässig korrigering

I propositionen (punkt 12) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2017 till 0 kronor.

Motionen

Sverigedemokraterna redovisar i sin budgetmotion (yrkande 5 i denna del) en avvikelse från regeringen när det gäller posten Riksgäldskontorets nettoutlåning (se tabell 3.2). Sverigedemokraterna avviker med –2,5 miljarder kronor.

3.4 Beräkning av inkomsterna i statens budget 2017

Propositionen

I propositionen (punkt 3) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2017 enligt tabell 3.3. För en närmare redovisning av förslaget till beräkning av inkomster för 2017 hänvisar regeringen till avsnitt 7.1 och till bilaga 1 avsnitt 2.

Statens skatteinkomster

För 2017 beräknas statens skatteinkomster (inkomsttitel 1000) till ca 1 023,7 miljarder kronor (se tabell 3.3), vilket motsvarar en ökning med ca 22,8 miljarder kronor eller ca 2,3 procent jämfört med 2016. Samtliga skattebaser (arbete, kapital och konsumtion) beräknas bidra till de ökade skatteintäkterna som förklaras av en fortsatt stabil konsumtion bland hushållen, en viss ökning av arbetade timmar och regeringens förslag om förändrade skatte- och avgiftsregler.

De offentligfinansiella bruttoeffekterna av de föreslagna förändringarna på skatte- och avgiftsområdet beräknas ge en sammantagen ökning av skatteintäkterna med 2,5 miljarder kronor, varav ca 1,7 miljarder kronor avser skatt på kapital och ca 0,3 miljarder kronor skatt på konsumtion. Förslaget om ändrad intäktsränta på skattekontot beräknas bidra med ca 0,7 miljarder kronor. När det gäller skatt på arbete beräknas regeringens förslag ge försvagade skatteintäkter med ca 0,2 miljarder kronor. Regeringen föreslår t.ex. sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare, s.k. växa-stöd för den först anställda och skattereduktion vid reparation av vitvaror, s.k. REP-avdrag, men lämnar också budgetförstärkande förslag om höjd beloppsgräns för avdrag för resor och begränsad uppräknings av den övre skiktgränsen för statlig inkomstskatt. Sammantaget ger dock skatteförslagen lägre intäkter av skatt på arbete. När det gäller skatt på kapital handlar förslagen i huvudsak om ett avdragsförbud för ränta på vissa efterställda lån (1,7 miljarder kronor) och slopad avdragsrätt för representationsmåltider vid inkomstbeskattning (0,8 miljarder kronor). Ett förslag om ändrat golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen, och däribland avkastningsskatt på pensionsmedel,

beräknas öka skatteintäkterna med ca 0,6 miljarder kronor. Regeringen föreslår också sänkt fastighetsskatt för vattenkraftverk, vilket beräknas minska intäkterna med ca 1,2 miljarder kronor. När det gäller skatt på konsumtion inom miljö- och energiområdet föreslås en ny kemikalieskatt (1,1 miljarder kronor), höjd energiskatt på el (1,1 miljarder kronor) men också en utfasning av skatt på termisk effekt, vilket beräknas försvaga skatteintäkterna med 1,9 miljarder kronor. Inom punktskatteområdet föreslås en höjd alkoholskatt (0,3 miljarder kronor).

Övriga inkomster

Posten Övriga inkomster innefattar inkomsttyperna 2000–8000. År 2017 beräknas dessa inkomster uppgå till –44,0 miljarder kronor, vilket är en minskning med 7,7 miljarder kronor jämfört med 2016.

Inkomster från statens verksamhet (inkomsttyp 2000) beräknas uppgå till 27,8 miljarder kronor för 2017, vilket är en minskning med 3,3 miljarder kronor på ett år (se tabell 3.3). Minskningen förklaras i huvudsak av låga utdelningar från statens aktier.

Inkomster av försäld egendom (inkomsttyp 3000) avser försäljningar av olika slags statlig egendom, framför allt aktier i statligt ägda bolag. För 2017 antas försäljningsinkomsterna beräkningstekniskt uppgå till 5 miljarder kronor.

Återbetalning av lån (inkomsttyp 4000) redovisar bl.a. inbetalda studiemedelsavgifter (för lån upptagna före 1989) och övriga lån. År 2017 beräknas inkomsterna av denna typ uppgå till 0,7 miljarder kronor, vilket är en minskning med 0,1 miljarder kronor jämfört med 2016. Inkomsterna från studiemedelsavgifter står för den största delen, men beräknas minska eftersom antalet återbetalare blir färre.

Kalkylmässiga inkomster (inkomsttyp 5000) avser vissa avskrivningar, amorteringar och statliga pensionsavgifter som utgör huvuddelen av inkomsterna. Tillsammans uppgår inkomsterna till 11,3 miljarder kronor 2017, en ökning med 0,6 miljarder kronor på ett år. Hela ökningen förklaras av ökade inkomster från statliga pensionsavgifter.

Bidrag m.m. från EU (inkomsttyp 6000) består av bidrag från olika EU-fonder. De största enskilda bidragen kommer från Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden och Europeiska jordbruksfonden. Inkomsterna för 2017 beräknas sammantaget uppgå till 11,3 miljarder kronor, en ökning med 0,4 miljarder kronor jämfört med 2016.

Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet (inkomsttyp 7000) består dels av tillkommande inkomster, dels av avräkningar i anslutning till skattesystemet. Statliga och kommunala myndigheters kompensation för betald mervärdesskatt står för den största delen av avräkningarna. Sammantaget beräknas inkomsttypen uppgå till –100 miljarder kronor 2017, en minskning med ca 5 miljarder kronor jämfört med 2016.

Under inkomsttypen 8000 Utgifter som ges som krediteringar på skattekonto redovisas stöd som enligt nationalräkenskaperna är att likställa med utgifter. Från och med 2016 redovisas och budgeteras dessa utgifter under anslag på budgetens utgiftssida.

Motionerna

Moderaterna

Moderaternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 framförs i yrkande 5 i deras budgetmotion. Förslaget till beräkning av inkomsterna för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.3.

I Moderaternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 är inkomsterna ca 9,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 8,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Motionärerna vill införa ett s.k. förstajobbetavdrag för personer med låga inkomster och ett förhöjt jobbskatteavdrag för äldre. Motionärerna säger nej till sänkt uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt och begränsningar i RUT- och ROT-avdragen. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 1,9 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna säger nej till regeringens förslag om att höja den särskilda löneskatten för personer som fyllt 65 år. Motionärerna avvisar regeringens förslag om sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare, s.k. växastöd, för den först anställda. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 1 miljard kronor lägre än i regeringens förslag och avser en lägre kapitalbeskattning av hushållen. Det beror på att motionärerna vill införa ett avskaffat tak för uppskov och en slopad uppskovsränta. Motionärerna avvisar regeringens förslag om ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid bostadsförsäljning. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 2,9 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna vill höja den reducerade momsen på 12 procent med 1 procentenhet. Motionärerna säger nej till regeringens förslag om sänkt mervärdesskatt på vissa reparationer. Övriga inkomster i statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak förklaras av motionärernas förslag om en sänkt ersättning i arbetslöshetsförsäkringen och i socialförsäkringen.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till beräkning av inkomsterna för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.3.

I Sverigedemokraternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 är inkomsterna ca 23 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag.

Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 8,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Skattereduktionerna ger ca 31,8 miljarder kronor i lägre skatteintäkter än regeringens förslag medan intäkterna från den kommunala inkomstkatten är ca 22,8 miljarder kronor högre. Intäkterna från den statliga inkomstkatten blir något högre. De sammantaget lägre skatteintäkterna förklaras av att motionärerna vill avskaffa den s.k. pensionärsskatten och säger nej till regeringens förslag om sänkt skiktgräns för statlig inkomstskatt. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är 0,2 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras av att motionärerna vill sänka arbetsgivaravgiften för små företag genom att avskaffa den allmänna löneavgiften för företag med upp till nio anställda. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är 0,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras av ökade skatteintäkter av företagsvinster, vilket i sin tur beror på förslaget om den slopade allmänna löneavgiften. Förslaget påverkar företagens kostnader och därmed vinster. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 7,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag och förklaras i huvudsak av ökade momsintäkter. Sverigedemokraterna säger nej till regeringens förslag om flygskatt, kemikalieskatt och bränsleskatt för bensin och diesel, och vill i stället höja koldioxidskatten. Nivån på Övriga inkomster i statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är oförändrad jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet

Centerpartiets förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till beräkning av inkomsterna för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.3.

I Centerpartiets förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 är inkomsterna ca 19,9 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 14,6 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Motionärerna vill återställa ROT-avdraget och avvisar regeringens förslag om att trappa av jobbskatteavdraget och att sänka uppräkningsgränsen för statlig inkomstskatt. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 18,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Motionärerna vill bl.a. införa ingångsavdrag, ta bort arbetsgivaravgiften för den först anställda, införa sommarjobbsavdrag och sänka arbetsgivaravgiften för äldre som arbetar. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 6,1 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Skatteintäkterna på företagsvinster ökar för att motionärerna vill införa ingångsavdrag och en finansiell aktivitetsskatt, vilket påverkar företagens kostnader och därmed också vinsten. Motionärerna vill höja fastighetsskatten på kommersiella lokaler, vilket ökar skatteintäkterna. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 6,1 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak

av att motionärerna vill införa en miljödifferentierad fordonsskatt och en bredare kemikalieskatt än regeringens förslag till kemikalieskatt, som avvisas. Övriga inkomster i statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,2 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Nettoökningen förklaras av att motionärerna vill öka kväveoxidavgiften och därmed skatteintäkterna, samtidigt som motionärernas förslag om en reformerad arbetslöshetsförsäkring ger lägre intäkter.

Liberalerna

Liberalernas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 framförs i yrkande 3 i deras budgetmotion. Förslaget till beräkning av inkomsterna för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.3.

I Liberalernas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 är inkomsterna ca 15,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 19,9 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Det förklaras i huvudsak av att motionärerna vill höja brytpunkten för statlig skatt och avskaffa det andra steget i den statliga inkomstskatten, den s.k. värnskatten. Liberalerna vill också återställa avtrappningen av jobbskatteavdraget och sänka åldern för förhöjt jobbskatteavdrag till 63 år. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 1 miljard kronor lägre än i regeringens förslag. Minskningen netto förklaras i huvudsak av att motionärerna vill slopa löneskatten för äldre med stärkta intäkter från arbetsgivaravgifter som följd. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 2,7 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Nettoökningen förklaras i huvudsak av att motionärerna vill höja fastighetsskatten på kommersiella lokaler, vilket påverkar företagens kostnader och därmed beskattningsunderlaget för företagens vinster. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 3,8 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Det förklaras främst av att motionärerna vill införa en omvänd miljöbilsbonus för både nya och befintliga bilar, men också slopa nedsättningen av koldioxidskatt i jordbruket. Övriga inkomster i statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,4 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket förklaras av förslaget om en återställd ersättningsnivå i arbetslöshetsförsäkringen.

Kristdemokraterna

Kristdemokraternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 framförs i yrkande 5 i deras budgetmotion. Förslaget till beräkning av inkomsterna för 2017 jämfört med regeringens förslag framgår av tabell 3.3.

I Kristdemokraternas förslag till beräkning av statens inkomster för 2017 är inkomsterna ca 10,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Inkomsterna från direkta skatter på arbete (inkomsttyp 1100) är ca 15,7 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket i huvudsak

förklaras av flera förslag om dubbelt jobbskatteavdrag för olika grupper för att stärka deras förankring på arbetsmarknaden. Motionärerna säger nej till sänkt uppräkningsgräns för statlig inkomstskatt och begränsningar i RUT-avdragen, och vill i stället se utökade RUT-tjänster. Inkomsterna från indirekta skatter på arbete (inkomsttyp 1200) är ca 0,1 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Motionärerna avvisar regeringens förslag om att höja den särskilda löneskatten för personer som fyllt 65 år. Kristdemokraterna vill införa en s.k. finansskatt som innebär höjda arbetsgivaravgifter inom finanssektorn. Sammantaget ger förslagen en liten nettoökning. Inkomsterna från skatt på kapital (inkomsttyp 1300) är ca 1,6 miljarder kronor högre än i regeringens förslag, vilket förklaras av att motionärerna vill höja fastighetsskatten på kommersiella fastigheter. Inkomsterna från skatt på konsumtion (inkomsttyp 1400) är ca 3,6 miljarder kronor högre än i regeringens förslag. Motionärerna vill bl.a. avskaffa det nedsatta förmånsvärdet för miljöbilar, införa skatt på textilier och plastpåsar i detaljhandeln och höja tobaksskatten. Övriga inkomster i statens budget (inkomsttyp 2000 Inkomster av statens verksamhet) är ca 0,3 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag, vilket förklaras av förslaget om ett sänkt tak i arbetslöshetsersättningen.

Tabell 3.3 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget för 2017*Miljoner kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	644 674	-8 626	-8 564	-14 569	-19 874	-15 681
1111 Statlig inkomstskatt	61 099	-25	+470	-2 644	-16 600	-1 022
1115 Kommunal inkomstskatt	706 130	+769	+22 766	-1 245	+876	-414
1120 Allmän pensionsavgift	119 148	±0	±0	-47	±0	±0
1130 Artistskatt	2	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-241 705	-9 370	-31 800	-10 633	-4 150	-14 245
1200 Indirekta skatter på arbete	559 224	-1 871	-200	-18 691	-966	+71
1210 Arbetsgivaravgifter	541 881	+629	-200	-18 081	+1 434	+2 605
1240 Egenavgifter	13 259	±0	±0	-610	+100	-354
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-37 182	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	44 625	-2 500	±0	±0	-2 500	-2 500
1280 Nedsättningar	-3 825	±0	±0	±0	±0	+320
1290 Tjänstegruppliv	467	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	228 671	-953	+800	+6 091	+2 680	+1 596
1310 Skatt på kapital, hushåll	60 991	-1 300	±0	+150	-400	+190
1320 Skatt på företagsvinster	113 738	+147	+800	+3 441	-1 320	-494
1330 Kupongskatt	5 142	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	3 723	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetsskatt	32 322	+200	±0	+2 500	+4 400	+1 900
1360 Stämpelskatt	12 755	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	542 573	+2 873	+7 754	+6 142	+3 785	+3 610
1410 Mervärdesskatt, hushåll	413 751	+3 560	+5 714	+300	+160	+375
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 197	±0	±0	±0	±0	+400

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1430 Energiskatt	46 895	-900	+1 600	+230	+90	-1
1440 Koldioxidskatt	23 657	-237	+1 520	-70	+960	+40
1450 Övriga skatter på energi och miljö	4 443	±0	-1 080	+3 882	+300	+2 656
1470 Skatt på vägtrafik	20 590	+450	±0	+1 800	+2 275	±0
1480 Övriga skatter	7 039	±0	±0	±0	±0	+140
1500 Skatt på import	6 544	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	11 329	±0	±0	-590	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	-6 544	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	1 986 471	-8 577	-210	-21 617	-14 375	-10 404
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-968 068	-769	-22 766	+1 292	-876	+414
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 018 402	-9 346	-22 976	-20 325	-15 251	-9 990
1900 Periodiseringar	5 312	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 023 715	-9 346	-22 976	-20 325	-15 251	-9 990
Övriga inkomster (kassamässigt)	-43 981	-204	±0	+440	-400	-300
2000 Inkomster av statens verksamhet	27 764	-204	±0	-150	-400	-300
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	691	±0	±0	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	11 294	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	11 272	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-100 002	±0	±0	+590	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Inkomster i statens budget (kassamässigt)	979 734	-9 550	-22 976	-19 885	-15 651	-10 290

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

3.5 Ändringar i skatte- och avgiftsregler

I detta avsnitt redovisas propositionens och motionernas förslag om ändringar i skatte- och avgiftsregler och övriga regler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De förslag som behandlas framgår inledningsvis i betänkandet under utskottets förslag till riksdagsbeslut punkt 2 e Ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Propositionen

Regeringen redovisar ett antal förändringar på skatte- och avgiftsområdet med effekt på budgetåret 2017 och framåt. Förändringarna redovisas i avsnitt 6 under rubrikerna Skatt på arbetsinkomster, Skatt på kapitaläggande, Skatt på konsumtion och Övriga skattefrågor samt i avsnitt 7 under rubriken Lagstiftning som ligger till grund för beräkningen av statens övriga inkomster.

Skatt på arbetsinkomster – förvärvsinkomstbeskattning

Begränsad uppräkningsgräns för skattgränserna för statlig inkomstskatt

Den nedre och övre skattgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster ska för beskattningsåret 2017 räknas upp med förändringen i konsumentprisindex KPI plus 1 procentenhet. Den nedre skattgränsen uppgår därmed till 438 900 kronor och den övre skattgränsen till 638 500 kronor för beskattningsåret 2017.

För beskattningsåret 2018 bör den övre skattgränsen för uttag av statlig inkomstskatt på beskattningsbara förvärvsinkomster räknas upp med förändringen i KPI plus 1 procentenhet.

Förlängning av den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar

Den tidsbegränsade nedsättningen av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar förlängs med fyra år. Den maximala nedsättningen begränsas dock till 10 000 kronor per år.

Skattereduktion för reparation och underhåll av vitvaror

En skattereduktion införs för reparationer och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017 och tillämpas på hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2016, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2016 samt hushållsarbete som har utförts efter den 31 december 2016 och för vilket

ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

Avdrag för resor till och från arbetet

Beloppsgränsen över vilken utgifter för inställelseresor samt för resor mellan bostaden och arbets- respektive utbildningsplatsen får dras av höjs från 10 000 kronor till 11 000 kronor.

Den nya beloppsgränsen gäller fr.o.m. den 1 januari 2017 och tillämpas första gången för beskattningsåret som börjar efter den 31 december 2016.

Skatt på arbetsinkomster – socialavgifter m.m.

Växa-stöd för den först anställda

Enmansföretag som anställer en person under längst tolv kalendermånader i följd ska vara berättigade till en nedsättning av arbetsgivaravgifterna, den allmänna löneavgiften och den särskilda löneskatten så att bara ålderspensionsavgiften ska betalas. Nedsättningen är tillfällig och ska gälla till utgången av 2021. Med enmansföretag avses enligt förslaget enskilda näringsidkare som bedriver verksamhet utan anställda.

För att inte anställningar av äldre personer ska missgynnas bör nedsättningen också avse löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Regeringen föreslår vidare att enskilda näringsidkare ska anses bedriva verksamhet utan anställda om avgiftspliktig ersättning inte betalats ut efter den 31 december 2015, eller den senare dag då verksamheten startades, och fram till dess en nedsättningsberättigad anställning påbörjas i verksamheten. En sådan anställning kan ha påbörjats tidigast den 1 april 2016.

Den föreslagna nedsättningen ska göras på den del av lönesumman för den anställda som inte överstiger 25 000 kronor per månad. På den lönesumma som överstiger detta belopp ska det inte göras någon nedsättning. Enligt regeringen bör nedsättningen inte kunna avse hur höga ersättningar som helst, detta bl.a. med hänsyn till att EU:s statsstödsregler sätter beloppsgränser för möjligheten att lämna stöd.

Vid nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt ska den som betalar ut ersättningen lämna uppgifter om annat stöd av mindre betydelse som beviljats samt lämna de övriga uppgifter som behövs för att Skatteverket ska kunna bedöma om enmansföretaget har rätt till nedsättning.

Skatt på kapitaläggande – kapital- och egendomsskatter

Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostäder

För att öka rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden bör reglerna för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad ändras. Det kommande förslaget innebär dels att taket för uppskovsbeloppet slopas under en fyraårsperiod, dels att metoden för beräkning av uppskovsbeloppets storlek vid förvärv av en billigare bostad ändras. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2017 och gälla för avyttringar som har skett den 21 juni 2016 eller senare.

Golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen

För att förhindra att vissa bestämmelser i skattelagstiftningen får oavsedda effekter om den genomsnittliga statslåneräntan eller statslåneräntan vid utgången av november blir noll eller negativ bör det införas golv för statslåneräntan i skattelagstiftningen.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2017.

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

Ökad beskattning av företag i finanssektorn och vissa förenklingar på företagsskatteområdet

Avdragsrätten för ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av regelverket om kapitaltäckning tas bort. Värden motsvarande koncernbidraget ska föras över från givaren till mottagaren senast den dag som givaren ska lämna en inkomstdeklaration. Om ett kapitaltillskott som helt eller delvis har medfört ägarförändringen har lämnats till underskotts företaget tidigare två beskattningsår före det beskattningsår då ägarförändringen skedde och förvärvaren genom kapitaltillskottet har fått en tillgång av verkligt och särskilt värde, ska kapitaltillskottet vid beräkningen av förvärvsutgiften i beloppsspärren bestämmas till ett belopp som motsvarar det lägsta av kapitaltillskottet och det värde av tillgången som belöper sig på den förvärvade andelen av underskotts företaget. Vid beräkningen av värdet av tillgången ska kapitaltillskottet inte räknas med.

Förslaget om avdragsförbud för ränta på vissa efterställda skulder beräknas leda till en ökning av bolagsskattebasen om drygt 7,73 miljarder kronor. Det innebär i sin tur att förslaget beräknas öka skatteintäkterna med 1,70 miljarder kronor 2017 och varaktigt. Förslaget om fastställande av tidpunkten för värdeöverföring vid tillämpning av reglerna om koncernbidrag medför inga offentligfinansiella effekter. Förslaget om beloppsspärren i reglerna om begränsning av underskottsavdrag vid vissa ägarförändringar bedöms minska skatteintäkterna med 50 miljoner kronor 2017 och varaktigt.

Sammantaget innebär dessa förslag att skatteintäkterna ökar med 1,65 miljarder kronor 2017.

Avdragsrätt för representationsmåltider – slopad avdragsrätt vid inkomstbeskattning

I inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, slopas avdragsrätten för representationsutgifter som avser lunch, middag, supé eller annan förtäring utom för enklare förtäring av mindre värde. Ändringen träder i kraft den 1 januari 2017.

Förslaget bedöms öka skatteintäkterna med 0,77 miljarder kronor införandeåret och därefter 1,03 miljarder kronor årligen.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Lika beskattning av dieselbränsle i båtar och skepp inom jord-, skogs- och vattenbruk

Dieselbränsle som förbrukas i skepp och båtar i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet beskattas på samma sätt som dieselbränsle som förbrukas i arbetsmaskiner i de angivna sektorerna. Befrielse från koldioxidskatten medges med 1 430 kronor per kubikmeter dieselbränsle (1 700 kronor per kubikmeter under åren 2017–2018) som förbrukas på det sättet. Skattebefrielsen åstadkoms genom avdrag från koldioxidskatten eller genom återbetalning.

Vissa frågor på elskatteområdet

Energiskatt på elektrisk kraft tas ut med endast en skattesats. Den lägre beskattningsnivån som aktualiseras vid förbrukning för vissa ändamål åstadkoms genom avdrag eller återbetalning. Den lägre skattenivån för s.k. landström och elektrisk kraft som förbrukats i yrkesmässig växthusodling åstadkoms genom återbetalning i stället för genom särskilda skattesatser. En särskild återbetalningsbestämmelse för landström samt en definition av begreppet ”landström” införs i lagen om skatt på energi.

Ansökan om återbetalning ska göras elektroniskt utom i fråga om landström.

En ansökan som lämnats för en sökande som är en juridisk person anses ha lämnats av sökanden om det inte är uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda sökanden.

Den som beräknas förbruka elektrisk kraft i mycket stor omfattning får godkännas som frivilligt skattskyldig av Skatteverket, om den övervägande delen av kraften förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i en datorhall. Den som godkänts som frivilligt skattskyldig ska registreras av Skatteverket.

Återbetalning av energiskatt på elektrisk kraft får, utom i fråga om landström samt förbrukning i yrkesmässig jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet, endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår. Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning får Skatteverket medge att ansökan om återbetalning av skatten görs per kalenderkvartal.

Huvudregeln om att skatten ska baseras på mätning av den elektriska kraften utvidgas så att den omfattar alla skattskyldiga, dvs. även de frivilligt skattskyldiga.

Vid prövning av en ansökan om godkännande som frivilligt skattskyldig bör kravet på beräknad förbrukning i mycket stor omfattning anses uppfyllt om sökanden beräknas förbruka minst 20 gigawattimmar elektrisk kraft per kalenderår. Förbrukningsgränsen bör regleras i förordningen om skatt på energi. Möjligheten att medge att ansökan om återbetalning görs per kalenderkvartal bör kompletteras med en förbrukningsgräns som anges i den förordningen.

Begreppet ”stödordning” utvidgas till att även omfatta fall av statliga stöd på elskatteområdet. Det rör sig om nedsatt skatt på elektrisk kraft som förbrukas i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, i datorhallar, i jord-, skogs- och vattenbruksverksamhet, i tjänstesektorer i vissa kommuner i norra delar av Sverige samt som landström.

Begreppet ”stödmottagare” ska även omfatta stödmottagare av statliga stöd på elskatteområdet. Stödmottagare vid skattebefrielse från energiskatten på elektrisk kraft är den som i dessa fall förbrukar kraften för ett skattebefriat ändamål.

Statliga stöd i form av en lägre energiskattenivå på elektrisk kraft ges inte till stödmottagare som är företag utan rätt till statligt stöd.

Med företag utan rätt till statligt stöd avses

1. företag i ekonomiska svårigheter och
2. företag som är föremål för betalningskrav på grundval av ett tidigare kommissionsbeslut som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

En förutsättning för att statligt stöd i form av skattebefrielse på elskatteområdet ska beviljas är att den som yrkar avdrag eller ansöker om återbetalning lämnar en uppgift till Skatteverket om vilken typ av företag (små eller medelstora respektive stora) det stödmottagande företaget är, i vilken region det är beläget på NUTS 2-nivå (den regionala indelningen som används inom EU för statistikredovisning), stödmottagande företags verksamhetsområde på NACE-gruppnivå (statistisk näringsgruppsindelning).

Kraven på uppgiftslämnande begränsas så att de endast får betydelse om nedsättningen för den enskilda stödmottagaren inom stödordningen under kalenderåret uppgår till minst 15 000 euro i det fall det rör sig om stöd till vattenbruk, och 50 000 euro i övriga fall.

Skattebefrielsen för elförbrukning i jord- och skogs- respektive vattenbruksverksamhet delas upp i två olika bestämmelser. En bestämmelse som innebär att sekretess inte hindrar att Skatteverket lämnar uppgifter för offentliggörande bör införas.

Företag inom datacenterbranschen ska kunna få den lägre energiskattenivån om 0,5 öre per kilowattimme. Den lägre skattenivån ska gälla för anläggningar där en näringsidkare som huvudsakligen bedriver informations-tjänstverksamhet, informationsbehandling eller uthyrning av serverutrymme och tillhörande tjänster utövar sådan verksamhet, om anläggningens sammanlagda installerade effekt för annan utrustning än kyl- och fläktanläggningar uppgår till minst 0,5 megawatt. Sådana anläggningar kallas datorhallar.

Energibeskattningen av elektrisk kraft som förbrukas av värmeföretag för produktion av värme och kyla som levereras till industrin och större datacenter bör ses över, enligt regeringen.

Den särskilda energiskattesatsen för elektrisk kraft som förbrukas i vissa kommuner i norra Sverige ersätts med en nedsatt skattenivå som uppnås genom avdrag samt begränsas för att säkerställa att nedsättningen är förenlig med EU-rätten. Avdraget uppgår till 9,6 öre per kilowattimme och gäller för förbrukning av elektrisk kraft i hushåll samt förbrukning av elektrisk kraft för annat ändamål än i industriell verksamhet, i en datorhall, i yrkesmässig jord-, skogs- eller vattenbruksverksamhet eller som landström. Avdrag får inte göras för elektrisk kraft som förbrukas av ett företag utan rätt till statligt stöd. En förutsättning för avdrag för skatt på elektrisk kraft som förbrukats av större stödmottagare är att den skattskyldige lämnar vissa uppgifter om dessa stödmottagare.

Beslut om återbetalning enligt 11 kap. 12 a och 14 §§ lagen om skatt på energi (LSE) ska i likhet med andra återbetalningar vara att anse som beslut om punktskatt enligt skatteförfarandelagen, varför hänvisningar till dessa bestämmelser läggs till i 53 kap. 5 § i den lagen.

Elhandelsföretagens (elleverantörernas) roll som skattskyldiga för leveranser till förbrukarna tas över av elnätsföretagen (nätinnehavarna).

Skattskyldig i egenskap av producent ska den som framställer skattepliktig elektrisk kraft i Sverige vara. Undantaget från skattskyldighet som producent behålls för de mikroproducenter vars elektriska kraft blir skattepliktig enbart om den överförs till det allmänna elnätet.

Den myndighet som är systemansvarig enligt 8 kap. 1 § ellagen, dvs. Affärsverket svenska kraftnät, undantas från kretsen av skattskyldiga.

De nuvarande reglerna om skattskyldighet för den för vars räkning elektrisk kraft förs in till landet tas bort. I stället införs en ny regel om skattskyldighet för den som, utan att vara producent eller elnätsföretag, innehar ett elnät för vilket koncession inte meddelats och som via detta elnät för in elektrisk kraft till Sverige.

Skyldigheten för producenter och elnätsföretag att betala energiskatt inträder dels vid egenförbrukning, dels när elektrisk kraft överförs till någon

som inte är skattskyldig. För den som olagligt för in elektrisk kraft till Sverige ska skattskyldigheten inträda när kraften förs in. Skyldighet att betala energiskatt inträder inte för en skattskyldigs förbrukning av elektrisk kraft för vilken skattskyldighet tidigare inträtt.

Skyldighet att betala energiskatt inträder inte när elektrisk kraft överförs till det elnät som innehas av den myndighet som är systemansvarig, dvs. överförs till det stamnät som ägs och förvaltas av Affärsverket svenska kraftnät. Därutöver görs vissa språkliga ändringar.

De bestämmelser i lagen om skatt på energi och i skatteförfarandelagen som hänvisar till den upphävda lagen om program för energieffektivisering ändras så att bestämmelser som enbart reglerar förhållandet till den upphävda lagen tas bort, liksom hänvisningarna i övriga fall.

Förslagen i avsnitt 6.13.3–6.13.11 i propositionen om nedsatt energiskatt på el genom avdrag eller återbetalning, frivillig skattskyldighet i vissa fall m.m., svenska stödordningar på elskatteområdet, stödmottagare, företag utan rätt till statligt stöd, skyldighet att lämna uppgifter, lägre energiskatt på el för större datacenter, nedsatt energiskatt på hushåll och tjänstesektor i vissa delar av norra Sverige och en följdändring i skatteförfarandelagen träder i kraft den 1 januari 2017, medan övriga förslag i avsnitt 6.13 om skattskyldighet för nätinnehavare, om att Affärsverket svenska kraftnät undantas från skattskyldighet, om införsel av elektrisk kraft i vissa fall, om utformningen av reglerna för skattskyldighetens inträde och om en följdändring med anledning av att lagen om program för energieffektivisering upphört att gälla träder i kraft den 1 januari 2018. För att ansökningar om godkännande som frivilligt skattskyldig ska kunna prövas inför den 1 januari 2017 träder bestämmelsen om godkännande av frivilligt skattskyldiga i kraft den 15 december 2016.

Kommande skatteförändringar på energiområdet

För att uppfylla ramöverenskommelsen som träffats på energiområdet bör följande förändringar i energibeskattningen göras:

- Skatten på termisk effekt bör enligt regeringen fasas ut i två steg genom sänkningar av skattesatsen den 1 juli 2017 och den 1 januari 2018. Vid det första tillfället bör skattesatsen sänkas till 1 500 kronor per megawatt och månad. Den 1 januari 2018 bör skatten slopas helt.
- Fastighetsskatten för vattenkraftverk bör sänkas i fyra steg till 0,5 procent av taxeringsvärdet under perioden 2017–2020. Den 1 januari 2017 bör skattesatsen sänkas från 2,8 procent till 2,2 procent av taxeringsvärdet, den 1 januari 2018 bör skattesatsen sänkas till 1,6 procent av taxeringsvärdet, den 1 januari 2019 bör skattesatsen sänkas till 1,0 procent av taxeringsvärdet och den 1 januari 2020 bör skattesatsen sänkas till 0,5 procent av taxeringsvärdet.
- För att finansiera dessa skattesänkningar bör normalskattenivån för energiskatten på el höjas i två steg, den 1 juli 2017 och den 1 januari 2019.

Sammantaget bedöms höjningarna preliminärt behöva uppgå till 4,2 öre per kilowattimme, exklusive mervärdesskatt.

Kemikalieskatt

En punktskatt på kemikalier i viss elektronik införs. Skatten konstrueras så att samtliga varor inom bestämda kategorier är skattepliktiga, men möjligheter till avdrag finns. Vilka varor som omfattas begränsas genom tulltaxans indelning i KN-nummer. Skatten tas ut med 8 kronor per kilogram för vitvaror och med 120 kronor per kilogram för övrig elektronik. Det maximala skattebeloppet är 320 kronor per vara.

Skatten och dess utformning bör ses över och uppdateras med jämna mellanrum.

Det ska finnas möjlighet till avdrag med 50 procent av skatten för den elektronik som inte innehåller additivt tillsatta föreningar av brom eller klor och med 90 procent av skatten för elektronik som dessutom inte innehåller additivt tillsatta föreningar av fosfor eller reaktivt tillsatta brom- eller klorföreningar. Vid bedömningen av rätten till avdrag beaktas föreningar som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i kretskort (exklusive dess komponenter) eller plastdelar som väger mer än 25 gram.

Skattskyldig är den som yrkesmässigt tillverkar skattepliktiga varor i Sverige, yrkesmässigt låter föra in eller tar emot skattepliktiga varor från ett annat EU-land eller yrkesmässigt importerar skattepliktiga varor. Med yrkesmässigt avses att aktiviteten antingen utförs av en annan person än en enskild person, eller utförs av en enskild person och avser varor som inte är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk. Skattskyldigheten inträder vid tidpunkten för tillverkning, införsel, mottagande respektive import. Det införs bestämmelser om uppskjuten skattskyldighet för godkända lagerhållare i likhet med andra punktskatter. Försäljning direkt från utländska säljare till svenska konsumenter ska inte beskattas.

För godkända lagerhållare undantas varor i vissa fall från skattskyldigheten. Det gäller varor som levereras till köpare i ett annat land, lämnas för avfallsåtervinning, har återanvänts vid tillverkning av en skattepliktig vara eller blivit fullständigt förstörda genom oförutsedda händelser eller force majeure samt varor för vilka skattskyldighet enligt lagen tidigare inträtt.

Bestämmelserna i skatteförfarandelagen ska som huvudregel vara tillämpliga på skatten på kemikalier i viss elektronik, vilket bl.a. innebär att Skatteverket blir beskattningsmyndighet. Vid yrkesmässig import ska dock skatten betalas till Tullverket, och i de fallen ska förfarandebestämmelserna i tullagen vara tillämpliga i stället.

Någon bestämmelse om ersättning för varuprover ska inte införas i lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik.

Den föreslagna lagen träder i kraft den 1 april 2017. Bortsett från reglerna om lagerhållare tillämpas den dock först fr.o.m. den 1 juli 2017. Några övergångsbestämmelser behövs inte.

Regler motsvarande de som gäller för den som har ansökt om godkännande som upplagshavare införs i fråga om revision hos den som har ansökt om godkännande som lagerhållare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om skatt på energi eller den föreslagna lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik. Regler motsvarande de som gäller för godkända upplagshavare införs även för gallring av uppgifter och handlingar hos godkända lagerhållare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om skatt på energi eller den föreslagna lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik.

Skatten på kemikalier i viss elektronik bedöms medföra 1,08 miljarder kronor i ökade skatteintäkter 2017 (halvårseffekt). Den varaktiga offentligfinansiella effekten bedöms vara 1,98 miljarder kronor per år.

Skatt på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

Undantag från trängselskatt i Backaområdet i Göteborg

De särskilda bestämmelserna om undantag från trängselskatt för Backaområdet i Göteborg bör enligt regeringen träda i kraft så snart som möjligt.

Förslaget bedöms minska intäkterna från trängselskatten i Göteborg med 15 miljoner kronor årligen. Mot bakgrund av att undantaget inte förväntas kunna träda i kraft förrän i slutet av 2017 bedöms intäktsminskningen för 2017 vara lägre, och som högst 5 miljoner kronor. För efterföljande år antas dock minskningen av intäkterna motsvara 15 miljoner kronor per år.

Sänkt reklamskatt

Skattesatsen för annonser i periodiska publikationer sänks från 3 procent till 2,5 procent, och skattesatsen för övriga annonser och reklam sänks från 8 procent till 7,65 procent. Gränsen för återbetalning av reklamskatt för annonser i självständiga periodiska publikationer höjs från ett belopp motsvarande en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor till 75 miljoner kronor för ett helt år. Gränsen för redovisningsskyldighet för reklamskatt för övriga annonser och reklam höjs från 20 000 kronor till 60 000 kronor. Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2017.

Skattesatsen för annonser i periodiska publikationer bör enligt regeringen sänkas från 2,5 procent till 1 procent, och skattesatsen för övriga annonser och reklam bör sänkas från 7,65 procent till 6,9 procent. Om avsatta reformmedel bedöms räcka till en ytterligare sänkning av skattesatserna, bör en sådan sänkning övervägas. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2019.

Alkoholskatt

Punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellanklassprodukter höjs med 4 procent. Punktskatten på sprit höjs med 1 procent.

Omräkning av tobaksskatt efter prisutveckling (indexering)

Enligt bestämmelserna i lagen (1994:1563) om tobaksskatt, förkortad LTS, ska tobaksskattesatserna sedan den 1 januari 2011 indexomräknas årligen. Syftet är att realvärdesäkra skattesatserna. Senast i november varje år ska regeringen, med stöd av en bestämmelse i LTS, i en förordning lägga fast det kommande kalenderårets tobaksskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. Skattesatserna bestäms genom att skattebeloppen som anges i LTS multipliceras med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan KPI i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2014. När det gäller cigaretter ska omräkningen endast avse styckeskatten.

Mellan juni 2014 och juni 2016 ökade KPI med 0,58 procent. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om priset på tobak förändras i motsvarande utsträckning och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av denna ingående mervärdesskatt tillkommer inte någon sådan effekt. Tobaksskattesatserna för 2017 kommer att framgå av en förordning som regeringen utfärdar senast i november 2016.

Definition av beskattningsår för vissa punktskatter

En definition av beskattningsår för punktskatt vid beslut om återbetalning av och kompensation för punktskatt samt för punktskatt vid beslut om beskattning vid oegentligheter ska införas i skatteförfarandelagen. Enligt definitionen avses med beskattningsår det kalenderår när beslutet om återbetalning av eller kompensation för punktskatt, eller beslutet om beskattning vid oegentligheter, fattades.

Tidsfristen inom vilken en ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi ska ges in till Skatteverket bör kvarstå oförändrad.

En hänvisning till definitionen av beskattningsår för punktskatt enligt beslut om beskattning vid oegentligheter i skatteförfarandelagen införs i lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt och lagen om skatt på energi.

Hänvisningarna i skatteförfarandelagen till ansökningar och beslut om nedsättning av koldioxidskatt och energiskatt tas bort.

Förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2017. Den nya definitionen av beskattningsår ska tillämpas på ansökningar om återbetalning av eller kompensation för annan punktskatt än reklamskatt som lämnats in efter dagen för lagens ikraftträdande samt för punktskatt enligt beslut om återbetalning av

reklamskatt och beslut om beskattning vid oegentligheter som fattats efter dagen för lagens ikraftträdande. Den nya definitionen av beskattningsår ska även tillämpas i fråga om sådana ansökningar om nedsättning av koldioxidskatt och energiskatt som görs med stöd av övergångsbestämmelserna till lagen (2009:1497) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi och som lämnats in efter lagens ikraftträdande.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Avdragsrätt för representationsmåltider – utökad avdragsrätt för mervärdesskatt

Vid representation får avdraget för mervärdesskatt som avser måltider eller liknande förtäring högst uppgå till den ingående mervärdesskatten på en utgift på 300 kronor per person och tillfälle. Utgifterna ska ha ett omedelbart samband med verksamheten, och avdraget får inte överstiga vad som kan anses skäligt.

Förändringar av avdragsrätten vid representation föreslås i fråga om såväl mervärdesskatt som inkomstskatt. Förslaget gäller i denna del en utökad avdragsrätt för mervärdesskatt. Denna del av förslaget bedöms minska skatteintäkterna med 56 miljoner kronor under 2017. Den varaktiga effekten bedöms innebära minskade skatteintäkter med 49 miljoner kronor årligen. Nettoeffekten av de båda förslagen, dvs. förslagen om mervärdesskatt och inkomstskatt är dock positiv.

Omsättningsgräns för mervärdesskatt

En beskattningsbar person vars omsättning inom landet för det innevarande beskattningsåret inte överstiger 30 000 kronor får under vissa förutsättningar befrias från mervärdesskatt. Omsättningen får inte heller ha överstigit 30 000 kronor under något av de två senaste beskattningsåren.

Ansökan och beslut om skattebefrielse: Om den beskattningsbara personen inte är registrerad till mervärdesskatt gäller befrielsen utan ansökan eller beslut. Om den beskattningsbara personen är registrerad till mervärdesskatt måste han eller hon ansöka om befrielse hos Skatteverket. Den som ansökt om att bli beskattad och fått beslut om detta och åter vill bli skattebefriad kan bli det tidigast från ingången av det tredje beskattningsåret efter det beskattningsår då beslutet om beskattning fattades.

Skattebefrielsen upphör: Om omsättningsbeloppet under innevarande år överstiger 30 000 kronor och förutsättningarna för befrielse därför inte längre är uppfyllda, ska den beskattningsbara personen ta ut mervärdesskatt fr.o.m. den omsättning som innebär att omsättningsgränsen överskrids. Om den som är skattebefriad ansöker om det, ska Skatteverket besluta att skatt ska tas ut enligt mervärdesskattelagen trots att det fortfarande finns förutsättningar för skattebefrielse.

Beräkning av omsättningsgränsen: Vid beräkningen av omsättningsgränsen ska beskattningsunderlaget från samtliga skattepliktiga omsättningar av varor och tjänster inom landet omfattas. Även vissa andra transaktioner ska ingå, bl.a. export, undantagna transaktioner som medför återbetalningsrätt, fastighetstransaktioner, finansiella transaktioner och försäkringstransaktioner. Vid beräkningen av omsättningsgränsen ska inte omsättning av anläggningstillgångar ingå.

Beskattningsbara personer och transaktioner som inte omfattas av skattebefrielse: Beskattningsbara personer som inte är etablerade inom landet omfattas inte av skattebefrielsen. Inte heller den som är frivilligt skattskyldig för omsättning av investeringsguld, upphovsmän som omsatt vissa konstverk eller den som är frivilligt skattskyldig för vissa fastighetsupplåtelser omfattas av reglerna. Skattebefrielsen omfattar inte omsättning av nya transportmedel till andra EU-länder eller uttag av varor för eget eller personalens bruk.

Avdragsrätt: Den som omfattas av skattebefrielse för beskattningsbara personer med liten omsättning har inte rätt till avdrag för eller återbetalning av ingående skatt för omsättning som omfattas av skattebefrielsen.

Fakturering: Om en omsättning omfattas av skattebefrielse ska mervärdesskatt inte anges i fakturan.

Förfarande: En beskattningsbar person som omfattas av skattebefrielse ska som utgångspunkt inte lämna någon mervärdesskattedeclaration eller periodisk sammanställning.

Förslaget bedöms minska skatteintäkterna 2017 med 0,28 miljarder kronor och varaktigt med 0,25 miljarder kronor årligen.

Sänkt mervärdesskatt på vissa reparationer

Mervärdesskatten på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne sänks från 25 procent till 12 procent.

Sänkt mervärdesskatt på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne från 25 procent till 12 procent bedöms minska skatteintäkterna med ca 0,27 miljarder kronor 2017. Den varaktiga effekten bedöms till ca 0,24 miljarder kronor årligen.

Övriga skattefrågor

Ändrad intäktsränta på skattekontot

Om basräntan har beräknats enligt 65 kap. 3 § sista meningen skatteförfarandelagen (2011:1244), ska intäktsräntan vara 0.

Förslaget beräknas öka statens intäkter med ca 0,73 miljarder kronor 2017. Effekten är en temporär intäktsförstärkning 2017 i och med att ränteläget förväntas återgå till en mer normal nivå 2018. Den varaktiga effekten beräknas till ca 4 miljarder kronor årligen.

Motionerna

Under denna rubrik redovisas motionärernas förslag om förändringar på skatte- och avgiftsområdet. Förslagen återfinns i de motioner som behandlas i utskottets förslag till riksdagsbeslut punkt 2 e Ändringar i skatte- och avgiftsregler.

Moderaterna

Skatt på arbetsinkomster

Moderaterna säger nej till regeringens skattehöjningar för 1 miljon löntagare. Moderaterna vill göra det mer lönsamt för personer med låga inkomster att arbeta. Uppräkningen av gränsen för statlig inkomstskatt återställs (–130 miljoner kronor 2017 och –1,48 miljarder kronor per år därefter).

Moderaterna avvisar regeringens förslag om begränsad uppräknings av skiktgränserna för statlig inkomstskatt.

Ett förstajobbetavdrag införs för dem som har låga arbetsinkomster (–9 miljarder kronor 2017 och –12 miljarder kronor per år därefter).

En ny anställningsform, förstajobbetanställningen, införs som kombineras med ett förstärkt förstajobbetavdrag som innebär att skatt ska betalas för den del av inkomsten som överstiger 12 000 kronor per månad (–100 miljoner kronor 2017, –200 miljoner kronor 2018 och –300 miljoner kronor per år från 2019).

Den särskilda löneskatten för äldre avskaffas (–1,5 miljarder kronor per år). Redan från 64 års ålder ska det vara lägre skatt för att jobba mer i stället för från 65 år. Jobbskatteavdraget förstärks redan samma kalenderår som man uppnått pensionsåldern (–300 miljoner kronor 2017, –200 miljoner kronor från 2018).

Taket i RUT-avdraget tredubblas till 75 000 kronor per år och person (–140 miljoner kronor 2017 och därefter –130 miljoner kronor per år).

Kvalificerade personaloptioner till mindre tillväxtföretag införs (–600 miljoner kronor per år från 2018).

Moderaterna vill se en effektivare kontroll av reseavdragen. Skatteverket bör få i uppdrag att med ny teknik effektivisera kontrollen av reseavdrag. Förslaget bedöms stärka de offentliga finanserna med 300 miljoner kronor 2017, 700 miljoner kronor 2018 och 1 miljard kronor 2019.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om växa-stöd, dvs. sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare som anställer en första person.

Skatt på kapitaläggande – kapital- och egendomsskatter

Alliansen vill att taket för uppskov av reavinstskatten ska slopas permanent för att minska dagens inlåsnings effekter.

Fastighetsskatten på obebyggd tomtmark bör höjas till 2 procent av taxeringsvärdet. Detta ökar drivkraften för markägare att snabbare bebygga

detaljplanerad mark som är avsedd för flerfamiljsfastigheter (200 miljoner kronor per år från 2017).

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Skatten på el för datacenter bör enligt Moderaterna sänkas till samma nivå som för industrins tillverkningsprocess. De satsar 250 miljoner kronor per år.

Det krävs god tillgång till energi till internationellt konkurrenskraftiga priser, vilket förutsätter stabila spelregler som möjliggör långsiktiga investeringar både inom den energiintensiva industrin och hos kraftproducenterna. Moderaterna satsar 1,2 miljarder kronor 2017, 2,4 miljarder kronor 2018, 2,9 miljarder kronor 2019 och 3,3 miljarder kronor 2020 på sänkt skatt på kärnkraft och sänkt fastighetsskatt på vattenkraft.

Regeringen har utöver vanlig indexering infört en årlig omräkning av bensin- och dieselskattesatserna. Moderaterna vill avskaffa regeringens överindexering av drivmedelsskatter och satsar 800 miljoner kronor 2017, 1,6 miljarder kronor 2018, 2,4 miljarder kronor 2019 och 3,3 miljarder kronor 2020 för att avskaffa överindexeringen.

Utformningen av kemikalieskatten fungerar som en straffskatt på vitvaror och hemelektronik. Den ger svenska aktörer en betydande konkurrensnackdel jämfört med internationella konkurrenter, riskerar att ge begränsad miljönytta och leda till att konsumenter gör sina inköp av vitvaror och hemelektronik via utländska återförsäljare. Moderaterna vill därför på sikt se en annan utformning av kemikalieskatten än den föreslagna.

Moderaterna säger nej till en avståndsbaserad vägsplitageavgift. Den största utmaningen när det gäller att bryta Sveriges beroende av fossila bränslen är transportsektorn. Moderaterna föreslår därför höjd fordonsskatt genom att koldioxidgränsen sänks från 111 gram koldioxid per kilometer till 108 gram koldioxid per kilometer. De offentliga finanserna förstärks på så vis med 450 miljoner kronor per år från 2017.

Moderaterna vill göra en tillfällig satsning med nedsatt koldioxidskatt på diesel som används i jord-, skogs- och vattenbruket. Nedsättningen ökas med 50 öre per liter. Moderaterna satsar 170 miljoner kronor 2017 och 140 miljoner kronor 2018 på den tillfälliga nedsättningen.

Moderaterna säger nej till införandet av en nationell flygskatt.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

I dag är vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför föreslås att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. Detta bedöms stärka de offentliga finanserna med 400 miljoner kronor 2017 och mellan 320 och 360 miljoner kronor per år under resten av budgetperioden.

Moderaterna säger nej till regeringens förslag om sänkt mervärdesskatt på vissa reparationer.

Enligt motionärerna har regeringen chockhöjt momsen på biobiljetter från 6 till 25 procent. Detta innebär ökade kostnader för alla biobesökare och slår hårt mot många mindre biografer ute på landsbygden. Moderaterna anser att film är en del av kulturpolitiken och följaktligen bör ha samma momssats, 6 procent, som annan kulturverksamhet. Moderaterna satsar 240 miljoner kronor per år på sänkt biomoms.

Att genomföra begränsade höjningar av konsumtionsskatter medför att resurser kan frigöras samtidigt som de genomsnittliga kostnadsökningarna för hushållen runt om i Sverige bedöms som små. För att skapa utrymme för prioriterade reformer bör den reducerade momsen höjas från 12 procent till 13 procent. Att höja momsen med 1 procent medför en ökad månadskostnad på ca 30 kronor för en person som tjänar 25 000 kronor i månaden. För att kompensera för momshöjningen föreslås att bostadstillägget för pensionärer utökas och att inkomstgränserna i bostadsbidraget för barnfamiljerna höjs. Moderaterna vill höja den reducerade momsen från 12 procent till 13 procent, vilket bedöms stärka de offentliga finanserna med ca 3 miljarder kronor per år under budgetperioden.

Övriga skattefrågor

Moderaterna vill att skatte- och tulltilläggen höjs med 12,5 procent. Förslaget bedöms stärka de offentliga finanserna med 370 miljoner kronor årligen från 2018.

Sverigedemokraterna

Skatt på arbetsinkomster

Sverigedemokraterna säger nej till den föreslagna inkomstskattehöjningen. I samband med budgetpropositionen för 2016 höjde regeringen inkomstskatterna, vilket gav Sverige världens högsta marginalskatter. I årets budgetproposition för 2017 höjs skatten på arbete än mer samt ytterligare 2018. Sverigedemokraterna beräknar 8,5 miljarder kronor i lägre inkomster från direkta skatter på arbete 2017 än regeringen.

Sverigedemokraterna vill att man sänker inkomstskatterna för de lägre arbetsinkomsterna.

Extraskatten på pensionärer bör avskaffas. Skattesänkningen införs redan den första januari 2017. Det innebär en förbättrad disponibel nettointkomst motsvarande 475 kronor per månad för en genomsnittlig pensionär.

ROT-avdrag införs för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde.

Den allmänna löneavgiften ska slopas, enligt motionärerna.

Skatt på kapitalälagande – kapital- och egendomsskatter

Sverigedemokraterna vill avskaffa den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder. Det är enligt dem orimligt att studentbostäder inte betraktas som elevhem, något som skulle medföra en slopad fastighetsavgift.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

I den energiöverenskommelse som nåtts mellan fem av riksdagens åtta partier kom man överens om att den förhöjda fastighetsskatten för vattenkraften avvecklas stegvis under en fyraårsperiod med start 2017. Det är därför angeläget att sänkningen av fastighetsskatten nu fullföljs. Förslaget om att skatten på termisk effekt avvecklas stegvis under en tvåårsperiod med start 2017 är ett viktigt steg i den svenska energipolitiken.

Sverigedemokraterna motsätter sig regeringens förslag om en höjning av bränsleskatterna på bensin och diesel.

Kemikalieskatten innebär försämrade förutsättningar för en konkurrenskraftig industriell utveckling i Sverige. Detaljhandeln i Sverige kommer enligt motionärerna att påverkas negativt, eftersom skatten inte kommer att tas ut på privatimporterade varor. Företagen kommer med stor sannolikhet att anpassa sig till det nya läget och förflytta delar av sin verksamhet från Sverige.

Sverigedemokraterna motsätter sig införandet av en kilometerskatt.

Mot bakgrund av att svenska och danska bönder verkar på en gemensam europeisk marknad föreslår Sverigedemokraterna att skatten på drivmedel för jord- och skogsbruksändamål sänks till dansk nivå.

Sverigedemokraterna förordar en omsvängning av svensk biodrivmedelspolitik så att produktion baserad på råvaror från jordbruket inte gynnas. Skillnaden i bränsleskatt och koldioxidskatt mellan jordbruksbaserade biodrivmedel jämfört med fossila bränslen bör enligt dem elimineras.

Sverigedemokraterna säger nej till ett införande av flygskatt.

De motsätter sig även att en skatt på handelsgödsel införs.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Sverigedemokraterna vill se en reform där man sänker inkomstskatterna för de lägre arbetsinkomsterna. En sådan reform kräver en finansiering på omkring 180 miljarder kronor. En del i en finansieringslösning kan vara en översyn av momsskattesatserna, anför de.

Centerpartiet

Skatt på arbetsinkomster

Centerpartiet säger nej till regeringens förslag om sänkta skiktgränser, såväl de som lämnas i budgetpropositionen för 2017, som de som genomförts tidigare (–2,93 miljarder kronor 2017 och –4,28 miljarder kronor därefter).

Centerpartiet vill avskaffa avtrappningen av jobbskatteavdraget (–3,1 miljarder kronor 2017, –3,4 miljarder kronor 2018 och –3,5 miljarder kronor 2019).

Det förstärkta jobbskatteavdraget bör i stället enligt motionärerna utökas till att gälla de som fyllt 64 år, samtidigt som den särskilda löneskatten för äldre avskaffas (–300 miljoner kronor respektive –700 miljoner kronor 2017).

Centerpartiet vill återinföra gåvoskatteavdraget (–250 miljoner kronor).

Nedsättningar av förmånsvärdet riktas till de mest klimateffektiva bilarna. Centerpartiet kommer i framtida budgetmotioner att återkomma med förslag till ett reformerat system för förmånsvärde på tjänstebilar med högre grad av klimatstyrning. Nedsättningen av förmånsvärdet för miljöbilar förlängs enligt deras förslag och taket för nedsättningen sätts till 13 000 kronor (–63 miljoner kronor 2017).

Taket för RUT-avdraget höjs till 75 000 kronor. Tvätteritjänster, läxhjälp och reparationer av vitvaror inkluderas i avdraget. Senior-RUT införs där avdrag får göras med 60 procent för personer över 80 år (–510 miljoner kronor per år). ROT-avdraget återställs till 50 procent av arbetskostnaden (–6,7 miljarder kronor 2017).

Kvalificerade personaloptioner införs (–800 miljoner kronor årligen).

Avdraget för övriga utgifter avskaffas, vilket beräknas stärka de offentliga finanserna med 700 miljoner kronor 2017.

Riksdagen avslår regeringens förslag om växa-stöd, dvs. sänkta arbetsgivaravgifter för enskilda näringsidkare som anställer en första person. Centerpartiet vill införa ett s.k. sommarjobsavdrag, dvs. att arbetsgivaravgiften slopas för personer under 18 år, sänkta arbetsgivaravgifter för äldre som arbetar och för mjölkbönder samt slopade arbetsgivaravgifter under de första två åren för enmansföretagare, inklusive aktiebolag, som anställer sina 40 första medarbetare.

Skatt på kapitaläggande – kapital- och egendomsskatter

Alliansen vill att taket för uppskov av reavinstskatten ska slopas permanent för att minska dagens inlåsnings effekter.

Centerpartiet anser att investeraravdraget bör vidareutvecklas, avdragsrätten bör dubblas till 30 procent och taket bör höjas till 3 miljoner kronor. Samtidigt bör reglerna för investeraravdraget ses över och förenklas. Dessa förändringar beräknas medföra en offentligfinansiell kostnad på 83 miljoner kronor årligen.

Skattehanteringen av s.k. fastighetspaketering och fastighetsförvärv genom fastighetsbildningsåtgärder har inneburit möjligheter för den kommersiella fastighetssektorn att minska sin skattebelastning. Beskattningen av företag bör enligt Centerpartiet i högsta möjliga utsträckning vara neutral mellan olika verksamheter. För att kompensera för denna skevhet i företagsbeskattningen bör fastighetsskatten på kommersiella lokaler höjas. På sikt bör den dock

återställas till förmån för ändrade skatteregler för paketering av fastigheter och fastighetsbildningsåtgärder (1,7 miljarder kronor).

Skatt på kapitalanvändning – företagsskatter

En ny företagsform bör införas för riktigt små företag med högst 250 000 kronor i omsättning: ingångsföretag. Ingångsföretag ska fungera som en enskild firma gör i dag, men med ordentliga regelförenklingar. Ingångsföretagen ska inte betala vare sig inkomstskatt, egenavgifter eller moms. I stället för vanliga skatter och avgifter betalas en schablonmässigt beräknad skatt, baserad på omsättningen, med en skattesats på 25 procent. Reformen beräknas medföra en offentligfinansiell kostnad om 600 miljoner kronor årligen.

Film tillhör de mest tillgängliga kulturformerna i Sverige. Centerpartiet säger nej till den slopade avdragsrätten för gåvor och bidrag till Stiftelsen Svenska Filminstitutet.

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

När det gäller regeringens förslag om lägre energiskatt på el för större datacenter bör regeringen enligt Centerpartiet återkomma med en analys av effekten av gränsvärdet om 0,5 megawattimmar och ett förslag som säkerställer att även mindre datacenter ges konkurrenskraftiga villkor.

Kemikalieskatten bör enligt motionärerna ges ett bredare underlag och införas skyndsamt. Detta skulle innebära att intäkterna ökar med 1 928 miljoner kronor jämfört med regeringens förslag.

Centerpartiet vill att fordonsskatten förstärks genom att koldioxidbeloppet höjs till 24 kronor samt att gränsen för koldioxidbeloppet sänks till 102. Vidare föreslås att grundbeloppet sänks till 320 kronor. Det innebär en offentligfinansiell förstärkning om 1,7 miljarder kronor 2017.

Centerpartiet vill att återbetalningen av dieselskatten inom jord-, skogs- och vattenbruket höjs med 50 öre mer än enligt regeringens förslag. Förslaget förväntas medföra 200 miljoner kronor i lägre skatteintäkter 2017.

Centerpartiet anser att återbetalningen av kväveoxidavgiften helt bör fasas ut och att avgiften därmed bör göras om till en skatt. Förslaget förväntas medföra ökade intäkter om 379 miljoner kronor per år.

Centerpartiet vill vidare avskaffa nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel till fordon som används i gruvindustriell verksamhet. Detta medför offentligfinansiella intäkter om 238 miljoner kronor per år.

För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet vill Centerpartiet att en punktskatt på förbränning av avfall införs. Skatten skulle kunna bli 110 kronor per ton och beräknas ge skatteintäkter om 641 miljoner kronor per år.

För att stimulera en ökad användning av förnybar metangas, s.k. biogas, vill Centerpartiet att naturgasen som används i transportsektorn beskattas

enligt samma princip som bensen och diesel, med koldioxidskatt efter innehåll av fossilt kol, och med energiskatt efter energiinnehåll. Förslaget beräknas medföra en skatteintäkt på 200 miljoner kronor årligen.

Centerpartiet avvisar regeringens partiella skattehöjning på biodrivmedel och föreslår att skatten på etanol (E85) och höginblandad FAME (fettssyrametylestrar) återställs helt. Förslaget bedöms leda till en offentligfinansiell kostnad om 140 miljoner kronor.

Undantaget från energiskatt är inte anpassat för nationell sjöfartsnäring, bilfärjor och pendelbåtar, vilket hämmar omställningen från fossila drivmedel till förnybar el inom sjötrafiken. Centerpartiet föreslår därför att nedsättningen av energiskatten på el ska gälla även för mindre fartyg. Reformens offentligfinansiella kostnad bedöms vara försumbar.

Med förenklade regler, minskat krångel och slopad solskatt kan fler människor bidra till produktionen av förnybar energi och ta makten över sin egen energiförsörjning. Incitamenten för mikroproduktion av förnybar el bör därför stärkas.

Centerpartiet vill ge fler möjlighet att bli mikroproducenter, t.ex. enskilda boende i en bostadsrättsförening. Man föreslår vidare att återbetalningen hanteras direkt på fakturan, som för ROT- och RUT-avdragen. Incitamenten att producera egen el ökar om återbetalningen sker snabbare än en gång per år.

Centerpartiet vill att regeringens skatt på solel avskaffas. Skattebefrielsen för solenergi som produceras för eget bruk bör gälla alla, oavsett anläggningens toppeffekt.

Centerpartiet anser vidare att det bör införas en kemikalieskatt på kläder och skor. Skatten skulle kunna uppgå till 75 kronor per kilogram för kläder och skor som innehåller ett farligt beskattningsämne. Skatten ökas till 100 kronor per kilogram om tre beskattningsbara ämnen förekommer eller om innehållet är okänt. Skatten väntas inbringa 220 miljoner kronor per år.

För att uppnå målet i EU:s direktiv om förpackningar och förpackningsavfall och minska användningen av tunna plastpåsar vill Centerpartiet att en miljöskatt på plastpåsar om 1,60 kronor införs. Skatten förväntas inbringa 800 miljoner kronor 2017.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Incitamenten för mikroproduktion av förnybar el bör stärkas, anför motionärerna. För en person som säljer överskottsel är den ersättning hen får från elhandelsföretaget och elnätsföretaget momspliktig. Centerpartiet ställer sig positivt till att regeringen nu föreslår att det införs en omsättningsgräns för momspliktighet på 30 000 kronor.

Centerpartiet säger nej till regeringens höjning av momsen på biobesök. Den gör det dyrare för besökare att gå på bio och ökar risken att biografer på mindre orter slås ut. Det bidrag som regeringen anslagit för att motverka dessa konsekvenser bedöms inte vara ändamålsenligt.

Övriga skattefrågor

För att finansiera andra prioriterade satsningar vill Centerpartiet att förseningsavgifterna enligt skatteförfarandelagen höjs (50 miljoner kronor 2017).

Liberalerna

Skatt på arbetsinkomster

Liberalerna säger nej till regeringens skattehöjningar på jobben. Brytpunkten för den statliga inkomstskatten höjs. Ingen med en månadslön under 41 000 kronor ska enligt motionärerna betala en extra inkomstskatt ovanpå kommunalskatten (–9,9 miljarder kronor 2017).

Liberalerna säger nej till ändrad uppräkningstakt av skiktgränserna för statlig inkomstskatt 2018 (–1,2 miljarder kronor).

Värnskaften avskaffas (–7 miljarder kronor 2017).

Avtrappningen 2016 av jobbskatteavdraget återställs för månadsinkomster över 50 000 kronor (–3,4 miljarder kronor).

Åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget justeras ned i två steg med två år till 63 år (–600 miljoner kronor 2017).

Den särskilda löneskatten för äldre avskaffas (–2,5 miljarder kronor). Kommunernas finanser stärks med 200 miljoner kronor.

Liberalerna säger nej till nedsatt förmånsvärde för miljöanpassade bilar (–100 miljoner kronor 2017).

Beskattningen av s.k. startjobb med slopade arbetsgivaravgifter kan sänkas inom ramen för en samlad skattereform. För startjobb tas inga arbetsgivaravgifter ut på lön till personer upp till 23 år eller under de första fem åren efter det första beslutet om uppehållstillstånd. Liberalerna vill också att den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter som görs med 10 procent ska avskaffas.

Liberalerna vill höja förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar (600 miljoner kronor 1210 Arbetsgivaravgifter, –400 miljoner kronor på inkomsttitel 1320 Skatt på företagsvinster och 600 miljoner kronor för kommunernas finanser).

RUT-avdraget bör vidgas och subventionsgraden höjas från 50 procent till 75 procent för alla som vid årets ingång har fyllt 80 år (–200 miljoner kronor 2017).

RUT-avdrag för läxhjälp återinförs (–50 miljoner kronor 2017) i Liberalernas förslag.

Det behövs mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag.

Regionalt anpassat reseavdrag införs, i syfte att öka dess regionala träffsäkerhet (–1,4 miljarder kronor 2017).

Skatt på kapitaläggande – kapital- och egendomsskatter

Alliansen vill att taket för uppskov av reavinstskatten ska slopas permanent för att minska dagens inlåsnings effekter.

Fastighetsskatten på obebodd tomtmark höjs för sådan mark som är avsatt för byggen av hyresfastigheter. Detta ökar drivkraften för markägare att snabbare bebygga detaljplanerad mark som är avsedd för flerfamiljsfastigheter. Förslaget beräknas leda till ökade skatteintäkter med 200 miljoner kronor för 2017.

I dagens läge med ett omfattande behov av nya bostäder måste skattesystemet skapa incitament för markägare och byggherrar att bygga bostäder. Liberalerna vill därför höja fastighetsskatten för kommersiella lokaler med 0,5 procent (4,2 miljarder kronor på fastighetsskatt och – 0,9 miljarder kronor på skatt på företagsvinster).

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Liberalerna välkomnar att effektskatten fasas ut.

De ställer sig bakom den genomförda bensinskattehöjningen och anser att det är rimligt att indexera bränsleskatten.

Liberalerna välkomnar att en kemikalieskatt införs för att minska förekomsten av eller risken för exponering och spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen från olika varugrupper som ofta används i hemmen.

Liberalerna vill se en omvänd miljöbilsbonus där bilar som enligt gällande regelverk inte skulle vara berättigade till en miljöbilspremie får en förhöjd fordonsskatt med 2 000 kronor per år under de fem första åren.

Införandet av en s.k. kilometerskatt kommer att innebära avsevärt dyrare transporter och därmed sämre konkurrensvillkor. Det påverkar enligt Liberalerna industrin, företagandet och jobben negativt och hämmar den regionala tillväxten. De motsätter sig därför införandet av kilometerskatten.

För att öka jordbrukets drivkrafter att ytterligare bidra till klimatomställningen bör nedsättningen av energiskatten på diesel för arbetsmaskiner i jord-, skogs- eller vattenbruksverksamhet avskaffas över en tvåårsperiod. För 2017 innebär förändringen att statens skatteintäkter ökar med 600 miljoner kronor.

Liberalerna vill införa en europeisk flygskatt. Flyget är ett internationellt transportmedel som därför ska beskattas på global eller europeisk nivå.

Olika former av subventioner och stöd till fossila bränslen bör avskaffas. Liberalerna anser därför att nedsättningen av energi- och koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet slopas. För 2017 innebär förändringen att statens skatteintäkter ökar med 310 miljoner kronor.

Liberalerna vill att skattefriheten för småskalig elproduktion återställs. Förslaget försvagar statens finanser med 190 miljoner kronor för 2017 jämfört med regeringens förslag.

En läckageskatt för jordbruket bör införas fr.o.m. den 1 januari 2017. Den skatt på handelsgödsel som avskaffades den 1 januari 2010 kan tjäna som en

utgångspunkt för en ny miljöstyrande skatt. Skatten beräknas stärka de offentliga finanserna med 200 miljoner kronor 2017.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Möjligheten till gruppregistrering för mervärdesskatt har gjort det möjligt för företag i den finansiella sektorn att undkomma kostnaden för ingående mervärdesskatt, vilket ytterligare har ökat deras skattefördel i jämförelse med andra sektorer. Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn bör slopas. Även möjligheten till gruppregistrering för mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden bör slopas. Förändringen beräknas 2017 öka mervärdesskattebetalningarna under inkomsttitel 1410 med 400 miljoner kronor.

Liberalerna avvisar den höjda momsen på biobiljetter. Film är kultur och bör ha samma momssats som annan kultur.

Kristdemokraterna

Skatt på arbetsinkomster

Kristdemokraterna säger nej till ändrade skiktgränser för statlig skatt. Det gäller både den skattehöjning som aviserats för 2017 och den för 2018. KD beräknar 15,6 miljarder kronor i lägre inkomster 2017 än regeringen från direkta skatter på arbete.

Det avtrappade jobbskatteavdraget återställs enligt KD:s förslag till hälften från 2018 och helt från 2019 (–1,7 miljarder kronor respektive –3,5 miljarder kronor).

Jobbskatteavdrag för föräldrar införs på 500 kronor per månad och förälder. Halva skattereduktionen införs 2017 och hela skattereduktionen 2018 (– 5,8 miljarder kronor 2017 sedan –11,8 miljarder kronor 2018).

Dubbelt jobbskatteavdrag bör införas för grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Förslaget innebär en skattelättnad för unga under 25 år (– 4,3 miljarder kronor), för de som tar en akademisk examen och börjar arbeta innan de fyller 25 (–280 miljoner kronor), för nyanlända under de första fem åren i Sverige (–200 miljoner kronor) och för personer som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning (–500 miljoner kronor).

En skattereduktion på förvärvsinkomster bör införas för föräldrar till barn mellan 0 och 18 år, anser motionärerna.

Skatten på pension sänks så att skillnaden i beskattning på lön respektive pension tas bort helt för månadsinkomster upp till 14 000 kronor (– 3,5 miljarder kronor mer än regeringen inklusive höjt bostadstillägg). Löneskatten för äldre avskaffas (–1,5 miljarder kronor 2017–2020). Åldersgränsen för dubbelt jobbskatteavdrag sänks till 64 år (–300 miljoner kronor 2017 och –200 miljoner kronor per år 2018–2020).

Gåvoskatteavdraget återinförs 2017 i sin tidigare utformning. Ansöknings- och årsavgifterna för organisationer som tar emot gåvor avskaffas. På sikt höjs takbeloppet för avdragsrätten, skatteavdraget utvidgas till att omfatta fler ändamål och frågan om att juridiska personer ska omfattas utreds.

Det nedsatta förmånsvärdet för miljöbilar avskaffas. Förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar höjs i motionärernas förslag (1,2 miljarder 2017).

Taket för RUT-avdraget för de som inte fyllt 65 år återställs till ursprungsnivån på 50 000 kronor per person. RUT-avdraget ska återigen omfatta matlagning i hemmet. Avdraget utökas till att gälla fler tjänster som tvättertjänster även utanför hemmet, arbete med omsorg och tillsyn av en person såsom ledsagning och avlösning för föräldrar och syskon samt fixartjänster, dvs. lättare servicetjänster i hemmet (–410 miljoner kronor 2017 och därefter –510 miljoner kronor om året).

Alliansen anser att det behövs mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag. Kristdemokraterna föreslår sänkt skatt på personaloptioner (–600 miljoner kronor).

Beloppsgränsen för reseavdrag höjs till 12 000 kronor. Milersättningen höjs för arbetsresor med ytterligare 3,50 kronor per mil.

Avdraget för övriga kostnader i tjänst slopas (300 miljoner kronor).

Kristdemokraterna vill att den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter slopas, att uttag av arbetsgivaravgifter om 2 procent införs för finanssektorn samt att regeringens förslag om växa-stöd avslås.

Skatt på kapitaläggande – kapital- och egendomsskatter

Alliansen vill att taket för uppskov av reavinstskatten ska slopas permanent för att minska dagens inlåsnings effekter. Kristdemokraterna vill även att betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad. Förslaget skulle innebära att en stor del av den bristande rörligheten som orsakas av skatter vid flytt kan elimineras på ett statsfinansiellt ansvarsfullt sätt genom att staten fortfarande får in skatteintäkterna, dock något senare.

De föreslår att fastighetsskatten för obebyggda hyresrättstomter höjs för att stärka statens inkomster. Det kan också medföra positiva effekter genom att lägenheter byggs tidigare i stället för att mark används för spekulation.

För att kunna finansiera sänkta skatter på arbetsinkomster föreslås en höjning av fastighetsskatten på kommersiella fastigheter med 0,2 procentenheter (130 miljoner kronor).

Skatt på konsumtion m.m. – energi- och miljöskatter

Kristdemokraterna välkomnar regeringens förslag att införa en kemikalieskatt på viss hemelektronik och PVC-material för att minska de negativa hälsoeffekterna av kemikalier.

Kristdemokraterna anser att ett enkelt och välfungerande bonus–malus-system som tar hänsyn till utsläpp av avgaser och partiklar snarast bör införas. Förslaget innebär en budgetförstärkning 2017–2018 för att sedan övergå till en kostnad för staten.

Kristdemokraterna vill att nedsättningen av koldioxidskatten för gruvnäringen avskaffas.

De vill vidare att en skatt på avfallsförbränning införs som uppgår till 100 kronor per ton. Förslaget stärker statens finanser med 600 miljoner kronor 2017 och 2018, därefter med 400 miljoner kronor per år.

Plastpartiklar i miljön är ett växande hot mot världshaven, Östersjön och våra insjöar. Kristdemokraterna föreslår därför att det införs en ny skatt på plastpåsar om 1 krona per påse. Detta innebär ökade skatteintäkter med 1 miljard kronor 2017.

Kristdemokraterna vill att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv ska tas bort.

Skatt på konsumtion m.m. – övriga punktskatter

Kristdemokraterna accepterar regeringens inkomstförstärkningar vad gäller höjd alkoholskatt.

Kristdemokraterna anser att tobaksskatten ska höjas med 4 procent.

Skatt på konsumtion m.m. – mervärdesskatt

Kristdemokraterna välkomnar att regeringen hörsammat förslaget i förra årets budgetmotion om sänkt moms för tjänster som cykelreparationer, skomakerier och skrädderiverksamheter.

I dag är vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, undantagna från mervärdesskatt. De har dessutom möjlighet att bilda mervärdesskattegrupper för att undvika kostnader för ingående mervärdesskatt. Gruppregistrering för moms bör därför slopas.

Kristdemokraterna vill återställa biomomsen till 6 procent.

3.6 Ålderspensionssystemets utgifter 2017

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar ålderspension i form av inkomstpension, tilläggspension och premiepension samt administrationskostnader.

Propositionen

I propositionen (punkt 7) föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 300 395 miljoner kronor 2017.

Motionen

Centerpartiet föreslår i sin budgetmotion (yrkande 7) att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget beräknas till 300 395 miljoner kronor 2017, vilket är i nivå med regeringens förslag.

3.7 Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019

Enligt 2 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna förslag till preliminära inkomstberäkningar och utgiftsramar för det andra och tredje tillkommande budgetåret.

Propositionen

I propositionen (punkt 8) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 3.4 och 3.5 redovisas regeringens förslag till preliminära utgiftsramar för 2018 och 2019.

I propositionen (punkt 4) föreslår regeringen att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete. I tabellerna 3.6 och 3.7 redovisas regeringens förslag till preliminära inkomstberäkningar för 2018 och 2019.

I propositionen föreslår och aviserar regeringen åtgärder som medför större budgetförsvagningar än budgetförstärkningar för åren 2018–2020. Regeringens förslag beräknas medföra högre utgifter med ca 12–20 miljarder kronor per år 2018–2020, medan inkomsterna förstärks årligen med ca 6–8 miljarder kronor. I tidigare propositioner, bl.a. 2016 års ekonomiska vårproposition (prop. 2015/16:100), ingick den beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn i utgifterna i statens budget vid sidan av de 27 utgiftsområdena, men var en del av de takbegränsade utgifterna. Den beräkningstekniska överföringen redovisas i budgetpropositionen för att finansiera nya utgiftsreformer men redovisas inte längre som en del av de takbegränsade utgifterna och därmed inte på utgiftssidan i statens budget. Den beräkningstekniska överföringen ingår inte heller i redovisningen av förändringar till följd av beslutade, föreslagna eller aviserade åtgärder, i enlighet med tidigare hantering.

Enligt propositionen beräknas den beräkningstekniska överföringen till hushållssektorn på budgetens utgiftssida uppgå till 1,3 miljarder kronor för 2018 och till 6,0 miljarder kronor för 2019. För 2020 beräknas den vara 0,0 miljarder kronor.

Motionerna

Samtliga oppositionspartier lämnar förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för det andra och tredje tillkommande budgetåret. Förslagen återfinns i yrkandena 4 och 6 i respektive partis budgetmotion. Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna lämnar även förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2020. Förslagen återfinns i partiernas respektive budgetmotion.

Oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar och preliminära inkomstberäkningar i förhållande till regeringens beräkningar för åren 2018 och 2019 framgår av tabellerna 3.4–3.7.

Tabell 3.4 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2018*Miljoner kronor*

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	L	KD
1	Rikets styrelse	13 464	–250	–656	–431	–33	–440
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 492	–39	+202	–639	–129	–97
3	Skatt, tull och exekution	11 194	–104	+410	–181	+6	–103
4	Rättsväsendet	43 617	+1 176	+3 695	+490	+1 213	+644
5	Internationell samverkan	1 919	±0	+852	–13	–0	–1
6	Försvar och samhällets krisberedskap	51 406	±0	+3 811	–10	+2 004	+40
7	Internationellt bistånd	41 480	–1 330	–1 980	±0	+482	±0
8	Migration	15 582	–690	–8 735	–54	–397	+2 576
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 274	–423	+2 956	–5 053	+597	+4 593
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 498	–5 054	+4 600	–4 139	–5 246	–2 698
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 747	+195	+4 976	–421	+698	+1 196
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	93 230	–2 024	–1 832	–2 549	–299	+2 763
13	Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	32 672	+129	–25 811	+154	+1 449	–1 504
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	77 098	–5 059	–1 835	–7 369	–7 678	–7 260
15	Studiestöd	22 936	+176	+400	–1 536	–1 890	–4 045
16	Utbildning och universitetsforskning	74 715	+66	–612	–3 576	–610	–86
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 640	–507	+63	–650	–618	–758
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 786	–5 548	–4 225	–5 542	–5 577	–5 459
19	Regional tillväxt	3 405	±0	±0	–35	–113	+4
20	Allmän miljö- och naturvård	8 127	–2 463	–1 877	–2 003	–1 926	–2 340

Utgiftsområde		Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	L	KD
21	Energi	2 740	–443	–355	+138	–314	–419
22	Kommunikationer	55 561	–460	+1 658	–1 073	+1 082	–456
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 290	–316	+2 013	+1	–258	–13
24	Näringsliv	6 591	–398	–421	–376	–1 031	–1 285
25	Allmänna bidrag till kommuner	105 814	+4 614	–33 508	+258	–5 211	–10 985
26	Statsskuldsräntor m.m.	18 412	±0	±0	±0	±0	±0
27	Avgiften till Europeiska unionen	39 657	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden		986 346	–18 752	–56 211	–34 609	–23 797	–26 132
Minskning av anslagsbehållningar		–1 426	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter		984 920	–18 752	–56 211	–34 609	–23 797	–26 132
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		9 055	±0	–2 500	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering		0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa		993 975	–18 752	–58 711	–34 609	–23 797	–26 132

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

Anm.: Liberalerna föreslår en lägre utgiftsram jämfört med regeringens förslag där avvikelserna understiger 500 000 kr för utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Tabell 3.5 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminära utgiftsramar för 2019*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1 Rikets styrelse	13 633	-332	-700	-441	-38	-475
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 029	-41	+202	-738	-215	-195
3 Skatt, tull och exekution	11 424	-187	+464	-243	+2	-174
4 Rättsväsendet	44 984	+1 156	+4 665	+295	+1 431	+649
5 Internationell samverkan	1 924	±0	+867	-15	-0	-2
6 Försvar och samhällets krisberedskap	53 726	±0	+9 900	-10	+2 970	+40
7 Internationellt bistånd	44 372	-1 417	-3 995	±0	+502	±0
8 Migration	12 764	-739	-6 878	-88	-170	+2 542
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	67 791	-380	+3 604	-3 001	+2 671	+6 713
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	108 020	-5 411	+4 800	-4 193	-5 276	-2 752
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 212	+192	+5 094	-424	+898	+1 093
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	96 422	-2 181	-2 963	-2 521	-267	+2 800
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	26 310	+81	-25 584	+189	+1 434	-1 281
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	78 862	-4 912	-9 718	-9 706	-8 293	-8 094
15 Studiestöd	23 955	+197	+400	-1 627	-1 851	-4 185
16 Utbildning och universitetsforskning	74 685	+1 267	+15	-2 858	+442	+364
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 666	-498	+123	-608	-587	-775
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 803	-5 550	-4 225	-5 543	-5 553	-5 465
19 Regional tillväxt	3 486	±0	±0	-40	-125	+4
20 Allmän miljö- och naturvård	8 404	-2 623	-1 877	-1 922	-1 956	-2 481
21 Energi	2 798	-446	-355	+135	-318	-422
22 Kommunikationer	58 441	-254	+208	-414	-54	-462

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18 192	–340	+2 013	–116	–285	–34
24 Näringsliv	6 734	–389	–421	–380	–1 093	–1 405
25 Allmänna bidrag till kommuner	106 037	+6 439	–40 006	+1 361	–3 787	–11 049
26 Statsskuldsräntor m.m.	29 887	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	41 109	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	1 004 673	–16 371	–64 369	–32 910	–19 517	–25 046
Minskning av anslagsbehållningar	–1 809	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	1 002 865	–16 371	–64 369	–32 910	–19 517	–25 046
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	62	±0	–2 500	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa	1 002 927	–16 371	–66 869	–32 910	–19 517	–25 046

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

Anm.: Liberalerna föreslår en lägre utgiftsram jämfört med regeringens förslag där avvikelsen understiger 500 000 kr för utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Tabell 3.6 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2018*Miljoner kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	674 511	-13 282	-11 876	-16 501	-21 981	-24 743
1111 Statlig inkomstskatt	64 950	-1 895	-880	-3 994	-18 320	-2 563
1115 Kommunal inkomstskatt	735 651	+913	+22 204	-1 452	+889	-257
1120 Allmän pensionsavgift	123 689	±0	±0	-59	±0	±0
1130 Artistskatt	2	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-249 781	-12 300	-33 200	-10 996	-4 550	-21 923
1200 Indirekta skatter på arbete	582 114	-2 192	-38 000	-21 059	-936	+58
1210 Arbetsgivaravgifter	563 956	+408	-38 000	-20 199	+1 564	+2 535
1240 Egenavgifter	13 915	±0	±0	-860	+100	-197
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-38 707	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	46 349	-2 600	±0	±0	-2 600	-2 600
1280 Nedsättningar	-3 866	±0	±0	±0	±0	+320
1290 Tjänstegruppliv	467	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	240 926	-939	+9 100	+6 459	+3 490	+1 486
1310 Skatt på kapital, hushåll	61 307	-1 480	±0	+200	+600	+180
1320 Skatt på företagsvinster	119 165	+341	+9 100	+3 759	-1 510	-594
1330 Kupongskatt	5 448	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	9 090	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	32 931	+200	±0	+2 500	+4 400	+1 900
1360 Stämpelskatt	12 984	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	561 525	+1 793	+5 302	+5 032	+4 980	+3 334
1410 Mervärdesskatt, hushåll	430 795	+3 480	+4 962	+191	+80	+345

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 367	±0	±0	±0	±0	+400
1430 Energiskatt	49 206	–1 900	+1 700	+230	+100	–1
1440 Koldioxidskatt	23 734	–237	+810	–70	+960	+40
1450 Övriga skatter på energi och miljö	3 198	±0	–2 170	+2 881	+300	+2 400
1470 Skatt på vägtrafik	21 095	+450	±0	+1 800	+3 540	±0
1480 Övriga skatter	7 130	±0	±0	±0	±0	+150
1500 Skatt på import	6 874	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	11 608	+370	±0	–590	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	–6 874	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 070 685	–14 250	–35 474	–26 659	–14 447	–19 865
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	–1 008 936	–913	–22 204	+1 511	–889	+257
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 061 749	–15 163	–57 678	–25 148	–15 336	–19 608
1900 Periodiseringar	–4 677	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 057 072	–15 163	–57 678	–25 148	–15 336	–19 608
Övriga inkomster (kassamässigt)	–42 020	–204	±0	+440	–400	–400
2000 Inkomster av statens verksamhet	29 945	–204	±0	–150	–400	–400
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	622	±0	±0	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	11 761	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	13 192	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	–102 540	±0	±0	+590	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 015 052	–15 367	–57 678	–24 708	–15 736	–20 008

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

Tabell 3.7 Regeringens och oppositionspartiernas förslag till preliminär inkomstberäkning för 2019*Miljoner kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	703 087	-12 846	-13 414	-17 570	-22 559	-26 752
1111 Statlig inkomstskatt	66 808	-1 853	-880	-3 994	-18 620	-2 545
1115 Kommunal inkomstskatt	766 847	+1 328	+22 366	-2 494	+811	-270
1120 Allmän pensionsavgift	128 868	±0	±0	-94	±0	±0
1130 Artistskatt	2	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-259 439	-12 321	-34 900	-10 988	-4 750	-23 937
1200 Indirekta skatter på arbete	607 029	-2 170	-39 700	-22 006	-906	+55
1210 Arbetsgivaravgifter	588 114	+530	-39 700	-21 146	+1 694	+2 645
1240 Egenavgifter	14 605	±0	±0	-860	+100	-210
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-40 338	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	48 201	-2 700	±0	±0	-2 700	-2 700
1280 Nedsättningar	-4 020	±0	±0	±0	±0	+320
1290 Tjänstegruppliv	467	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	256 659	-1 175	+9 600	+6 334	+5 290	+1 486
1310 Skatt på kapital, hushåll	63 329	-1 760	±0	+200	+2 400	+180
1320 Skatt på företagsvinster	125 062	+385	+9 600	+3 634	-1 510	-594
1330 Kupongskatt	5 674	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	17 082	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetsskatt	32 295	+200	±0	+2 500	+4 400	+1 900
1360 Stämpelskatt	13 218	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	583 750	+950	+4 443	+5 005	+6 109	+2 984
1410 Mervärdesskatt, hushåll	449 323	+3 400	+4 643	+198	+100	+235

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 624	±0	±0	±0	±0	+400
1430 Energiskatt	51 809	-2 900	+1 800	+230	+99	-1
1440 Koldioxidskatt	23 961	±0	-20	-270	+960	+50
1450 Övriga skatter på energi och miljö	3 185	±0	-1 980	+3 047	+300	+2 150
1470 Skatt på vägtrafik	21 644	+450	±0	+1 800	+4 650	±0
1480 Övriga skatter	7 204	±0	±0	±0	±0	+150
1500 Skatt på import	7 221	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	11 822	+370	±0	-590	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	-7 221	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 162 347	-14 871	-39 071	-28 827	-12 066	-22 227
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	-1 051 233	-1 328	-22 366	+2 588	-811	+270
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 111 114	-16 199	-61 437	-26 239	-12 877	-21 957
1900 Periodiseringar	-4 377	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 106 737	-16 199	-61 437	-26 239	-12 877	-21 957
Övriga inkomster (kassamässigt)	-43 559	-204	-3 500	+440	-400	-400
2000 Inkomster av statens verksamhet	30 321	-204	-3 500	-150	-400	-400
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	564	±0	±0	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	12 677	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	12 219	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	-104 340	±0	±0	+590	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 063 178	-16 403	-64 937	-25 799	-13 277	-22 357

Källor: Budgetpropositionen för 2017, partimotion 2016/17:3350 (M), partimotion 2016/17:2102 (SD), partimotion 2016/17:3494 (C), partimotion 2016/17:3419 (L) och partimotion 2016/17:3320 (KD).

3.8 Yttranden från andra utskott över utgiftsramar och inkomster

Sammanlagt har tolv utskott yttrat sig över förslaget till utgiftsramar och inkomstberäkning för 2017 och preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019 och i förekommande fall för 2020. Två utskott, utrikesutskottet och försvarsutskottet, har avstått från att yttra sig.

Tabell 3.8 ger en översiktlig sammanställning över de yttranden som lämnats. Av tabellen framgår om regeringens förslag tillstyrks eller avstyrks i yttrandet och om yttrandet innehåller avvikande meningar. Yttrandena återfinns i sin helhet som bilagor i betänkandet (bilaga 7–19). Samtliga tolv utskott som yttrat sig tillstyrker regeringens förslag.

Tabell 3.8 Yttranden från andra utskott

Utskott/yttrande	Yttrar sig över	Bilaga i betänkandet	Ställning till propositionen	Avvikande meningar
KU (KU1y)	UO 1	Bilaga 7	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
SkU (SkU1y)	Skatter och avgifter	Bilaga 8	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
SkU (SkU2y)	UO 3	Bilaga 9	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
JuU (JuU1y)	UO 4	Bilaga 10	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
CU (CU1y)	UO 18	Bilaga 11	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
UU	Avstår			
FöU	Avstår			
SfU (SfU1y)	UO 8, UO 10, UO 11, UO 12, ÅP-systemet, ink.ber.	Bilaga 12	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
SoU (SoU1y)	UO 9	Bilaga 13	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
KrU (KrU1y)	UO 17	Bilaga 14	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
UbU (UbU1y)	UO 15, UO 16	Bilaga 15	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
TU (TU1y)	UO 22	Bilaga 16	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
MJU (MJU1y)	UO 20, UO 23	Bilaga 17	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
NU (NU2y)	UO 19, UO 21, UO 24	Bilaga 18	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD
AU (AU1y)	UO 13, UO 14	Bilaga 19	Tillstyrks	M, SD, C, L, KD

3.9 Utskottets ställningstagande

Utgiftstak för staten 2019

Regeringens förslag till utgiftstak för 2019 är 1 392 miljarder kronor. Regeringen lämnar också en bedömning av utgiftstakets nivå för 2020 på 1 466 miljarder kronor.

De fyra allianspartierna, Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna, föreslår ett utgiftstak som är 60 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag för 2019. Allianspartierna lämnar också förslag på

utgiftstak för 2020 trots att det enligt bestämmelserna i budgetlagen inte är något krav. Det förslag som allianspartierna lämnar är 109 miljarder kronor lägre än den bedömning regeringen gör av utgiftstakets nivå för 2020. Sverigedemokraternas förslag till utgiftstak för 2019 och bedömning av utgiftstakets nivå för 2020 är i nivå med regeringens förslag och bedömning.

Utskottet har i avsnitt 2.4 redogjort för sin ställning när det gäller utgiftstakets nivå och budgeteringsmarginalens storlek. Mot bakgrund av det anförda tillstyrker utskottet regeringens förslag till utgiftstak för 2019 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag.

Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Samtliga utskott som yttrat sig över utgiftsramarna för sina respektive utgiftsområden tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för 2017. Utskottet anser att regeringens förslag om fördelning av utgifter på utgiftsområden är väl förenliga med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i kapitel 2.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag till utgifter på utgiftsområden för 2017 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag. Utskottets förslag på utgiftsramar för 2017 framgår av bilaga 2 i betänkandet.

Övriga utgifter i statens budget 2017

För 2017 räknar regeringen med att Riksgäldskontorets nettoutlåning kommer att uppgå till ca 8,2 miljarder kronor. Sverigedemokraterna beräknar Riksgäldskontorets nettoutlåning till 2,5 miljarder kronor lägre än i regeringens förslag. Utskottet ställer sig bakom regeringens beräkning av Riksgäldskontorets nettoutlåning. Utskottet har heller inget att invända mot regeringens beräkning av förändringen av anslagsbehållningar eller den kassamässiga korrigeringen.

Utskottet tillstyrker regeringens beräkningar av förändringen av anslagsbehållningar, myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret och den kassamässiga korrigeringen för 2017. Sverigedemokraternas alternativa förslag avstyrks.

Utskottets förslag om övriga utgifter i statens budget 2017 framgår av bilaga 2 i betänkandet.

Beräkning av inkomsterna i statens budget 2017

Regeringen föreslår i propositionen att riksdagen ska godkänna beräkningen av inkomsterna i statens budget till sammanlagt ca 972,4 miljarder kronor för 2017. Samtliga oppositionspartiernas beräkning av inkomsterna i statens budget är mellan 19,7 och 41 miljarder kronor lägre än regeringens beräkning. Utskottet anser att regeringens beräkning av inkomster i statens budget är väl

förenlig med de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som regeringen föreslår och som utskottet ställt sig bakom i kapitel 2.

Utskottet tillstyrker regeringens beräkning av inkomsterna i statens budget för 2017 och avstyrker motionsyrkanden om att godkänna oppositionspartiernas respektive inkomstberäkningar.

Utskottets förslag till beräkning av inkomsterna i statens budget för 2017 framgår av bilaga 2 i betänkandet.

Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Finansutskottet har i likhet med skatteutskottet och socialförsäkringsutskottet inte någon invändning mot de förslag om ändrade skatte- och avgiftsregler som regeringen lägger fram.

Utskottet tillstyrker förslagen.

Ålderspensionssystemets utgifter 2017

För 2017 räknar regeringen med att utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget uppgår till 300,4 miljarder kronor. Centerpartiet har lämnat en beräkning som är i nivå med regeringens förslag. Utskottet har inget att invända mot regeringens beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2017.

Utskottet tillstyrker regeringens beräkning av ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2017. Centerpartiets yrkande i budgetmotionen avstyrks med anledning av att beräkningen är i enlighet med regeringens förslag. Därmed kan yrkandet anses vara tillgodosett.

Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019

Preliminära utgiftsramar för 2018 och 2019

Förslagen till preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019 utgår från fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2017. Tidigare i betänkandet har utskottet avstyrkt oppositionspartiernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och i linje med detta även avstyrkt oppositionspartiernas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag till preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019, och Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2020.

Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar för 2018 och 2019 framgår av bilaga 5 i betänkandet.

Preliminära inkomstberäkningar för 2018 och 2019

Förslagen till preliminär beräkning av inkomster i statens budget för 2018 och 2019 utgår från beräkningen av inkomsterna för 2017. Tidigare i betänkandet har utskottet avstyrkt oppositionspartiernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken och i linje med detta även avstyrkt oppositionspartiernas förslag till beräkning av inkomster för 2017.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2018 och 2019 och avstyrker oppositionspartiernas alternativa förslag till preliminär beräkning av inkomster i statens budget för 2018 och 2019, och Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas förslag till preliminär beräkning av inkomster i statens budget för 2020.

Utskottets förslag till preliminära inkomstberäkningar för 2018 och 2019 framgår av bilaga 5 i betänkandet.

Beräkningsteknisk överföring till hushållssektorn

Posten Beräkningsteknisk överföring till hushållssektorn motsvarar skillnaden mellan regeringens föreslagna och aviserade budgetförstärkningar och budgetförsvagningar, och den redovisas för att åskådliggöra finansieringen av framtida utgiftsreformer (tabell 1.1 s. 28 i budgetpropositionen). Posten redovisas vid sidan av de 27 utgiftsområdena men har i tidigare budgetpropositioner och ekonomiska vårpropositioner ingått som en del av de takbegränsade utgifterna. En förändring i denna proposition är att posten redovisas utanför den del som avser de takbegränsade utgifterna. Den beräkningstekniska överföringen påverkar därmed inte längre statens budgetsaldo och det finansiella sparandet i den offentliga sektorn. Posten ingår i enlighet med tidigare hantering inte heller i redovisningen av förändringar till följd av beslutade, föreslagna eller aviserade åtgärder (avsnitt 8.3, 8.5 och 9.1 i budgetpropositionen).

Utskottet har vid flera tillfällen noterat att valet av redovisningsmetod gör att det uppstår en skevhet mellan det årliga budgetförslaget och det medelfristiga perspektivet så som det uttrycks i förslaget till preliminära ramar. Som beskrivs ovan har regeringen nu valt att exkludera posten från de takbegränsade utgifterna.

Lagförslag med ikraftträdande 2018

I rambeslutet behandlar finansutskottet bl.a. regeringens förslag till skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen för närmast följande budgetår, i det här fallet 2017.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 lämnat två lagförslag som träder i kraft 2018. Det handlar dels om skattskyldighet för den som överför elektrisk kraft med stöd av en koncession enligt 2 kap. ellagen (yrkande 23), dels om en följdändring av förslaget ovan i skatteförfarandelagen (del av

yrkande 31). Utskottet konstaterade i förra årets rambetänkande 2015/16:FiU1 följande:

Det är mycket ovanligt att regeringen i budgetpropositionen lämnar lagförslag med ikraftträdande året efter det budgetår som budgetpropositionen avser utan att det också finns en tydlig koppling till det aktuella budgetåret. I stället brukar regeringen avisera sådana förslag i budgetpropositionen för att sedan återkomma med lagförslag i nästa års budgetproposition. Rambeslutsprocessen skapar förutsättningar för en samtidig behandling i riksdagen av inkomster och utgifter. När regeringen föreslår att det ska fattas beslut om lagförslag med ikraftträdande ett visst år i rambeslutet för tidigare år underlättar inte detta den samlade bedömningen av olika budgetförslag som rambeslutsprocessen syftar till. Samtidigt finns det inget i regleringen som hindrar att riksdagen i ett tidigt skede beslutar om lagförslag. Utskottet såg dock skäl att i bet. 2015/16:FiU1 understryka vikten av att regeringen framöver lämnar lagförslag med budgetpåverkan så att syftet med rambeslutsprocessen och det samlade prioriteringstillfället kan värnas och inte opåkallat åsidosättas.

Utskottet vill återigen framhålla betydelsen av att regeringen framöver lämnar lagförslag med budgetpåverkan så att syftet med rambeslutsprocessen och det samlade prioriteringstillfället kan värnas och inte opåkallat ändras.

4 Bemyndiganden om lån och andra ekonomiska åtaganden

4.1 Bemyndigande om upplåning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203) under 2017 ta upp lån (punkt 10). Statens budgetsaldo visar statens lånebehov med omvänt tecken. Statens budget visade ett underskott under 2012–2015, som vänds till ett överskott i prognosen för 2016–2020. För 2016 beräknas ett budgetöverskott på 30 miljarder kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande att under 2017 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).

4.2 Lån för myndigheternas investeringar i anläggningstillgångar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet upp till ett belopp av 38,9 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 38,9 miljarder kronor (punkt 13). Förslaget innebär att låneramen för 2017 är oförändrad jämfört med 2016. Den genomsnittliga ökningstakten för låneramen uppgick 2002–2016 till 4,0 procent per år.

Myndigheternas totala skuld i fråga om investeringar i anläggningstillgångar uppgick vid halvårsskiftet 2016 till 30,4 miljarder kronor, vilket är ca 0,3 miljarder kronor mer än vid samma tidpunkt 2015. Av den totala låneramen kommer knappt 0,3 miljarder kronor inledningsvis inte

att fördelas till myndigheterna för att regeringen ska kunna hantera oförutsedda händelser.

Lånevolymen ökade med 15,5 miljarder kronor mellan 2002 och 2016, medan nyttjandegraden ökade med 12 procentenheter till 78 procent. Regeringens målsättning är att nyttjandegraden, i enlighet med vad finansutskottet uttalat, ska fortsätta att öka (bet. 2009/10:FiU1 och bet. 2013/14:FiU1). De senaste åren har nyttjandegraden uppgått till strax under 80 procent den 30 juni.

Utskottets ställningstagande

Regeringens målsättning är att nyttjandegraden ska fortsätta öka, vilket är i linje med vad utskottet tidigare uttryckt. Utskottet noterar att nyttjandegraden har varit relativt oförändrad sedan 2011 och förutsätter därför att regeringen arbetar aktivt för att nå målsättningen att nyttjandegraden ska fortsätta att öka.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet till högst 38,9 miljarder kronor under 2017.

4.3 Myndigheternas räntekontokrediter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret till ett belopp av högst 14 miljarder kronor.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 14 miljarder kronor (punkt 14). Det är en ökning med 1,6 miljarder kronor jämfört med den ram som riksdagen beslutade för 2016. Ökningen beror huvudsakligen på att Försvarsmaktens räntekontokredit, till skillnad från tidigare år, inkluderats i sammanställningen.

Merparten av myndigheterna hade överskott på sina räntekonton den 30 juni 2016. Under det första halvåret 2016 utnyttjade dock 34 myndigheter sin kredit vid något tillfälle. Av den föreslagna kreditramen på 14 miljarder kronor bedöms ca 0,1 miljarder kronor inledningsvis inte fördelas mellan myndigheter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har återkommande haft synpunkter på myndigheternas låga nyttjandegrad av räntekontokrediter och därmed begränsade kreditbehov.

Regeringens förslag om en kreditram för myndigheterna på högst 14 miljarder kronor för 2017 innebär en ökning med 1,6 miljarder kronor jämfört med föregående år. Ökningen beror dock huvudsakligen på att Försvarsmaktens räntekontokredit, till skillnad från tidigare år, inkluderats i sammanställningen.

Mot denna bakgrund tillstyrker utskottet regeringens förslag om myndigheternas räntekontokrediter i Riksgäldskontoret för 2017.

4.4 Bemyndigande att överskrida ramanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 besluta att ett anslag som inte avser förvaltningsändamål får överskridas om vissa villkor är uppfyllda.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta om överskridande av vissa anslag (punkt 15).

Enligt 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen får regeringen efter riksdagens bemyndigande besluta att ett anslag får överskridas om det är nödvändigt för att i en verksamhet täcka särskilda utgifter som inte var kända när anslaget anvisades eller för att ett ändamål med anslaget som riksdagen beslutat ska kunna uppfyllas. För de flesta anslag kan oundvikliga utgiftsökningar i förhållande till anvisade medel rymmas inom den högsta tillåtna anslagskrediten om 10 procent som föreskrivs i 3 kap. 8 § första stycket budgetlagen. Det finns ytterst sällan behov av att överskrida anslag för förvaltningsändamål med mer än 10 procent. Regeringen behöver därför inte begära in något särskilt bemyndigande som ger den befogenhet att besluta om överskridande av anslag som anvisats för förvaltningsändamål. Vid behov kommer regeringen i stället att föreslå ändringar i budgeten.

När det däremot gäller anslag som anvisats för regelstyrd verksamhet, icke påverkbara EU-relaterade utgifter och oförutsedda utgifter kan så stora förändringar inträffa att utgifterna inte ryms inom den högsta tillåtna anslagskrediten. Regeringen avser i sådana fall att i första hand återkomma till riksdagen med förslag om ändrade anslag. Förändringarna kan dock inträffa snabbt, och betalningarna kan behöva göras utan dröjsmål. Regeringen bör därför bemyndigas att, om beslut om ändring i budgeten inte hinner inväntas, besluta om överskridande när de förutsättningar som anges i 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen är uppfyllda. Överskridandet får inte vara större än att det ryms inom det fastställda utgiftstaket för staten. Regeringens avsikt är att liksom tidigare föreslå ändringar av berörda anslag som ersätter de medgivna överskridandena.

Under 2016 har regeringen hittills medgett överskridanden för anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. inom utgiftsområde

4 Rättsväsendet med 12 miljoner kronor och anslaget 1:12 Finansiella korrigeringar m.m. inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel med 75 miljoner kronor. Regeringen föreslår i propositionen Höständringsbudget för 2016 att de anslag som anges ovan tillförs medel som täcker de medgivna överskridandena (prop. 2016/17:2).

Kompletterande information

Enligt Årsredovisningen för staten 2015 (skr. 2015/16:101) beslutade regeringen om ett medgivet överskridande för 2015 av anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Regeringen medgav att anslaget fick överskridas med 2,5 miljoner kronor. Hela anslagskrediten på 8 miljoner kronor utnyttjades, och av det medgivna överskridandet utnyttjades 2,1 miljoner kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om bemyndigande att överskrida anslag som inte avser förvaltningsändamål under 2017 enligt 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen.

5 Generella riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen godkänner regeringens förslag om nya riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag.

5.1 Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner förslaget till riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag (punkt 9).

Förslaget innebär att de riktlinjer som ligger till grund för den generella pris- och löneomräkningen fr.o.m. 2017 också tillämpas på försvarets förbandsanslag. Det innebär att regeringen beslutar om de komponenter som ingår i försvarsprisindex för pris- och löneomräkningen av försvarets förbandsanslag inom ramen för de generella riktlinjer för pris- och löneomräkning som riksdagen beslutat. Regeringen redovisar utfallet och den metod som använts för riksdagen.

Prisomräkningen av försvarets materielanslag hanteras sedan 2012 enligt samma riktlinjer som ligger till grund för den generella pris- och löneomräkningen (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FiU1, rskr. 2010/11:64).

Prisomräkningen av försvarets förbandsanslag hanteras dock fortfarande enligt den detaljerade regleringen i 1992 års försvarsbeslut. Regeringen anser att riksdagens styrning av pris- och löneomräkningen av anslagen blir mer enhetlig och att systemet blir mer ändamålsenligt om regeringen ges möjlighet att vid behov justera omräkningsprinciperna för att möta framtida ändrade förutsättningar. Regeringen anser därför att prisomräkningen av försvarets förbandsanslag bör hanteras enligt de riktlinjer som ligger till grund för den generella pris- och löneomräkningen, så att samtliga delkomponenter i försvarsprisindex regleras på samma sätt. Regeringen avser även fortsättningsvis att årligen redovisa vilken metod som använts vid pris- och löneomräkningen samt utfallet av denna.

5.2 Kompletterande information

Enligt 1992 års försvarsbeslut (prop. 1991/92:102, bet. 1991/92:FöU12, rskr. 1991/92:337–338) beräknas försvarsprisindex enligt följande sex delfaktorer: löner, inhemsk försvarsmateriel, importerad försvarsmateriel, oljeprodukter, byggnader och övrigt. Varje delfaktor beräknas enligt särskilda detaljerade delindex.

5.3 Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att godkänna nya riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag.

6 Transparensen i budgetpropositionen för 2016

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2015/16:179 till handlingarna.

Riksrevisionen granskar återkommande regeringens tillämpning av det finanspolitiska ramverket i de ekonomiska propositionerna. Den 17 februari 2016 publicerade Riksrevisionen granskningsrapporten Transparensen i budgetpropositionen för 2016 – Tillämpningen av det finanspolitiska ramverket (RiR 2016:1). Riksdagen överlämnade Riksrevisionens rapport till regeringen den 26 februari 2016. Den 21 juni 2016 överlämnade regeringen den aktuella skrivelsen (skr. 2015/16:179) till riksdagen.

Inga motioner har väckts med anledning av skrivelsen.

6.1 Regeringens skrivelse

Uppföljning av målet för det finansiella sparandet

Riksrevisionen anser att uppföljningen och beräkningen av målavvikelser i budgetpropositionen bör stramas upp och bli mer mekanisk. Det skulle enligt myndigheten innebära att det tydligare framgick vad som krävs för att nå målen och vilka avvägningar som gjorts mellan olika finanspolitiska mål. Riksrevisionen menar vidare att uppföljningen av det finansiella sparandet bör vara bakåtblickande och att finanspolitiken bör utformas på ett sätt som tar hänsyn till historiska avvikelser från målet för att säkerställa att målet nås över en konjunkturcykel. Riksrevisionen bedömer att finanspolitiken måste vara åtstramande vid fler tillfällen, och emellanåt stramare än vad som varit fallet under de senaste 15 åren, om målet för det finansiella sparandet ska uppfyllas.

Regeringen delar inte Riksrevisionens bedömning att uppföljningen och beräkningen av målavvikelsen bör göras mer mekanisk eftersom finanspolitiken i sådana fall enligt regeringen bl.a. riskerar att förstärka konjunktursvängningarna i stället för att dämpa dem. Utgångspunkten bör enligt regeringen vara att inriktningen på finanspolitiken ska bedömas med en bred ansats, där olika mål och restriktioner ställs mot varandra. Regeringen anser vidare, till skillnad från Riksrevisionen, att måluppfyllelsen i första hand bör analyseras i ett framåtblickande perspektiv, eftersom målet för det finansiella sparandet är ett riktmärke för finanspolitiken. I budgetpropositionen för 2016 gjorde regeringen bedömningen att underskotten var så stora att det inte var samhällsekonomiskt motiverat att bedriva en så kraftigt åtstramande finanspolitik som skulle krävas för att nå den målsatta nivån under innevarande mandatperiod. Finanspolitiken har emellertid lagts om i en mer ansvarsfull riktning, och regeringen avser att bedriva en politik som leder till

att sparandet återförs till den målsatta nivån i en väl avvägd takt. Regeringen har vidare gett en parlamentarisk kommitté i uppdrag att se över målet för det finansiella sparandet (dir. 2015:63).

Förutsättningar för en budgetförstärkning

Enligt Riksrevisionen kan omständigheten att beräkningarna i budgetpropositionerna enbart avser att beskriva konsekvenserna av det rådande regelverket och de förslag som regeringen presenterar för nästkommande budgetår leda till att vissa utgifter underskattas. Den förstärkning av det finansiella sparandet som sker i regeringens planering uppstår enligt Riksrevisionens analys till följd av en nedskrivning av reala ersättningsnivåer, antaganden om god BNP-tillväxt samt en för budgeten gynnsam utveckling av relativpriser. Om historiska genomsnitt i stället används för dessa komponenter i kalkylen så uppstår enligt myndigheten bara en ytterst marginell förbättring av det finansiella sparandet under beräkningsperioden. Riksrevisionen rekommenderar därför regeringen att på ett tydligare sätt beskriva vilka konsekvenser det får för den reala välfärdsutvecklingen att en del av budgetförstärkningen i budgetpropositionen beror på antaganden om en sänkt real ersättning i bidragssystemen.

Regeringen framhåller att budgetperioden är ettårig och att det är riksdagen som beslutar vilka regler och ramar som gäller för olika utgiftsslag. Det är dessa regler och ramar som, givet den makroekonomiska utvecklingen, avgör hur de olika utgiftsslagen utvecklas över tiden. Utgångspunkten för finanspolitiken i kommande ekonomiska propositioner måste således enligt regeringen vara en prognos som är baserad på den politik som riksdagen har beslutat om, och den nya politik som regeringen föreslår i den aktuella propositionen, inte antaganden om vilken budget som riksdagen kan tänkas besluta om flera år framåt i tiden.

Migration och potentiell BNP

Riksrevisionen konstaterar att beräkningen av potentiell BNP och bedömningen av resursutnyttjandet i ekonomin är ett viktigt beslutsunderlag för finanspolitiken. Riksrevisionen konstaterar att många nyanlända har en förhållandevis låg utbildningsnivå. Samtidigt är sysselsättningsgraden lägre och arbetslösheten högre i denna grupp. Myndigheten anser att det finns en risk att en än mindre andel i gruppen kommer i sysselsättning när gruppen växer snabbt. En överskattning av de nyanländas möjligheter att få sysselsättning kan leda till att potentiell BNP beräknas till ett för högt belopp. Myndigheten anser därför att regeringen närmare bör överväga rimligheten i antagandet i propositionen att de nyanlända personer som de närmaste åren kommer in på arbetsmarknaden kan bli sysselsatta i samma utsträckning som de som i dag finns på arbetsmarknaden.

Regeringen anför att det finns en risk att de nyanländas sysselsättningsgrad blir lägre än bland de som verkar på arbetsmarknaden i dag. Men det finns

enligt regeringen också en möjlighet att de nyanlända personer som de närmaste åren kommer in på arbetsmarknaden kan bli sysselsatta i en högre utsträckning. Svårbedömda faktorer, t.ex. de nyanländas utbildningsnivå, spelar en viktig roll i detta sammanhang. Givet den stora osäkerheten bedömer regeringen att sysselsättningsgraden bland de nyanlända som verkar på arbetsmarknaden i dag ger en god vägledning för bedömningen av utvecklingen av sysselsättningen för de nyanlända som kommer att träda in på arbetsmarknaden de kommande åren.

Redovisning av budgeteffekter

Riksrevisionen bedömer att den inledande reformtabellen har förändrats i förhållande till föregående år och att spårbarheten till den samlade redovisningen av effekterna av regeringens politik på de offentliga finanserna i avsnitt 9 har försvårats. En komplicerande faktor i det sammanhanget är enligt myndigheten den beräkningstekniska överföring till hushållen som regeringen använder i budgetpropositionen. Enligt myndigheten förekommer det att tabeller saknar hänvisningar till underliggande avsnitt, att hänvisningarna i tabellerna görs till avsnitt där det inte enkelt går att härleda underlaget till uppgifterna i tabellen och att rubriceringen av åtgärder är inkonsekvent. Riksrevisionen uppmanar regeringen att fortsätta utveckla redovisningen i budgetpropositionen och att avstå från att använda den ovannämnda posten.

Regeringen instämmer i majoriteten av Riksrevisionens iakttagelser om redovisningen av budgeteffekter och strävar efter att öka tydligheten på detta område. När det gäller den beräkningstekniska överföringen framhåller regeringen att redovisningen av denna post har gett riksdagen information om hur regeringen avser att hantera den överfinansiering som fanns i vårändringsbudgeten för 2015, 2015 års ekonomiska vårproposition och budgetpropositionen för 2016. Denna information hade inte riksdagen kunnat ta del av om inte posten hade använts. Genom att den beräkningstekniska överföringen inkluderas i beräkningarna av de takbegränsade utgifterna, statens budgetsaldo och den offentliga sektorns finansiella sparande menar regeringen att en mer rättvisande uppföljning uppnås än om posten hade exkluderats.

Regeringens åtgärder med anledning av Riksrevisionens iakttagelser

Regeringen framhåller att den avser att fortsätta arbetet med att förbättra metoderna för att uppskatta potentiell BNP, samt med att förtydliga redovisningen i de ekonomiska propositionerna i den riktning som Riksrevisionen föreslår när det gäller hänvisningar mellan tabeller och underliggande text.

6.2 Utskottets ställningstagande

Riksrevisionens rapport RiR 2016:1 lämnades i februari 2016 och avser en granskning av tydligheten och transparensen i budgetpropositionen för 2016. Regeringen besvarade rapporten i juni 2016 i skrivelsen 2015/16:179. Mellan avlämnandet av Riksrevisionens rapport och regeringens skrivelse lämnade regeringen 2016 års ekonomiska vårproposition till riksdagen, och efter skrivelsen har regeringen lämnat ytterligare en proposition, budgetpropositionen för 2017. När utskottet nu gör sin bedömning av tydligheten och transparensen i budgetpropositionen utifrån Riksrevisionens synpunkter beaktar utskottet alltså även de senaste ekonomisk-politiska propositionerna.

Uppföljning av målet för det finansiella sparandet

I avsnitt 2.3 har det redogjorts för betänkandet En översyn av överskottsmålet (SOU 2016:67). Utskottet har i avsnitt 2.4 under rubriken budgetpolitiska mål redogjort för sin ställning när det gäller den förda politikens förenlighet med målet för det finansiella sparandet.

Förutsättningar för en budgetförstärkning

Utskottet delar regeringens bedömning att utgångspunkten för finanspolitiken i kommande ekonomiska propositioner måste vara en prognos som är baserad på den politik som riksdagen har beslutat om och den nya politik som regeringen föreslår i den aktuella propositionen. Vidare konstaterar utskottet att regeringen i de ekonomiska propositionerna upplyser om att utgiftsnivån i de offentliga finanserna kan förändras till följd av ändrade volymer i rättighetsbaserade transfereringssystem eller förändrade makroekonomiska förutsättningar, se t.ex. avsnitt 9.1 i budgetpropositionen för 2017. Mot bakgrund av Riksrevisionens rekommendation till regeringen vill utskottet dock framhålla att öppenhet och tydlighet i redovisningen i budgetpropositionerna är centralt när riksdagen ska ta ställning till förslag om statens budget. Utskottet anser därför att regeringen så tydligt som möjligt bör beskriva under vilka förutsättningar som statens budget beräknas bli förstärkt under prognosperioden.

Migration och potentiell BNP

Utskottet anser i likhet med regeringen att det kan vara svårt att bedöma dels antalet asylsökande de kommande åren, dels i vilken takt dessa kan komma i arbete. Utskottet konstaterar emellertid att regeringen i budgetpropositionen för 2017 (se t.ex. avsnitt 1.2 och avsnitt 4.3), i linje med Riksrevisionens rekommendation, utgår i från att det tar tid för de nyanlända att etablera sig på arbetsmarknaden. I och med detta anser utskottet att Riksrevisionens synpunkter på detta område är beaktade.

Redovisning av budgeteffekter

Utskottet har i avsnitt 2.4 redogjort för sin ställning när det gäller regeringens redovisning av budgeteffekter.

Av propositionen framgår att regeringen, till skillnad från i tidigare ekonomiska propositioner (jfr utskottets betänkanden 2014/15:FiU1 och 2014/15:FiU20), föreslår att den beräkningstekniska överföringen till hushållen exkluderas från de takbegränsade utgifterna men ska fortsätta att utgöra en del av finansieringen av de förslag som presenteras i propositionen enligt tabell 1.1 (se avsnitt 8.2). Utskottet har i avsnitt 3.9 redogjort för sin ställning när det gäller denna fråga.

Utöver vad som tidigare anförts vill utskottet framhålla att det välkomnar att regeringen avser att fortsätta arbetet med att förtydliga redovisningen i de ekonomiska propositionerna i den riktning som Riksrevisionen föreslår.

Med det anförda föreslår utskottet att riksdagen lägger regeringens skrivelse till handlingarna.

Reservationer

1. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (M)

av Ulf Kristersson (M), Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M) och Jan Ericson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Moderaterna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 1 och motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Moderaterna har tillsammans med Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa och stå på egna ben, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Vi vill bryta det utanförskap som växt fram bland utrikes födda och unga som saknar gymnasieutbildning, och vi behöver hjälpa de människor som flytt till Sverige att komma in på arbetsmarknaden och bli en del av samhället. Detta kan åstadkommas genom en ansvarsfull ekonomisk politik med stabila offentliga finanser och genomgripande strukturella reformer av arbetsmarknaden, utbildningssystemet och bostadsmarknaden.

Ordning och reda i statens och det offentliga ekonomien är en förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera på lång sikt. Ett avgörande skäl till att Sverige klarat den ekonomiska nedgången bättre än de flesta andra länder är det finansiella ramverket och överskottsmålet som bidrog till att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna och kunde därmed stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. För att säkra den ekonomiska utvecklingen i Sverige är det

därför centralt att ha utrymme för att hantera stora svängningar i de offentliga finanserna.

Alliansen välkomnar därför den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. En överenskommelse som innebär att alliansens strama linje med fortsatt fokus på ansvar för de offentliga finanserna och beredskap för nya kriser fått gehör. Principen om ett överskott i de offentliga finanserna ligger fast och kompletteras med ett skuldankare.

Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som Sverige befinner sig i finns det inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta budgetförstärkningar för att skydda återhämtningen i ekonomin. I stället finns det starka budgetpolitiska skäl för att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. En rimlig avvägning är att det finansiella sparandet stärks med 11 miljarder kronor 2017. För 2018 bör ytterligare budgetförstärkningar genomföras på ca 5 miljarder kronor. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att balans nås redan 2017 och att det strukturella sparandet förstärks ytterligare 2018, förutsatt att ekonomin är i balans 2018. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom alliansen vänder oss därför emot regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken, som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Vi allianspartier vill sänka de höga trösklarna in på arbetsmarknaden, vilket kräver både utbildningsinsatser och kompetenshöjande åtgärder men också åtgärder för att skapa fler enkla jobb. Incitamenten för att arbeta måste alltid vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden. För att kunna behålla och stärka vår internationella konkurrenskraft behöver villkoren för att starta, driva och utveckla företag förbättras. Även en fungerande och effektiv transportinfrastruktur är central för Sveriges konkurrenskraft och därmed för företagande och sysselsättning.

Utgångspunkten för alliansens välfärdspolitik är en vård och omsorg präglad av kvalitet, tillgänglighet och valfrihet och en skola som ger elever goda kunskaper. Målet är att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna. För detta krävs åtgärder som leder till att vi får duktiga och engagerade lärare och att elever får tillräcklig undervisning. Höjda kunskapsnivåer gynnar både samhället i stort och företag som vill växa och rekrytera.

Vi inom alliansen anser att det behövs omfattande reformer för att lösa bostadsbristen i de områden där jobben finns. Det krävs åtgärder för att förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten på bostadsmarknaden, t.ex. genom att permanent slopa taket för

uppskov av reavinstskatten. Resurserna inom bostadspolitiken måste användas effektivt. Byggsubventioner är ineffektiva och fel väg att gå.

Vi moderater grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Vårt budgetförslag utgår i sin tur från vår plan för ett starkare Sverige. Vår plan bygger på Sveriges styrkor och tar vara på våra möjligheter. Det är en plan för att alla, oavsett vem du är eller var du kommer ifrån, ska kunna växa och komma till sin rätt. Men det är också en plan där vi ställer krav på varandra att bidra efter bästa förmåga, att göra rätt för oss och bygga samhället starkt tillsammans. Ett starkare Sverige bygger först och främst på en god ordning i de offentliga finanserna. Vi ser nu med stor oro på hur regeringen lånar till nya och permanenta utgifter under en högkonjunktur, vilket ger ökade underskott. De offentliga finanserna pressas dessutom av de växande utgifterna i bidrags- och transfereringssystemen. Att som regeringen avveckla den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen och öppna för att t.ex. förtidspensionera unga anser vi vara fel väg. Drivkrafterna att komma tillbaka till arbete bör i stället stärkas genom bl.a. en sänkning av nivån på taket i arbetslöshetsersättningen och en ökad avtrappning av ersättningen. Även incitamenten för ett längre arbetsliv behöver stärkas. Regeringens särskilda löneskatt för personer som fyllt 65 år är fel väg att gå. I stället vill vi införa ett förstärkt jobbskatteavdrag från 64 års ålder. Vi anser också att regeringens arbetsmarknadspolitik är ineffektiv, och dyra arbetsmarknadsåtgärder som inte leder till jobb bör avvecklas.

Att bryta det nya växande utanförskapet är avgörande för att Sverige ska fortsätta att vara ett starkt och sammanhållet land. Genom att höja kraven på egna ansträngningar, öppna fler vägar in på arbetsmarknaden och göra det mer lönsamt att arbeta kan det växande utanförskapet hos utsatta grupper brytas. Vi vill stärka aktivitetskraven i bidragssystemen, vilket också bör omfatta nyanlända. Ett krav att göra sig anställningsbar bör t.ex. vara en förutsättning för att få permanent uppehållstillstånd.

Trösklarna till det första jobbet behöver sänkas. Att regeringen sänkt taket i RUT-avdraget och nu begränsar nystartsjobben gör det svårare för dem som har allra svårast att komma in på arbetsmarknaden. Vi vill därför göra det lättare att anställa genom att förstärka nystartsjobben och tredubbla taket i RUT-avdraget. Det behövs dessutom fler vägar in på arbetsmarknaden, bl.a. genom en ny tidsbegränsad anställningsform med utbildningsinslag, en s.k. förstajobbetanställning, men också skattelättnader för de som har låga inkomster, ett s.k. förstajobbetavdrag. Möjligheterna till utbildning för nyanlända bör förbättras genom att utöka tiden i etableringsreformen från två till tre år. Vidare behövs en ny yrkesutbildning med starkare koppling till anställning och fler platser inom yrkesvux och lärlingsvux.

Skolan är central för att hålla ihop Sverige. Vi vill därför införa nolltolerans mot skolor som inte ger tillräckliga kunskaper genom att stärka det statliga ansvaret. Skolverket ska kunna besluta om att ta över driften eller lägga ned en skola oavsett huvudman. Svenska grundskoleelever går i snitt ett år mindre i skolan än i jämförbara länder. Att regeringen säger nej till viktiga satsningar

för att stärka kunskapsuppdraget och utöka antalet timmar i skolan är därför olyckligt. Vi vill utöka undervisningen med en timme per dag fr.o.m. lågstadiet och införa en extra timme matematik i veckan på högstadiet, men också utöka lovskolan och införa obligatorisk läxhjälp för elever som behöver stöd.

Människor som är beroende av bilen för jobb och försörjning ska inte missgynnas för att de bor utanför städer med väl utbyggda kommunikationer. Regeringens förslag om att höja bensin- och dieselskatten och införa en lastbilsskatt har motsatt effekt. Såväl företag som hushåll måste också kunna räkna med en trygg tillgång till energi. Därför vill vi avskaffa effektskatten på kärnkraft och kraftigt sänka skatten på vattenkraft, samtidigt som Sverige även i fortsättningen kan ha en hög andel förnybar energi. Resurser bör gå till effektiva styrmedel och en utbyggd laddinfrastruktur.

Den rådande bostadskrisen i Sverige är ett allvarligt problem som begränsar människors möjligheter att flytta till jobb och utbildning. Regeringens ineffektiva byggsubventioner är fel väg att gå. Vi vill i stället genomföra omfattande regelförenklingar för att få igång byggandet och öka rörligheten på bostadsmarknaden genom att t.ex. permanent slopa uppskovstaket på bostäder och sänka räntan på uppskovet.

Det ska vara enkelt att starta företag i Sverige. Kravet på aktiekapital bör därför halveras från 50 000 till 25 000 kronor. För att underlätta för små och växande företag att rekrytera vill vi införa nya regler för personaloptioner i tillväxtföretag.

Sverige måste vara tryggt för alla oavsett var man bor i landet. Vi vill därför stärka polisens arbete genom att avsätta resurser till 2 000 fler poliser och 1 300 fler civilanställda. Dessutom finns det ett ökat militärt hot i Sveriges närområde som måste tas på allvar. Vi vill se en svensk färdplan mot ett Natomedlemskap och en stärkt personal- och materielförsörjning, t.ex. genom att överväga en återaktiverad värnplikt.

I planen för ett starkare Sverige ingår en trygg och tillgänglig välfärd. Det finns anledning att stärka välfärden från statligt håll, dels genom att avsätta medel till kommunerna för att förbättra arbetet med nyanlända, dels genom riktade resurser för att förbättra skolan i hela landet. Vi anser också att vården ska bygga på kvalitet, tillgänglighet och valfrihet. För att säkra en trygg ålderdom för äldre vill vi öka kvaliteten i äldreomsorgen genom att avsätta medel för mer personal, införa ett nationellt måltidslyft och långsiktigt stärka kompetensförsörjningen och kvaliteten i äldreomsorgen. Regeringen bortser ifrån många faktorer som påverkar kvalitet, valfrihet och värdighet inom äldreomsorgen.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis motion 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. med Moderaternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Vi tillstyrker också delvis Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinje avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

2. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Sverigedemokraterna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1 och
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 1 och motionerna
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi Sverigedemokrater anser att Sverige i dag är ett splittrat land. För mycket fokus läggs på olika gruppindelningar i stället för på samhällsövergripande gemenskap. En alltför omfattande invandring har omintetgjort en reell möjlighet för de invandrande att möta det svenska samhället. Med en bas i socialkonservatism och nationalism bör politiken därför inriktas på att ge ett så starkt fundament som möjligt för det svenska samhället. För att bryta upp segregationen och skapa ett integrerat, gemensamt samhälle krävs en invandring i tillräckligt liten skala för att låta invandrare växa in i landet. För de invånare som följt regler och har rätt att vistas i landet vill vi Sverigedemokrater föra en politik som bygger ett Sverige där gemenskapen, tilliten och lojaliteten präglar samhället. För den som har en vilja att bidra till det gemensamma har, en god bevekelsegrund och strävar efter att bli en del av Sverige ska signalen vara glasklar: följ svensk lag, lär dig vårt språk, vår historia och våra sedvänjor och betala skatt. För den person som först gör sin plikt och därefter kräver sin rätt ska det finnas en tydlig väg till medborgarskap.

Kulturen är central för livet, politiken och samhällsbygget. En positiv samhällsutveckling och nationell sammanhållning skapas genom en förstärkning av den nationella identiteten och kulturarvets ställning. Det behövs därför reformer med brett kulturfokus. Kulturen är det kitt som binder samman det svenska majoritetssamhället och väver in invandrare i den lokala gemenskapen. Medel bör avsättas för bl.a. kulturlotsar och ett Sverigecenter. Ökade medel bör också avsättas för fler poliser så att tryggheten i samhället kan återupprättas.

För att hantera den tilltagande segregationen är en väl fungerande skola helt avgörande. Den nuvarande utvecklingen i skolan med försämrade resultat bland eleverna är inte uppmuntrande. Såväl grundskolan som gymnasieskolan bör reformeras och utbildningsinsatserna för vuxna ses över. En förberedelseskola för nyanlända bör inrättas i statlig regi. Politiken behöver inriktas på reformer som gör Sveriges skolor till attraktiva arbetsplatser när det gäller löneutveckling och arbetsmiljö. Medel bör därför avsättas så att fler karriärlärartjänster med kraftigt höjda löner kan införas. Medel bör också avsättas för renovering av skolor, utbyggnad av skollokaler och för byggande av studentbostäder. Målsättningen är att Sverige ska förbli en kunskapsekonomi och ett industriland.

Matchningen på arbetsmarknaden måste förbättras och ungdomsarbetslösheten måste minska. Vi Sverigedemokrater anser därför att medel bör avsättas för nya platser på yrkeshögskolan. För att minska den påtagligt tilltagande mismatchningen på arbetsmarknaden bör en ny anställningsform införas: lärlingsanställning. Den nya anställningsformen finansieras genom att nystartsjobben avskaffas, eftersom de inte i tillräckligt hög utsträckning lett till riktiga jobb samtidigt som de påvisats ha mycket stora undanträngningseffekter. Regeringens förslag om att förändra nystartsjobben är fullständigt uteslutet och bör avvisas.

Regeringens nuvarande jobbmål är ologiskt formulerat och mindre genomtänkt, därför bör det ersättas av ett mål i absoluta termer om att jämviktsarbetslösheten 2020 bör ligga under 4 procent. För att målet ska nås bör arbetsmarknadspolitikerna reformeras och moderniseras, bl.a. måste Arbetsförmedlingen renodlas och turordningsreglerna i lagen om anställningsskydd ändras så att rörligheten på arbetsmarknaden kan öka. Arbetsförmedlingens åtgärder och program bör ersättas och öppnas upp för övriga samhällsaktörer: privata företag, sociala och icke vinstdrivande företag, semi-privata eller andra aktörer. Härigenom ökas kraftigt dynamiken på hela arbetsmarknaden och möjliggör tillsammans med ökade skyddsnät en uppluckring av delar av den svenska arbetsrättsliga lagstiftningen, som inte är förenlig med en modern arbetsmarknadspolitik. Arbetslöshetsförsäkringen bör därmed administreras centralt av Försäkringskassan och bli helt skattefinansierad i likhet med övriga socialförsäkringar. Samtidigt bör taket och nivån i ersättningen höjas under de första 100 dagarna för att därefter minska.

Vi Sverigedemokrater är kritiska till de relativt höga skatter som tas ut på arbete. Fyra av fem jobb skapas i växande småföretag, därför behöver sysselsättningen i småföretag stimuleras, bl.a. bör en skattelättnad på arbete genomföras genom att den allmänna löneavgiften slopas. Samtidigt som småföretag får göra avdrag för sina sjuklönekostnader. I stället för sänkta löner bör skatterna på låga inkomster sänkas. En parlamentarisk kommitté bör tillsättas för att utreda en reform om sänkta skatter på låga inkomster.

Välfärden ska vara generell och vård och utbildning ska finansieras offentligt. Ett fungerande utbildningssystem är själva förutsättningen för att

Sverige ska kunna överleva och utvecklas som kunskaps- och industrination. Institutioner som sjukhus, skolor och polis symboliserar ett civiliserat samhälle där trygghet är medborgarnas rättighet. Dessvärre har samhället problem med att upprätthålla en tillfredställande personalsituation i dessa institutioner. Mot den bakgrunden bör därför medel avsättas för att förbättra arbetsvillkoren för de offentligt anställda, med fokus på poliser, lärare och sjuksköterskor. En bättre löneutveckling och bättre arbetsvillkor i offentlig sektor bör eftersträvas.

Med den inriktningen av politiken skulle 215 000 nya jobb skapas 2020, vilket bedöms resultera i en arbetslöshet på ca 3 procent.

Mot bakgrund av den rådande flyktingsituationen bör det avsättas ytterligare medel till bistånd, utöver vad regeringen föreslår. Biståndet bör prioriteras i stället för avräkningar för flyktningmottagandet i Sverige. Kostnaderna för mottagande av asylsökande minskas genom att kvotflyktingar prioriteras. Asyl ska beviljas i det första säkra område en asylsökande når. Målsättningen bör vara att all flyktinghjälp ska ges i närområdet. Asylrätten bör dessutom moderniseras likväl som nuvarande regler för arbetskraftsinvandring. Ett s.k. blåkortssystem bör införas som möjliggör ett mottagande av uteslutande högkvalificerad arbetskraft.

För oss Sverigedemokrater är målsättningen att den svenska hälso- och sjukvården ska hålla en hög internationell kvalitet och att patienter ska ha rätt till likvärdig vård av högsta kvalitet och tillgänglighet oavsett var i landet de bor. För att åstadkomma detta måste tillgängligheten i vården förbättras. Därför måste flera reformer genomföras inom området, bl.a. bör medel avsättas för fler vårdplatser, kostnadsfri vård för äldre och obligatorisk hälsokontroll av nyanlända.

Välfärden ska sträcka sig genom livets alla skeden. Den politik som hittills förts har inneburit en stadig försämring för äldre till skillnad från andra grupper. Därför bör den s.k. pensionärsskatten avskaffas och garantipensionerna höjas. Samtidigt behövs fler trygghetsboenden, därför bör ett riktat investeringsstöd för byggande av just trygghetsboende införas.

Vi Sverigedemokrater anser att det är viktigt att staten tar ansvar för att garantera industrin välfungerande institutioner, god infrastruktur, säker tillgång till energi och välutbildad arbetskraft. Annars riskerar Sverige att på sikt förlora sina industriföretag, vilket reducerar exportintäkterna och undergräver vårt välbefinnande. Det finns all anledning till oro när det gäller framtida kompetensförsörjning, höga skatter och en osäker energipolitik. Därför bör bl.a. högskoleväsendet effektiviseras genom ökade medel för mer undervisningstid samtidigt som produktivitetsavdraget slopas. Vidare behövs en energipolitik som både är miljövänlig och industrivänlig. Därför bör kärnkraften vidareutvecklas och byggas ut, dels genom att befintliga reaktorer ersätts med nya moderna, dels genom forskning på nästa generations kärnkraft. Medel bör också avsättas för att öka energiforskningen. Detta för att på sikt kunna ta Sverige ur oljeberoendet och för att utveckla den inhemska energiindustrin. Regeringens förslag om att bygga ut den subventionerade

vindkraften bör avvisas eftersom den inte kan bidra med en konstant elproduktion.

Politiken bör också inriktas på att underlätta för jord- och skogsbruket som är av stor betydelse för sysselsättning och ekonomi. Den s.k. självförsörjningsgraden i Sverige har sjunkit under 50 procent, vilket innebär att vi producerar mindre än hälften av det vi förbrukar. Vi Sverigedemokrater vill ändra på detta, därför bör bl.a. skatten på drivmedel för jordbruks- och skogsändamål sänkas till samma nivå som i Danmark.

Vi Sverigedemokrater har en vision om ett fungerande samhälle där alla människor bor trivsamt på den plats de önskar och att det är lätt att hitta en bostad. Ett hem är grunden för ett tryggt och välmående samhälle. Dagens rådande bostadsbrist gör att detta saknas. Bostadspolitiken måste skapa förutsättningar för att människor ska kunna leva och bo i de bostadsformer som passar deras livssituation. Dagens bostadskris är en följd av de senaste årens invandringspolitik. Detta måste förändras och politiken behöver därför inriktas på att kontrollera befolkningsökningen, minska byråkratin kring byggprojekt och stärka kommunernas kompetens för byggprocessen. Detta bör kombineras med minskad asyl- och anhöriginvandring. I ett första steg bör skrivningen om eget boende i lagen om mottagande av asylsökande avskaffas. Vidare bör medel avsättas så att fler studentlägenheter kan byggas och den kommunala fastighetsavgiften för studentbostäder bör avskaffas. Eftersom nybyggda lägenheter innebär en hög hyra bör bostadsbidraget höjas.

När det gäller infrastruktur och transporter behövs ett flertal reformer, bl.a. bör sjöfarten få ökade medel. Flyget är också viktigt ur många hänseende, därför bör regeringens förslag om en eventuell flygskatt avvisas. Regeringens förslag om en kilometerskatt bör också avvisas.

På grund av bristande funktionalitet och eftersatt underhåll orsakar järnvägen stora merkostnader. Därför bör en marknadspott för investeringar införas som motsvarar 2 procent av de totala utgifterna inom utgiftsområde 22 Kommunikationer. Marknadspotten ska kunna användas för att bygga bort flaskhalsar som står i vägen för investeringar i näringslivet.

Försvaret har utsatts för en rad experiment i form av förbandsnedläggningar och minskade förbandsanslag. Det svenska försvaret bör återuppbyggas, därför bör bl.a. värnpliktsutbildningen återinföras och det militära försvaret i hela Sverige utökas.

Som en följd av regeringens förslag om höjda inkomstskatter i budgetpropositionen för 2016 fick Sverige världens högsta marginalskatter. Numera betalar 1 miljon löntagare 50 procent eller mer i marginalskatt. Det innebär att Sverige skiljer sig här påtagligt från andra länder. Därför bör regeringens förslag om ytterligare inkomstskattehöjningar avvisas. Det gäller även regeringens föreslag om att införa en kemikalieskatt. En skatt som riskerar leda till att jobb i Sverige går förlorade och att Sverige går miste om arbetsgivaravgifter, moms och bolagsskatt. Vi Sverigedemokrater anser vidare att bilen är nödvändig för många, därför bör regeringens förslag om att höja bränsleskatterna för bensin och diesel avvisas.

Vi tillstyrker sammanfattningsvis motion 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. med Sverigedemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

3. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (C)

av Emil Källström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Centerpartiet föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1 och
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 och
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 1 och motion
2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Centerpartiet har tillsammans med Moderaterna, Liberalerna och Kristdemokraterna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa och stå på egna ben, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Vi vill bryta det utanförskap som växt fram bland utrikes födda och unga som saknar gymnasieutbildning, och vi behöver hjälpa de människor som flytt till Sverige att komma in på arbetsmarknaden och bli en del av samhället. Detta kan åstadkommas genom en ansvarsfull ekonomisk politik med stabila offentliga finanser och genomgripande strukturella reformer av arbetsmarknaden, utbildningssystemet och bostadsmarknaden.

Ordning och reda i statens och det offentligas ekonomi är en förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera på lång sikt. Ett avgörande skäl till att Sverige klarat den ekonomiska nedgången bättre än de flesta andra länder är det finansiella ramverket och överskottsmålet som bidrog till att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna och kunde därmed stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. För att säkra den ekonomiska utvecklingen i Sverige är det

därför centralt att ha utrymme för att hantera stora svängningar i de offentliga finanserna.

Alliansen välkomnar därför den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. En överenskommelse som innebär att alliansens strama linje med fortsatt fokus på ansvar för de offentliga finanserna och beredskap för nya kriser fått gehör. Principen om ett överskott i de offentliga finanserna ligger fast och kompletteras med ett skuldankare.

Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som Sverige befinner sig i finns det inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta budgetförstärkningar för att skydda återhämtningen i ekonomin. I stället finns det starka budgetpolitiska skäl för att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. En rimlig avvägning är att det finansiella sparandet stärks med 11 miljarder kronor 2017. För 2018 bör ytterligare budgetförstärkningar genomföras på ca 5 miljarder kronor. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att balans nås redan 2017 och att det strukturella sparandet förstärks ytterligare 2018, förutsatt att ekonomin är i balans 2018. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom alliansen vänder oss därför emot regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken, som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Vi allianspartier vill sänka de höga trösklarna in på arbetsmarknaden, vilket kräver både utbildningsinsatser och kompetenshöjande åtgärder men också åtgärder för att skapa fler enkla jobb. Incitamenten för att arbeta måste alltid vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden. För att kunna behålla och stärka vår internationella konkurrenskraft behöver villkoren för att starta, driva och utveckla företag förbättras. Även en fungerande och effektiv transportinfrastruktur är central för Sveriges konkurrenskraft och därmed för företagande och sysselsättning.

Utgångspunkten för alliansens välfärdspolitik är en vård och omsorg präglad av kvalitet, tillgänglighet och valfrihet och en skola som ger elever goda kunskaper. Målet är att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna. För detta krävs åtgärder som leder till att vi får duktiga och engagerade lärare och att elever får tillräcklig undervisning. Höjda kunskapsnivåer gynnar både samhället i stort och företag som vill växa och rekrytera.

Vi inom alliansen anser att det behövs omfattande reformer för att lösa bostadsbristen i de områden där jobben finns. Det krävs åtgärder för att förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten på bostadsmarknaden, t.ex. genom att permanent slopa taket för

uppskov av reavinstskatten. Resurserna inom bostadspolitiken måste användas effektivt. Byggsubventioner är ineffektiva och fel väg att gå.

Vi i Centerpartiet grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken och förordar en politik med reformer som bryter tudelningen i samhället och på arbetsmarknaden och därigenom underlättar för små och växande företag att skapa jobb och öka tryggheten i hela landet. Kostnaderna för att anställa bör därför sänkas och reglerna för att starta och driva företag bör förenklas. Samtidigt måste det bli billigare att investera i växande företag. Matchningen på arbetsmarknaden måste fungera bättre än i dag, därför bör ineffektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder minska i omfattning och Arbetsförmedlingen reformeras i grunden. Arbetsgivaravgiften bör sänkas på enkla jobb, bl.a. i form av ett ingångsavdrag och ett sommarjobbsavdrag.

Den enskilt viktigaste faktorn för att göra invandringen till en samhällsekonomisk framgång är den svenska arbetsmarknadens förmåga att få nyanlända i jobb. Därför bör arbetsmarknadens parter uppmuntras till att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för nyanlända genom att skapa ingångsjobb med lägre ingångslöner. Ingångsjobben kombineras med sänkta inkomstskatter och sänkta arbetsgivaravgifter upp till en viss lönesumma.

RUT-avdraget är ett viktigt avdrag för att det bl.a. skapar arbetstillfällen för människor som har svårt att få in en fot på arbetsmarknaden. Regeringens partiella återställningar av tidigare begränsningar av avdraget är glädjande men otillräckliga. I stället bör avdraget höjas och omfatta fler tjänster.

För många människor skulle småskaligt företagande kunna vara en språngbräda till den svenska arbetsmarknaden och det svenska samhället. I dag är det dock ofta både dyrt och krångligt att starta företag. Därför bör en ny företagsform införas för riktigt små företag, s.k. ingångsföretag. Dessa företag ska varken betala inkomstskatt, egenavgift eller mervärdesskatt. I stället bör en schablonmässigt beräknad skatt om 25 procent tas ut som baseras på omsättningen. Det är också i de små och växande företagen som jobbskaparpotentialen finns, därför behöver trösklarna för att anställa och växa sänkas. Regeringens förslag om att tillfälligt sänka arbetsgivaravgifterna för den första anställda under det första året, det s.k. växa-stödet är bra, men förslaget bör omfatta fler typer av företag och gälla under en längre tid. För att få fler att starta företag bör kravet på aktiekapital sänkas från 50 000 till 25 000 kronor och kvalificerade personaloptioner bör införas.

Regeringens traineejobb är en dåligt utformad variant av de yrkesintroduktionsanställningar (YA-jobb) som Centerpartiet och Alliansregeringen införde, varför de bör avskaffas. I stället bör YA-jobben utvecklas för att på bästa sätt möjliggöra en kombination av arbete, utbildning och handledning. Genom en mer effektiv arbetsmarknadspolitik kan besparingar om ca 5,7 miljarder kronor genomföras under 2017.

Vi inom Centerpartiet menar att det ska löna sig att arbeta, därför bör inte regeringens förslag om att ytterligare sänka skiktgränsen för statlig inkomstskatt genomföras. Samtidigt bör avtrappningen av jobbskatteavdraget

återställas och även utökas till att omfatta personer som fyllt 64 år. Skattesänkningarna bör finansieras med en grön skatteväxling där förorenaren betalar för sin miljöskada och resurserna används till att sänka skatten på jobb och företagande. Ekonomiska styrmedel är ett av de viktigaste instrumenten inom miljöpolitiken, därför bör en skatteväxling införas. Miljöpolitiken har helt stannat av i Sverige, och det behövs därför ett brett reformprogram för att bl.a. minska utsläppen och ställa om fordonsflottan. Regeringens förslag om skattehöjningar på förnybar energi menar vi går i motsatt riktning därför bör skatten inte höjas. Utöver ekonomiska styrmedel som en grön skatteväxling bör riktade insatser genomföras, som bl.a. miljöpremier för lastbilar och utbyggd laddinfrastruktur.

Vi inom Centerpartiet framhåller att oavsett var i landet man bor ska man ha samma möjligheter att leva, arbeta och driva företag, vilket kräver en fungerande infrastruktur. Det är därför olyckligt att regeringens förslag om ökade medel för drift och underhåll ligger så långt fram i tiden. Ytterligare medel utöver vad regeringen föreslår bör i stället avsättas redan 2017. Vidare bör politiken bedrivas i form av en s.k. närodlad politik där beslut fattas så nära människor som möjligt. Statsbidrag till kommunsektorn bör därför i så stor uträkning som möjligt omvandlas till generella statsbidrag.

Välfärden ska vara tillgänglig för alla människor i hela Sverige. Rätten att själv välja vård eller skola bland en mångfald av utövare ska värnas. Krav bör därför ställas på kvalitet och inte på vinstbegränsning. Politiken bör inriktas på att förstärka arbetet med en ökad valfrihet, möjlighet till etablering och med att utnyttja informationsteknologi.

Dagens akuta brist på lärare bör bl.a. åtgärdas genom att fler högpresterande studenter rekryteras till läraryrket. Medel bör avsättas för att göra det möjligt att skriva av studielån och kravet på lärarlegitimation bör slopas under fem år. Medel bör också avsättas för fler karriärtjänster i utanförskapsområden.

När det gäller migrationspolitiken ska rätten att söka asyl värnas. Utöver sänkta trösklar in på arbetsmarknaden måste bl.a. kostnaderna för mottagandet och byråkratin i mottagandet av flyktingar minska. Bland annat bör etableringsersättningen göras om till ett etableringslån.

Bostadsmarknaden har ett antal allvarliga problem och är ett av de samhällsområden som är i störst behov av reformer. Politiken bör bl.a. inriktas på att förenkla regler för bostadsbyggande och underlätta tillgången på mark.

Vi inom Centerpartiet anser att det undantag från mervärdesskatt som i dag gäller för finansiella tjänster kan medföra en skattemässig fördel för de bolag som är verksamma inom dessa branscher. För att kompensera för denna snedvridning bör en finansiell aktivitetsskatt införas.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. med Centerpartiets förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Jag tillstyrker också delvis Moderaternas, Liberalernas och Kristdemokraternas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

4. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (L)

av Mats Persson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Liberalerna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1 och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 1 och motion
2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Liberalerna har tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa och stå på egna ben, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Vi vill bryta det utanförskap som växt fram bland utrikes födda och unga som saknar gymnasieutbildning, och vi behöver hjälpa de människor som flytt till Sverige att komma in på arbetsmarknaden och bli en del av samhället. Detta kan åstadkommas genom en ansvarsfull ekonomisk politik med stabila offentliga finanser och genomgripande strukturella reformer av arbetsmarknaden, utbildningssystemet och bostadsmarknaden.

Ordning och reda i statens och det offentliga ekonomi är en förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera på lång sikt. Ett avgörande skäl till att Sverige klarat den ekonomiska nedgången bättre än de flesta andra länder är det finansiella ramverket och överskottsmålet som bidrog till att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna och kunde därmed stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. För att säkra den ekonomiska utvecklingen i Sverige är det därför centralt att ha utrymme för att hantera stora svängningar i de offentliga finanserna.

Alliansen välkomnar därför den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. En överenskommelse som innebär att alliansens strama linje med fortsatt fokus

på ansvar för de offentliga finanserna och beredskap för nya kriser fått gehör. Principen om ett överskott i de offentliga finanserna ligger fast och kompletteras med ett skuldankare.

Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som Sverige befinner sig i finns det inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta budgetförstärkningar för att skydda återhämtningen i ekonomin. I stället finns det starka budgetpolitiska skäl för att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. En rimlig avvägning är att det finansiella sparandet stärks med 11 miljarder kronor 2017. För 2018 bör ytterligare budgetförstärkningar genomföras på ca 5 miljarder kronor. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att balans nås redan 2017 och att det strukturella sparandet förstärks ytterligare 2018, förutsatt att ekonomin är i balans 2018. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom alliansen vänder oss därför emot regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken, som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Vi allianspartier vill sänka de höga trösklarna in på arbetsmarknaden, vilket kräver både utbildningsinsatser och kompetenshöjande åtgärder men också åtgärder för att skapa fler enkla jobb. Incitamenten för att arbeta måste alltid vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden. För att kunna behålla och stärka vår internationella konkurrenskraft behöver villkoren för att starta, driva och utveckla företag förbättras. Även en fungerande och effektiv transportinfrastruktur är central för Sveriges konkurrenskraft och därmed för företagande och sysselsättning.

Utgångspunkten för alliansens välfärdspolitik är en vård och omsorg präglad av kvalitet, tillgänglighet och valfrihet och en skola som ger elever goda kunskaper. Målet är att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna. För detta krävs åtgärder som leder till att vi får duktiga och engagerade lärare och att elever får tillräcklig undervisning. Höjda kunskapsnivåer gynnar både samhället i stort och företag som vill växa och rekrytera.

Vi inom alliansen anser att det behövs omfattande reformer för att lösa bostadsbristen i de områden där jobben finns. Det krävs åtgärder för att förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten på bostadsmarknaden, t.ex. genom att permanent slopa taket för uppskov av reavinstskatten. Resurserna inom bostadspolitiken måste användas effektivt. Byggsubventioner är ineffektiva och fel väg att gå.

Vi liberaler grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken. En framgångsrik skola är central för Sveriges framtid. Med sjunkande kunskapsresultat och många nyanlända krävs stora satsningar på skolan och attityden till skolan måste förändras.

Resurser bör avsättas för en högre lön för skickliga lärare, en tioårig grundskola, en reformerad lärarutbildning som ska göra läraryrket attraktivt och en kommission för ordning och reda. För att minska lärarnas arbetsbörda bör en ny yrkeskategori införas, lärarassistenter. Dessutom bör karriärtjänst-reformen byggas ut i den takt som alliansregeringen planerade, och medel bör avsättas för särskilda karriärtjänster i utanförskapsområdena. Det bör även införas en försöksverksamhet kring gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare har ökat inflytande och ansvar, och alla ska ha rätt till komvux. För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för det offentliga skolväsendet.

Sverige behöver arbetsmarknadsreformer, både för fler kunskapsintensiva jobb och för fler enklare jobb då höga ingångslöner leder till att unga och nyanlända inte får sitt första jobb. Det ska löna sig att arbeta, och det gäller även för den med försörjningsstöd. En person med försörjningsstöd bör under två år få behålla 40 procent av en inkomstökning. Samhället ska ha höga förväntningar på egenförsörjning och en motprestation för försörjningsstöd bör bli obligatorisk i kommunerna. För att förenkla regelverket bör olika former av anställningsstöd slås samman och för att öka tryggheten i omställning bör arbetslöshetsförsäkringen göras obligatorisk. Dessutom bör RUT-reformen utvecklas, inte försämrats. Skattepolitiken måste vara utformad för att öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin, stärka konkurrenskraften samt öka människors frihet och möjligheter. Marginal-skatterna behöver sänkas så att det blir mer lönsamt att arbeta och ta ansvar. Därför bör värnskatten avskaffas och brytpunkten för den statliga inkomstskatten bör höjas kraftigt. En viktig del i den ekonomiska politiken är att möjliggöra för fler äldre att fortsätta delta i arbetslivet. Därför behöver jobbskatteavdraget för äldre utökas. I syfte att säkra den svenska konkurrenskraften bör bolagsskatten sänkas ytterligare.

Att säkerställa människors trygghet är en av statens huvuduppgifter. Man ska kunna lita på att polisen finns där när den behövs och polisen måste ges förutsättningar att utföra sitt arbete. Resurser behöver därför avsättas för att förstärka Polismyndigheten. Förstärkningen bör ske genom att fler poliser anställs, genom att tjänster upphandlas för att renodla de polisiära uppgifterna och avlasta polisen, genom en särskild lönesatsning på poliser i yttre tjänst, genom en förstärkning av den civila personalen och genom att skapa en modern beredskapspolis.

Sverige ska vara ett land med väl fungerande och gemensamt finansierad välfärd. Regeringens välfärds miljarder är ospecificerade och riskerar därför att till stor del täcka underskott i missköta kommuner. Medel bör i stället öronmärkas för att säkerställa att pengarna kommer välfärden till del. Rätten till personlig assistans måste värnas, och det behövs en generösare statlig assistansersättning. Dessutom behövs satsningar för att underlätta för kommunsektorn att erbjuda en bättre service till medborgarna, t.ex. genom en förnyad kömiljard för att korta väntetiderna i sjukvården samt medel för fler vårdbiträden och specialistsjuksköterskor. Att öka äldres självbestämmande

och makt över sin vardag är centralt, och det bör genom lagändringar införas en möjlighet att göra förenklade biståndsprövningar inom äldreomsorgen. För att förbättra ekonomiskt svaga pensionärers livssituation bör ersättningsnivån i bostadstillägget höjas.

Vi lever i en säkerhetspolitiskt orolig tid. Den ryska militära aktiviteten i Östersjön ökar och det ryska tonläget mot Sverige och våra grannländer blir allt högre. Säkerheten i vårt närområde, i synnerhet i Östersjön, har kraftigt försämrats. Svensk försvarspolitik måste ställas om och försvaret av Sverige måste vara Försvarsmaktens huvuduppgift. Samtidigt måste regeringen omedelbart ansöka om Natomedlemskap. Sveriges försvar behöver väsentligt ökade tillskott med en permanent höjning av försvarsanslagen till en betydligt högre nivå än i försvarsöverenskommelsen 2015, och Gotlands försvar behöver förstärkas ytterligare. Dessutom behöver processen för att aktivera värnplikten påskyndas och det behövs fler JAS-plan.

För att öka bostadsbyggandet bör enklare regler och kortare planprocesser införas. Byggsubventioner kommer att störa bostadsmarknaden än mer, med minskat byggande som följd. Ansvar för att vårda och förvalta fastigheter ligger på ägaren och inte på staten och jag avvisar därför regeringens bygg- och bostadssubventioner i sin helhet. Bristen på rörlighet och bostäder uppskattas leda till ca 15 000 fler arbetslösa i Sverige. Därför bör uppskovstaket för reavinster vid fastighetsförsäljning och räntan på den uppskjutna reavinstbeskattningen avskaffas.

För att övervinna miljöproblemen och hejda klimatförändringarna samt för att klara jobben och tillväxten behövs en liberal klimatpolitik som bygger på globalt samarbete, kunskap, nya idéer, ny teknik och tydliga styrmedel för en långsiktigt hållbar ekonomi. Det krävs en grön skatteväxling med lägre skatt på jobb medan olika former av miljö- och klimatpåverkande skatter och avgifter höjs. En omvänd miljöbonus bör införas där bilar som inte är berättigade till en miljöbilspremie får en förhöjd fordonsskatt. Reseavdraget behöver göras mer generöst där kollektivtrafiken är mindre väl utbyggd och stramas åt där möjligheten att använda kollektivtrafiken är större.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. med Liberalernas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Jag tillstyrker också delvis Moderaternas, Centerpartiets och Kristdemokraternas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

5. Riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, punkt 1 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Kristdemokraterna föreslår i reservationen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1,
bifaller delvis motionerna

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 1,

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 1 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 1 och motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 1.

Ställningstagande

Kristdemokraterna har tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna en samsyn kring riktlinjerna för den ekonomiska politiken och en gemensam väg framåt för Sverige.

Alliansens politik syftar till att bygga ett samhälle som tar till vara varje människas förmåga, där alla får förutsättningar att växa och stå på egna ben, och där vi gemensamt skapar trygghet och sammanhållning. Vi vill bryta det utanförskap som växt fram bland utrikes födda och unga som saknar gymnasieutbildning, och vi behöver hjälpa de människor som flytt till Sverige att komma in på arbetsmarknaden och bli en del av samhället. Detta kan åstadkommas genom en ansvarsfull ekonomisk politik med stabila offentliga finanser och genomgripande strukturella reformer av arbetsmarknaden, utbildningssystemet och bostadsmarknaden.

Ordning och reda i statens och det offentligas ekonomi är en förutsättning för att den ekonomiska politiken ska fungera på lång sikt. Ett avgörande skäl till att Sverige klarat den ekonomiska nedgången bättre än de flesta andra länder är det finansiella ramverket och överskottsmålet som bidrog till att Sverige gick in i finanskrisen med tillräckliga säkerhetsmarginaler i de offentliga finanserna och kunde därmed stimulera ekonomin under lågkonjunkturen. För att säkra den ekonomiska utvecklingen i Sverige är det därför centralt att ha utrymme för att hantera stora svängningar i de offentliga finanserna.

Alliansen välkomnar därför den överenskommelse som slutits mellan sju partier i riksdagen om en revidering av det finanspolitiska ramverket. En överenskommelse som innebär att alliansens strama linje med fortsatt fokus på ansvar för de offentliga finanserna och beredskap för nya kriser fått gehör. Principen om ett överskott i de offentliga finanserna ligger fast och kompletteras med ett skuldankare.

Mot bakgrund av det starka konjunkturläge som Sverige befinner sig i finns det inte längre några stabiliseringspolitiska skäl att avvakta budgetförstärkningar för att skydda återhämtningen i ekonomin. I stället finns det starka budgetpolitiska skäl för att ta kontroll över utvecklingen av de offentliga finanserna och föra sparandet närmare saldomålet. En rimlig avvägning är att

det finansiella sparandet stärks med 11 miljarder kronor 2017. För 2018 bör ytterligare budgetförstärkningar genomföras på ca 5 miljarder kronor. Detta tillsammans med automatiska budgetförstärkningar under prognosperioden innebär att balans nås redan 2017 och att det strukturella sparandet förstärks ytterligare 2018, förutsatt att ekonomin är i balans 2018. Budgetförstärkningar ska inte ske genom att skatten på jobb och företagande höjs eller så att de påverkar välfärdens kärnverksamheter.

Det är viktigt med en ansvarsfull politik som begränsar utgiftsökningarna framöver. Vi inom alliansen vänder oss därför emot regeringens mycket kraftiga höjning av utgiftstaken, som förutsätter ett kraftigt höjt skatteuttag för att balansera utgiftsökningar, vilket riskerar att slå hårt mot jobb och företagande och därmed försämra Sveriges ekonomiska utsikter.

Vi allianspartier vill sänka de höga trösklarna in på arbetsmarknaden, vilket kräver både utbildningsinsatser och kompetenshöjande åtgärder men också åtgärder för att skapa fler enkla jobb. Incitamenten för att arbeta måste alltid vara starkare än drivkrafterna att vara frånvarande från arbetsmarknaden. För att kunna behålla och stärka vår internationella konkurrenskraft behöver villkoren för att starta, driva och utveckla företag förbättras. Även en fungerande och effektiv transportinfrastruktur är central för Sveriges konkurrenskraft och därmed för företagande och sysselsättning.

Utgångspunkten för alliansens välfärdspolitik är en vård och omsorg präglad av kvalitet, tillgänglighet och valfrihet och en skola som ger elever goda kunskaper. Målet är att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna. För detta krävs åtgärder som leder till att vi får duktiga och engagerade lärare och att elever får tillräcklig undervisning. Höjda kunskapsnivåer gynnar både samhället i stort och företag som vill växa och rekrytera.

Vi inom alliansen anser att det behövs omfattande reformer för att lösa bostadsbristen i de områden där jobben finns. Det krävs åtgärder för att förenkla och snabba på byggandet, öka tillgången till byggklar mark och öka rörligheten på bostadsmarknaden, t.ex. genom att permanent slopa taket för uppskov av reavinstskatten. Resurserna inom bostadspolitikerna måste användas effektivt. Byggsubventioner är ineffektiva och fel väg att gå.

Vi kristdemokrater grundar våra prioriteringar på de alliansgemensamma riktlinjerna för den ekonomiska politiken. Att ha ett arbete eller någon annan meningsfull sysselsättning att gå till är av största vikt för varje enskild person. Arbetet har också en avgörande betydelse för möjligheten att bygga trygga familjer. Det finns ett stort behov av att förlänga arbetslivet för äldre men också att tidigarelägga inträdet på arbetsmarknaden. Arbetsmarknadspolitikerna bör ha full sysselsättning som det övergripande målet. Med fler sysselsatta skapas också resurser som kan förstärka de offentliga finanserna och öka resurserna till välfärden. Fyra av fem nya jobb skapas av småföretag. Det är därför viktigt att initiativ och skaparkraft uppmuntras i samhället, t.ex. genom det offentliga insatser för ett bra utbildningssystem och ett gott företagsklimat. Sverige behöver avbyråkratisera arbetsmarknaden, sänka marginal-effekter, öka matchningen och stimulera fram fler jobb som inte kräver höga

kvalifikationer. Det dubbla jobbskatteavdraget, som i dag finns för de som är 65 år eller äldre, bör utvecklas till att gälla grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Det skulle innebära en skattelättnad för unga under 25 år, för de som tar en akademisk examen och börjar arbeta innan de fyller 25 år, för nyanlända under de första fem åren i Sverige och för personer som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning. Det behövs även en helt ny anställningsform, introduktionsanställningar, som bygger på att 75 procent av arbetstiden är arbete och 25 procent är lära-sig-jobbet-tid. För att ytterligare förbättra möjligheten för långtidsarbetslösa att hitta en väg tillbaka till arbete behövs matchningsanställningar. Dessutom bör fler platser skapas inom yrkesvux, arbetspraktikprogrammen bör samordnas och medel bör avsättas för trygghets- och lönebidragsanställningar för personer med funktionsnedsättning.

Den som har störst behov ska ges företräde i vården och hälso- och sjukvården ska kännetecknas av värdighet, kvalitet, tillgänglighet och jämlikhet. Vården och omsorgen ska ha en helhetssyn på människan som tar hänsyn till kroppsliga, själsliga, sociala och andliga behov. Det behövs en förändrad styrning genom ett statligt ansvar för både sjukhusvård och läkemedel. För att återigen få fokus på det viktiga arbetet med att korta köerna och öka tillgängligheten bör kömiljarden återinföras. Resurser behöver avsättas för att alla vårdgivare ska kunna anställa renodlad vårdservicepersonal på landets sjukhus och i primärvården. Medel behövs även för en elevhälsogaranti, så att man får kontakt med elevhälsan inom ett dygn och för att förkorta köerna till barn- och ungdomspsykiatrin. För att undvika situationer där patienter utsätts för otydligt ansvarstagande och för att skapa mer trygghet och en patientsäker vård bör det tidigare systemet med krav på en patientansvarig läkare som ansvarar för samordningen av en patients vårdkontakter återinföras.

De flesta svenska hushåll har fått det bättre ekonomiskt under de senaste 20 åren men utvecklingen har varit betydligt bättre för hushåll utan barn än för hushåll med barn. Mot denna bakgrund bör barnfamiljernas ekonomi förstärkas. Det behöver ske på ett sätt som stärker incitamenten för arbete. Ett jobbskatteavdrag för föräldrar bör därför införas. En sådan åtgärd skulle medverka till ökad flexibilitet för föräldrarna. För att prioritera de familjer som lever i ekonomisk utsatthet bör bostadsbidraget höjas. Det bör även finnas möjlighet för föräldrar att få barnomsorgspeng för omsorg om enbart egna barn i hemmet, och jämställdhetsbonusen bör återinföras.

Som enskild ska man alltid kunna lita på att polisen har de resurser som krävs för att klara av sin uppgift: att förebygga, förhindra och beivra brott. Ett rättsväsende som står upp för de mest utsatta är en förutsättning för ett gott samhälle som håller samman. Därför behövs det mer resurser till rättsväsendet för att på kort sikt öka antalet civilanställda för att frigöra poliser till polisarbete och på längre sikt anställa fler poliser. Särskilda medel bör avsättas för att möjliggöra höjda löner och förbättrad arbetsmiljö för poliserna. Det

behövs en fördubbling av den nationella insatsstyrkan, och medel bör även avsättas för beredskapspoliser.

Att bygga ett samhälle där alla kan åldras i trygghet och värdighet är ett angeläget mål för Kristdemokraterna. Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt och ha tillgång till god vård och omsorg. Det dubbla jobbskatteavdraget för äldre bör utökas. Skatten på pensioner bör sänkas för inkomster upp till 14 000 kronor och bostadstillägget för pensionärer bör höjas. Äldreomsorgspersonalen behöver avlastas genom att det anställs särskild personal för de äldres vård- och omsorgsbehov. Alla kommuner bör vara skyldiga att erbjuda plats i ett trygghetsboende för dem som är över 85 år och har beviljats hemtjänst. För att säkerställa att det egna valet, inflytande över de insatser som ges, ett värdigt bemötande, ett tryggt boende och att närhet till läkarkontakter tillgodoses inom äldreomsorgen bör medel avsättas för att varje kommun ska kunna ha en värdighetsgaranti i äldreomsorgen.

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas intellektuella utveckling och att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan har också ett bildningsuppdrag, och en gemensam etisk grund är nödvändig för att skapa en lugn, trygg, stimulerande och positiv miljö i skolan. Läraryrkets attraktivitet måste stärkas, bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och en hög lön till bra lärare. Det bör införas ett speciallärarlyft där lärare erbjuds att komplettera sin grundutbildning med en speciallärarutbildning med i huvudsak bibehållen lön. Det bör även avsättas medel för karriärlärartjänster som riktas mer till utsatta områden, för stärkt stöd till elever med särskilda behov och för en stärkt elevhälsovård. Dessutom bör en kompetenssatsning ske för att få fler lärare med kompetens inom svenska som andraspråk. Den högre utbildningens viktigaste uppgift är att förmedla kunskap. För att möjliggöra detta krävs kompetenta högskolelärare och forskare, en stimulerande arbetsmiljö samt studiesocial trygghet.

Kristdemokraternas migrationspolitiska utgångspunkt är att värna asylrätten och att Sverige har ett moraliskt ansvar för att hjälpa medmänniskor i nöd. Det behövs därför fler lagliga vägar in i EU. För att förbättra mottagandet, förkorta tiden i asylprocessen och minska kostnaderna bör det införas asylansökningsområden och den utbildning (sfi och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds under asyltiden behöver tidigareläggas. Ur ett integrationsperspektiv är familjen helt central. Den som beviljas asyl i Sverige bör därför som huvudregel tilldelas ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som gäller i tre år med rätt till familjeåterförening. Det statliga ansvaret för ensamkommande flyktingbarn bör stärkas genom en nationell krissocialjour. De stora behoven på integrationspolitikens område gör att det finns ett stort behov av en kriskommission för att förbättra integrationen.

Jag tillstyrker sammanfattningsvis motion 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. med Kristdemokraternas förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Jag tillstyrker också delvis

Moderaternas, Centerpartiets och Liberalernas respektive förslag till riktlinjer. Regeringens förslag till riktlinjer avstyrks, liksom övriga här aktuella motionsyrkanden.

6. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (M)

av Ulf Kristersson (M), Maria Plass (M), Jörgen Andersson (M) och Jan Ericson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2017–2020

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 299 miljarder kronor för 2018, 1 332 miljarder kronor för 2019 och 1 357 miljarder kronor för 2020.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,
bifaller delvis motionerna

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 2 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 2 och motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 5 och motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del,

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5.

c) Övriga utgifter i statens budget 2017

= utskottet

d) Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 3 och motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Moderaternas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Moderaternas inkomstberäkning, vilket innebär att regeringens förslag om begränsad uppräknings av skiktgränserna för statlig inkomstskatt, växa-stöd, ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad och sänkt mervärdesskatt på vissa reparationer inte godtas, och riksdagen tillkännager detta till regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 16–22, 23.1, 23.2, 24–30, 31.1–31.3 och 32–34 samt motionerna 2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 8, 2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 6 och 19, 2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1, 2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 5, 2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M), 2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1, 2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 6, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 18 och 22 samt 2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 27 och 28, bifaller delvis motion 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 7–10 och avslår motionerna 2016/17:737 av Erik Ottoson (M) yrkande 3, 2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1, 2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 5, 13–16 och 19, 2016/17:1457 av Jan R Andersson (M), 2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 4, 2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 11, 2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M), 2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M), 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:2121 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3, 2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:2141 av Sten Bergheden (M), 2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 4, 2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8,

2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M),
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 7,
2016/17:3037 av Annika Qarlssohn m.fl. (C) yrkande 10,
2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 30 och 35,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 40,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,
2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD) yrkandena 16 och 21,
2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3391 av Robert Häf m.fl. (KD) yrkande 26,
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11 och 16,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2017

= utskottet

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2020

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för respektive år 2018–2020 i enlighet med Moderaternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 4 och 8 samt motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 4 och 6 samt
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Moderaternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2017–2020, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2017 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2018–2020 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2017 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018–2020.

Med hänvisning till detta tillstyrks Moderaternas förslag till rambeslut.

7. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD) och Dennis Dioukarev (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2017–2019

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 274 miljarder kronor för 2017, 1 332 miljarder kronor för 2018 och 1 392 miljarder kronor för 2019.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 2 och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 2 och motionerna 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2, 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 5 och motionerna 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3, 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 och 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5.

c) Övriga utgifter i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2017, beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2017 och beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2017 enligt Sverigedemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 6 och 12 samt motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 11.

d) Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 3 och motionerna 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Sverigedemokraternas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Sverigedemokraternas inkomstberäkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 16–22, 23.1, 23.2, 24–30, 31.1–31.3 och 32–34 samt motionerna

2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 11,

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,

2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 4,

2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12 samt

2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD) yrkandena 16 och 21 samt

avslår motionerna

2016/17:737 av Erik Ottoson (M) yrkande 3,

2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1,

2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 5, 13–16 och 19,

2016/17:1457 av Jan R Andersson (M),

2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 4,

2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M),

2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M),

2016/17:2121 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,

2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2141 av Sten Bergheden (M),

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8,

2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2,

2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 7,

2016/17:3037 av Annika Qarlssohn m.fl. (C) yrkande 10,

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 8,

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 6 och 19,

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1,
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M),
2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 6,
2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 30 och 35,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 40,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och
7–10,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 18 och 22,
2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 27 och 28,
2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 26,
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11 och 16,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2017

= utskottet

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018 och 2019

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för 2018 respektive 2019 i enlighet med Sverigedemokraternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6 samt
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 4 och 8 samt motionerna
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 4 och 6 samt
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Vi anser att Sverigedemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2017–2019, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2017 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2018 och 2019 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2017 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019.

Med hänvisning till detta tillstyrks Sverigedemokraternas förslag till rambeslut.

8. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (C)

av Emil Källström (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2017–2020

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 299 miljarder kronor för 2018, 1 332 miljarder kronor för 2019 och 1 357 miljarder kronor för 2020.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 2,
bifaller delvis motionerna
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 2 och motion
2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 i enlighet med Centerpartiets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 och
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 5 och motionerna
2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 och
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5.

c) Övriga utgifter i statens budget 2017

= utskottet

d) Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 i enlighet med Centerpartiets förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 3 och motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Centerpartiets budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Centerpartiets inkomstberäkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 16–22, 23.1, 23.2, 24–30, 31.1–31.3 och 32–34 samt motionerna

2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1,
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 7,
2016/17:3037 av Annika Qarlsso m.fl. (C) yrkande 10,
2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1 och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del och avslår motionerna
2016/17:737 av Erik Ottoson (M) yrkande 3,
2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 5, 13–16 och 19,
2016/17:1457 av Jan R Andersson (M),
2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 4,
2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 11,
2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M),
2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M),
2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del,
2016/17:2121 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3,
2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:2141 av Sten Bergheden (M),
2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 4,
2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8,
2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M),
2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 8,
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 6 och 19,
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M),

2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 6,
2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 30 och 35,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 40,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–10,
2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD) yrkandena 16 och 21,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 18 och 22,
2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 27 och 28,
2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 26,
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11 och 16 samt
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 300 395 miljoner kronor för 2017.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 7 och
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 7.

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2020

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för respektive år 2018–2020 i enlighet med Centerpartiets förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 4 och 6 samt
avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 4 och 8 samt motionerna
2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Jag anser att Centerpartiets riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2017–2020, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2017 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära

utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2018–2020 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2017 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018–2020.

Med hänvisning till detta tillstyrks Centerpartiets förslag till rambeslut.

9. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (L)

av Mats Persson (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2017–2020

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 299 miljarder kronor för 2018, 1 332 miljarder kronor för 2019 och 1 357 miljarder kronor för 2020.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2,

bifaller delvis motionerna

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 2 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 2 och motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 i enlighet med Liberalernas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 5 och motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del,

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3,

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5.

c) Övriga utgifter i statens budget 2017

= utskottet

d) Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 i enlighet med Liberalernas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 3 och motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del och 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Liberalernas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Liberalernas inkomstberäkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 16–22, 23.1, 23.2, 24–30, 31.1–31.3 och 32–34 samt motionerna

2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 5, 13–16 och 19, 2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 4, 2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1 och 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och avslår motionerna 2016/17:737 av Erik Ottoson (M) yrkande 3, 2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1, 2016/17:1457 av Jan R Andersson (M), 2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 11, 2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M), 2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M), 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:2121 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3, 2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:2141 av Sten Bergheden (M), 2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 4, 2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8, 2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2, 2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M), 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 7, 2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 10, 2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 8, 2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 6 och 19, 2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkande 5, 2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M),

2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 6,
2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3,
2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 30 och 35,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del,
2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8,
2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 40,
2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–10,
2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD) yrkandena 16 och 21,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 18 och 22,
2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 27 och 28,
2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,
2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 26,
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11 och 16 samt
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2017

= utskottet

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018 och 2019

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för 2018 respektive 2019 i enlighet med Liberalernas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 4 och 6 samt avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 4 och 8 samt motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6 samt
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Jag anser att Liberalernas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2017–2020, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2017 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2018 och 2019 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2017 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018 och 2019.

Med hänvisning till detta tillstyrks Liberalernas förslag till rambeslut.

10. Rambeslutet – utgiftstak, utgiftsramar och inkomsterna i statens budget, punkt 2 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

a) Utgiftstak för staten 2017–2020

Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 253 miljarder kronor för 2017, 1 299 miljarder kronor för 2018, 1 332 miljarder kronor för 2019 och 1 357 miljarder kronor för 2020.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2,

bifaller delvis motionerna

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 2,

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 2 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 2 och motion

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 2.

b) Utgiftsramar för utgiftsområdena 2017

Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 och

avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 5 och motionerna

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del,

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 3,

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 och

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5.

c) Övriga utgifter i statens budget 2017

= utskottet

d) Beräkningen av inkomsterna i statens budget 2017

Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 3.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del och avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkt 3 och motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och 2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

e) Ändringar i skatte- och avgiftsregler

Riksdagen antar regeringens lagförslag och ställer sig bakom vad som anförs i Kristdemokraternas budgetmotion om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med Kristdemokraternas inkomstberäkning och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 16–22, 23.1, 23.2, 24–30, 31.1–31.3 och 32–34 samt motionerna 2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD) yrkande 8, 2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2, 2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 1, 2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 3, 2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 30 och 35, 2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del, 2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 8, 2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 40, 2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 18, 2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 2, 2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 26 och 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 11 och 16 samt avslår motionerna 2016/17:737 av Erik Ottoson (M) yrkande 3, 2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1, 2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 2, 5, 13–16 och 19, 2016/17:1457 av Jan R Andersson (M), 2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L) yrkande 4, 2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 11, 2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M), 2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M), 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del, 2016/17:2121 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1–3, 2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M) yrkandena 1 och 2, 2016/17:2141 av Sten Bergheden (M), 2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD) yrkande 4, 2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M), 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 7,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 10,
2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 1 och 8,
2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M) yrkandena 6 och 19,
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5,
2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M),
2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 1,
2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 6,
2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1,
2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD) yrkandena 11 och 12,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 5 i denna del och 7–10,
2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilandersson (båda SD) yrkandena 16 och 21,
2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 18 och 22,
2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 27 och 28,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del och
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del.

f) Ålderspensionssystemets utgifter 2017

= utskottet

g) Preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2020

Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden och den preliminära inkomstberäkningen för respektive år 2018–2020 i enlighet med Kristdemokraternas förslag i bilaga 6.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 6 samt avslår proposition 2016/17:1 finansplan punkterna 4 och 8 samt motionerna 2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M) yrkandena 4 och 6,
2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 4 och 6 samt
2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 4 och 6.

Ställningstagande

Jag anser att Kristdemokraternas riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken bör ligga till grund för beslutet om utgiftstak för åren 2017–2020, utgiftsramar och inkomstberäkning för 2017 och ändringar i skatte- och avgiftsregler som ligger till grund för inkomstberäkningen. De preliminära utgiftsramarna och inkomstberäkningarna för 2018–2020 bör också utgå från dessa riktlinjer.

Fördelningen av utgifter på utgiftsområden liksom övriga utgifter och beräkning av inkomster för 2017 ska göras i enlighet med vårt förslag i bilaga 3 i betänkandet.

I bilaga 6 i betänkandet redovisar vi vårt förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar för 2018–2020.

Med hänvisning till detta tillstyrks Kristdemokraternas förslag till rambeslut.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2016/17:1

Proposition 2016/17:1 Budgetpropositionen för 2017 finansplan:

1. Riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 1 392 miljarder kronor för 2019.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2017.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017.
6. Riksdagen godkänner beräkningen av förändringen av anslagsbehållningar för 2017.
7. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2017.
8. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
9. Riksdagen godkänner förslaget till riktlinjer för pris- och löneomräkning av försvarets förbandsanslag.
10. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017 ta upp lån enligt 5 kap. budgetlagen (2011:203).
11. Riksdagen godkänner beräkningen av Riksgäldskontorets nettoutlåning för 2017.
12. Riksdagen godkänner beräkningen av den kassamässiga korrigeringen för 2017.
13. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om lån i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar som används i statens verksamhet som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 38 900 000 000 kronor.
14. Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2017 besluta om krediter för myndigheternas räntekonton i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjade krediter uppgår till högst 14 000 000 000 kronor.
15. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2017, med de begränsningar som följer av 3 kap. 8 § andra stycket budgetlagen (2011:203), besluta om överskridande av vissa anslag.

16. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.
17. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om skatt på kemikalier i viss elektronik.
18. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam.
19. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).
20. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.
21. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt.
22. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt.
- 23.1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

23.1 I delyrkandet behandlas regeringens förslag till ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi med ikraftträdande den 15 december 2016 i fråga om 11 kap. 6 § och i övrigt den 1 januari 2017 (lagförslag 3.8).

- 23.2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

23.2 I delyrkandet behandlas regeringens förslag till ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi med ikraftträdande den 1 januari 2018 (lagförslag 3.9).

24. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.
25. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter.
26. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
27. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980).
28. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.
29. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om upphävande av lagen (2003:347) om kreditering på skattekonto av belopp som beviljats för byggande av mindre hyresbostäder och studentbostäder.
30. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund.
- 31.1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

31.1 I delyrkandet behandlas regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) med ikraftträdande den 1 januari 2017 (lagförslag 3.17).

31.2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

31.2 I delyrkandet behandlas regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) med ikraftträdande den 1 juli 2017 (lagförslag 3.18).

31.3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244).

31.3 I delyrkandet behandlas regeringens förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244) med ikraftträdande den 1 januari 2018 (lagförslag 3.19).

32. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2015:748) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

33. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253).

34. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2016:506) om ändring i lagen (2015:750) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Skrivelse 2015/16:179

Regeringens skrivelse 2015/16:179 Riksrevisionens rapport om regeringens redovisning i budgetpropositionen för 2016.

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:737 av Erik Ottoson (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag på att sänka effektskatten på kärnkraft och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:821 av Annie Lööf m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja principen om den gröna skatteväxlingen där skatten sänks på jobb och företag, samtidigt som den höjs på miljöskadliga utsläpp och verksamheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1070 av Jan Björklund m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om grön skatteväxling och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa effektskatten på kärnkraft och fastighetsskatten på vattenkraft och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fordonsskatt utifrån koldioxid per kilometer och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omvänd miljöbilsbonus och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om omläggning av reseavdraget och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjt förmånsvärde för bilar som inte är miljöbilar och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avskaffandet av dieselsubventioner i gruvnäringen och jordbruket och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1457 av Jan R Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kemikalieskattens effekter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1726 av Lars Tysklind m.fl. (L):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en läckageskatt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1772 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fastighetsskatt på vattenkraft och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1903 av Margareta B Kjellin (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att sänka bensin- och dieselskatten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2054 av Tina Ghasemi (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en skatt på kemikalier i viss elektronik riskerar att skada familjers privatekonomi samt

försämbra förutsättningarna för jobb och tillväxt i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2102 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2017–2019 enligt förslaget i avsnitt 12.1.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 enligt förslaget i avsnitt 12.8 och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2018 och 2019 enligt avsnitt 12.9 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2017 enligt förslaget i avsnitt 12.6 i motionen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019 enligt förslaget i avsnitt 12.7 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

2016/17:2121 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skattehöjningen på bensin och diesel blir ett hårt slag mot företagande samt boende på landsbygd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att indexera skattehöjningen på bensin och diesel och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sveriges konkurrenskraft försämras om vi kommer att ha världens högsta skatter på bensin och diesel, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2139 av Betty Malmberg och Finn Bengtsson (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att bibehålla befintlig skattenivå på handelsgödsel och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att respektera det beslut som riksdagen fattade så sent som den 25 mars 2015 och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2141 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att slopa den nya indexuppräkningsen på bensin- och dieselskatten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2446 av Anders Forsberg m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en skatt på handelsgödsel inte införs och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2461 av Roland Utbult m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till det civila samhället och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2658 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utfasning av subventioner av fossila bränslen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2749 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga ett avskaffande av reklamskatten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort arbetsgivaravgiften för ett företags första anställda och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nivån för RUT och ROT bör höjas och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3037 av Annika Qarlsso m.fl. (C):

10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kvinnors företagande bland annat för tjänstesektorn t.ex. genom att se över möjligheterna för att bredda och höja taket i RUT och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3078 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att göra det mer lönsamt för personer med låga inkomster att arbeta och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tredubbel tak i RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3079 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett första-jobbet-avdrag bör införas för att öka drivkrafterna till arbete genom sänkt skatt på lägre inkomster och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade möjligheter och drivkrafter för att jobba längre och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om mer konkurrenskraftiga skatter på delägarskap för nyckelpersoner i växande företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3154 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett förstajobbetavdrag för att sänka trösklarna in på arbetsmarknaden för personer med låga inkomster och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3159 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tredubbla taket i RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3164 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skatteavdrag för klimatkompensering och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3209 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ompröva kemikalieskatten och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3301 av Martin Kinnunen m.fl. (SD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ompröva sin politik för etanol och biodiesel och tillkännager detta för regeringen.

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att subventionerna för jordbruksbaserade biodrivmedel snarast bör fasas ut och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3303 av Aron Modig m.fl. (KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigarelägga etableringsåldern på arbetsmarknaden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3304 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en skattereduktion på förvärvsinkomster för föräldrar till barn mellan 0 och 18 år och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om RUT-avdrag för läxhjälp och tvätteritjänster och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3320 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i avsnitt 5–21 i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2017–2020 enligt förslaget i tabell 4 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 enligt förslagen i tabellerna 15 samt 17–40 i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018–2020 enligt förslaget i tabellerna 16–40 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2017 enligt förslaget i tabell 41 i motionen och ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2018–2020 enligt förslaget i tabell 42 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.

2016/17:3346 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka omfattningen av RUT-avdraget till att omfatta fler tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3347 av Caroline Szyber m.fl. (KD):

40. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avdrag för gåvor till ideella organisationer bör återinföras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3349 av Désirée Pethrus m.fl. (KD):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte återinföra löneskatten för äldre arbetstagare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3350 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2017–2020 enligt förslaget i figur 14 i motionen.
3. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 enligt förslaget i bilaga A i motionen.
4. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018–2020 enligt förslaget i bilaga B som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 enligt förslaget i bilaga C i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
6. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2018–2020 enligt förslaget i bilaga D i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen avslår regeringens förslag om begränsad uppräknings av skiktgränserna för statlig inkomstskatt, vilket beskrivs i kapitel 6.2 i budgetpropositionen.
8. Riksdagen avslår regeringens förslag om växa-stöd, vilket beskrivs i kapitel 6.6 i budgetpropositionen.
9. Riksdagen avslår regeringens förslag om ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad, vilket beskrivs i kapitel 6.8 i budgetpropositionen.
10. Riksdagen avslår regeringens förslag om sänkt mervärdesskatt på vissa reparationer, vilket beskrivs i kapitel 6.25 i budgetpropositionen.

2016/17:3351 av Roger Hedlund och Mikael Eskilander (båda SD):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa den kommunala fastighetsavgiften genom att klassificera

studentbostäder och studentrum som elevhem och tillkännager detta för regeringen.

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett särskilt riktat ROT-avdrag för renoveringsarbete på byggnader av kulturhistoriskt värde och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3372 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ett förstajobbetavdrag bör införas för att öka drivkrafterna till arbete och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja taket i RUT-avdraget och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3378 av Anna Kinberg Batra m.fl. (M):

27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om slopat uppskovstak och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sänkning av uppskovsräntan till 1,05 procent och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3385 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att återinföra gåvoskatteavdraget och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3391 av Robert Halef m.fl. (KD):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om höjd milersättning samt höjd beloppsgräns för arbetsresor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka ROT-avdraget med de nya tjänster som förordas och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att energiskatten på el sänks för datacenter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3419 av Jan Björklund m.fl. (L):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.

2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget 2017–2020 enligt förslaget i figur 14 i motionen.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 enligt förslaget i bilaga 1 i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2018 och 2019 enligt förslaget i bilaga 1 i motionen som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden och övriga utgifter för 2017 enligt förslaget i bilaga 1 i motionen.
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018 och 2019 enligt förslaget i bilaga 1 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

2016/17:3494 av Annie Lööf m.fl. (C):

1. Riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som föreslås i motionen.
2. Riksdagen fastställer utgiftstaket för staten inklusive ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget enligt förslaget i kapitel 21.
3. Riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2017 enligt förslaget i kapitel 19 i motionen och tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen ska återkomma med lagförslag i överensstämmelse med denna beräkning.
4. Riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för åren 2018 och framåt i enlighet med förslaget i kapitel 19 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
5. Riksdagen beslutar om fördelning av utgifter på utgiftsområden för 2017 enligt förslaget i kapitel 20.
6. Riksdagen godkänner den preliminära fördelningen av utgifter på utgiftsområden för 2018 och framåt enligt förslaget i kapitel 20 som riktlinje för regeringens budgetarbete.
7. Riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget till 300 395 000 000 kronor.

BILAGA 2

Utskottets förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2017

Utskottets förslag till utgiftsramar 2017

Tusental kronor

Utgiftsområde		Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1	Rikets styrelse	±0	13 268 476
2	Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	15 258 562
3	Skatt, tull och exekution	±0	10 985 564
4	Rättsväsendet	±0	42 466 641
5	Internationell samverkan	±0	1 913 291
6	Försvar och samhällets krisberedskap	±0	50 254 364
7	Internationellt bistånd	±0	34 990 005
8	Migration	±0	32 580 319
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	68 496 164
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	107 051 805
11	Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	34 774 451
12	Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	89 491 398
13	Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	±0	32 635 380
14	Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	75 656 514
15	Studiestöd	±0	22 433 999
16	Utbildning och universitetsforskning	±0	72 381 263
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	14 521 254
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	6 764 560
19	Regional tillväxt	±0	3 595 481
20	Allmän miljö- och naturvård	±0	8 403 539
21	Energi	±0	2 876 898
22	Kommunikationer	±0	55 114 917
23	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	17 189 401
24	Näringsliv	±0	6 456 020
25	Allmänna bidrag till kommuner	±0	105 554 920
26	Statsskuldsräntor m.m.	±0	16 467 790
27	Avgiften till Europeiska unionen	±0	29 586 305
Summa utgiftsområden		±0	971 169 281
Minskning av anslagsbehållningar		±0	-7 019 457
Summa utgifter		±0	964 149 824
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto		±0	8 225 872
Kassamässig korrigering		±0	0
Summa		±0	972 375 696

Utskottets förslag till inkomstberäkning 2017*Tusental kronor*

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1100 Direkta skatter på arbete	±0	644 673 535
<i>1110 Inkomstskatter</i>	±0	767 229 100
1111 Statlig inkomstskatt	±0	61 098 753
1115 Kommunal inkomstskatt	±0	706 130 347
<i>1120 Allmän pensionsavgift</i>	±0	119 147 538
1121 Allmän pensionsavgift	±0	119 147 538
<i>1130 Artistskatt</i>	±0	1 865
1131 Artistskatt	±0	1 865
<i>1140 Skattereduktioner</i>	±0	-241 704 968
1141 Allmän pensionsavgift	±0	-119 114 566
1144 Fastighetsavgift	±0	-240 735
1151 Sjöinkomst	±0	-53 698
1153 Jobbskatteavdrag	±0	-108 615 008
1154 Husavdrag	±0	-13 663 961
1155 Gåvor till ideell verksamhet	±0	0
1156 Övriga skattereduktioner	±0	-17 000
1200 Indirekta skatter på arbete	±0	559 224 218
<i>1210 Arbetsgivaravgifter</i>	±0	541 881 353
1211 Sjukförsäkringsavgift	±0	82 398 811
1212 Föräldraförsäkringsavgift	±0	44 172 648
1213 Arbetsskadeavgift	±0	5 096 844
1214 Ålderspensionsavgift	±0	180 452 721
1215 Efterlevandepensionsavgift	±0	19 877 691
1216 Arbetsmarknadsavgift	±0	44 234 697
1217 Allmän löneavgift	±0	163 948 481
1218 Ofördelade avgifter	±0	0
1219 Nedsatta avgifter	±0	1 699 460
<i>1240 Egenavgifter</i>	±0	13 258 814
1241 Sjukförsäkringsavgift	±0	268 398
1242 Föräldraförsäkringsavgift	±0	1 116 844
1243 Arbetsskadeavgift	±0	128 678
1244 Ålderspensionsavgift, netto	±0	5 204 702
1245 Efterlevandepensionsavgift	±0	502 478
1246 Arbetsmarknadsavgift	±0	3
1247 Allmän löneavgift	±0	3 911 684
1248 Ofördelade avgifter	±0	0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1249 Nedsatta avgifter	±0	2 126 027
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	-37 182 250
1261 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	-37 182 250
1270 Särskild löneskatt	±0	44 624 694
1271 Pensionskostnader, företag	±0	35 458 139
1272 Pensionskostnader, staten	±0	3 866 431
1273 Förvärvsinkomster	±0	3 938 011
1274 Egenföretagare	±0	1 362 113
1275 Övrigt	±0	0
1280 Nedsättningar	±0	-3 825 487
1282 Arbetsgivaravgifter	±0	-1 699 460
1283 Egenavgifter, generell nedsättning	±0	-2 038 860
1284 Egenavgifter, regional nedsättning	±0	-87 167
1290 Tjänstegruppliv	±0	467 094
1291 Tjänstegruppliv	±0	467 094
1300 Skatt på kapital	±0	228 671 126
1310 Skatt på kapital, hushåll	±0	60 991 059
1311 Skatt på kapital	±0	76 168 272
1312 Skattereduktion kapital	±0	-15 186 596
1313 Expansionsmedelsskatt	±0	9 383
1320 Skatt på företagsvinster	±0	113 738 004
1321 Skatt på företagsvinster	±0	113 738 004
1322 Skattereduktioner	±0	0
1330 Kupongskatt	±0	5 141 524
1331 Kupongskatt	±0	5 141 524
1340 Avkastningsskatt	±0	3 723 364
1341 Avkastningsskatt, hushåll	±0	0
1342 Avkastningsskatt, företag	±0	3 449 713
1343 Avkastningsskatt på individuellt pensionssparande	±0	273 651
1350 Fastighetskatt	±0	32 322 340
1351 Fastighetsskatt, hushåll	±0	688 621
1352 Fastighetsskatt, företag	±0	14 428 394
1353 Kommunal fastighetsavgift, hushåll	±0	13 901 218
1354 Kommunal fastighetsavgift, företag	±0	3 304 107
1360 Stämpelskatt	±0	12 754 835
1361 Stämpelskatt	±0	12 754 835
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	±0	542 572 582
1410 Mervärdesskatt, hushåll	±0	413 751 188

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1411 Mervärdesskatt	±0	413 751 188
1420 Skatt på alkohol och tobak	±0	26 197 083
1421 Skatt på tobak	±0	11 778 428
1422 Skatt på etylalkohol	±0	4 096 392
1423 Skatt på vin	±0	6 021 429
1424 Skatt på mellanklassprodukter	±0	162 924
1425 Skatt på öl	±0	4 132 203
1426 Privatinförsel av alkohol och tobak	±0	5 707
1430 Energiskatt	±0	46 894 982
1431 Skatt på elektrisk kraft	±0	23 184 342
1432 Energiskatt bensen	±0	11 875 265
1433 Energiskatt oljeprodukter	±0	11 534 660
1434 Energiskatt övrigt	±0	300 715
1440 Koldioxidskatt	±0	23 657 241
1441 Koldioxidskatt bensen	±0	7 811 478
1442 Koldioxidskatt oljeprodukter	±0	15 076 230
1443 Koldioxidskatt övrigt	±0	769 533
1450 Övriga skatter på energi och miljö	±0	4 443 485
1451 Svavelskatt	±0	12 202
1452 Skatt på råttallolja	±0	0
1453 Särskild skatt mot förorening	±0	51 965
1454 Skatt på bekämpningsmedel	±0	135 304
1455 Skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer	±0	2 347 143
1456 Avfallsskatt	±0	268 320
1457 Avgifter till Kemikalieinspektionen	±0	54 485
1458 Övriga skatter	±0	126 375
1459 Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	±0	331 691
1461 Kemikalieskatt	±0	1 116 000
1470 Skatt på vägtrafik	±0	20 589 934
1471 Fordonsskatt	±0	14 138 914
1472 Vägavgifter	±0	850 854
1473 Trängselskatt	±0	2 730 000
1474 Skatt på trafikförsäkringspremier	±0	2 870 166
1480 Övriga skatter	±0	7 038 669
1481 Systembolaget AB:s överskott	±0	205 999
1482 Inlevererat överskott från Svenska Spel AB	±0	4 899 662
1483 Skatt på spel	±0	17 137
1484 Lotteriskatt	±0	1 431 160

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1485 Lotteriavgifter	±0	31 001
1486 Skatt på annonser och reklam	±0	197 918
1488 Lokalradioavgifter	±0	143 092
1489 Avgifter avseende Myndigheten för radio och tv	±0	8 700
1491 Avgifter för telekommunikation	±0	104 000
1492 Försäljningsskatt på motorfordon	±0	0
1500 Skatt på import	±0	6 544 499
1511 Tullmedel	±0	6 510 204
1512 Sockeravgifter	±0	34 295
1600 Restförda och övriga skatter	±0	11 329 183
<i>1610 Restförda skatter</i>	±0	-4 321 262
1611 Restförda skatter, hushåll	±0	-1 410 028
1612 Restförda skatter, företag	±0	-2 911 234
<i>1620 Övriga skatter, hushåll</i>	±0	3 530 266
1621 Omprövningar aktuellt taxeringsår	±0	-187 740
1622 Omprövningar äldre taxeringsår	±0	774 577
1623 Anstånd	±0	1 088 877
1624 Övriga skatter	±0	1 610 319
1625 Skattetillägg	±0	205 058
1626 Förseningsavgifter	±0	39 175
<i>1630 Övriga skatter företag</i>	±0	150 206
1631 Omprövningar aktuellt taxeringsår	±0	-1 237 790
1632 Omprövningar äldre taxeringsår	±0	400 000
1633 Anstånd	±0	-1 000 000
1634 Övriga skatter	±0	510 046
1635 Skattetillägg	±0	1 085 476
1636 Förseningsavgifter	±0	392 474
<i>1640 Intäkter som förs till fonder</i>	±0	11 969 973
1641 Insättningsgarantiavgifter	±0	1 514 447
1642 Avgifter till Kärnavfallsfonden	±0	2 460 865
1644 Batteriavgifter	±0	4 464
1645 Kväveoxidavgifter	±0	590 197
1647 Resolutionsavgifter	±0	7 400 000
Totala skatteintäkter	±0	1 993 015 143
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	-6 544 499
<i>1710 EU-skatter</i>	±0	-6 544 499
1711 EU-skatter	±0	-6 544 499
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	±0	1 986 470 644

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	±0	–968 068 432
1810 Skatter till andra sektorer	±0	–968 068 432
1811 Kommunala inkomstskatter	±0	–722 945 209
1812 Avgifter till AP-fonder	±0	–245 123 223
Statens skatteintäkter (periodiserat)	±0	1 018 402 212
1900 Periodiseringar	±0	5 312 418
1910 Uppbördsförskjutningar	±0	14 119 527
1911 Uppbördsförskjutningar	±0	14 119 527
1920 Betalningsförskjutningar	±0	–8 224 328
1921 Kommuner och landsting	±0	–2 081 476
1922 Ålderspensionssystemet	±0	433 567
1923 Företag och hushåll	±0	–5 621 216
1924 Kyrkosamfund	±0	–996 130
1925 EU	±0	40 927
1930 Anstånd	±0	–582 781
1931 Anstånd	±0	–582 781
1000 Statens skatteinkomster	±0	1 023 714 630
Övriga inkomster (kassamässigt)	±0	–43 980 801
2100 Rörelseöverskott	±0	2 575 163
2110 Affärsverkens inlevererade överskott	±0	422 500
2114 Luftfartsverkets inlevererade överskott	±0	12 500
2116 Affärsverket Svenska Kraftnäs inlevererade utdelning och inleverans av motsvarighet till statlig skatt	±0	410 000
2118 Sjöfartsverkets inlevererade överskott	±0	0
2120 Övriga myndigheters inlevererade överskott	±0	452 663
2124 Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	±0	32 663
2126 Inlevererat överskott av statsstödd exportkredit	±0	100 000
2127 Inlevererat överskott från övriga myndigheter	±0	320 000
2130 Riksbankens inlevererade överskott	±0	1 700 000
2131 Riksbankens inlevererade överskott	±0	1 700 000
2200 Överskott av statens fastighetsförvaltning	±0	384 000
2210 Överskott av fastighetsförvaltning	±0	384 000
2215 Inlevererat överskott av statens fastighetsförvaltning	±0	384 000
2300 Ränteinkomster	±0	1 706 057
2320 Räntor på näringslån	±0	–928
2314 Ränteinkomster på lån till fiskerinäringen	±0	32
2316 Ränteinkomster på vattenkraftslån	±0	0

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2322 Räntor på övriga näringslån, Kammarkollegiet	±0	-1 050
2323 Räntor på övriga näringslån	±0	0
2324 Ränteinkomster på lokaliseringsslån	±0	90
2340 Räntor på studielån	±0	37 000
2341 Ränteinkomster på statens lån för universitetsstudier och garantilån för studerande	±0	0
2342 Ränteinkomster på allmänna studielån	±0	37 000
2343 Ränteinkomster på studielån upptagna efter 1988	±0	0
2390 Övriga ränteinkomster	±0	1 669 985
2391 Ränteinkomster på markförvärv för jordbrukets rationalisering	±0	0
2392 Räntor på intressemedel	±0	0
2394 Övriga ränteinkomster	±0	68 085
2397 Räntor på skattekonton m.m., netto	±0	1 601 900
2400 Inkomster av statens aktier	±0	11 000 000
2410 Inkomster av statens aktier	±0	11 000 000
2411 Inkomster av statens aktier	±0	11 000 000
2500 Offentligrättsliga avgifter	±0	10 024 824
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	±0	986 490
2522 Fastställande av åldersgränser för framställning i film	±0	0
2525 Finansieringsavgift från arbetslöshetskassor	±0	3 396 135
2526 Utjämningsavgift från arbetslöshetskassor	±0	0
2527 Avgifter för statskontroll av krigsmaterieltillverkning	±0	27 000
2528 Avgifter vid bergsstaten	±0	11 500
2529 Avgifter vid patent- och registreringsväsendet	±0	403 700
2531 Avgifter för registrering i förenings- m.fl. register	±0	2 336
2532 Avgifter vid kronofogdemyndigheterna	±0	1 460 000
2534 Avgifter vid Transportstyrelsen	±0	1 303 000
2535 Avgifter för statliga garantier	±0	0
2537 Miljöskyddsavgift	±0	150 000
2539 Tåktavgift	±0	0
2541 Avgifter vid Tullverket	±0	0
2542 Patientavgifter vid tandläkarutbildningen	±0	4 100
2548 Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	±0	511 000
2551 Avgifter från kärnkraftverken	±0	296 000
2552 Övriga offentligrättsliga avgifter	±0	437 310
2553 Registreringsavgift till Fastighetsmäklarinspektionen	±0	18 010
2557 Avgifter vid statens internbank i Riksgäldskontoret	±0	4 373

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
2558 Avgifter för årlig revision	±0	162 037
2559 Avgifter för etikprövning av forskning	±0	28 476
2561 Efterbevaknings- och tillsynsavgifter	±0	21 357
2562 CSN-avgifter	±0	802 000
2600 Försäljningsinkomster	±0	67 000
2624 Inkomster av uppbörd av felparkeringsavgifter	±0	67 000
2625 Utförsäljning av beredskapslager	±0	0
2627 Offentlig lagring, försäljningsintäkter	±0	0
2700 Böter m.m.	±0	1 186 960
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter	±0	95 000
2712 Bötesmedel	±0	953 000
2713 Vattenföreningensavgift m.m.	±0	1 020
2714 Sanktionsavgifter m.m.	±0	90 000
2717 Kontrollavgifter vid särskild skattekontroll	±0	47 940
2800 Övriga inkomster av statens verksamhet	±0	819 795
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	±0	819 795
2000 Inkomster av statens verksamhet	±0	27 763 799
3100 Inkomster av försålda byggnader och maskiner	±0	0
3120 Statliga myndigheters inkomster av försålda byggnader och maskiner	±0	0
3125 Fortifikationsverkets försäljning av fastigheter	±0	0
3200 Övriga inkomster av markförsäljning	±0	0
3211 Övriga inkomster av markförsäljning	±0	0
3300 Övriga inkomster av försåld egendom	±0	5 000 000
3311 Inkomster av statens gruvegendom	±0	0
3312 Övriga inkomster av försåld egendom	±0	5 000 000
3000 Inkomster av försåld egendom	±0	5 000 000
4100 Återbetalning av näringslån	±0	670
4120 Återbetalning av jordbrukslån	±0	400
4123 Återbetalning av lån till fiskerinäringen	±0	400
4130 Återbetalning av övriga näringslån	±0	270
4131 Återbetalning av vattenkraftslån	±0	0
4132 Återbetalning av lån avseende såddfinansiering	±0	0
4136 Återbetalning av övriga näringslån, Kammarkollegiet	±0	70
4137 Återbetalning av övriga näringslån, Statens jordbruksverk	±0	0
4138 Återbetalning av tidigare infriade statliga garantier	±0	0
4139 Återbetalning av lokaliseringlån	±0	200

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
4300 Återbetalning av studielån	±0	529 100
4311 Återbetalning av statens lån för universitetsstudier	±0	0
4312 Återbetalning av allmänna studielån	±0	100
4313 Återbetalning av studiemedel	±0	529 000
4500 Återbetalning av övriga lån	±0	161 680
4516 Återbetalning av utgivna startlån och bidrag	±0	0
4525 Återbetalning av lån för svenska FN-styrkor	±0	1 000
4526 Återbetalning av övriga lån	±0	160 680
4000 Återbetalning av lån	±0	691 450
5100 Avskrivningar och amorteringar	±0	97 000
5120 Avskrivningar på fastigheter	±0	97 000
5121 Amortering på statskapital	±0	97 000
5130 Uppdragsmyndigheters komplementkostnader	±0	0
5131 Uppdragsmyndigheters m.fl. komplementkostnader	±0	0
5200 Statliga pensionsavgifter	±0	11 197 000
5211 Statliga pensionsavgifter	±0	11 197 000
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	11 294 000
6100 Bidrag från EU:s jordbruksfonder	±0	8 515 430
6110 Bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	±0	6 565 430
6111 Gårdsstöd	±0	6 431 000
6113 Övriga interventioner	±0	130 000
6114 Exportbidrag	±0	0
6115 Djurbidrag	±0	0
6116 Offentlig lagring	±0	0
6119 Övriga bidrag från Europeiska garantifonden för jordbruket	±0	4 430
6120 Bidrag från EU till landsbygdsutvecklingen	±0	1 950 000
6123 Europeiska utvecklings- och garantifonden – garantisektionen 2000–2006	±0	0
6124 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2007–2013	±0	0
6125 Bidrag från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling 2014–2020	±0	1 950 000
6200 Bidrag från EU till fiskerinäringen	±0	162 400
6213 Bidrag från Europeiska fiskefonden 2007–2013	±0	0
6214 Bidrag från Europeiska havs- och fiskerifonden 2014–2020	±0	162 400
6300 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden	±0	1 407 000

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen	Utskottets förslag
6313 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2007–2013	±0	0
6314 Bidrag från Europeiska regionala utvecklingsfonden 2014–2020	±0	1 407 000
6400 Bidrag från Europeiska socialfonden	±0	979 000
6413 Bidrag från Europeiska socialfonden 2007–2013	±0	0
6414 Bidrag från Europeiska socialfonden 2014–2020	±0	979 000
6500 Bidrag till transeuropeiska nätverk	±0	22 000
6511 Bidrag till transeuropeiska nätverk	±0	22 000
6900 Övriga bidrag från EU	±0	186 000
6911 Övriga bidrag från EU	±0	186 000
6912 Bidrag till EU:s omstrukturingsfond för sockersektorn	±0	0
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	11 271 830
7100 Tillkommande skatter	±0	10 149 176
7110 EU-skatter	±0	6 503 573
7112 Tullmedel	±0	6 469 414
7113 Jordbrukstullar och sockeravgifter	±0	34 159
7114 Avgifter till EU:s omstrukturingsfond för sockersektorn	±0	0
7120 Kommunal utjämningsavgifter	±0	3 645 603
7121 Utjämningsavgift för LSS-kostnader	±0	3 645 603
7200 Avräkningar	±0	–110 151 056
7210 Intäkter som förs till fonder	±0	–11 969 973
7211 Intäkter som förs till fonder	±0	–11 969 973
7220 Kompensation för mervärdesskatt	±0	–98 181 083
7221 Avräknad mervärdesskatt, statliga myndigheter	±0	–31 738 230
7222 Kompensation för mervärdesskatt, kommuner	±0	–66 442 853
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	–100 001 880
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	0
9000 Löpande redovisade skatter m.m.	±0	0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	±0	979 733 829

BILAGA 3

Reservanternas förslag till utgiftsramar och inkomstberäkning 2017

Reservanternas förslag till utgiftsramar 2017*Tusental kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1 Rikets styrelse	13 268 476	-197 676	-609 500	-344 674	-25 726	-403 561
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 258 562	-170 439	+192 000	-501 938	-163 384	-170 328
3 Skatt, tull och exekution	10 985 564	-11 712	+375 000	-106 210	+18 859	-46 712
4 Rättsväsendet	42 466 641	+1 056 000	+2 667 000	+515 078	+812 040	+609 000
5 Internationell samverkan	1 913 291	±0	+841 000	-11 969	-226	-455
6 Försvar och samhällets krisberedskap	50 254 364	±0	+2 092 000	-5 000	+1 967 210	+40 000
7 Internationellt bistånd	34 990 005	-1 398 000	+1 050 000	+500 000	+463 873	±0
8 Migration	32 580 319	-508 321	-12 520 480	-23 921	-468 614	+2 006 433
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	68 496 164	-435 918	+2 743 800	-4 963 922	-522 479	+4 579 084
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 051 805	-4 683 230	+4 410 000	-3 955 132	-4 957 000	-2 648 130
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	34 774 451	+198 358	+5 167 100	-418 642	+298 906	+1 298 358
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	89 491 398	-706 500	-506 600	-2 264 000	+5 000	+2 968 000
13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering	32 635 380	-89 000	-16 747 646	+146 140	+593 779	-1 301 859
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	75 656 514	-3 628 582	+2 472 000	-7 262 241	-6 551 841	-6 458 587
15 Studiestöd	22 433 999	+149 347	+400 000	-1 043 243	-1 281 185	-3 480 150
16 Utbildning och universitetsforskning	72 381 263	+11 000	-1 347 143	-2 724 066	-637 426	+643 526
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 521 254	-479 165	+104 251	-602 326	-597 557	-555 316
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 764 560	-5 535 517	-4 375 000	-5 534 096	-5 593 257	-5 603 589

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
19 Regional tillväxt	3 595 481	±0	±0	-20 000	-88 000	+4 000
20 Allmän miljö- och naturvård	8 403 539	-2 116 440	-2 282 000	-2 138 450	-2 300 970	-2 955 380
21 Energi	2 876 898	-420 992	-355 000	+144 006	-305 995	-112 992
22 Kommunikationer	55 114 917	-420 000	+2 157 700	-882 665	-651 673	+352 458
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 189 401	-302 268	+2 008 000	+69 740	-211 179	+52 137
24 Näringsliv	6 456 020	-400 938	-441 000	-410 937	-942 476	-1 175 915
25 Allmänna bidrag till kommuner	105 554 920	+404 000	-25 962 000	+142 000	-5 934 000	-10 830 000
26 Statsskuldsräntor m.m.	16 467 790	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	29 586 305	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	971 169 281	-19 685 991	-38 466 518	-31 696 469	-27 073 320	-23 189 977
Minskning av anslagsbehållningar	-7 019 457	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgifter	964 149 824	-19 685 991	-38 466 518	-31 696 469	-27 073 320	-23 189 977
Myndigheters m.fl. in- och utlåning i Riksgäldskontoret, netto	8 225 872	±0	-2 500 000	±0	±0	±0
Kassamässig korrigering	0	±0	±0	±0	±0	±0
Summa	972 375 696	-19 685 991	-40 966 518	-31 696 469	-27 073 320	-23 189 977

Reservanternas förslag till inkomstberäkning 2017*Tusental kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag		Avvikelse från regeringen				
			M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	644 673 535	-8 626 000	-8 564 000	-14 569 000	-19 874 000	-15 681 000	
1111 Statlig inkomstskatt	61 098 753	-25 000	+470 000	-2 644 000	-16 600 000	-1 022 000	
1115 Kommunal inkomstskatt	706 130 347	+769 000	+22 766 000	-1 245 000	+876 000	-414 000	
1120 Allmän pensionsavgift	119 147 538	±0	±0	-47 000	±0	±0	
1130 Artistskatt	1 865	±0	±0	±0	±0	±0	
1140 Skattereduktioner	-241 704 968	-9 370 000	-31 800 000	-10 633 000	-4 150 000	-14 245 000	
1200 Indirekta skatter på arbete	559 224 218	-1 871 000	-200 000	-18 691 000	-966 000	+71 000	
1210 Arbetsgivaravgifter	541 881 353	+629 000	-200 000	-18 081 000	+1 434 000	+2 605 000	
1240 Egenavgifter	13 258 814	±0	±0	-610 000	+100 000	-354 000	
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-37 182 250	±0	±0	±0	±0	±0	
1270 Särskild löneskatt	44 624 694	-2 500 000	±0	±0	-2 500 000	-2 500 000	
1280 Nedsättningar	-3 825 487	±0	±0	±0	±0	+320 000	
1290 Tjänstegruppliv	467 094	±0	±0	±0	±0	±0	
1300 Skatt på kapital	228 671 126	-953 000	+800 000	+6 091 000	+2 680 000	+1 596 000	
1310 Skatt på kapital, hushåll	60 991 059	-1 300 000	±0	+150 000	-400 000	+190 000	
1320 Skatt på företagsvinster	113 738 004	+147 000	+800 000	+3 441 000	-1 320 000	-494 000	
1330 Kupongskatt	5 141 524	±0	±0	±0	±0	±0	
1340 Avkastningsskatt	3 723 364	±0	±0	±0	±0	±0	
1350 Fastighetsskatt	32 322 340	+200 000	±0	+2 500 000	+4 400 000	+1 900 000	
1360 Stämpelskatt	12 754 835	±0	±0	±0	±0	±0	
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	542 572 582	+2 873 000	+7 754 000	+6 142 000	+3 785 000	+3 610 000	
1410 Mervärdesskatt, hushåll	413 751 188	+3 560 000	+5 714 000	+299 900	+160 000	+375 000	

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 197 083	±0	±0	±0	±0	+400 000
1430 Energiskatt	46 894 982	−900 000	+1 600 000	+230 000	+90 000	−1 000
1440 Koldioxidskatt	23 657 241	−237 000	+1 520 000	−70 000	+960 000	+40 000
1450 Övriga skatter på energi och miljö	4 443 485	±0	−1 080 000	+3 882 100	+300 000	+2 656 000
1470 Skatt på vägtrafik	20 589 934	+450 000	±0	+1 800 000	+2 275 000	±0
1480 Övriga skatter	7 038 669	±0	±0	±0	±0	+140 000
1500 Skatt på import	6 544 499	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	11 329 183	±0	±0	−590 197	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	−6 544 499	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	1 986 470 644	−8 577 000	−210 000	−21 617 197	−14 375 000	−10 404 000
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	−968 068 432	−769 000	−22 766 000	+1 292 000	−876 000	+414 000
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 018 402 212	−9 346 000	−22 976 000	−20 325 197	−15 251 000	−9 990 000
1900 Periodiseringar	5 312 418	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 023 714 630	−9 346 000	−22 976 000	−20 325 197	−15 251 000	−9 990 000
Övriga inkomster (kassamässigt)	−43 980 801	−204 000	±0	+440 197	−400 000	−300 000
2000 Inkomster av statens verksamhet	27 763 799	−204 000	±0	−150 000	−400 000	−300 000
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	691 450	±0	±0	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	11 294 000	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	11 271 830	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	−100 001 880	±0	±0	+590 197	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	979 733 829	−9 550 000	−22 976 000	−19 885 000	−15 651 000	−10 290 000

BILAGA 4

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om särskild beräkning av

1. arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980),
2. löneavgift enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och
3. löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

2 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse och tillämpningsområde som i inkomstskattelagen (1999:1229) och socialavgiftslagen (2000:980).

3 § Bestämmelserna i denna lag tillämpas på avgiftspliktig ersättning enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980) som en arbetsgivare ger ut till en person som har anställts i en näringsverksamhet efter den 31 mars 2016 under förutsättning att

1. arbetsgivaren sedan den 1 januari 2016 och fram till dess att anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §, eller

2. arbetsgivaren, om verksamheten är påbörjad efter den 1 januari 2016, sedan verksamheten påbörjades och fram till dess anställningen påbörjas uppfyller villkoren för enmansföretag enligt 4 §.

4 § Med ett enmansföretag avses i denna lag en fysisk person som bedriver aktiv näringsverksamhet och som inte är skyldig att betala arbetsgivaravgifter på ersättning till arbetstagare enligt socialavgiftslagen (2000:980) eller löneskatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Ett företag som bedriver verksamhet utomlands är ett enmansföretag om det uppfyller villkoren i första stycket och inte i den utländska verksamheten har utgett ersättning som skulle ha medfört en skyldighet att betala arbetsgivaravgifter eller särskild löneskatt, om ersättningen hade utgetts för arbete i Sverige.

Vid bedömningen av om enmansföretaget har en sådan avgiftsskyldighet som avses i första stycket ska det bortses från sådana ersättningar till en och samma person som under de tidsperioder som avses i 3 § 1 eller 2 sammanlagt uppgår till högst 5 000 kronor.

5 § På ersättning som utges till den anställde som först får avgiftspliktig ersättning i ett enmansföretag ska under längst tolv kalendermånader i följd ingen annan avgift eller löneskatt betalas än ålderspensionsavgift enligt socialavgiftslagen (2000:980), om inte annat följer av 6 eller 7 §.

Första stycket gäller endast till den del den avgiftspliktiga ersättningen till den anställde uppgår till högst 25 000 kronor per kalendermånad.

6 § Bestämmelserna i 5 § gäller inte om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2016 är eller har varit anställd i en annan näringsverksamhet som, direkt eller indirekt, bedrivs eller har bedrivits av samma arbetsgivare eller någon närstående till arbetsgivaren.

Bestämmelserna i 5 § gäller inte heller om arbetsgivaren redan har utgett ersättning som blivit föremål för särskild beräkning enligt denna lag i en annan näringsverksamhet.

7 § Bestämmelserna i 5 § gäller endast om anställningsavtalet avser en anställning på minst tre månader i följd och omfattar en arbetstid på minst 20 timmar per vecka.

8 § I stället för vad som föreskrivs om särskilda avdrag i lagen (2001:1170) om särskilda avdrag i vissa fall vid avgiftsberäkningen enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift och socialavgiftslagen (2000:980), gäller att ersättning som är föremål för särskild beräkning enligt 5 § inte får ingå i underlaget för särskilda avdrag.

9 § Särskild beräkning enligt 5 § får göras bara om beräkningen uppfyller villkoren för att utgöra stöd av mindre betydelse enligt

1. kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse,

2. kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn, eller

3. kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn.

10 § Vid bedömningen av om den särskilda beräkningen enligt 9 § anses vara stöd av mindre betydelse ska de villkor tillämpas som avser

1. stöd inom sektorn för primärproduktion av jordbruksprodukter, om den som utger ersättningen bedriver verksamhet både inom denna sektor och inom någon annan sektor, och

2. stöd inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, om den som utger ersättningen bedriver verksamhet både inom denna sektor och inom någon annan sektor än sektorn för primärproduktion av jordbruksprodukter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.
 2. Lagen tillämpas på ersättning som utges från och med den 1 januari 2017.
 3. Lagen upphör att gälla vid utgången av 2021.
 4. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för ersättning som har utgetts under perioden den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2021.

2 Förslag till lag om skatt på kemikalier i viss elektronik

Härigenom föreskrivs följande.

Lagens tillämpningsområde

1 § Skatt ska betalas till staten enligt denna lag för sådan elektronik som anges i 3 §.

Lagens hänvisningar till KN-nr avser den lydelse av Kombinerade nomenklaturen (KN) enligt rådets förordning (EEG) 2658/87 av den 23 juli 1987 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan som gällde den 1 januari 2015.

Innebörden av vissa uttryck

2 § I denna lag avses med

- *bromförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet brom,
- *klorförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet klor,
- *fosforförening*: sådan kemisk förening som innehåller grundämnet fosfor,
- *homogent material*: ett material som har samma fysikaliska egenskaper i hela materialet och som på mekanisk väg inte kan sönderdelas i olika material,
- *CAS-nummer*: sådan unik numerisk identifiering av kemisk förening som tilldelas av The American Chemical Society genom dess avdelning Chemical Abstracts Service (CAS),
- *reaktivt tillsatt förening*: en förening som är bunden till en stabil polymer genom en kemisk reaktion och bildar kovalenta bindningar,
- *additivt tillsatt förening*: en förening som är tillsatt på annat sätt än reaktivt,
- *yrkesmässig aktivitet*: sådan aktivitet som utförs av
 1. en juridisk person, eller
 2. en fysisk person och avser varor som inte är avsedda för dennes eller dennes familjs personliga bruk,
- *EU-land*: områden som tillhör Europeiska unionens punktskatteområde,
- *tredjeland*: länder och områden utanför Europeiska unionens punktskatteområde,
- *utländsk säljare*: en säljare som inte har säte för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe i Sverige och inte heller är bosatt eller stadigvarande vistas här,
- *import*: införsel av skattepliktig vara till Sverige från tredjeland under förutsättning att varan inte omfattas av sådant suspensivt tullförfarande eller suspensivt tullarrangemang som avses i artikel 4.6 i rådets direktiv 2008/118/EG av den 16 december 2008 om allmänna regler för punktskatt och om upphävande av direktiv 92/12/EEG. Med import avses även att varan frisläpps från ett sådant förfarande eller arrangemang.

Skattepliktens omfattning och skattebelopp

3 § Skatt ska betalas för varor hänförliga till följande KN-nr:

1. 8418 10, 8418 21, 8418 29, 8418 30 och 8418 40,
2. 8422 11,
3. 8450 11, 8450 12 och 8450 19,
4. 8451 21,

5. 8471 30, 8471 41 och 8471 49,
6. 8508 11,
7. 8516 50 och 8516 60,
8. 8517 11, 8517 12, 8517 18 och 8517 62,
9. 8519 30, 8519 50, 8519 81 och 8519 89,
10. 8521 10 och 8521 90,
11. 8527 12, 8527 13, 8527 19, 8527 91, 8527 92 och 8527 99,
12. 8528 41, 8528 49, 8528 51, 8528 59, 8528 71, 8528 72 och 8528 73, samt
13. 9504 50.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 1–4, 6 eller 7 ska skatt betalas med 8 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 320 kronor per skattepliktig vara.

För en skattepliktig vara som avses i första stycket 5 eller 8–13 ska skatt betalas med 120 kronor per kilogram av den skattepliktiga varans nettovikt. Skatt ska dock inte betalas med högre belopp än 320 kronor per skattepliktig vara.

Vid beräkning av skatt enligt andra och tredje styckena ska varans nettovikt avrundas nedåt till närmaste helt gram.

4 § För skattepliktig vara som uppfyller de villkor som framgår av 5 § får den skattskyldige göra avdrag för skatt med 50 procent av den skatt som ska betalas enligt 3 §.

För skattepliktig vara som uppfyller villkoren i både 5 och 6 §§ får den skattskyldige i stället göra avdrag för skatt med 90 procent av den skatt som ska betalas enligt 3 §.

5 § Rätt till avdrag för skatt föreligger om varan inte innehåller någon additivt tillsatt brom- eller klorförening som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i

1. ett kretskort, med undantag för kortets komponenter, eller
2. en plastdel som väger mer än 25 gram.

6 § Rätt till avdrag för skatt föreligger om varan inte innehåller

1. någon additivt tillsatt fosforförening som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i

- a) ett kretskort, med undantag för kortets komponenter, eller
- b) en plastdel som väger mer än 25 gram, eller

2. någon reaktivt tillsatt brom- eller klorförening som utgör en högre andel än 0,1 viktprocent av det homogena materialet i

- a) ett kretskort, med undantag för kortets komponenter, eller
- b) en plastdel som väger mer än 25 gram.

7 § De brom-, klor- och fosforföreningar som anges i bilagan till denna lag ska vid tillämpning av lagen anses vara additivt eller reaktivt tillsatta i enlighet med vad som anges i bilagan om inte den skattskyldige eller beskattningsmyndigheten visar att de är tillsatta på annat sätt.

Skattskyldighet och lagerhållare

8 § Skattskyldig enligt denna lag är den som

1. godkänts som lagerhållare enligt 10 §,

2. i annat fall än som avses i 1
 - a) yrkesmässigt tillverkar skattepliktiga varor, eller
 - b) från ett annat EU-land yrkesmässigt för in eller tar emot skattepliktiga varor.

9 § Skattskyldig för yrkesmässig import av skattepliktiga varor är

1. om en tullskuld uppkommer i Sverige till följd av importen: den som är skyldig att betala tullen,

2. om importen avser en unionsvara eller om varan ska deklareras för övergång till fri omsättning i Sverige men inte är belagd med tull: den som skulle ha varit skyldig att betala tullen om varan hade varit tullbelagd.

Med *tullskuld* och *unionsvara* förstås detsamma som i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

Från skattskyldighet enligt första stycket undantas varor som, vid varornas övergång till fri omsättning enligt artikel 201 i förordning (EU) nr 952/2013, ägs av en godkänd lagerhållare.

10 § Som lagerhållare får godkännas den som

1. i Sverige avser att yrkesmässigt
 - a) tillverka skattepliktiga varor,
 - b) från ett annat EU-land föra in eller ta emot skattepliktiga varor,
 - c) importera skattepliktiga varor från tredjeland, eller
 - d) från godkänd lagerhållare köpa skattepliktiga varor för återförsäljning till näringsidkare, och

2. med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt är lämplig som lagerhållare.

Godkännande som lagerhållare ska återkallas om förutsättningarna för godkännande inte längre finns eller om lagerhållaren begär det. Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

11 § Om en godkänd lagerhållare försätts i konkurs, övergår godkännandet till konkursboet. Konkursboet är skattskyldigt för varor för vilka skattskyldighet enligt 12 § 1 inträder efter konkursbeslutet.

Skattskyldighetens inträde

12 § Skyldighet att betala skatt inträder

1. för den som är godkänd lagerhållare, när
 - a) en skattepliktig vara levereras till en köpare som inte är godkänd lagerhållare,
 - b) en skattepliktig vara tas till eget försäljningsställe för detaljförsäljning,
 - c) en skattepliktig vara tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, eller
 - d) godkännandet som lagerhållare återkallas, varvid skattskyldigheten omfattar skattepliktiga varor som då ingår i dennes lager,
2. för den som är skattskyldig enligt 8 § 2 a, när den skattepliktiga varan tillverkas,
3. för den som är skattskyldig enligt 8 § 2 b, när den skattepliktiga varan förs in till Sverige,
4. för den som är skattskyldig enligt 9 §, när skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull föreläggat.

Undantag från skattskyldighetens inträde

13 § Skattskyldigheten inträder inte för en skattepliktig vara som

1. säljs direkt från en utländsk säljare till en konsument i Sverige, och
2. levereras från ett område utanför Sveriges territorium.

14 § För en godkänd lagerhållare inträder inte skattskyldighet för en skattepliktig vara som

1. skattskyldighet enligt denna lag tidigare inträtt för, eller
2. levereras till en köpare i ett annat land.

För en godkänd lagerhållare inträder inte heller skattskyldighet för en skattepliktig vara i vilken samtliga de delar som avses i 5 och 6 §§

1. fullständigt förstörts genom oförutsedda händelser eller force majeure,
2. lämnats för avfallsåtervinning, eller
3. återanvänts vid tillverkning av skattepliktiga varor.

Förfarande och överklagande

15 § I fråga om förfarandet vid beskattningen gäller skatteförfarandelagen (2011:1244), utom i de fall som avses i andra stycket.

Tullverket beslutar om skatt för den som enligt 9 § är skattskyldig vid import. Sådan skatt ska betalas till Tullverket. För skatt som ska betalas till Tullverket gäller tullagen (2016:253).

16 § Beslut enligt 10 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

2. Bestämmelserna i 1–9 och 12–15 §§ tillämpas första gången på skattskyldighet som inträder efter utgången av juni 2017.

Bilaga till lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik

CAS-nummer	Grund- ämne	Engelskt namn	Svenskt namn	Reaktiv/ Additiv	Kommentar
1003300-73-9	P	Phosphoric acid, mixed esters with [1,1'-bisphenyl- 4,4'-diol] and phenol; BPBP	Fosforsyra, blandade estrar med [1,1'-bisfenyl- 4,4'-diol] och fenol	reaktiv	
11120-29-9	Cl	Polychlorinated biphenyls (PCB)	Polyklorerade bifenyler	additivt	Samma ämne har CAS 1336-36-3, 11120-29-9
115-86-6	P	Triphenylphosphate (TPHP)	Trifenylfosfat	additivt	
115-88-8	P	Diphenyl octyl phosphate	Difenyloktylfosfat	additivt	
115-96-8	P, Cl	Tris(2-chloroethyl) phosphate (TCEP)	Tris(2- kloretyl)fosfat	additivt	
1163-19-5	Br	Decabromodiphenyl Ether, 2,2',3,3',4,4',5,5',6,6'- Decabromodiphenyl ether (BDE-209)	Dekabromodifenyleter	additivt	
118-79-6	Br	2,4,6-Tribromophenol	2,4,6-Tribromofenol	additivt	
1195978-93-8	Br	FR-122P (polymer)	FR-122P (polymer)	reaktivt	
12124-97-9	Br	Ämmonium bromide	Ämmoniumbromid	additivt	
1241-94-7	P	2-ethylhexyl diphenyl phosphate	2-etylhexyl difenylfosfat	additivt	
124-64-1	P, Cl	Tetrakis(hydroxymethyl)- phosphonium chloride (THPC)	Tetrakis(hydroximetyl)fosfonium- klorid	additivt	
125997-21-9	P	Resorcinolbis(biphenylphosphate) (PBDDPP)	Resorcinolbis(bifenylfosfat)	additivt	Samma ämne har CAS 57583-54-7 och 125997-21-9
126-72-7	P	Tris(2,3-dibromopropyl)phosphate	Tris(2,3-dibromopropyl)fosfat	additivt	
126-73-8	P	Tri-n-butyl phosphate (TBP)	Tri-n-butylfosfat	additivt	
1330-78-5	P	Tricresyl phosphate (TCP)	Tricresylfosfat	additivt	
1336-36-3	Cl	Polychlorinated biphenyls (PCB)	Polyklorerade bifenyler	additivt	Samma ämne har CAS 1336-36-3 och 11120-29-9
135229-48-0	Br	Brominated epoxy resin end-capped with tribromophenol	Brominerad epoxi resin (end-capped with tribromofenol)	reaktivt	Samma ämne har CAS 139638-58-7, 135229-48-0 och 158725-44-1
13560-89-9	Cl	Bis(hexachlorocyclopentadieno) Cyclooctane (Dechlorane A)	Bis(hexaklorocyclopentadieno) cyklooktan	additivt	
13654-09-6	Br	Decabromobiphenyl (decaBB)	Deka-bromobifenyl	additivt	
13674-84-5	P, Cl	Tris(1-chloro-2-propyl) phosphate (TCPP)	Tris(1-klor-2-propyl)fosfat	additivt	
13674-87-8	P, Cl	Tris(1,3-dichloro-2-propyl)phosphate (TDCPP)	Tris(1,3-diklor-2-propyl)fosfat	additivt	
139638-58-7	Br	Brominated epoxy resin end-capped with tribromophenol	Brominerad epoxi resin (end-capped with tribromofenol)	reaktivt	Samma ämne har CAS 139638-58-7, 135229-48-0 och 158725-44-1
142474-86-0	P	Linear alkyl diphenyl phosphate	Linjär alkylifenylfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 27460-02-2, 142474-86-0 och 56827-92-0
150103-83-6	P	Diethylethane phosphonate (DEEP)	Dietyletanfosfonat	additivt	Samma ämne har CAS 78-38-6 och 150103-83-6
15541-60-3	P	Melamine Polyphosphate	Melaminpolyfosfat	reaktivt	Samma ämne har CAS 15541-60-3, 218768-84-4 och

					56386-64-2
158725-44-1	Br	Brominated epoxy resin end-capped with tribromophenol	Brominerad epoxi resin (end-capped with tribromofenol)	reaktivt	Samma ämne har CAS 139638-58-7, 135229-48-0 och 158725-44-1
174956-83-3	P	Trixylyl phosphate (TXP)	Trixylenylfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 25155-23-1, 95660-61-0 och 174956-83-3
181028-79-5	P	Bisphenol A bis-(diphenyl phosphate); BAPP	Bisfenol A bis-(difenylfosfat)	reaktivt	Samma ämne har CAS 181028-79-5 och 5945-33-5
182346-21-0	Br	2,2',3,4,4'-Pentabromodiphenyl ether (BDE-85)	2,2',3,4,4'-Pentabromodifenyl eter (BDE-85)	additivt	
182677-30-1	Br	2,2',3,4,4',5'-Hexabromodiphenyl ether (BDE-138)	2,2',3,4,4',5'-Hexabromodifenyl eter (BDE-138)	additivt	
184538-58-7	P	Oligomeric ethyl ethylene phosphate/Alkylphosphate Oligomer (Fyrol PNX, Fyrol PNX LE)	Alkylfosfatoligomer	additivt	
184963-09-5	Cl	Chlorinated polymers and elastomers	Klorerade polymerer och elastomerer	reaktivt	Grupp med många ämnen t.ex. PVC (CAS 9002-86-2) och Neopren (CAS 184963-09-5)
189084-61-5	Br	2,3,4,4'-Tetrabromodiphenyl ether (BDE-66)	2,3,4,4'-Tetrabromodifenyl eter (BDE-66)	additivt	
189084-62-6	Br	2',3,4,6'-Tetrabromodiphenyl ether/2,2',4,5'-Tetrabromodiphenyl ether (BDE-71/49)	2',3,4,6'-Tetrabromodifenyl eter/2,2',4,5'-Tetrabromodifenyl eter (BDE-71/49)	additivt	Samma ämne har CAS 189084-62-6 och 243982-82-3
189084-66-0	Br	2,2',4,4',6-Pentabromodiphenyl ether (BDE-100)	2,2',4,4',6-Pentabromodifenyl eter (BDE-100)	additivt	
189084-66-0	Br	2,3',4,4',6-Pentabromodiphenyl ether (BDE-119)	2,3',4,4',6-Pentabromodifenyl eter (BDE-119)	additivt	
19186-97-1	Br, P	Tris (tri bromoneopentyl) phosphate	Tris (tribromoneopentyl) fosfat	additivt	
20566-35-2	Br	2-Hydroxy-propyl-2-(2-hydroxy-ethoxy)-ethyl-TBP	2-Hydroxi-propyl-2-(2-hydroxi-etoxi)-etyl-TBP	additivt	
207122-15-4	Br	2,2',4,4',5,6'-Hexabromodiphenyl ether (BDE-154)	2,2',4,4',5,6'-Hexabromodifenyl eter (BDE-154)	additivt	
207122-16-5	Br	2,2',3,4,4',5',6'-Heptabromodiphenyl ether (BDE-183)	2,2',3,4,4',5',6'-Heptabromodifenyl eter (BDE-183)	additivt	
21850-44-2	Br	Tetrabromobisphenol A Bis (2,3-dibromopropyl) Ether	Tetrabromobisfenol A Bis (2,3-dibromopropyl) eter	reaktivt	
218768-84-4	P	Melamine Polyphosphate	Melaminpolyfosfat	reaktivt	Samma ämne har CAS 15541-60-3, 218768-84-4 och 56386-64-2
225789-38-8	P	Aluminum diethylphosphinate	Aluminum dietylfosfinat	additivt	
242-555-3	P	Dimethyl propane phosphonate (DMPP)	Dimetylpropanfosfonat	additivt	
243982-82-3	Br	2',3,4,6'-Tetrabromodiphenyl ether/2,2',4,5'-Tetrabromodiphenyl ether (BDE-71/49)	2',3,4,6'-Tetrabromodifenyl eter/2,2',4,5'-Tetrabromodifenyl eter (BDE-71/49)	additivt	Samma ämne har CAS 189084-62-6 och 243982-82-3
25155-23-1	P	Trixylyl phosphate (TXP)	Trixylenylfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 25155-23-1, 95660-61-0 och 174956-83-3
25327-89-3	Br	Tetrabromobisphenol A diallyl ether	Tetrabromobisfenol A diallyleter	reaktivt	
25637-99-4	Br	Hexabromocyclododecane (HBCD)	Hexabromocyklododekan	additivt	Samma ämne har

					CAS 3194-55-6 och 25637-99-4
25713-60-4	Br	2,4,6-tris(2,4,6-tribromophenoxy)-1,3,5-triazine (TTBP-TAZ)	2,4,6-tris(2,4,6-tribromofenoxy)-1,3,5-triazin (TTBP-TAZ)	additivt	
26040-51-7	Br	Bis-(2-ethylhexyl)-3,4,5,6-tetrabromo-phthalate (BEH-TEBP)	Bis-(2-ethylhexyl)-3,4,5,6-tetrabromo-ftalat	additivt	
26248-87-3	P, Cl	Tris(3-chloropropyl) phosphate	Tris(3-kloropropyl)fosfat	additivt	
26444-49-5	P	Diphenylcresylphosphate	Difenylkresylfosfat	additivt	
26762-91-4	Br	1,2,3-Tribromo-phenyl-allyl-ether	1,2,3-Tribromofenylallyleter	reaktivt	
26967-76-0	P	Isopropylated triphenyl phosphate (TIPP)	Isopropylerad trifenyfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 68937-41-7, 26967-76-0 och 72668-27-0
27460-02-2	P	Linear alkyl diphenyl phosphate	Linjär alkylidenyfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 27460-02-2, 142474-86-0 och 56827-92-0
2781-11-05	P	Diethyl N,N bis (2-hydroxyethyl) aminomethylphosphonate	Dietyl N,N bis (2-hydroxietyl) aminometylfosfonat	additivt	
27858-07-7	Br	Octabromobiphenyl (octaBB)	Okta-bromobifenyl	additivt	
284685-45-6	P	Zinc Diethylphosphinate	Zink Dietylfosfinat	additivt	
287-477-0	Cl	Chlorinated paraffins	Klorparaffiner	additivt	Samma ämne har CAS 85535-84-8, 85422-92-0, 63449-39-8, 287-477-0 och 85535-85-9
28906-13-0	Br	TBBA carbonate oligomer	TBBA karbonat oligomer	reaktivt	
29761-21-5	P	Isodecyl diphenyl phosphate	Isodecyl difenyfosfat	additivt	
30496-13-0	Br	Brominated Epoxy Polymers	Brominerade epoxipolymerer	reaktivt	Samma ämne har CAS 68928-70-1 och 3072-84-2
3194-55-6	Br	Hexabromocyclododecane (HBCD)	Hexabromocyklododekan	additivt	Samma ämne har CAS 3194-55-6 och 25637-99-4
32534-81-9	Br	Penta-bromodiphenyl ether (Penta-BDE)	Penta-bromodifenyleter	additivt	
32536-52-0	Br	Octa-bromodiphenyl ether (Octa-BDE)	Okta-bromodifenyleter	additivt	
32588-76-4	Br	Ethylene Bis-Tetrabromophthalimide	Etylen Bis-Tetrabromofthalimid	additivt	
3278-89-5	Br	2,4,6-Tribromo-phenyl-allyl-ether	2,4,6-Tribromofenylallyleter	reaktivt	
32844-27-2	Br	TBBA-bisphenol A-phosgene polymer	TBBA-bisfenol A-fosgen polymer	reaktivt	
3322-93-8	Br	1,2-Dibromo-4-(1,2-dibromoethyl)cyclohexane	1,2-Dibromo-4-(1,2-dibromoetyl)cyclohexan	additivt	
35109-60-5	Br	2,3-Dibromopropyl- 2,4,6-tribromophenyl ether (DPTe)	2,3-Dibromopropyl- 2,4,6-tribromofenyl eter (DPTe)	additivt	
35948-25-5	P	Dihydroxaphosphophenantreneoxid (DOPO)	Dihydrooxafosfofenantrenoxid	reaktivt	
36355-01-8	Br	Hexabromobiphenyl (hexaBB)	Hexa-bromobifenyl	additivt	
37853-59-1	Br	1,2-Bis(2,4,6-tribromo-phenoxy) ethane	1,2-Bis(2,4,6-tribromo-fenoxi)etan	additivt	
37853-61-5	Br	TBBA-dimethyl-ether	TBBA-dimetyleter	reaktivt	
39635-79-5	Br	Tetrabromo-bisphenol S	Tetrabromo-bisfenol S	reaktivt	
40039-93-8	Br	TBBA-epichlorhydrin oligomer	TBBA-epiklorhydrinoligomer	reaktivt	
40088-47-9	Br	3,3',4,4'-Tetrabromodiphenyl ether (BDE-77)	3,3',4,4'-Tetrabromodifenyli eter (BDE-77)	additivt	

41318-75-6	Br	2,4,4'-Tribromobiphenyl ether (BDE-28)	2,4,4'-Tribromobifenyl eter (BDE-28)	additivt	
41583-09-9	P	Melamine Phosphate	Melamin fosfonat	additivt	
4162-45-2	Br	TBBA bis-(2-hydroxy-ethyl-ether)	TBBA bis-(2-hydroxietyleter)	reaktivt	
42757-55-1	Br	TBBS-bis-(2,3-dibromo-propyl-ether)	TBBS-bis-(2,3-dibromo-propyl-eter)	additivt	
446255-38-5	Br	2,2',3,3',4,4',5,6'-Octabromodiphenyl ether (BDE-196)	2,2',3,3',4,4',5,6'-Octabromodifenyl eter (BDE-196)	additivt	
52434-90-9	Br	Hexahydro-1,3,5-tris(2,3-dibromopropyl)-1,3,5-triazine-2,4,6-trione	Hexahydro-1,3,5-tris(2,3-dibromopropyl)-1,3,5-triazin-2,4,6-trion	additivt	
52907-07-0	Br	Ethylene-bis(5,6-dibromo-norbornane-2,3-dicarboximide)	Etylen-bis(5,6-dibromo-norbornan-2,3-dikarboximid)	additivt	
5436-43-1	Br	2,2',4,4'-Tetrabromodiphenyl ether (BDE-47)	2,2',4,4'-Tetrabromodifenyl eter (BDE-47)	additivt	
55481-60-2	Br	Bis(methyl)tetrabromo-phthalate	Bis(metyl)tetrabromoftalat	additivt	
55566-30-8	P	Tetrakis(hydroxymethyl)phosphonium sulphate (THPS)	Tetrakis(hydroximetyl)fosfoniums ulfat	additivt	
563-04-2	P	Tri-m-cresyl-phosphate (TMCP)	Tri-m-cresylfosfat	additivt	
56386-64-2	P	Melamine Polyphosphate	Melaminpolyfosfat	reaktivt	Samma ämne har CAS 15541-60-3, 218768-84-4 och 56386-64-2
56803-37-3	P	t-Butylated triphenyl phosphate mixture	t-Butylerad trifenylyfosfat-blandning	additivt	Samma ämne har CAS 56803-37-3, 65652-41-7 och 78-33-1
56827-92-0	P	Linear alkyl diphenyl phosphate	Linjär alkylidifenylfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 27460-02-2, 142474-86-0 och 56827-92-0
57137-10-7	Br	Poly tribromo-styrene	Polytribromostyren	reaktivt	
57583-54-7	P	Resorcinolbis(biphenylphosphate) (PBDDP)	Resorcinolbis(bifenylyfosfat)	additivt	Samma ämne har CAS 57583-54-7 och 125997-21-9
58965-66-5	Br	Tetra-decaboro-diphenoxy-benzene	Tetra-decaboro-difenoxi-bensen	additivt	
59447-57-3	Br	Poly(pentabromobenzyl acrylate)	Polypentabromobensylakrylat	reaktivt	
5945-33-5	P	Bisphenol A bis-(diphenyl phosphate); BAPP	Bisfenol A bis-(difenylfosfat)	reaktivt	Samma ämne har CAS 181028-79-5 och 5945-33-5
60348-60-6	Br	2,2',4,4',5-Pentabromodiphenyl ether (BDE-99)	2,2',4,4',5-Pentabromodifenyl eter (BDE-99)	additivt	
607-99-8	Br	2,4,6-Tribromoanisole (TBA)	2,4,6-Tribromoanisole	additivt	
608-71-9	Br	Pentabromo-phenol	Pentabromofenol	additivt	
61368-34-1	Br	Tribromo-styrene	Tribromostyren	additivt	
6145-73-9	P, Cl	Tris(2-chloropropyl) phosphate	Tris(2-klorpropyl)fosfat	additivt	
615-58-7	Br	2,4-Dibromophenol	2,4-Dibromofenol	additivt	
632-79-1	Br	Tetrabromophthalic anhydride	Tetrabromoftalanhydrid	reaktivt	
63387-28-0	Br	2,2',3,3',4,4',5,5',6'-Nonabromodiphenyl ether (BDE-206)	2,2',3,3',4,4',5,5',6'-Nonabromodifenyl eter (BDE-206)	additivt	
63449-39-8	Cl	Chlorinated paraffins	Klorparaffiner	additivt	Samma ämne har CAS 85535-84-8, 85422-92-0, 63449-39-8, 287-477-0 och 85535-85-9

63747-58-0	Br	Poly-(m-phenylene methylphosphonate) (Fyrol PMP)	Poly-(m-fenylen metylfosfonat) (Fyrol PMP)	additivt	
65652-41-7	P	t-Butylerad triphenyl phosphate mixture	t-Butylerad trifenylyfosfat-blandning	additivt	Samma ämne har CAS 56803-37-3, 65652-41-7 och 78-33-1
66034-17-1	P	Piperazine pyrophosphate	Piperazinpyrofosfat	additivt	
68333-79-9	P	Ammoniumpolyphosphate	Ammoniumpolyfosfat	reaktivt	
68631-49-2	Br	2,2',4,4',5,5'-Hexabromobiphenyl ether (BDB 153)	2,2',4,4',5,5'-Hexabromobifenyl eter (BDB 153)	additivt	
68664-06-2	P	Polyphosphonat	Polyfosfonat	reaktivt	
68928-70-1	Br	Tetrabromobisphenol A-tetrabromobisfenol A diglycidyl ether copolymer	Tetrabromobisfenol A-tetrabromobisfenol A diglycidyleter kopolymer	reaktivt	
68937-40-6	P	Tris(isobutylphenyl) phosphate	Tris(isobutylfenyl) fosphate	additivt	
68937-41-7	P	Isopropylated triphenyl phosphate (TIIPP)	Isopropylerad trifenylyfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 68937-41-7, 26967-76-0 och 72668-27-0
69882-11-7	Br	Poly(2,6-dibromo-phenylene oxide)	Poly(2,6-dibromo-fenylenoxid)	reaktivt	
70682-74-5	Br	TBBA-TBBA-diglycidyl-ether oligomer	TBBA-TBBA-diglycidyl-eter oligomer	reaktivt	
71342-77-3	Br	TBBA carbonate oligomer, 2,4,6-tribromo-phenol terminated	TBBA carbonat oligomer, (2,4,6-tribromo-fenol terminated)	reaktivt	
72668-27-0	P	Isopropylated triphenyl phosphate (TIIPP)	Isopropylerad trifenylyfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 68937-41-7, 26967-76-0 och 72668-27-0
75790-69-1	Br	TBPA, glycol-and propylene-oxide esters	TBPA, glykol-och propylenoxid estrar	additivt	
77226-90-5	P	Poly(phosphonate-co-carbonate)	Polyfosfonatcokarbonat	reaktivt	
7723-14-0	P	Red phosphorous	Röd fosfor	additivt	
78-30-8	P	Tri-o-cresyl phosphate (TOCP)	Tri-o-cresylfosfat	additivt	
78-32-0	P	Tri-p-cresyl phosphate (TPCP)	Tri-p-cresylfosfat	additivt	
78-33-1	P	t-Butylerad triphenyl phosphate mixture	t-Butylerad trifenylyfosfat-blandning	additivt	Samma ämne har CAS 56803-37-3, 65652-41-7 och 78-33-1
78-38-6	P	Diethylethane phosphonate (DEEP)	Dietyletanfosfonat	additivt	Samma ämne har CAS 78-38-6 och 150103-83-6
78-40-0	P	Triethyl phosphate (TEP)	Trietylyfosfat	additivt	
78-42-2	P	Tris(2-ethylhexyl) phosphate (TEHP)	Tris(2-etylhexyl)fosfat	additivt	
78-51-3	P	Tris(2-butoxyethyl) phosphate (TBEP)	Tris(2-butoxietyl)fosfat	additivt	
79-94-7	Br	TBBPA (Tetrabromobisphenol A)	Tetrabromobisfenol A	reaktivt	Samma ämne har CAS 79-94-7 och 30496-13-0
79-95-8	Cl	Tetrachlorobisfenol A (TCBA)	Tetraklorobisfenol A	reaktivt	
84852-53-9	Br	Decabromodiphenyl ethane	Dekabromodifenyletan	additivt	
85-22-3	Br	Pentabromoethylbenzene	Pentabromoetylbensen	additivt	
85422-92-0	Cl	Chlorinated paraffins	Klorparaffiner	additivt	Samma ämne har CAS 85535-84-8, 85422-92-0, 63449-39-8, 287-477-0 och 85535-85-9

85535-84-8	Cl	Chlorinated paraffins	Klorparaffiner	additivt	Samma ämne har CAS 85535-84-8, 85422-92-0, 63449-39-8, 287-477-0 och 85535-85-9
85535-85-9	Cl	Chlorinated paraffins	Klorparaffiner	additivt	Samma ämne har CAS 85535-84-8, 85422-92-0, 63449-39-8, 287-477-0 och 85535-85-9
87-83-2	Br	Pentabromotoluene	Pentabromotoluen	additivt	
88497-56-7	Br	Brominated Polystyrene	Bromerad polystyren	reaktivt	
9002-86-2	Cl	Chlorinated polymers and elastomers	Klorerade polymerer och elastomerer	reaktivt	Grupp med många ämnen t.ex. PVC (CAS 9002-86-2) och Neopren (CAS 184963-09-5)
94334-64-2	Br	TBBA carbonate oligomer, phenoxy end capped	TBBA karbonat oligomer (Fenoxy end capped)	reaktivt	
95660-61-0	P	Trixylyl phosphate (TXP)	Trixylenylfosfat	additivt	Samma ämne har CAS 25155-23-1, 95660-61-0 och 174956-83-3

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam

Härigenom föreskrivs att 12, 16, 24 och 26 §§ lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §²

Skatten för annons i periodisk publikation tas ut med 3 procent av beskattningsvärdet och annars med 8 procent av beskattningsvärdet.

För annons i annonsblad, katalog eller program tas skatten ut med 8 procent även om publikationen är periodisk.

Skatten för annons i periodisk publikation tas ut med 2,5 procent av beskattningsvärdet och annars med 7,65 procent av beskattningsvärdet.

För annons i annonsblad, katalog eller program tas skatten ut med 7,65 procent även om publikationen är periodisk.

16 §

I fråga om periodisk publikation, för vilken utgivaren *äger* rätt till återbetalning av skatt enligt 24 §, föreligger redovisningsskyldighet endast om det sammanlagda beskattningsvärdet av publikationens annonser för beskattningsår överstiger 60 000 kronor. I annat fall föreligger redovisningsskyldighet om sammanlagda beskattningsvärdet för beskattningsåret överstiger 20 000 kronor. Är ett beskattningsår längre eller kortare än tolv månader *skall* de angivna gränserna räknas upp eller ned i motsvarande mån.

I fråga om periodisk publikation, för vilken utgivaren *har* rätt till återbetalning av skatt enligt 24 §, föreligger redovisningsskyldighet endast om det sammanlagda beskattningsvärdet av publikationens annonser för beskattningsår överstiger 60 000 kronor. I annat fall föreligger redovisningsskyldighet om *det* sammanlagda beskattningsvärdet för beskattningsåret överstiger 60 000 kronor. *Om* ett beskattningsår *är* längre eller kortare än tolv månader *ska* de angivna gränserna räknas upp eller ned i motsvarande mån.

24 §³

Till skattskyldig, som redovisat reklamskatt för annonser i självständig periodisk publikation, återbetalar beskattningsmyndigheten så stor del av den *erlagda* skatten för ett beskattningsår som svarar mot en skattepliktig omsättning om högst 50 miljoner kronor för helt år.

Till skattskyldig, som redovisat reklamskatt för annonser i självständig periodisk publikation, återbetalar beskattningsmyndigheten så stor del av den *betalade* skatten för ett beskattningsår som svarar mot en skattepliktig omsättning om högst 75 miljoner kronor för helt år.

¹ Lagen omtryckt 1984:156.

Senaste lydelse av lagens rubrik 1975:117.

² Senaste lydelse 2007:1167.

³ Senaste lydelse 2007:1167.

Återbetalningen sker efter utgången av varje halvt beskattningsår. För första halvåret av ett beskattningsår får återbetalat belopp *ej* överstiga skatten på en omsättning om hälften av det nämnda beloppet. *Är* ett beskattningsår längre eller kortare än tolv månader ska den angivna gränsen räknas upp eller ned i motsvarande mån.

Skattskyldig som ger ut annonsblad, katalog eller program är inte berättigad till återbetalning av reklamskatt för sådan trycksak.

Föreligger rätt till återbetalning enligt första stycket får beskattningsmyndigheten, om den skattepliktiga omsättningen kan förväntas med säkerhet *icke* överstiga det högsta belopp för helt år som anges i första stycket, medge befrielse från skyldighet att inbetala reklamskatt.

Om synnerliga skäl föreligger, kan beskattningsmyndigheten återbetala skatt tidigare än som anges i första stycket.

Återbetalningen sker efter utgången av varje halvt beskattningsår. För första halvåret av ett beskattningsår får återbetalat belopp *inte* överstiga skatten på en omsättning om hälften av det nämnda beloppet. *Om* ett beskattningsår *är* längre eller kortare än tolv månader ska den angivna gränsen räknas upp eller ned i motsvarande mån.

Föreligger rätt till återbetalning enligt första stycket får beskattningsmyndigheten, om den skattepliktiga omsättningen kan förväntas med säkerhet *inte* överstiga det högsta belopp för helt år som anges i första stycket, medge befrielse från skyldighet att inbetala reklamskatt.

26 §⁴

Skyldig att betala reklamskatt för import från tredjeland av annonsblad som har getts ut i sådant land är den som med anledning av importen är skyldig att betala tull för annonsbladen eller skulle ha varit skyldig att göra detta om annonsbladen hade varit tullbelagda.

För den som är skattskyldig enligt första stycket inträder skattskyldigheten vid den tidpunkt då skyldighet att betala tull enligt tullagstiftningen inträder eller skulle ha inträtt om skyldighet att betala tull förelegat.

Skatt enligt första stycket ska betalas till Tullverket.

Reklamskatt vid import tas ut med 8 procent av beskattningsvärdet. Beskattningsvärdet utgörs av varans värde för tulländamål bestämt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

Reklamskatt vid import tas ut med 7,65 procent av beskattningsvärdet. Beskattningsvärdet utgörs av varans värde för tulländamål bestämt enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 952/2013 av den 9 oktober 2013 om fastställande av en tullkodex för unionen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänförs till tiden före ikraftträdandet.

⁴ Senaste lydelse 2016:256.

4 Förslag till lag om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200)

Härigenom föreskrivs i fråga om mervärdesskattelagen (1994:200)¹
dels att 1 kap. 1 §, 3 kap. 30 a §, 8 kap. 9 §, 8 a kap. 7 §, 9 a kap. 1 § och 10 kap. 11 och 12 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas ett nytt kapitel, 9 d, och en ny paragraf, 11 kap. 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Mervärdesskatt ska betalas till staten enligt denna lag

1. vid sådan omsättning inom landet av varor eller tjänster som är skattepliktig och görs av en beskattningsbar person i denna egenskap,

2. vid skattepliktigt unionsinternt förvärv av varor som är lös egendom, om inte omsättningen är gjord inom landet, eller

3. vid sådan import av varor till landet som är skattepliktig.

Vad som utgör omsättning eller import anges i 2 kap. Vad som utgör unionsinternt förvärv anges i 2 a kap. *Huruvida skatteplikt föreligger* för en omsättning, ett unionsinternt förvärv eller import anges i 3 kap. Vad som avses med beskattningsbar person anges i 4 kap. I vilka fall en omsättning anses ha gjorts inom landet anges i 5 kap.

1. vid sådan omsättning inom landet av varor eller tjänster som är skattepliktig och görs av en beskattningsbar person i denna egenskap, *i den utsträckning den beskattningsbara personen inte är befriad från skatt på omsättningen,*

Vad som utgör omsättning eller import anges i 2 kap. Vad som utgör unionsinternt förvärv anges i 2 a kap. *I vilka fall det finns skatteplikt* för en omsättning, ett unionsinternt förvärv eller import anges i 3 kap. Vad som avses med beskattningsbar person anges i 4 kap. I vilka fall en omsättning anses ha gjorts inom landet anges i 5 kap. *Förutsättningarna för skattebefrielse anges i 9 d kap.*

Till staten ska också betalas belopp som i en faktura eller liknande handling betecknats som mervärdesskatt, även om beloppet inte utgör mervärdesskatt enligt denna lag.

3 kap.

30 a §³

Från skatteplikt undantas omsättning av varor som transporteras av säljaren eller köparen eller för någons räkning från Sverige till ett annat EU-land, om

¹ Lagen omtryckt 2000:500.

² Senaste lydelse 2013:368.

³ Senaste lydelse 2015:888.

1. köparen är en beskattningsbar person eller en juridisk person som inte är en beskattningsbar person och agerar i denna egenskap i ett annat EU-land,
2. varorna är punktskattepliktiga och förvärvaren inte är en privatperson, eller
3. varorna är nya transportmedel.

Från skatteplikt undantas en sådan överföring av vara som avses i 2 kap. 1 § andra stycket om förhållandena är sådana som anges i första stycket 1–3 i den här paragrafen.

Om köparen antingen är en juridisk person som inte är en beskattningsbar person eller en beskattningsbar person som saknar rätt till avdrag eller återbetalning motsvarande den i 10 kap. 1–4 a eller 10 kap. 9–13 §§, gäller undantaget i första stycket 1 enbart om

1. det sammanlagda beloppet för köparens unionsinterna förvärv i det EU-land som förvärvet äger rum i under kalenderåret eller det närmast föregående kalenderåret överstiger det belopp som landet har fastställt enligt artikel 3.2 i rådets direktiv 2006/112/EG, eller

2. köparen har utnyttjat en möjlighet att bli skattskyldig för sina förvärv i det EU-land som avses i 1.

Detsamma gäller om köparen är en beskattningsbar person vars förvärv avser en jordbruks-, skogsbruks- eller fiskeverksamhet som omfattas av schablonbeskattning enligt bestämmelserna i avdelning XII kapitel 2 i rådets direktiv 2006/112/EG.

Undantaget från skatteplikt i första stycket 1 eller 2 gäller inte om säljaren omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap.

8 kap.

9 §⁴

Avdrag får inte göras för sådan ingående skatt som hänför sig till

1. stadigvarande bostad om inte annat följer av 10 §,
2. utgifter för representation och liknande ändamål för vilka den skattskyldige inte har rätt att göra avdrag vid inkomstbeskattningen enligt 16 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229),
3. förvärv av varor för försäljning från fartyg i de fall som avses i 5 kap. 3 a § tredje stycket, eller
4. kostnader vid uttag av tjänst där beskattningsunderlaget beräknats enligt 7 kap. 5 § andra stycket.

För sådana utgifter som avses i första stycket 2 får avdrag dock göras för ingående skatt som avser måltider eller liknande förtäring, om

1. utgifterna har ett sådant omedelbart samband med verksamheten som avses i 16 kap. 2 § inkomstskattelagen,

2. avdraget inte överstiger vad som kan anses skäligt, och

⁴ Senaste lydelse 2011:1253.

3. avdraget högst uppgår till den ingående skatten på 300 kronor per person och tillfälle.

I 9 a kap. 13 § och 9 b kap. 3 § finns ytterligare begränsningar av rätten till avdrag för ingående skatt.

8 a kap.

7 §⁵

Vid ändrad användning av en investeringsvara *skall* avdrag för ingående skatt jämkas varje räkenskapsår under återstoden av korrigeringstiden.

Vid överlåtelse av investeringsvaror samt i fall som avses i 4 § första stycket 6 *skall* avdrag som gjorts för ingående skatt jämkas vid ett enda tillfälle och jämkningen *skall* avse återstoden av korrigeringstiden.

I återstoden av korrigeringstiden *skall* räknas in det räkenskapsår under vilket användningen ändras eller överlåtelse sker.

Avser en ändrad användning eller en överlåtelse endast en del av en fastighet *skall* endast den ingående skatt som hänför sig till denna del jämkas.

Vid ändrad användning av en investeringsvara *ska* avdrag för ingående skatt jämkas varje räkenskapsår under återstoden av korrigeringstiden. *Vid övergång till skattebefrielse enligt 9 d kap. ska dock jämkning ske vid ett enda tillfälle och avse återstoden av korrigeringstiden, om inte den beskattningsbara personen motsätter sig det. Även om den beskattningsbara personen motsätter sig det ska jämkning ske vid ett enda tillfälle, om det finns särskilda skäl för det.*

Vid överlåtelse av investeringsvaror samt i fall som avses i 4 § första stycket 6 *ska* avdrag som gjorts för ingående skatt jämkas vid ett enda tillfälle och jämkningen *ska* avse återstoden av korrigeringstiden.

I återstoden av korrigeringstiden *ska* räknas in det räkenskapsår under vilket användningen ändras eller överlåtelse sker.

Avser en ändrad användning eller en överlåtelse endast en del av en fastighet *ska* endast den ingående skatt som hänför sig till denna del jämkas.

9 a kap.

1 §⁶

Detta kapitel tillämpas vid en beskattningsbar återförsäljares omsättning av begagnade varor, konstverk, samlarföremål eller antikviteter som levererats till honom inom EU av

1. någon som inte är en beskattningsbar person,
2. en beskattningsbar person som ska redovisa mervärdesskatt enligt detta kapitel eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land,

⁵ Senaste lydelse 2000:1358.

⁶ Senaste lydelse 2013:368.

3. en beskattningsbar person vars omsättning är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 24 § eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land,

4. en beskattningsbar person som undantas från skattskyldighet enligt 1 kap. 2 a §, eller

5. en beskattningsbar person i ett annat EU-land om den beskattningsbara personens omsättning omfattas av befrielse från mervärdesskatt enligt bestämmelserna om små företag i artiklarna 282–292 i direktiv 2006/112/EG i det landet och den förvärvade varan utgjort anläggningstillgång hos den beskattningsbara personen.

5. en beskattningsbar person vars omsättning omfattas av skattebefrielse enligt bestämmelserna i 9 d kap. eller enligt motsvarande bestämmelser i ett annat EU-land och den förvärvade varan utgjort anläggningstillgång hos den beskattningsbara personen.

Detta kapitel omfattar inte omsättning av sådana transportmedel som har förvärvats enligt 2 a kap. 3 § första stycket 1.

9 d kap. Skattebefrielse för beskattningsbara personer med liten omsättning

Beskattningsbara personer som omfattas av skattebefrielse

1 §

En beskattningsbar person är enligt bestämmelserna i detta kapitel befriad från skatt på omsättning av varor och tjänster som den beskattningsbara personen gör inom landet under ett beskattningsår, om omsättningen enligt 3 §

1. inte beräknas överstiga 30 000 kronor under beskattningsåret, och

2. inte har överstigit 30 000 kronor för något av de två närmast föregående beskattningsåren.

Om beskattningsåret är längre eller kortare än tolv månader, ska beloppet enligt första stycket justeras i motsvarande mån.

2 §

Beskattningsbara personer som inte är etablerade inom landet eller som är skattskyldiga för omsättning enligt 1 kap. 2 b §, 3 kap. 10 b och 10 c §§ eller 9 kap. har inte rätt till skattebefrielse.

Skattebefrielsen omfattar inte omsättning av nya transportmedel som

undantas från skatteplik enligt 3 kap. 30 a § eller omsättning som avses i 2 kap. 2 § 1.

3 §

I den omsättning som avses i 1 § ska följande inräknas:

1. beskattningsunderlaget för skattepliktig omsättning av varor och tjänster inom landet,

2. ersättning för omsättning som är undantagen från skatteplik enligt 3 kap. 19 § 2, 21, 21 a, 22, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a, 30 c, 31 eller 31 a §,

3. ersättning för omsättning som är undantagen från skatteplik enligt 3 kap. 2, 9 eller 10 §, om omsättningen inte endast har karaktären av en bitransaktion, och

4. ersättning för omsättning som anses gjord utomlands enligt 5 kap. 3 a § första stycket 1, 2, 3, 7 eller 8 eller 19 § 2 a, 2 b, 3 eller 4.

Ersättning för omsättning av anläggningstillgångar ska inte ingå i omsättningen enligt första stycket.

Ansökan och beslut om skattebefrielse

4 §

Om den beskattningsbara personen inte är registrerad till mervärdesskatt, gäller skattebefrielsen utan ansökan eller beslut.

För andra beskattningsbara personer gäller skattebefrielsen endast om Skatteverket efter ansökan av den beskattningsbara personen har beslutat om detta. Befrielsen gäller tidigast från och med den dag Skatteverket har beslutat om den.

Ett beslut om skattebefrielse gäller tidigast från ingången av det tredje beskattningsåret efter det beskattningsår då ett beslut om beskattning fattades enligt 6 §.

Skattebefrielsen upphör

5 §

Om förutsättningarna för skattebefrielse upphör på grund av att den

omsättning som avses i 1 § överstiger 30 000 kronor under innevarande beskattningsår, ska den beskattningsbara personen ta ut skatt enligt denna lag för den omsättning som medför att beloppet överskrider och anmäla sig för registrering hos Skatteverket på det sätt som framgår av 7 kap. 2 § skatteförarandelagen (2011:1244).

Ansökan och beslut om beskattning

6 §

Om den som är skattebefriad ansöker om det, ska Skatteverket besluta att skatt ska tas ut enligt denna lag trots att det fortfarande finns förutsättningar för skattebefrielse enligt 1 §. Ett sådant beslut gäller tidigast från ingången av beskattningsåret närmast före det beskattningsår då ansökan kom in till Skatteverket.

10 kap.

11 §⁷

Den som i en ekonomisk verksamhet omsätter varor eller tjänster inom landet har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken denne saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 19 § första stycket 2, 21 §, 21 a §, 22 §, 23 § 2, 4 eller 7, 26 a §, 30 a §, 30 c §, 30 e §, 31 §, 31 a §, 32 § eller enligt 9 c kap. 1 §.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt som hänför sig till sådan omsättning av varor och tjänster som avses i 3 kap. 9 § utom tredje stycket 2, 10 § eller 23 § 1 om

1. förvärvaren är en beskattningsbar person som i ett land utanför EU har antingen sätet för sin ekonomiska verksamhet eller ett fast etableringsställe till vilket tjänsten tillhandahålls eller, om den beskattningsbara personen saknar sådant säte eller etableringsställe i det landet, den beskattningsbara personen är bosatt eller stadigvarande vistas där,

2. förvärvaren inte är en beskattningsbar person och förvärvaren är bosatt eller stadigvarande vistas i ett land utanför EU, eller

3. omsättningen har direkt samband med varor som ska exporteras till ett land utanför EU.

Rätt till återbetalning föreligger också för ingående skatt avseende förvärv och import som hänför sig till omsättning i ett annat EU-land under förutsättning att

1. omsättningen är skattepliktig eller medför återbetalningsrätt motsvarande den som avses i denna paragraf eller 12 § i det land där omsättningen görs,

⁷ Senaste lydelse 2015:888.

2. omsättningen skulle ha varit skattepliktig eller skulle ha medfört rätt enligt denna paragraf eller 12 § till återbetalning om omsättningen gjorts här i landet, och

3. rätten till återbetalning inte ska utövas genom en ansökan med stöd av 1 eller 2 §.

Den som omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap. har inte rätt till återbetalning av ingående skatt enligt första och andra styckena, utom för ingående skatt som avser sådan omsättning av nya transportmedel som är undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 30 a §.

12 §⁸

Den som omsätter varor eller tjänster genom export har rätt till återbetalning av ingående skatt för vilken han saknar rätt till avdrag enligt 8 kap. på grund av att omsättningen sker utanför EU. Rätten till återbetalning gäller under förutsättning att omsättningen är skattepliktig eller undantagen från skatteplikt enligt 3 kap. 10 a §, 19 § första stycket 2, 21 §, 23 § 2, 3 eller 4 eller 30 e §.

Rätt till återbetalning av ingående skatt enligt första stycket gäller inte den som omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap.

11 kap.

9 a §

Om en omsättning omfattas av skattebefrielse enligt 9 d kap. ska mervärdesskatt inte anges i fakturan.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om mervärdesskatt för vilken skattskyldighet inträtt före ikraftträdandet.

3. Bestämmelsen i 8 a kap. 7 § i den nya lydelsen tillämpas dock från och med den 1 januari 2017.

4. 8 kap. 9 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande om rätten till avdrag inträtt före ikraftträdandet.

⁸ Senaste lydelse 2011:283.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m.

Häriigenom föreskrivs att 4 kap. 3 § lagen (1994:1551) om frihet från skatt vid import, m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

4 kap.

3 §¹

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	259 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	78 kr/liter
vin	1 kr/liter	35 kr/liter
starköl	3 kr/liter	19 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg

Föreslagen lydelse

4 kap.

3 §

Tull och skatt enligt 1 § ska tas ut med följande belopp.

	tull	skatt
spritdryck	4 kr/liter	262 kr/liter
starkvin	2 kr/liter	81 kr/liter
vin	1 kr/liter	36 kr/liter
starköl	3 kr/liter	20 kr/liter
cigaretter	34 öre/styck	196 öre/styck
cigarrer	86 öre/styck	219 öre/styck
röktobak	428 kr/kg	2 422 kr/kg
snus	104 kr/kg	762 kr/kg

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse 2014:1493.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1563) om tobaksskatt

Härigenom föreskrivs att 34 a § lagen (1994:1563) om tobaksskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

34 a §¹

Skatteverket beslutar om skatt som avses i 27 och 28 §§. Skatten ska betalas inom den tid som Skatteverket bestämmer.

Bestämmelserna i 37 kap. 9 och 10 §§ och 41 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) ska gälla i tillämpliga delar vid inhämtande av uppgifter som är av betydelse för beslut om skatt enligt 27 eller 28 § av någon annan än den som föreläggs eller revideras.

I övrigt ska bestämmelserna i 43 kap., 45–47 kap., 57 kap. 1 §, 59 kap. 11 §, 13–21 §§, 26 och 27 §§, 60 kap., 62 kap. 2 §, 63 kap. 2 §, 4–6 §§, 8–10 §§ samt 15, 16, 22 och 23 §§, 65 kap. 2–4 §§, 7, 8 och 13–15 §§ och 66–71 kap. skatteförfarandelagen gälla i tillämpliga delar.

I övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 4 §, 43 kap., 45–47 kap., 57 kap. 1 §, 59 kap. 11 §, 13–21 §§, 26 och 27 §§, 60 kap., 62 kap. 2 §, 63 kap. 2 §, 4–6 §§, 8–10 §§ samt 15, 16, 22 och 23 §§, 65 kap. 2–4 §§, 7, 8 och 13–15 §§ och 66–71 kap. skatteförfarandelagen gälla i tillämpliga delar.

Om den som är skattskyldig enligt 27 eller 28 § har betalat in skatt och den inbetalda skatten överstiger vad som enligt beslut av Skatteverket eller domstol ska betalas, ska det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Före utbetalning av ett överskjutande belopp enligt fjärde stycket ska sådan skatt enligt denna lag för vilken den skattskyldige står i skuld räknas av. Skattebelopp som den skattskyldige har fått anstånd med att betala ska dock inte räknas av.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Bestämmelserna i 34 a § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beslut om beskattning vid oegentlighet som har meddelats efter lagens ikraftträdande.

¹ Senaste lydelse 2013:1071.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1564) om alkoholskatt

Härigenom föreskrivs att 2–6 och 34 a §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Skatt ska betalas för öl som hänförs till KN-nr 2203 om alkoholhalten överstiger 0,5 volymprocent.

Skatt ska även betalas för produkter innehållande en blandning av öl och icke-alkoholhaltig dryck hänförlig till KN-nr 2206 om alkoholhalten i blandningen överstiger 0,5 volymprocent.

Skatt tas ut per liter med 1,94 kronor för varje volymprocent alkohol.

Skatt tas ut per liter med 2,02 kronor för varje volymprocent alkohol.

För öl med en alkoholhalt om högst 2,8 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

3 §²

Skatt ska betalas för vin som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 om alkoholhalten uppkommit enbart genom jäsning och

1. alkoholhalten överstiger 1,2 volymprocent men uppgår till högst 15 volymprocent, eller

2. alkoholhalten överstiger 15 volymprocent men uppgår till högst 18 volymprocent och vinet producerats utan tillsatser.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 8,84 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,06 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 17,97 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 25,17 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent med 52,68 kronor.

För vin med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt över 2,25 men inte över 4,5 volymprocent med 9,19 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 4,5 men inte över 7 volymprocent med 13,58 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7 men inte över 8,5 volymprocent med 18,69 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 8,5 men inte över 15 volymprocent med 26,18 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över 15 men inte över 18 volymprocent med 54,79 kronor.

¹ Senaste lydelse 2014:1495.

² Senaste lydelse 2014:1495.

4 §³

Skatt ska betalas för andra jästa drycker än vin eller öl som hänförs till KN-nr 2206 samt sådana drycker som hänförs till KN-nr 2204 och 2205 men som inte omfattas av skatteplikt enligt 3 §, om alkoholhalten överstiger 1,2 men inte 10 volymprocent eller om alkoholhalten överstiger 10 men inte 15 volymprocent under förutsättning att alkoholhalten uteslutande har uppkommit genom jäsning.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt över
2,25 men inte över 4,5 volymprocent
med 8,84 kronor,

drycker med en alkoholhalt över
4,5 men inte över 7 volymprocent
med 13,06 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7
men inte över 8,5 volymprocent med
17,97 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över
8,5 men inte över 15 volymprocent
med 25,17 kronor.

För andra jästa drycker med en alkoholhalt om högst 2,25 volymprocent tas skatt ut med 0 kronor.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt över
2,25 men inte över 4,5 volymprocent
med 9,19 kronor,

drycker med en alkoholhalt över
4,5 men inte över 7 volymprocent
med 13,58 kronor,

drycker med en alkoholhalt över 7
men inte över 8,5 volymprocent med
18,69 kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över
8,5 men inte över 15 volymprocent
med 26,18 kronor.

5 §⁴

Skatt ska betalas för mellanklassprodukter med en alkoholhalt över 1,2 men inte över 22 volymprocent som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 men som inte beskattas enligt 2–4 §§.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt om
högst 15 volymprocent med 31,72
kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över
15 volymprocent med 52,68 kronor.

Skatt tas ut per liter för
drycker med en alkoholhalt om
högst 15 volymprocent med 32,99
kronor, och för

drycker med en alkoholhalt över
15 volymprocent med 54,79 kronor.

6 §⁵

Skatt ska betalas för varor hänförliga till KN-nr 2207 och 2208 med en alkoholhalt överstigande 1,2 volymprocent även om dessa ingår i en vara som hänförs till ett annat KN-kapitel. Skatt ska även betalas för drycker som hänförs till KN-nr 2204, 2205 och 2206 om alkoholhalten överstiger 22 volymprocent.

Skatt tas ut med 511,48 kronor
per liter ren alkohol.

Skatt tas ut med 516,59 kronor
per liter ren alkohol.

³ Senaste lydelse 2014:1495.

⁴ Senaste lydelse 2014:1495.

⁵ Senaste lydelse 2014:1495.

34 a §⁶

Skatteverket beslutar om skatt som avses i 26 och 27 §§. Skatten ska betalas inom den tid som Skatteverket bestämmer.

Bestämmelserna i 37 kap. 9 och 10 §§ och 41 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) ska gälla i tillämpliga delar vid inhämtande av uppgifter som är av betydelse för beslut om skatt enligt 26 eller 27 § av någon annan än den som föreläggs eller revideras.

I övrigt ska bestämmelserna i 43 kap., 45–47 kap., 57 kap. 1 §, 59 kap. 11 §, 13–21 §§, 26 och 27 §§, 60 kap., 62 kap. 2 §, 63 kap. 2 §, 4–6 §§, 8–10 §§ samt 15, 16, 22 och 23 §§, 65 kap. 2–4 §§, 7, 8 och 13–15 §§ och 66–71 kap. skatteförfarandelagen gälla i tillämpliga delar.

I övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 4 §, 43 kap., 45–47 kap., 57 kap. 1 §, 59 kap. 11 §, 13–21 §§, 26 och 27 §§, 60 kap., 62 kap. 2 §, 63 kap. 2 §, 4–6 §§, 8–10 §§ samt 15, 16, 22 och 23 §§, 65 kap. 2–4 §§, 7, 8 och 13–15 §§ och 66–71 kap. skatteförfarandelagen gälla i tillämpliga delar.

Om den som är skattskyldig enligt 26 eller 27 § har betalat in skatt och den inbetalda skatten överstiger vad som enligt beslut av Skatteverket eller domstol ska betalas, ska det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Före utbetalning av ett överskjutande belopp enligt fjärde stycket ska sådan skatt enligt denna lag för vilken den skattskyldige står i skuld räknas av. Skattebelopp som den skattskyldige har fått anstånd med att betala ska dock inte räknas av.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Bestämmelserna i 34 a § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beslut om beskattning vid oegentlighet som har meddelats efter lagens ikraftträdande.

3. I övrigt gäller äldre bestämmelser fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

⁶ Senaste lydelse 2013:1073.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi dels att 1 kap. 11 a och 11 b §§, 6 kap. 1 a §, 6 a kap. 1 och 2 a §§, 9 kap. 2 § och 11 kap. 3, 5, 7, 8, 9 och 12 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 1 kap. 14 och 15 §§ och 11 kap. 6, 12 a, 12 b och 14 §§.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 a §¹

I fråga om energiskatt och koldioxidskatt på bränslen förstås med stödordning sådant statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som utgörs av skattebefrielse för vart och ett av de ändamål som anges i följande bestämmelser i denna lag:

1. 6 a kap. 1 § 9 a och 17 a,
2. 6 a kap. 1 § 9 b och 3 §,
3. 6 a kap. 1 § 10,
4. 6 a kap. 1 § 11,
5. 6 a kap. 1 § 13,
6. 6 a kap. 1 § 17 b,
7. 6 a kap. 2 a § 1,
8. 6 a kap. 2 a § 2,
9. 6 a kap. 2 b och 2 c §§,
10. 7 kap. 3 a, 3 c och 3 d §§,
11. 7 kap. 4 §.

I fråga om energiskatt och koldioxidskatt på bränslen *samt energiskatt på elektrisk kraft* förstås med stödordning sådant statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som utgörs av skattebefrielse för vart och ett av de ändamål som anges i följande bestämmelser i denna lag:

1. 6 a kap. 1 § 9 a och 17 a,
2. 6 a kap. 1 § 9 b och 3 §,
3. 6 a kap. 1 § 10,
4. 6 a kap. 1 § 11,
5. 6 a kap. 1 § 13,
6. 6 a kap. 1 § 17 b,
7. 6 a kap. 2 a § första stycket 1,
8. 6 a kap. 2 a § första stycket 2,
9. 6 a kap. 2 b och 2 c §§,
10. 7 kap. 3 a, 3 c och 3 d §§,
11. 7 kap. 4 §,
12. 11 kap. 9 § första stycket 8 och 14 § första stycket 1,
13. 11 kap. 9 § första stycket 9 och 14 § första stycket 2,
14. 11 kap. 9 § första stycket 10,
15. 11 kap. 12 §,
16. 11 kap. 12 a §,
17. 11 kap. 12 b §.

11 b §²

Stödmottagare för skattebefrielse enligt denna lag är den som

1. förbrukat bränsle för något av de ändamål som avses i 11 a § 1–9,

Stödmottagare för skattebefrielse enligt denna lag är den som

1. förbrukat bränsle för något av de ändamål som avses i 11 a § 1–9,

¹ Senaste lydelse 2016:505.

² Senaste lydelse 2016:505.

eller

2. i Sverige producerat motorbränslet eller fört motorbränslet in till Sverige genom införsel från annat EU-land eller import från tredjeland i fall som avses i 11 a § 10 eller 11.

2. i Sverige producerat motorbränslet eller fört in motorbränslet till Sverige genom införsel från annat EU-land eller import från tredjeland i fall som avses i 11 a § 10 eller 11, eller

3. förbrukat elektrisk kraft för något av de ändamål som avses i 11 a § 12–17.

14 §

Med datorhall avses en anläggning

1. där en näringsidkare, som huvudsakligen bedriver informations-tjänstverksamhet, informations-behandling eller uthyrning av serverutrymme och tillhörande tjänster, utövar sådan verksamhet, och

2. vars sammanlagda installerade effekt uppgår till minst 0,5 megawatt.

Effekten för kyl- och fläktanläggningar får inte räknas med i den installerade effekten enligt första stycket.

15 §

Med landström avses elektrisk kraft som förbrukas i skepp som används för sjöfart och som har en bruttodräktighet om minst 400, när skeppet ligger i hamn och spänningen på den elektriska kraft som överförs till skeppet är minst 380 volt. Som landström anses inte elektrisk kraft som förbrukas när skeppet används för privat ändamål eller när skeppet är upplagt eller på ett varaktigt sätt är taget ur trafik.

6 kap.

1 a §³

Skatteverket beslutar om skatt som avses i 4 kap. 2 och 2 a §§. Skatten ska betalas inom den tid som Skatteverket bestämmer.

Bestämmelserna i 37 kap. 9 och 10 §§ och 41 kap. skatteförfarandelagen (2011:1244) ska gälla i tillämpliga delar vid inhämtande av uppgifter som är av

³ Senaste lydelse 2013:1075.

betydelse för beslut om skatt enligt 4 kap. 2 eller 2 a § av någon annan än den som föreläggs eller revideras.

I övrigt ska bestämmelserna i 43 kap., 45–47 kap., 57 kap. 1 §, 59 kap. 11 §, 13–21 §§, 26 och 27 §§, 60 kap., 62 kap. 2 §, 63 kap. 2 §, 4–6 §§, 8–10 §§ samt 15, 16, 22 och 23 §§, 65 kap. 2–4 §§, 7, 8 och 13–15 §§ och 66–71 kap. skatteförfarandelagen gälla i tillämpliga delar.

I övrigt ska bestämmelserna i 3 kap. 4 §, 43 kap., 45–47 kap., 57 kap. 1 §, 59 kap. 11 §, 13–21 §§, 26 och 27 §§, 60 kap., 62 kap. 2 §, 63 kap. 2 §, 4–6 §§, 8–10 §§ samt 15, 16, 22 och 23 §§, 65 kap. 2–4 §§, 7, 8 och 13–15 §§ och 66–71 kap. skatteförfarandelagen gälla i tillämpliga delar.

Om den som är skattskyldig enligt 4 kap. 2 eller 2 a § har betalat in skatt och den inbetalda skatten överstiger vad som enligt beslut av Skatteverket eller domstol ska betalas, ska det överskjutande beloppet återbetalas till den skattskyldige.

Före utbetalning av ett överskjutande belopp enligt fjärde stycket ska sådan skatt enligt denna lag för vilken den skattskyldige står i skuld räknas av. Skattebelopp som den skattskyldige har fått anstånd med att betala ska dock inte räknas av.

Nuvarande lydelse

6 a kap.

1 §⁴

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
1. Förbrukning				
a) för annat ändamål än som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
b) i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska		100 procent	100 procent	100 procent

⁴ Senaste lydelse 2016:505.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknande kärl				
c) i annat fall än som avses i a eller b, då bränslet i en och samma process används både som bränsle för uppvärmning och för annat ändamål än som motor- bränsle eller bränsle för uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande enligt 2 kap. 9 § eller fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
5. Förbrukning i a) luftfartyg, när luftfartyget inte	Andra bränslen än	100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
används för privat ändamål	flygfotogen (KN-nr 2710 19 21)			
b) luftfartygs- motorer i provbädd eller liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin (KN-nr 2710 11 31) och flygfotogen	100 procent	100 procent	100 procent
6. Förbrukning vid framställning av energiprodukter eller andra produk- ter för vilka skatte- plikt har inträtt för tillverkaren		100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning för framställning av skattepliktig elektrisk kraft	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	–
8. –		–	–	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbruk- ning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverk- ningsprocessen i industriell verk- samhet	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i en anläggning för vilken utsläpps- rätter ska över- lämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än		70 procent	20 procent	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
som avses under a				
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor-drivna fordon i yrkesmässig vattenbruksverksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	20 procent	–
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor-drivna fordon i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	20 procent	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor		–	–	100 procent
13. Förbrukning vid tillverkningsprocessen i gruv-industriell verksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	89 procent	40 procent	–
14. –	–	–	–	–
15. –	–	–	–	–
16. Förbrukning i		100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
processer för framställning av andra mineraliska ämnen än metaller under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras				
17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter	Råttallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärme- produktion		70 procent	100 procent	–
b) i annan värme- produktion		–	20 procent	–

*Föreslagen lydelse***6 a kap.****1 §**

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
---------	---	----------------------------------	---------------------------------------	------------------------------------

1. Förbrukning

a) för annat ändamål än som motorbränsle eller som		100 procent	100 procent	100 procent
--	--	-------------	-------------	-------------

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
bränsle för uppvärmning				
b) i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknande kärl		100 procent	100 procent	100 procent
c) i annat fall än som avses i a eller b, då bränslet i en och samma process används både som bränsle för uppvärmning och för annat ändamål än som motorbränsle eller bränsle för uppvärmning		100 procent	100 procent	100 procent
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färdmedel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande lämnats enligt 2 kap. 9 § eller för	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första	100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid-skatt	Befrielse från svavel-skatt
<i>vilken</i> fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten inte används för privat ändamål	stycket 3 b			
5. Förbrukning i				
a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Andra bränslen än flygfotogen (KN-nr 2710 19 21)	100 procent	100 procent	100 procent
b) luftfartygs-motorer i provbädd eller liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin (KN-nr 2710 11 31) och flygfotogen	100 procent	100 procent	100 procent
6. Förbrukning vid framställning av energiprodukter eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren		100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning för framställning av skattepliktig elektrisk kraft	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	100 procent	100 procent	–
8. –		–	–	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor-	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
drivna fordon vid tillverknings- processen i industriell verk- samhet				
a) i en anläggning för vilken utsläpps- rätter ska över- lämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med ut- släppsrätter		70 procent	100 procent	–
b) i andra fall än som avses under a		70 procent	20 procent	–
10. Om skatte- befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor- drivna fordon i yrkesmässig vattenbruksverk- samhet, <i>dock inte förbrukning i skepp eller båt</i>	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	20 procent	–
11. Om skatte- befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motor- drivna fordon i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverk- samhet, <i>dock inte förbrukning i skepp eller båt</i>	Bensin, råtallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	70 procent	20 procent	–
12. Om skatte- befrielse inte följer av tidigare		–	–	100 procent

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor				
13. Förbrukning vid tillverknings- processen i gruv- industriell verk- samhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, last- bilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b	89 procent	40 procent	–
14. –	–	–	–	–
15. –	–	–	–	–
16. Förbrukning i processer för fram- ställning av andra mineraliska ämnen än metaller under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras		100 procent	100 procent	100 procent
17. Om skatte- befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en an- läggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med ut- släppsrätter	Råttallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b			
a) i kraftvärme- produktion		70 procent	100 procent	–

Ändamål	Bränsle som inte ger befrielse	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
b) i annan värme- produktion		–	20 procent	–

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 a §⁵

För drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 1 430 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

- 1. jordbruks- eller skogsbruks-
verksamhet, eller
- 2. vattenbruksverksamhet.

För drift av *skepp och båtar utan medgivande enligt 2 kap. 9 §* samt andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar medges befrielse från koldioxidskatt med 1 430 kronor per kubikmeter bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b, om det förbrukas i yrkesmässig

- 1. jordbruks- eller skogsbruks-
verksamhet, eller
- 2. vattenbruksverksamhet.

När det gäller skepp och båtar för vilka fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787) medges skattebefrielse enligt första stycket också för bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 a.

9 kap.

2 §⁶

Om någon som inte är skattskyldig eller skattebefriad förbrukare har förbrukat bränsle på ett sådant sätt som ger rätt till skattebefrielse enligt 6 a kap., medger beskattningsmyndigheten efter ansökan från förbrukaren återbetalning av skatten på bränslet.

Återbetalning med stöd av 6 a kap. 1 § 9–11, 13 eller 17 eller med stöd av 6 a kap. 2 a, 2 b, 2 c eller 3 § medges endast om sökanden inte är ett företag utan rätt till statligt stöd. I dessa fall krävs även att sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare för sin verksamhet, om återbetalning söks med belopp som medför att sökandens sammanlagda återbetalning inom stödordningen per kalenderår uppgår till minst

- 1. 15 000 euro i fall som avses i 6 a kap. 1 § 10 eller 2 a § 2, eller

- 1. 15 000 euro i fall som avses i 6 a kap. 1 § 10 eller 2 a § första stycket 2, eller

⁵ Senaste lydelse 2016:505.

⁶ Senaste lydelse 2016:505.

2. 200 000 euro i övriga fall.

2. 200 000 euro i övriga fall.

Återbetalning med stöd av 6 a kap. 2 b § eller 2 c § medges endast i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 7 kap. 3 §.

11 kap.

3 §⁷

Energiskatten utgör

1. 0,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i industriell verksamhet i tillverkningsprocessen eller vid yrkesmässig växthusodling,

2. 0,5 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i skepp som används för sjöfart och som har en bruttodräktighet om minst 400, när skeppet ligger i hamn och spänningen på den elektriska kraft som överförs till skeppet är minst 380 volt,

3. 18,5 öre per kilowattimme för annan elektrisk kraft än som avses under 1 och 2 och som förbrukas i kommuner som anges i 4 §, och

4. 28,0 öre per kilowattimme för elektrisk kraft som förbrukas i övriga fall.

För kalenderåret 2011 och efterföljande kalenderår ska energiskatt betalas med belopp som efter en årlig omräkning motsvarar de i första stycket angivna skattebeloppen multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2009. Beloppen avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november månads utgång de omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

Första stycket 2 gäller inte när skeppet används för privat ändamål eller när skeppet är upplagt eller på ett varaktigt sätt är taget ur trafik.

Energiskatt ska betalas med 29,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft.

För kalenderåret 2018 och efterföljande kalenderår ska energiskatt betalas med ett belopp som efter en årlig omräkning motsvarar det i första stycket angivna skattebeloppet multiplicerat med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2016. Beloppet avrundas till hela tiondels ören.

Regeringen fastställer före november månads utgång det omräknade skattebelopp som enligt denna paragraf ska tas ut för påföljande kalenderår.

⁷ Senaste lydelse 2010:1088.

5 §⁸

Skyldig att betala energiskatt (skattskyldig) är den som i Sverige

1. framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent),
2. yrkesmässigt levererar av honom framställd skattepliktig elektrisk kraft eller av annan framställd elektrisk kraft (leverantör),
3. för annat ändamål än som avses i 9 § 1–5 säljer eller förbrukar elektrisk kraft, som förvärvats utan skatt mot försäkringen enligt 11 §,
4. för annat ändamål än det som var föremål för skattefriheten, säljer eller förbrukar elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 7,

4. för annat ändamål än det som var föremål för skattefriheten, säljer eller förbrukar elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 7,

5. godkänts som frivilligt skattskyldig enligt 6 §.

Den som godkänts att delta i ett program för energieffektivisering enligt 3 § lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering och som förbrukat elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 6–7 eller skatten återbetalats enligt 13 § är skyldig att betala energiskatt om tillsynsmyndigheten beslutar att,

1. åtagandena enligt 14 eller 15 § lagen om program för energieffektivisering inte är uppfyllda, eller
2. återkalla godkännanden enligt 12, 17 eller 18 § lagen om program för energieffektivisering.

Den för vars räkning elektrisk kraft förs in till Sverige och den som utan att betala ersättning tar emot skattepliktig elektrisk kraft anses ha framställt den elektriska kraften.

Med tillsynsmyndighet i andra stycket, 7 b § första stycket och 11 c § första stycket menas den myndighet som avses i 19 § lagen om program för energieffektivisering.

Skattskyldig enligt första stycket 1 är inte den som framställer elektrisk kraft enbart i enlighet med 2 § första stycket 1 a och b.

6 §

Som frivilligt skattskyldig får godkännas den som beräknas förbruka elektrisk kraft i mycket stor omfattning, om den övervägande delen av förbrukningen sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i en datorhall.

För ett sådant godkännande krävs att den sökande är lämplig som frivilligt skattskyldig med hänsyn till sina ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt.

Godkännande som frivilligt skattskyldig ska återkallas om förutsättningarna för godkännande inte

⁸ Senaste lydelse 2015:749.

längre finns eller om den frivilligt skattskyldige begär det. Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart, om inte något annat anges i beslutet.

7 §⁹

Skyldigheten att betala energiskatt inträder

1. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 *eller* 2, när elektrisk kraft

a) levereras till en förbrukare som inte är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 *eller* 2, eller

b) tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, och

2. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 3, när elektrisk kraft levereras till en köpare eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning.

1. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 *eller* 5, när elektrisk kraft

a) levereras till en förbrukare som inte är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 *eller* 5, eller

8 §

Energiskatt som *skall* betalas av den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1 *eller* 2 *skall* bestämmas *på grundval av* mätning av den elektriska kraftens energiinnehåll.

När det finns särskilda skäl får beskattningsmyndigheten i visst fall medge att energiskatten får bestämmas på annan grund än mätning av den elektriska kraften.

Om den elektriska kraften inte kan bestämmas på en grund som anges i första eller andra stycket *skall* den i stället beräknas efter vad som är skäligt.

Energiskatt som *ska* betalas av den som är skattskyldig enligt 5 § *ska* bestämmas *utifrån* mätning av den elektriska kraftens energiinnehåll.

Om den elektriska kraften inte kan bestämmas på en grund som anges i första eller andra stycket *ska* den i stället beräknas efter vad som är skäligt.

9 §¹⁰

Den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft får göra avdrag för skatt på elektrisk kraft som

1. förbrukats eller sålts för förbrukning i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning,

2. i huvudsak förbrukats eller sålts för förbrukning för kemisk reduktion eller i elektrolytiska processer,

3. förbrukats eller sålts för förbrukning vid sådan framställning av produkter som avses 6 a kap. 1 § 6,

4. förbrukats eller sålts för förbrukning vid sådan överföring av elektrisk kraft på det elektriska nätet som utförs av den som ansvarar för förvaltningen

3. förbrukats eller sålts för förbrukning vid sådan framställning av produkter som avses i 6 a kap. 1 § 6,

⁹ Senaste lydelse 2002:422.

¹⁰ Senaste lydelse 2004:1197.

av nätet i syfte att upprätthålla nätets funktion,

5. förbrukats eller sålts för förbrukning i metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats, i den *mån avdrag inte har gjorts enligt 2,*

6. förbrukats i den industriella tillverkningsprocessen hos den skattskyldige, om denne deltar i ett program enligt 3 § lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering, i den *mån avdrag inte har gjorts enligt 2, 3 eller 5,*

7. tagits emot av en skattebefriad förbrukare i enlighet med vad som framgår av dennes godkännande enligt 11 a §.

5. förbrukats eller sålts för förbrukning i metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats, i den *utsträckning avdragsrätt inte följer av 2,*

6. förbrukats i den industriella tillverkningsprocessen hos den skattskyldige, om denne deltar i ett program enligt 3 § lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering, i den *utsträckning avdragsrätt inte följer av 2, 3 eller 5,*

7. tagits emot av en skattebefriad förbrukare i enlighet med vad som framgår av dennes godkännande enligt 11 a §,

8. förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet hos den skattskyldige, om denne inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, i den *utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter,*

9. förbrukats i en datorhall hos den skattskyldige, om denne inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,

10. förbrukats i kommuner som avses i 4 § av någon annan än ett företag utan rätt till statligt stöd för annat ändamål än

a) i industriell verksamhet,

b) i en datorhall,

c) i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet,

d) i yrkesmässig vattenbruksverksamhet, eller

e) som landström.

Avdrag enligt första stycket 8 och 9 medges med skillnaden mellan den vid skattskyldighetens inträde gällande skattesatsen enligt 3 § och 0,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 10 medges med 9,6 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8–10 får endast medges om den skattskyldige lämnar uppgifter om stödmottagare samt

uppgift om avdragets fördelning på stödmottagare. Kravet på uppgifter om stödmottagare och fördelning av avdraget på stödmottagare gäller endast för avdrag som medför att stödmottagarens sammanlagda ned-sättning inom stödordningen överstiger 50 000 euro under kalenderåret. Avdrag enligt första stycket 10 får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter.

12 §¹¹

Om elektrisk kraft har förbrukats i annan yrkesmässig jordbruksverksamhet än i yrkesmässig växthusodling eller i yrkesmässig skogsbruks- eller vattenbruksverksamhet, beslutar beskattningsmyndigheten efter ansökan om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraften.

Efter ansökan från förbrukaren beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet.

Återbetalning får endast göras om sökanden inte är ett företag utan rätt till statligt stöd och sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare.

Kravet på uppgifter om stödmottagare gäller endast för den del av stödmottagarens sammanlagda ned-sättning som under kalenderåret överstiger 50 000 euro.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och 0,5 öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till minst 500 kronor per kalenderår.

Ansökan om återbetalning ska omfatta kalenderår. Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förutsättningar för medgivande inte finns. Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det

Ansökan om återbetalning ska omfatta ett kalenderår och lämnas elektroniskt. Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förutsättningar för medgivande inte finns.

¹¹ Senaste lydelse 2007:1387.

betalda skattebeloppet och ett belopp beräknat efter skattesatsen 0,5 öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till minst 500 kronor per kalenderår.

Ansökan om återbetalning av energiskatt ska lämnas in till beskattningsmyndigheten inom tre år efter utgången av kalenderåret respektive kalenderkvartalet.

Ansökan om återbetalning av energiskatt ska lämnas in till beskattningsmyndigheten inom tre år efter utgången av kalenderåret respektive kalenderkvartalet och vara undertecknad av sökanden eller av den som är ombud eller annan behörig företrädare för sökanden.

En ansökan som lämnats för en sökande som är juridisk person anses ha lämnats av sökanden, om det inte är uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda sökanden.

12 a §

Efter ansökan från förbrukaren beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat i yrkesmässig vattenbruksverksamhet.

Återbetalning får endast göras om sökanden

1. inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,

2. omfattas av kategorin små och medelstora företag enligt bilaga 1 i kommissionens förordning (EU) nr 1388/2014 av den 16 december 2014 genom vilken vissa kategorier av stöd till företag som är verksamma inom produktion, beredning och saluföring av fiskeri- och vattenbruksprodukter förklaras förenliga med den inre marknaden enligt artiklarna 107 och 108 i fördraget, och

3. lämnar uppgifter om stödmottagare.

Kravet på uppgifter om stödmottagare gäller endast för den del av stödmottagarens sammanlagda nedsättning som under kalenderåret överstiger 15 000 euro.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och 0,5 öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras när skillnaden uppgår till

minst 500 kronor per kalenderår.

Ansökan om återbetalning ska omfatta ett kalenderår och lämnas elektroniskt. Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förutsättningar för medgivande inte finns.

Ansökan om återbetalning av energiskatt ska lämnas in till beskattningsmyndigheten inom tre år efter utgången av kalenderåret respektive kalenderkvartalet och vara undertecknad av sökanden eller av den som är ombud eller annan behörig företrädare för sökanden.

En ansökan som lämnats för en sökande som är juridisk person anses ha lämnats av sökanden, om det inte är uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda sökanden.

12 b §

Efter ansökan från förbrukaren beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat som landström.

Återbetalning får endast göras om sökanden inte är ett företag utan rätt till statligt stöd och sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare.

Kravet på uppgifter om stödmottagare gäller endast för den del av stödmottagarens sammanlagda nedsättning som under kalenderåret överstiger 50 000 euro.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och 0,5 öre per kilowattimme.

Ansökan om återbetalning ska omfatta ett kalenderår. Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förut-

sättningar för medgivande inte finns.

Ansökan om återbetalning av energiskatt ska lämnas in till beskattningsmyndigheten inom tre år efter utgången av kalenderåret respektive kalenderkvartalet och vara undertecknad av sökanden eller av den som är ombud eller annan behörig företrädare för sökanden.

En ansökan som lämnats för en sökande som är juridisk person anses ha lämnats av sökanden, om det inte är uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda sökanden.

14 §

Efter ansökan från en förbrukare som inte är skattskyldig beslutar beskattningsmyndigheten om återbetalning av energiskatten på den elektriska kraft som denne förbrukat

1. i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet, eller
2. i en datorhall.

Återbetalning får endast göras om sökanden inte är ett företag utan rätt till statligt stöd och sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare samt uppgift om nedsättningens fördelning på respektive ändamål.

Kravet på uppgifter om stödmottagare gäller endast för den del av stödmottagarens sammanlagda nedsättning under en stödordning som under kalenderåret överstiger 50 000 euro.

Rätt till återbetalning föreligger endast för skillnaden mellan det betalda skattebeloppet och 0,5 öre per kilowattimme. Återbetalning får dock endast göras för den del som överstiger 8 000 kronor per kalenderår.

Ansökan om återbetalning ska omfatta ett kalenderår och lämnas elektroniskt. Om sökanden beräknas förbruka elektrisk kraft i större omfattning, får dock beskattningsmyndigheten medge att ansökan görs per kalenderkvartal. Ett sådant beslut får återkallas om sökanden begär det eller förutsättningar för medgivande inte finns.

Ansökan om återbetalning av energiskatt ska lämnas in till beskattningsmyndigheten inom tre år efter utgången av kalenderåret respektive kalenderkvartalet och vara undertecknad av sökanden eller av den som är ombud eller annan behörig företrädare för sökanden.

En ansökan som lämnats för en sökande som är juridisk person anses ha lämnats av sökanden, om det inte är uppenbart att den som lämnade begäran saknade behörighet att företräda sökanden.

1. Denna lag träder i kraft den 15 december 2016 i fråga om 11 kap. 6 § och i övrigt den 1 januari 2017.

2. Beloppet som anges i 6 a kap. 2 a § ska vara 1 700 kronor per kubikmeter för sådan förbrukning som sker från och med den 1 januari 2017 till och med den 31 december 2018.

3. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

4. Bestämmelserna i 6 kap. 1 a § i den nya lydelsen tillämpas första gången på beslut om beskattning vid oegentlighet som har meddelats efter lagens ikraftträdande.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1994:1776) om skatt på energi¹
dels att 11 kap. 7 a, 7 b, 11 a, 11 b, 11 c och 13 §§ ska upphöra att gälla,
dels att 1 kap. 11 a § och 11 kap. 2, 5, 7, 9 och 11 §§ ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 1 kap. 17 §, av följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 3.8

Föreslagen lydelse

1 kap.

11 a §

I fråga om energiskatt och koldioxidskatt på bränslen samt energiskatt på elektrisk kraft förstås med stödordning sådant statligt stöd enligt artikel 107.1 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt som utgörs av skattebefrielse för vart och ett av de ändamål som anges i följande bestämmelser i denna lag:

1. 6 a kap. 1 § 9 a och 17 a,	1. 6 a kap. 1 § 9 a och 17 a,
2. 6 a kap. 1 § 9 b och 3 §,	2. 6 a kap. 1 § 9 b och 3 §,
3. 6 a kap. 1 § 10,	3. 6 a kap. 1 § 10,
4. 6 a kap. 1 § 11,	4. 6 a kap. 1 § 11,
5. 6 a kap. 1 § 13,	5. 6 a kap. 1 § 13,
6. 6 a kap. 1 § 17 b,	6. 6 a kap. 1 § 17 b,
7. 6 a kap. 2 a § första stycket 1,	7. 6 a kap. 2 a § första stycket 1,
8. 6 a kap. 2 a § första stycket 2,	8. 6 a kap. 2 a § första stycket 2,
9. 6 a kap. 2 b och 2 c §§,	9. 6 a kap. 2 b och 2 c §§,
10. 7 kap. 3 a, 3 c och 3 d §§,	10. 7 kap. 3 a, 3 c och 3 d §§,
11. 7 kap. 4 §,	11. 7 kap. 4 §,
12. 11 kap. 9 § första stycket 8 och	12. 11 kap. 9 § första stycket 6 och
14 § första stycket 1,	14 § första stycket 1,
13. 11 kap. 9 § första stycket 9 och	13. 11 kap. 9 § första stycket 7 och
14 § första stycket 2,	14 § första stycket 2,
14. 11 kap. 9 § första stycket 10,	14. 11 kap. 9 § första stycket 8,
15. 11 kap. 12 §,	15. 11 kap. 12 §,
16. 11 kap. 12 a §,	16. 11 kap. 12 a §,
17. 11 kap. 12 b §.	17. 11 kap. 12 b §.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Med nättinnehavare avses den som överför elektrisk kraft med stöd av en koncession enligt 2 kap. ellagen

¹ Senaste lydelse av

7 a § 2004:1197

7 b § 2004:1197

11 a § 2004:1197

11 b § 2004:1197

11 c § 2011:1370

13 § 2006:1508.

(1997:857).

11 kap.

2 §²

Elektrisk kraft är inte skattepliktig om den

1. framställts

a) i en anläggning med en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kilowatt,

b) av någon som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 50 kilowatt, och

c) den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen (1997:857),

2. till lägre effekt än 50 kilowatt utan ersättning levererats av en producent eller en leverantör till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller leverantören,	2. till lägre effekt än 50 kilowatt utan ersättning överförs av en producent eller en nätinnehavare till en förbrukare som inte står i intressegemenskap med producenten eller nätinnehavaren,
---	--

3. framställts och förbrukats på fartyg eller annat transportmedel,

4. förbrukats för framställning av elektrisk kraft,

5. framställts i ett reservkraftsaggregat och inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen, eller

6. framställts

a) i en anläggning med en sammanlagd installerad effekt av mindre än 100 kilowatt,

b) från bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 1–6,

c) av någon som förfogar över en sammanlagd installerad generatoreffekt av mindre än 100 kilowatt, och

d) den elektriska kraften inte har överförts till ett ledningsnät som omfattas av nätkoncession som meddelats med stöd av 2 kap. ellagen.

Vad som anges i första stycket 1 a respektive b om installerad generator-effekt ska för elektrisk kraft som framställs från

1. vind eller vågor, motsvaras av 125 kilowatt installerad generatoreffekt,

2. sol, motsvaras av 255 kilowatt installerad toppeffekt, och

3. annan energikälla utan generator, motsvaras av 50 kilowatt installerad effekt.

När elektrisk kraft framställs från olika energikällor ska, vid bedömningen av förutsättningarna i första stycket 1 a, b respektive 6 c, de installerade effekterna läggas samman. Vid sammanläggningen ska de effekter som avses i andra stycket först räknas om till motsvarande 50 kilowatt installerad generatoreffekt vid bedömningen av förutsättningarna i första stycket 1 a respektive b. Vid bedömningen av förutsättningarna i 6 c ska omräkning först ske till motsvarande 100 kilowatt installerad generatoreffekt.

² Senaste lydelse 2015:749.

*Lydelse enligt lagförslag 3.8**Föreslagen lydelse*

5 §

Skyldig att betala energiskatt (skattskyldig) är den som i Sverige

1. framställer skattepliktig elektrisk kraft (producent),

2. yrkesmässigt levererar av honom framställd skattepliktig elektrisk kraft eller av annan framställd elektrisk kraft (leverantör),

3. för annat ändamål än som avses i 9 § 1–5 säljer eller förbrukar elektrisk kraft, som förvärvats utan skatt mot försäkran enligt 11 §,

4. för annat ändamål än det som var föremål för skattefriheten, säljer eller förbrukar elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 7,

5. godkänts som frivilligt skattskyldig enligt 6 §.

2. är nättinnehavare,

3. för annat ändamål än som avses i 9 § 1–5 överför eller använder elektrisk kraft, som överförs utan skatt mot försäkran enligt 11 §,

4. godkänts som frivilligt skattskyldig enligt 6 §,

5. innehar ett elnät för vilket koncession inte meddelats och som via detta elnät för in elektrisk kraft till Sverige.

Den som godkänts att delta i ett program för energieffektivisering enligt 3 § lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering och som förbrukat elektrisk kraft för vilken avdrag för skatt har gjorts enligt 9 § 6–7 eller skatten återbetalats enligt 13 § är skyldig att betala energiskatt om tillsynsmyndigheten beslutar att,

1. åtagandena enligt 14 eller 15 § lagen om program för energieffektivisering inte är uppfyllda, eller

2. återkalla godkännanden enligt 12, 17 eller 18 § lagen om program för energieffektivisering.

Den för vars räkning elektrisk kraft förs in till Sverige och den som utan att betala ersättning tar emot skattepliktig elektrisk kraft anses ha framställt den elektriska kraften.

Med tillsynsmyndighet i andra stycket, 7 b § första stycket och 11 c § första stycket menas den myndighet som avses i 19 § lagen om program för energieffektivisering.

Skattskyldig enligt första stycket 1 är inte den som framställer elektrisk kraft enbart i enlighet med 2 § första stycket 1 a och b.

Skattskyldig enligt första stycket 1 är inte den som framställer elektrisk kraft enbart i enlighet med 2 § första stycket 1 a och b. *Skattskyldig enligt*

första stycket 2 är inte den myndighet som är systemansvarig enligt 8 kap. 1 § ellagen (1997:857).

7 §

Skyldigheten att betala energiskatt inträder

1. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 5, när elektrisk kraft

a) *levereras till en förbrukare* som inte är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 5, eller

b) *tas i anspråk för annat ändamål än försäljning, och*

2. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 3, när elektrisk kraft *levereras till en köpare eller tas i anspråk för annat ändamål än försäljning.*

1. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 4, när *skattepliktig* elektrisk kraft

a) *överförs till någon* som inte är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2 eller 4, eller

b) *förbrukas av den skattskyldige,*

2. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 3, när elektrisk kraft tas i anspråk för annat ändamål *än som avses i 9 § 1–5 eller överförs till någon annan, och*

3. för den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 5, när elektrisk kraft *förs in till Sverige.*

Skattskyldighet enligt första stycket 1 a inträder inte vid överföring av elektrisk kraft till det elnät som ägs av den myndighet som är systemansvarig enligt 8 kap. 1 § ellagen (1997:857).

Skattskyldighet enligt första stycket 1 b inträder inte om skattskyldighet redan har inträtt.

9 §

Den som är skattskyldig för energiskatt på elektrisk kraft får göra avdrag för skatt på elektrisk kraft som

1. förbrukats eller *sålts* för förbrukning i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning,

2. i huvudsak förbrukats eller *sålts* för *förbrukning* för kemisk reduktion eller i elektrolytiska processer,

3. förbrukats eller *sålts* för förbrukning vid sådan framställning av produkter som avses i 6 a kap. 1 § 6,

4. förbrukats eller *sålts* för förbrukning vid sådan överföring av elektrisk kraft på det elektriska nätet som utförs av den som ansvarar för förvaltningen av nätet i syfte att

1. förbrukats eller *överförs* för förbrukning i tåg eller annat spårbundet transportmedel eller för motordrift eller uppvärmning i omedelbart samband med sådan förbrukning,

2. i huvudsak förbrukats eller *överförs* för att i *huvudsak* förbrukas för kemisk reduktion eller i elektrolytiska processer,

3. förbrukats eller *överförs* för förbrukning vid sådan framställning av produkter som avses i 6 a kap. 1 § 6,

4. förbrukats eller *överförs* för förbrukning vid sådan överföring av elektrisk kraft på det elektriska nätet som utförs av den som ansvarar för förvaltningen av nätet i syfte att

upprätthålla nätets funktion,

5. förbrukats eller *sålts* för förbrukning i metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 2,

6. förbrukats i den industriella tillverkningsprocessen hos den skattskyldige, om denne deltar i ett program enligt 3 § lagen (2004:1196) om program för energieffektivisering, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 2, 3 eller 5,

7. tagits emot av en skattebefriad förbrukare i enlighet med vad som framgår av dennes godkännande enligt 11 a §.

8. förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet hos den skattskyldige, om denne inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter,

9. förbrukats i en datorhall hos den skattskyldige, om denne inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,

10. förbrukats i kommuner som avses i 4 § av någon annan än ett företag utan rätt till statligt stöd för annat ändamål än

- a) i industriell verksamhet,
- b) i en datorhall,
- c) i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet,
- d) i yrkesmässig vattenbruksverksamhet, eller
- e) som landström.

Avdrag enligt första stycket 8 och 9 medges med skillnaden mellan den vid skattskyldighetens inträde gällande skattesatsen enligt 3 § och 0,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 10 medges med 9,6 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8–10 får endast medges om den skattskyldige lämnar uppgifter om

upprätthålla nätets funktion,

5. förbrukats eller *överförs* för förbrukning i metallurgiska processer eller vid tillverkning av mineraliska produkter under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar har förändrats kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur har förändrats, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av 2,

6. förbrukats i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet hos den skattskyldige, om denne inte är ett företag utan rätt till statligt stöd, i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter,

7. förbrukats i en datorhall hos den skattskyldige, om denne inte är ett företag utan rätt till statligt stöd,

8. förbrukats i kommuner som avses i 4 § av någon annan än ett företag utan rätt till statligt stöd för annat ändamål än

- a) i industriell verksamhet,
- b) i en datorhall,
- c) i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet,
- d) i yrkesmässig vattenbruksverksamhet, eller
- e) som landström.

Avdrag enligt första stycket 6 och 7 medges med skillnaden mellan den vid skattskyldighetens inträde gällande skattesatsen enligt 3 § och 0,5 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 8 medges med 9,6 öre per förbrukad kilowattimme elektrisk kraft. Avdrag enligt första stycket 6–8 får endast medges om den skattskyldige lämnar uppgifter om

stödmottagare samt uppgift om avdragets fördelning på stödmottagare. Kravet på uppgifter om stödmottagare och fördelning av avdraget på stödmottagare gäller endast för avdrag som medför att stödmottagarens sammanlagda nedsättning inom stödordningen överstiger 50 000 euro under kalenderåret. Avdrag enligt första stycket 10 får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter.

Nuvarande lydelse

Annan än den som är skattskyldig får köpa elektrisk kraft utan energiskatt mot att han lämnar en försäkran till leverantören att den elektriska kraften skall användas för ett sådant ändamål som avses i 9 § 1–5.

stödmottagare samt uppgift om avdragets fördelning på stödmottagare. Kravet på uppgifter om stödmottagare och fördelning av avdraget på stödmottagare gäller endast för avdrag som medför att stödmottagarens sammanlagda nedsättning inom stödordningen överstiger 50 000 euro under kalenderåret. Avdrag enligt första stycket 8 får endast medges i den utsträckning avdragsrätt inte följer av föregående punkter.

Föreslagen lydelse

11 §³

Annan än den som är skattskyldig enligt 5 § första stycket 1, 2, 4 eller 5 kan få elektrisk kraft överförd utan energiskatt mot att han lämnar en försäkran till den skattskyldige att den elektriska kraften ska användas för ett sådant ändamål som avses i 9 § 1–5.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2004:1197.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Allmän löneavgift tas ut med 9,65 procent av underlaget och tillfaller staten.	3 §¹	Allmän löneavgift tas ut med 10,72 procent av underlaget och tillfaller staten.
---	------------------------	--

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.
 2. Bestämmelsen i 3 § i den nya lydelsen tillämpas på lön eller annan ersättning enligt 1 § som betalas ut efter den 31 december 2016.
 3. Bestämmelsen i 3 § i den nya lydelsen tillämpas på inkomst enligt 2 § som uppbärs efter den 31 december 2016. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2016 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

¹ Senaste lydelse 2015:774

11 Förslag till lag ändring i lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 5 a § lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

5 a §²

Saknas tillräckliga uppgifter för att fastställa skatten enligt 5 § första stycket får denna tas ut med

200 kronor/liter för spritdryck,	202 kronor/liter för spritdryck,
52 kronor/liter för starkvin,	54 kronor/liter för starkvin,
26 kronor/liter för vin,	27 kronor/liter för vin,
10 kronor/liter för starköl,	10 kronor/liter för starköl,
106 öre/styck för cigaretter,	106 öre/styck för cigaretter,
68 öre/styck för cigariller och	68 öre/styck för cigariller och
cigarrer och	cigarrer och
752 kronor/kg för rökto bak.	752 kronor/kg för rökto bak.

I denna bestämmelse förstås med

spritdryck: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 22 volymprocent,

starkvin: alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 15 men inte 22 volymprocent,

vin: annat vin än starkvin samt annan alkoholdryck med en alkoholhalt som överstiger 3,5 men inte 15 volymprocent och som inte är starköl,

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent och

starköl: öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent, och

cigarill: cigarrer med en högsta vikt av 3 gram per styck.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2006:1510.

² Senaste lydelse 2014:1498.

12 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen (1999:1229)¹
dels att 40 kap. 16 a § ska upphöra att gälla,
dels att 12 kap. 2 §, 16 kap. 2 §, 24 kap. 1 §, 35 kap. 1 §, 40 kap. 16 §, 61 kap. 8 a §, 65 kap. 5 § och 67 kap. 13 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas två nya paragrafer, 24 kap. 4 a § och 40 kap. 15 a §, och närmast före 24 kap. 4 a § en ny rubrik av följande lydelse,
dels att punkt 3 i övergångsbestämmelserna till lagen (2001:1175) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

2 §²

Utgifter som avses i följande paragrafer ska dras av utan någon beloppsmässig begränsning, nämligen utgifter

- vid tjänsteresor enligt 5–17 §§,
- vid tillfälligt arbete på annan ort eller vid dubbel bosättning enligt 18–22 och 31 §§,
- för hemresor enligt 24 och 31 §§,
- för egenavgifter enligt 36 §,
- för arbetsgivaravgifter enligt 36 a §, och
- i hobbyverksamhet enligt 37 §.

Första stycket gäller också i fråga om utgifter för resor i tjänsten som företas med annat transportmedel än egen bil eller förmånsbil.

Utgifter för inställelseresor enligt 25 § och för resor mellan bostaden och arbets- och utbildningsplatsen enligt 26–31 §§ ska dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 10 000 kronor. Övriga utgifter ska dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 5 000 kronor.

Utgifter för inställelseresor enligt 25 § och för resor mellan bostaden och arbets- och utbildningsplatsen enligt 26–31 §§ ska dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 11 000 kronor. Övriga utgifter ska dras av bara till den del kostnaderna under beskattningsåret sammanlagt överstiger 5 000 kronor.

16 kap.

2 §

Utgifter för representation och liknande ändamål ska dras av bara om de har omedelbart samband med näringsverksamheten, såsom då det uteslutande är fråga om att inleda eller upprätthålla affärsförbindelser

Utgifter för representation och liknande ändamål ska dras av bara om de har omedelbart samband med näringsverksamheten, såsom då det uteslutande är fråga om att inleda eller upprätthålla affärsförbindelser

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

Senaste lydelse av 40 kap. 16 a § 2009:1453.

² Senaste lydelse 2012:832.

eller liknande eller då utgifterna avser jubileum eller personalvård. Avdraget får inte överstiga vad som kan anses skäligt. *För utgifter för lunch, middag eller supé får avdraget inte överstiga 90 kronor per person och måltid med tillägg för mervärdesskatt till den del denna inte ska dras av enligt 8 kap. eller återbetalas enligt 10 kap. mervärdesskattelagen (1994:200).*

eller liknande eller då utgifterna avser jubileum eller personalvård. Avdraget får inte överstiga vad som kan anses skäligt. *Utgifter för förtäring ska dock bara dras av om det är fråga om förfriskningar och annan enklare förtäring som inte kan anses som en måltid och som är av mindre värde.*

24 kap.

1 §³

I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpning i inkomstslaget näringsverksamhet av vissa bestämmelser i inkomstslaget kapital i 2 och 3 §§,
- partiell fission i 3 a §,
- kapitalrabatt på optionslån i 4 §,
- *avdragsförbud för ränta på vissa efterställda skulder i 4 a §,*
- avdragsrätt för ränta på vinstandelslån i 5–10 §§,
- begränsningar i avdragsrätten för ränta på vissa skulder i 10 a–10 f §§,
- avdrag för lämnad utdelning i 11 §, och
- skattefria utdelningar i 12–22 §§.

En bestämmelse om skattefrihet för utdelning från privatbostadsföretag finns i 15 kap. 4 §.

Bestämmelser om i vilken utsträckning ersättningar i form av livränta och liknande utbetalningar för avyttrade tillgångar räknas som ränta finns i 44 kap. 35 och 37–39 §§.

Avdragsförbud för ränta på vissa efterställda skulder

4 a §

Ett företag som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012, får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av den förordningen.

Ett svenskt försäkringsföretag som omfattas av 7 kap. försäkringsrörelselagen (2010:2043) får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder

³ Senaste lydelse 2012:757.

som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av den lagen.

Ett utländskt försäkringsföretag som hör hemma i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (Solvens II), får inte dra av ränteutgifter på efterställda skulder som får ingå i kapitalbasen vid tillämpning av nationell lagstiftning som genomför det direktivet.

35 kap.

1 §

Koncernbidrag ska dras av hos givaren och tas upp hos mottagaren, om förutsättningarna för avdrag i detta kapitel är uppfyllda.

Koncernbidrag ska dras av hos givaren och tas upp hos mottagaren, om förutsättningarna för avdrag i 3, 4, 5 eller 6 § är uppfyllda och värden motsvarande bidraget förs över från givaren till mottagaren senast den dag som givaren enligt skatteförfarandelagen (2011:1244) ska lämna inkomstdeklaration.

Med koncernbidrag avses inte en ersättning som är en utgift för givaren för att förvärva eller bibehålla inkomster.

40 kap.

15 a §

Om ett kapitaltillskott som helt eller delvis har medfört ägarförändringen har lämnats till underskottsföretaget tidigast två beskattningsår före det beskattningsår då ägarförändringen skedde och förvärvaren genom kapitaltillskottet har fått en tillgång av verkligt och särskilt värde, ska kapitaltillskottet vid beräkningen av utgiften enligt 15 § första stycket bestämmas till ett belopp som motsvarar det lägsta av kapitaltillskottet och det värde av tillgången som belöper sig på den förvärvade andelen i underskottsföretaget. Vid beräkningen av värdet av tillgången ska kapitaltillskottet inte räknas med.

Vid bedömningen enligt första stycket ska hänsyn inte tas till tillgångar som underskottsföretaget kan antas ha förvärvat i samråd med den

nya ägaren.

Vid tillämpningen av andra stycket likställs en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag med underskotts-företaget om de både före och efter ägarförändringen ingick i samma kon-cern.

16 §⁴

Utgiften enligt 15 § första stycket ska minskas med kapitaltillskott som har lämnats till underskottsföretaget före ägarförändringen men tidigast två beskattningsår före det beskatt-ningsår då ägarförändringen skedde. Detsamma gäller, med undantag för *vad som anges i 16 a §*, kapitaltillskott som helt eller delvis har medfört ägarförändringen. Utgiften ska också minskas med kapitaltillskott som under samma tid har lämnats till en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag som både före och efter ägarförändringen ingick i samma koncern som underskotts-företaget.

Första stycket gäller inte kapitaltillskott som har lämnats av en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag som både före och efter ägarför-ändringen ingick i samma koncern som underskottsföretaget.

Utgiften enligt 15 § första stycket ska minskas med kapitaltillskott som har lämnats till underskottsföretaget före ägarförändringen men tidigast två beskattningsår före det beskatt-ningsår då ägarförändringen skedde. Detsamma gäller, med undantag för *kapitaltillskott enligt 15 a §*, kapital-tillskott som helt eller delvis har medfört ägarförändringen. Utgiften ska också minskas med kapitaltill-skott som under samma tid har läm-nats till en juridisk person eller ett svenskt handelsbolag som både före och efter ägarförändringen ingick i samma koncern som underskotts-företaget.

61 kap.

8 a §⁵

Om en bil är utrustad med teknik för drift helt eller delvis med elektricitet eller med andra mer miljöanpassade drivmedel än bensin och dieselolja och bilens nybilspris därför är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan sådan teknik, ska förmånsvärdet sättas ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen.

I stället för vad som sägs i första stycket om storleken på nedsättningen av förmånsvärdet ska detta värde tas upp till 60 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen, om bilen är utrustad med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från yttre energikälla eller med annan gas än gasol.

En nedsättning av förmånsvärdet enligt andra stycket får göras med högst 16 000 kronor i förhållande till den jämförbara bilen.

En nedsättning av förmånsvärdet enligt andra stycket får göras med högst 10 000 kronor i förhållande till den jämförbara bilen.

⁴ Senaste lydelse 2009:1453.

⁵ Senaste lydelse 2011:1271.

65 kap.**5 §⁶**

För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster

– 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och

– 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 430 200 kronor för beskattningsåret 2016 och en övre skiktgräns på 625 800 kronor för beskattningsåret 2016.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 438 900 kronor för beskattningsåret 2017 och en övre skiktgräns på 638 500 kronor för beskattningsåret 2017.

För de därpå följande beskattningsåren uppgår skiktgränserna till skiktgränserna för det föregående beskattningsåret multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni året före beskattningsåret och prisläget i juni andra året före beskattningsåret plus två procentenheter. Skiktgränserna fastställs av regeringen före utgången av året före beskattningsåret och avrundas uppåt till helt hundratal kronor.

Om en enskild näringsidkare enligt 1 kap. 13 § andra stycket har ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderåret, ska de skiktgränser som gäller vid detta beskattningsårs utgång tillämpas.

67 kap.**13 §⁷**

Med *hushållsarbete* avses vid tillämpningen av detta kapitel följande.

1. Enklare städarbete eller annat rengöringsarbete samt flyttstädning som utförs i bostaden.

2. Vård av kläder och hemtextilier när vården utförs i bostaden.

3. Snöskottning som utförs i nära anslutning till bostaden.

4. Häck- och gräsklippning, krattning och ogrärensning samt beskärning och borttagande av träd och buskar som utförs på tomt eller i trädgård i nära anslutning till bostaden.

5. Barnpassning som inte mer än i ringa omfattning innefattar hjälp med läxor och annat skolarbete och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden samt lämning och hämtning till och från förskola, skola, fritidsaktiviteter eller liknande.

6. Annan omsorg och tillsyn än barnpassning som en fysisk person behöver och som utförs i eller i nära anslutning till bostaden eller i samband med promenader, bankbesök, besök vid vårdcentral eller andra liknande enklare ärenden.

7. Flytt av bohag och annat lösöre mellan bostäder samt till och från magasinering i samband med flytt mellan bostäder.

8. Arbete som avser installation, reparation och underhåll av data- och informationsteknisk utrustning, dataprogram och dataförbindelser samt

⁶ Senaste lydelse 2015:775.

⁷ Senaste lydelse 2016:792.

handledning och rådgivning i samband med sådant arbete, när arbetet, handledningen och rådgivningen utförs i eller i nära anslutning till bostaden.

9. Reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

3.⁸ Bestämmelserna i 61 kap. 8 a § andra och tredje styckena tillämpas till och med det beskattningsår som slutar den 31 december 2016.

3. Bestämmelserna i 61 kap. 8 a § andra och tredje styckena tillämpas till och med det beskattningsår som slutar den 31 december 2020.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Bestämmelserna i 12 kap. 2 §, 16 kap. 2 §, 35 kap. 1 §, 61 kap. 8 a § och 65 kap. 5 § i den nya lydelsen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2016.

3. Den nya bestämmelsen i 24 kap. 4 a § tillämpas första gången på ränteutgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2016.

4. Den nya bestämmelsen i 40 kap. 15 a § och bestämmelsen i 40 kap. 16 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på kapitaltillskott som sker efter den 31 december 2016.

5. Den upphävda bestämmelsen i 40 kap. 16 a § gäller fortfarande för kapitaltillskott som sker före den 1 januari 2017.

6. Bestämmelsen i 67 kap. 13 § i den nya lydelsen tillämpas på hushållsarbete som har utförts och betalats efter den 31 december 2016, förmån av hushållsarbete som har tillhandahållits efter den 31 december 2016 samt hushållsarbete som har utförts efter den 31 december 2016 och för vilket ersättning har betalats ut och redovisats i en förenklad arbetsgivardeklaration efter detta datum.

⁸ Senaste lydelse 2013:960.

13 Förslag till lag om ändring i socialavgiftslagen (2000:980)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 26 § och 3 kap. 13 § socialavgiftslagen (2000:980) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

2 kap.

26 §¹

Arbetsgivaravgifterna är 21,77 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	4,85 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,64 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

Föreslagen lydelse

26 §

Arbetsgivaravgifterna är 20,70 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	4,35 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	0,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	2,64 %
6. arbetsskadeavgift	0,20 %

3 kap.

Nuvarande lydelse

13 §²

Egenavgifterna är 19,32 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	4,94 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,17 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,10 %
6. arbetsskadeavgift	0,30 %

Föreslagen lydelse

13 §

Egenavgifterna är 18,25 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	4,44 %
--------------------------	--------

¹ Senaste lydelse 2015:776.

² Senaste lydelse 2015:776.

2. föräldraförsäkringsavgift	2,60 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	0,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	0,10 %
6. arbetsskadeavgift	0,20 %

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Bestämmelsen i 2 kap. 26 § i den nya lydelsen tillämpas på ersättning som betalas ut efter den 31 december 2016.

3. Bestämmelsen i 3 kap. 13 § i den nya lydelsen tillämpas på inkomst som uppbärs efter den 31 december 2016. Omfattar beskattningsåret tid såväl före som efter ikraftträdandet ska, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter den 31 december 2016 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

14 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 12 § i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

12 §²

Uppgifter och handlingar som avser

1. revision ska gallras tio år efter utgången av det kalenderår då revisionen avslutades, och

2. fastighetstaxering ska gallras tolv år efter utgången av det taxeringsår som uppgifterna eller handlingarna kan hänföras till.

Uppgifter och handlingar om godkända upplagshavare, registrerade varumottagare, tillfälligt registrerade varumottagare, registrerade avsändare eller godkända skatteupplag enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt samt lagen (1994:1776) om skatt på energi ska gallras sju år efter utgången av det kalenderår då aktören avregistrerades.

Uppgifter och handlingar om godkända lagerhållare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om skatt på energi samt lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik ska gallras sju år efter utgången av det kalenderår då godkännandet som lagerhållare blev återkallat.

Uppgifter och handlingar som avses i 4 a § ska gallras tio år efter utgången av det kalenderår då de meddelanden som är kopplade till den administrativa referenskoden enligt 22 b § andra stycket lagen om tobaksskatt, 21 b § andra stycket lagen om alkoholskatt eller 6 kap. 4 § andra stycket lagen om skatt på energi eller annan sammanhållande identifikationsuppgift senast ändrades.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2017.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2012:775.

15 Förslag till lag om upphävande av lagen (2003:347) om kreditering på skattekonto av belopp som beviljats byggande för mindre hyresbostäder och studentbostäder

Härigenom föreskrivs att lagen (2003:347) om kreditering på skattekonto av belopp som beviljats byggande för mindre hyresbostäder och studentbostäder ska upphöra att gälla vid utgången av år 2016.

16 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2005:807) om ersättning för viss mervärdesskatt för kommuner, landsting, kommunalförbund och samordningsförbund¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid utbetalning av ersättning enligt 2 § tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 9, 10, 15 och 16 §§ mervärdesskattelagen (1994:200). Bestämmelsen i 8 kap. 9 § första stycket 1 mervärdesskattelagen *skall* dock inte tillämpas i fråga om *sådana* boendeformer som anges i 5 kap. 5 § andra stycket och 5 kap. 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453) *samt* 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Föreslagen lydelse

4 §

Vid utbetalning av ersättning enligt 2 § tillämpas bestämmelserna i 8 kap. 9, 10, 15 och 16 §§ mervärdesskattelagen (1994:200). Bestämmelsen i 8 kap. 9 § första stycket 1 mervärdesskattelagen *ska* dock inte tillämpas i fråga om

1. boendeformer som anges i 5 kap. 5 § andra stycket och 7 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453),

2. *hem för vård eller boende och stödboenden som anges i 6 kap. 2 § socialtjänstlagen, och*

3. *boendeformer som anges i 9 § 8 och 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.
 2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för ersättning som avser tid före ikraftträdandet.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2012:385.

17 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244) dels att 3 kap. 4 §, 7 kap. 1 §, 41 kap. 2 §, 53 kap. 5 § och 65 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 26 kap. 19 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

3 kap.

4 §¹

Vad som avses med beskattningsår framgår av följande uppställning:

<i>För</i>	<i>avses med beskattningsår</i>
1. skatt enligt a) inkomstskattelagen (1999:1229), b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, c) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4, och d) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader, samt avgift enligt e) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift	beskattningsår enligt 1 kap. 13–15 §§ inkomstskattelagen eller, för svenska handelsbolag, räkenskapsåret
2. skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 6–10	det kalenderår som skatten ska betalas för eller det beskattningsår då skatteunderlag för avkastningsskatt ska tas upp enligt 13 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel
3. skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	det kalenderår då ersättningen betalas ut
4. skatt enligt mervärdesskattelagen (1994:200) som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen
5. annan mervärdesskatt	det kalenderår då den felaktiga debiteringen har gjorts, eller

¹ Senaste lydelse 2015:892.

	förvärvet eller omsättningen har skett
6. punktskatt som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen
7. annan punktskatt	det kalenderår då den händelse som medför skattskyldighet har inträffat
8. övriga skatter	det kalenderår som skatten ska betalas för
9. arbetsgivaravgifter och avgifter som ingår i slutlig skatt	det kalenderår som avgiften ska betalas för.

Med beskattningsår för fysisk person avses dock i fråga om preliminär skatt alltid kalenderår.

Föreslagen lydelse

3 kap.
4 §

Vad som avses med beskattningsår framgår av följande uppställning:

<i>För</i>	<i>avses med beskattningsår</i>
1. skatt enligt a) inkomstskattelagen (1999:1229), b) lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt, c) lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 1–4, och d) lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader, samt avgift enligt e) lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift	beskattningsår enligt 1 kap. 13–15 §§ inkomstskattelagen eller, för svenska handelsbolag, räkenskapsåret
2. skatt enligt lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel i fall som avses i 2 § första stycket 6–10	det kalenderår som skatten ska betalas för eller det beskattningsår då skatteunderlag för avkastningsskatt ska tas upp enligt 13 § lagen om avkastningsskatt på pensionsmedel
3. skatt enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl.	det kalenderår då ersättningen betalas ut
4. skatt enligt mervärdes-	beskattningsår enligt 1 kap. 14 §

skattelagen (1994:200) som ska mervärdesskattelagen redovisas för redovisningsperioder

5. annan mervärdesskatt	det kalenderår då den felaktiga debiteringen har gjorts, eller förvärvet eller omsättningen har skett
6. punktskatt som ska redovisas för redovisningsperioder	beskattningsår enligt 1 kap. 14 § mervärdesskattelagen
7. punktskatt enligt a) beslut som avses i 53 kap. 5 §, b) 27 och 28 §§ lagen (1994:1563) om tobaksskatt, c) 26 och 27 §§ lagen (1994:1564) om alkoholskatt, eller d) 4 kap. 2 och 2 a §§ lagen (1994:1776) om skatt på energi	det kalenderår under vilket beslutet om återbetalning eller kompensation, eller beslutet om beskattning vid oegentlighet, har meddelats
8. annan punktskatt	det kalenderår då den händelse som medför skattskyldighet har inträffat
9. övriga skatter	det kalenderår som skatten ska betalas för
10. arbetsgivaravgifter och avgifter som ingår i slutlig skatt	det kalenderår som avgiften ska betalas för.

Med beskattningsår för fysisk person avses dock i fråga om preliminär skatt alltid kalenderår.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 1 §²

- Skatteverket ska registrera
1. den som är skyldig att göra skatteavdrag,
 2. den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,
 3. den som är skattskyldig enligt mervärdesskattelagen (1994:200), med undantag för den som är skattskyldig bara på grund av förvärv av sådana varor som anges i 2 a kap. 3 § första stycket 1 och 2 samma lag,
 4. den som utan att omfattas av 19 kap. 1 § mervärdesskattelagen har rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 10 kap. 9, 11 och 11 b–13 §§ samma lag,
 5. den som gör sådant unionsinternt förvärv som är undantaget från skatteplikt enligt 3 kap. 30 d § första stycket mervärdesskattelagen,
 6. en utländsk beskattningsbar person som är etablerad i ett annat EU-land

² Senaste lydelse 2015:893.

och har rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1–3 §§ mervärdesskattelagen utan att omfattas av 19 kap. 1 § samma lag och inte heller ska registreras enligt 3, 4 eller 5,

7. en beskattningsbar person som är etablerad i Sverige och omsätter tjänster i ett annat EU-land som förvärvaren av tjänsten är skattskyldig för i det landet i enlighet med tillämpningen av artikel 196 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt,

8. den som är skyldig att jämka ingående mervärdesskatt enligt 8 a kap. eller 9 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen,

9. den som är skattskyldig och redovisningsskyldig enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,

10. den som är skattskyldig enligt

a) lagen (1972:820) om skatt på spel,

b) lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,

c) lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,

d) lagen (1991:1482) om lotteriskatt,

e) 10 eller 13 § eller 16 § första stycket eller 38 § 1 lagen (1994:1563) om tobaksskatt,

f) 9 eller 12 § eller 15 § första stycket lagen (1994:1564) om alkoholskatt,

g) 4 kap. 3 eller 6 § eller 9 § första stycket eller 12 § första stycket 1 eller 11 kap. 5 § första stycket 1 eller 2 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

h) lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,

i) lagen (1999:673) om skatt på avfall,

j) lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, eller

k) lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m.,

11. den som är skyldig att använda kassaregister enligt 39 kap. 4–6 §§, och
12. den som enligt 39 kap. 11 b § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats.

Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.

26 kap.

19 a §

Vid särskild beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt enligt 5 § lagen (2016:000) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021 ska utbetalaren lämna

1. uppgift om annat stöd som har beviljats utbetalaren under beskattningsåret och de två föregående beskattningsåren och som anses vara sådant stöd av mindre betydelse som avses i

– kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna

107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse,

– kommissionens förordning (EU) nr 1408/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom jordbrukssektorn, eller

– kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn, och

2. de övriga uppgifter som Skatteverket behöver för att kunna bedöma om särskild beräkning får göras.

41 kap.

2 §

Skatteverket får besluta om revision för att kontrollera

1. att uppgiftsskyldighet enligt 15–35 kap. har fullgjorts,
2. att det finns förutsättningar att fullgöra uppgiftsskyldighet enligt 15–35 kap. som kan antas uppkomma,
3. skatteupplag enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller lagen (1994:1776) om skatt på energi,
4. att den som har ansökt om återbetalning, kompensation *eller* nedsättning av punktskatt i de fall som avses i 53 kap. 5 § 2 har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter,
4. att den som har ansökt om återbetalning *eller* kompensation av punktskatt i de fall som avses i 53 kap. 5 § 2 har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter,
5. att den som har ansökt om återbetalning av punktskatt i de fall som avses i 53 kap. 5 § 1 har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter,
6. att den som har eller kan antas ha upplåtit en plats för torg- och marknadshandel har fullgjort sina skyldigheter enligt 39 kap. 13 §, eller
7. att den som har eller kan antas ha omsatt investeringsguld har fullgjort sina skyldigheter enligt 39 kap. 14 §.

Skatteverket får besluta om revision också för att inhämta uppgifter av betydelse för kontroll enligt första stycket 1–4 av någon annan än den som revideras.

53 kap.

5 §

Som beslut om punktskatt anses också

1. beslut om återbetalning av skatt enligt
 - a) 24 eller 25 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
 - b) 29 eller 30 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller
 - c) 28, 29 eller 30 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt, och
2. beslut om återbetalning, kompensation *eller* nedsättning enligt 9 kap. 2, 3, 4, 5,
2. beslut om återbetalning *eller* kompensation enligt 9 kap. 2, 3, 4, 5,

9 kap. 2, 3, 4, 5, 6, 8 a eller 9 §, 9 b § 6, 8 a, 10 eller 11 § eller 11 kap. 12, tredje stycket, 10 eller 11 § eller 12 a, 12 b, 13 eller 14 § lagen 11 kap. 12 eller 13 § lagen (1994:1776) om skatt på energi. (1994:1776) om skatt på energi.

65 kap.

4 §

Kostnadsränta beräknas, om inte annat föreskrivs, efter en räntesats som motsvarar basräntan.

På debiterad preliminär skatt som ska betalas den 12 i andra månaden efter beskattningsåret eller senare beräknas inte kostnadsränta från och med den 13 i andra månaden efter beskattningsåret till och med den 3 i femte månaden efter beskattningsåret på belopp till och med 30 000 kronor. Detsamma gäller slutlig skatt som ska betalas.

Intäktsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar 45 procent av basräntan.

Intäktsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar 45 procent av basräntan. *Om basräntan har beräknats enligt 3 § sista meningen, ska intäktsräntan i stället vara 0.*

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2017.

2. Bestämmelserna i 3 kap. 4 § i den nya lydelsen tillämpas första gången på ansökningar om återbetalning av eller kompensation för annan punktskatt än reklamskatt som har lämnats in efter lagens ikraftträdande och på beslut om återbetalning av reklamskatt och beslut om beskattning vid oegentlighet som har meddelats efter lagens ikraftträdande.

3. Bestämmelserna i 3 kap. 4 § i den nya lydelsen ska även tillämpas i fråga om sådana ansökningar om nedsättning av koldioxidskatt eller energiskatt enligt de upphävida bestämmelserna i 9 kap. 9 § och 9 b § tredje stycket lagen (1994:1776) om skatt på energi som görs med stöd av övergångsbestämmelserna till lagen (2009:1497) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi. Bestämmelserna ska tillämpas första gången på ansökningar om nedsättning som har lämnats in efter lagens ikraftträdande.

4. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

18 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 15 §, 7 kap. 1 §, 26 kap. 8 § och 41 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap. 15 §

Med punktskatt avses skatt enligt

1. lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
2. lagen (1972:820) om skatt på spel,
3. lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,
4. 2 § första stycket 5 lagen (1990:661) om avkastningsskatt på pensionsmedel,
5. lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,
6. lagen (1991:1482) om lotteriskatt,
7. lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.,
8. lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
9. lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
10. lagen (1994:1776) om skatt på energi,
11. lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,
12. lagen (1999:673) om skatt på avfall,
13. lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, och
14. lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m.
- 13 lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer,
14. lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m., och
15. lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik.

Lydelse enligt lagförslag 3.17

Föreslagen lydelse

7 kap. 1 §¹

Skatteverket ska registrera

1. den som är skyldig att göra skatteavdrag,
2. den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,
3. den som är skattskyldig enligt mervärdesskattelagen (1994:200), med undantag för den som är skattskyldig bara på grund av förvärv av sådana varor som anges i 2 a kap. 3 § första stycket 1 och 2 samma lag,
4. den som utan att omfattas av 19 kap. 1 § mervärdesskattelagen har rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 10 kap. 9, 11 och 11 b–13 §§ samma lag,
5. den som gör sådant unionsinternt förvärv som är undantaget från skatteplikt enligt 3 kap. 30 d § första stycket mervärdesskattelagen,

¹ Senaste lydelse 2016:000.

6. en utländsk beskattningsbar person som är etablerad i ett annat EU-land och har rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1–3 §§ mervärdesskattelagen utan att omfattas av 19 kap. 1 § samma lag och inte heller ska registreras enligt 3, 4 eller 5,

7. en beskattningsbar person som är etablerad i Sverige och omsätter tjänster i ett annat EU-land som förvärvaren av tjänsten är skattskyldig för i det landet i enlighet med tillämpningen av artikel 196 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt,

8. den som är skyldig att jämka ingående mervärdesskatt enligt 8 a kap. eller 9 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen,

9. den som är skattskyldig och redovisningsskyldig enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,

10. den som är skattskyldig enligt

a) lagen (1972:820) om skatt på spel,

b) lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,

c) lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,

d) lagen (1991:1482) om lotteriskatt,

e) 10 eller 13 § eller 16 § första stycket eller 38 § 1 lagen (1994:1563) om tobaksskatt,

f) 9 eller 12 § eller 15 § första stycket lagen (1994:1564) om alkoholskatt,

g) 4 kap. 3 eller 6 § eller 9 § första stycket eller 12 § första stycket 1 eller 11 kap. 5 § första stycket 1, 2 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på energi,

h) lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,

i) lagen (1999:673) om skatt på avfall,

j) lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer, eller

k) lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m.,

j) lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer,

l) 8 § första stycket 1 lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik,

11. den som är skyldig att använda kassaregister enligt 39 kap. 4–6 §§, och

12. den som enligt 39 kap. 11 b § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats.

Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.

26 kap.

8 §

Punktskatt ska redovisas i en särskild skattedeklaration för varje händelse som medför skattskyldighet, om den som är skyldig att lämna skattedeklaration är skattskyldig enligt

1. lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt, eller lagen (1994:1776) om skatt på energi och inte ska registreras till följd av 7 kap. 1 §,

1. lagen (1994:1563) om tobaksskatt, lagen (1994:1564) om alkoholskatt, lagen (1994:1776) om skatt på energi eller lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik och inte ska registreras till följd av 7 kap. 1 §,

2. 16 § första stycket lagen om tobaksskatt, 15 § första stycket lagen om alkoholskatt eller 4 kap. 9 § första stycket lagen om skatt på energi och ska

registreras enligt 7 kap. 1 § samt inte företräds av en representant som är godkänd av Skatteverket, eller

3. lagen (1991:1483) om skatt på vinstsparande m.m.

41 kap.

3 §²

Revision får göras hos

1. den som är eller kan antas vara bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078),

2. någon annan juridisk person än ett dödsbo,

3. den som har anmält sig för registrering,

4. den som har ansökt om eller är godkänd för F-skatt,

5. sådant ombud för en utländsk beskattningsbar person som avses i 6 kap.

2 §,

6. sådan representant som avses i 16 a § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, 15 a § lagen (1994:1564) om alkoholskatt eller 4 kap. 9 a § lagen (1994:1776) om skatt på energi,

7. den som har ansökt om godkännande som upplagshavare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi,

8. den som har ansökt om registrering som varumottagare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi,

9. den som har ansökt om godkännande som skattebefriad förbrukare enligt lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi, *och*

10. den som har ansökt om godkännande som registrerad avsändare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi.

9. den som har ansökt om godkännande som skattebefriad förbrukare enligt lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi,

10. den som har ansökt om godkännande som registrerad avsändare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi, *och*

11. den som har ansökt om godkännande som lagerhållare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om skatt på energi eller lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

² Senaste lydelse 2013:369.

19 Förslag till lag om ändring i skatteförfarandelagen (2011:1244)

Härigenom föreskrivs i fråga om skatteförfarandelagen (2011:1244)
dels att 65 kap. 12 § ska upphöra att gälla,
dels att rubriken närmast före 65 kap. 12 § ska utgå,
dels att 7 kap. 1 §, 53 kap. 5 § och 65 kap. 1 § ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 3.18

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §¹

Skatteverket ska registrera

1. den som är skyldig att göra skatteavdrag,
2. den som är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,
3. den som är skattskyldig enligt mervärdesskattelagen (1994:200), med undantag för den som är skattskyldig bara på grund av förvärv av sådana varor som anges i 2 a kap. 3 § första stycket 1 och 2 samma lag,
4. den som utan att omfattas av 19 kap. 1 § mervärdesskattelagen har rätt till återbetalning av ingående mervärdesskatt enligt 10 kap. 9, 11 och 11 b–13 §§ samma lag,
5. den som gör sådant unionsinternt förvärv som är undantaget från skatteplikt enligt 3 kap. 30 d § första stycket mervärdesskattelagen,
6. en utländsk beskattningsbar person som är etablerad i ett annat EU-land och har rätt till återbetalning enligt 10 kap. 1–3 §§ mervärdesskattelagen utan att omfattas av 19 kap. 1 § samma lag och inte heller ska registreras enligt 3, 4 eller 5,
7. en beskattningsbar person som är etablerad i Sverige och omsätter tjänster i ett annat EU-land som förvärvaren av tjänsten är skattskyldig för i det landet i enlighet med tillämpningen av artikel 196 i rådets direktiv 2006/112/EG av den 28 november 2006 om ett gemensamt system för mervärdesskatt,
8. den som är skyldig att jämka ingående mervärdesskatt enligt 8 a kap. eller 9 kap. 9–13 §§ mervärdesskattelagen,
9. den som är skattskyldig och redovisningsskyldig enligt lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
10. den som är skattskyldig enligt
 - a) lagen (1972:820) om skatt på spel,
 - b) lagen (1984:410) om skatt på bekämpningsmedel,
 - c) lagen (1990:1427) om särskild premieskatt för grupplivförsäkring, m.m.,
 - d) lagen (1991:1482) om lotteriskatt,
 - e) 10 eller 13 § eller 16 § första stycket eller 38 § 1 lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
 - f) 9 eller 12 § eller 15 § första stycket lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
 - g) 4 kap. 3 eller 6 § eller 9 § första stycket eller 12 § första stycket 1 eller 11 kap. 5 § första stycket 1, 2 eller 5 lagen (1994:1776) om skatt på

¹ Senaste lydelse 2016:000.

- energi, energi,
 h) lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus,
 i) lagen (1999:673) om skatt på avfall,
 j) lagen (2000:466) om skatt på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer,
 k) lagen (2007:460) om skatt på trafikförsäkringspremie m.m., eller
 l) 8 § första stycket 1 lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik,
 11. den som är skyldig att använda kassaregister enligt 39 kap. 4–6 §§, och
 12. den som enligt 39 kap. 11 b § är skyldig att tillhandahålla utrustning så att en elektronisk personalliggare kan föras på en byggarbetsplats.
 Om den som ska registreras enligt första stycket har en företrädare enligt 5 kap., ska dock företrädaren registreras i stället.

Lydelse enligt lagförslag 3.17

Föreslagen lydelse

53 kap.

5 §²

Som beslut om punktskatt anses också

1. beslut om återbetalning av skatt enligt	
a) 24 eller 25 § lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,	
b) 29 eller 30 § lagen (1994:1563) om tobaksskatt, eller	
c) 28, 29 eller 30 § lagen (1994:1564) om alkoholskatt, och	
2. beslut om återbetalning eller	2. beslut om återbetalning eller
kompensation enligt 9 kap. 2, 3, 4, 5,	kompensation enligt 9 kap. 2, 3, 4, 5,
6, 8 a, 10 eller 11 § eller 11 kap. 12,	6, 8 a, 10 eller 11 § eller 11 kap. 12,
12 a, 12 b, 13 eller 14 § lagen	12 a, 12 b eller 14 § lagen
(1994:1776) om skatt på energi.	(1994:1776) om skatt på energi.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

65 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- grunder för ränteberäkningen (2–4 §§),
- kostnadsränta på sent debiterad preliminär skatt (5 §),
- kostnadsränta på slutlig skatt (6 §),
- kostnadsränta vid anstånd (7 §),
- kostnadsränta vid omprövning och överklagande (8–11 §§),
- kostnadsränta när befrielse från skatt på energi upphör (12 §),
- kostnadsränta vid för sen betalning (13 §),
- minskning av och befrielse från

I detta kapitel finns bestämmelser om

- grunder för ränteberäkningen (2–4 §§),
- kostnadsränta på sent debiterad preliminär skatt (5 §),
- kostnadsränta på slutlig skatt (6 §),
- kostnadsränta vid anstånd (7 §),
- kostnadsränta vid omprövning och överklagande (8–11 §§),
- kostnadsränta vid för sen betalning (13 §),
- minskning av och befrielse från

² Senaste lydelse 2016:000.

kostnadsränta (14 och 15 §§),
– intäktsränta (16 och 17 §§),
– en annan startdag för
ränteberäkningen på grund av helg
(18 §), och
– ränteberäkning utanför skatte-
kontot (19 och 20 §§).

kostnadsränta (14 och 15 §§),
– intäktsränta (16 och 17 §§),
– en annan startdag för
ränteberäkningen på grund av helg
(18 §), och
– ränteberäkning utanför skatte-
kontot (19 och 20 §§).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2018.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för förhållanden som hänför sig till tiden före ikraftträdandet.

20 Förslag till lag om ändring i lagen (2015:748) om ändring i mervärdesskattelagen (1994:200).

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200) i stället för lydelsen enligt lagen (2015:748) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2015:748

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

Skatt enligt denna lag tas ut med 25 procent av beskattningsunderlaget om inte annat följer av andra eller tredje stycket.

Skatten tas ut med 12 procent av beskattningsunderlaget för

1. rumsuthyrning i hotellrörelse eller liknande verksamhet samt upplåtelse av campingplatser och motsvarande i campingverksamhet,

2. omsättning av sådana konstverk som avses i 9 a kap. 5 §, och som ägs av upphovsmannen eller dennes dödsbo,

3. import av sådana konstverk, samlarföremål och antikviteter som avses i 9 a kap. 5–7 §§,

4. omsättning, unionsinternt förvärv och import av sådana livsmedel som avses i artikel 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet, med undantag för

a) annat vatten som avses i artikel 6 i rådets direktiv 98/83/EG av den 3 november 1998 om kvaliteten på dricksvatten, ändrat genom Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1882/2003, än sådant vatten som tappas på flaskor eller i behållare som är avsedda för försäljning, och

b) spritdrycker, vin och starköl,
och

b) spritdrycker, vin och starköl,

5. omsättning av restaurang- och cateringtjänster, med undantag för den del av tjänsten som avser spritdrycker, vin och starköl.

5. omsättning av restaurang- och cateringtjänster, med undantag för den del av tjänsten som avser spritdrycker, vin och starköl, *och*

6. reparationer av cyklar med tramp- eller vevanordning, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne.

Skatten tas ut med 6 procent av beskattningsunderlaget för

1. omsättning, unionsinternt förvärv och import av följande varor, om inte annat följer av 3 kap. 13 och 14 §§, under förutsättning att varorna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam:

– böcker, broschyrer, häften och liknande alster, även i form av enstaka blad,

– tidningar och tidskrifter,

– bilderböcker, ritböcker och målarböcker för barn,

– musiknoter, samt

– kartor, inbegripet atlaser, vägkartor och topografiska kartor,

2. omsättning, unionsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 5, 6, 7 eller 10 samt annan omsättning än för egen

verksamhet, unionsinternt förvärv och import av program och kataloger för verksamhet som avses i 3 kap. 18 §, allt under förutsättning att programmen och katalogerna inte helt eller huvudsakligen är ägnade åt reklam,

3. omsättning av radiotidningar samt omsättning, unionsinternt förvärv och import av kassettidningar, om inte annat följer av 3 kap. 17 §, och av kassetter eller något annat tekniskt medium som återger en uppläsning av innehållet i en vara som omfattas av 1,

4. omsättning, unionsinternt förvärv och import av en vara som genom teckenspråk, punktskrift eller annan sådan särskild metod gör skrift eller annan information tillgänglig särskilt för läshandikappade, om inte annat följer av 3 kap. 4 §,

5. tillträde till konserter, cirkus-, teater-, opera- eller balettföreställningar eller andra jämförliga föreställningar,

6. tjänster som avses i 3 kap. 11 § 2 och 4 om verksamheten inte bedrivs av och inte heller fortlöpande i mer än ringa omfattning understöds av det allmänna,

7. tillträde till och förevisning av djurparker,

8. upplåtelse eller överlåtelse av rättigheter som omfattas av 1, 4 eller 5 § lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, dock inte när det är fråga om fotografier, reklamalster, system och program för automatisk databehandling eller film, videogram eller annan jämförlig upptagning som avser information,

9. upplåtelse eller överlåtelse av rättighet till ljud- eller bildupptagning av en utövande konstnärs framförande av ett litterärt eller konstnärligt verk,

10. omsättning av tjänster inom idrottsområdet som anges i 3 kap. 11 a § första stycket och som inte undantas från skatteplikt enligt andra stycket samma paragraf, och

11. personbefordran utom sådan befordran där resemomentet är av underordnad betydelse.

21 Förslag till lag om ändring i tullagen (2016:253)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 1 § tullagen (2016:253) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

1 §

Bestämmelser om skyldighet att betala annan skatt än tull vid import eller införsel till det svenska tullområdet finns i

- lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
- mervärdesskattelagen (1994:200),
- lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
- lagen (1994:1564) om alkoholskatt, *och*
- lagen (1994:1776) om skatt på energi.

Bestämmelser om skyldighet att betala annan skatt än tull vid import eller införsel till det svenska tullområdet finns i

- lagen (1972:266) om skatt på annonser och reklam,
- mervärdesskattelagen (1994:200),
- lagen (1994:1563) om tobaksskatt,
- lagen (1994:1564) om alkoholskatt,
- lagen (1994:1776) om skatt på energi, *och*
- *lagen (2016:000) om skatt på kemikalier i viss elektronik.*

Skatt som avses i första stycket ska fastställas och betalas enligt det förfarande som gäller för tull, om inte något annat föreskrivits. Om det i beskattningsunderlaget för sådan skatt ska ingå tullvärde, tull eller motsvarande avgift som fastställts i annan valuta, ska sådant underlag omräknas till svensk valuta efter den kurs som enligt tullagstiftningen gällde den dag då tullvärdet fastställdes.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2017.

22 Förslag till lag om ändring i lagen (2016:506) om ändring i lagen (2015:750) om ändring i lagen (1994:1776) om skatt på energi

Härigenom föreskrivs att 6 a kap. 1 § lagen (1994:1776) om skatt på energi i stället för lydelsen enligt lagen (2016:506) om ändring i den lagen ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2016:506

6 a kap. 1 §							
Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.							
Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	från	Befrielse från svavel- skatt	från
1. Förbrukning							
a) för annat ändamål än som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning			100 procent	100 procent		100 procent	
b) i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknande kärl			100 procent	100 procent		100 procent	
c) i annat fall än som avses i a eller b, då bränslet i en och samma process används både som bränsle för upp- värmning och för annat ändamål än som motorbränsle eller bränsle för uppvärmning			100 procent	100 procent		100 procent	
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färd- medel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent		100 procent	
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används	Bensin, bränsle som avses i		100 procent	100 procent		100 procent	

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
för privat ändamål	2 kap. 1 § första stycket 3 b				
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande enligt 2 kap. 9 § eller fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent	100 procent
5. Förbrukning i a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Andra bränslen än flygfotogen (KN-nr 2710 19 21)		100 procent	100 procent	100 procent
b) luftfartygsmotorer i provbädd eller liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin (KN-nr 2710 11 31) och flygfotogen		100 procent	100 procent	100 procent
6. Förbrukning vid framställning av energiprodukter eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren			100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning för framställning av skattepliktig elektrisk kraft	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent	–
8. –			–	–	–
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverknings- processen i industriell verksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b				
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om			70 procent	100 procent	–

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
handel med utsläppsrätter					
b) i andra fall än som avses under a			70 procent	–	–
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig vattenbruksverksamhet	Bensin, råttololja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		70 procent	–	–
11. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks- eller skogsbruksverksamhet	Bensin, råttololja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		70 procent	–	–
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lutpannor			–	–	100 procent
13. Förbrukning vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verksamhet för drift av andra motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		89 procent	40 procent	–
14. –	–		–	–	–
15. –	–		–	–	–
16. Förbrukning i processer för framställning av andra mineraliska ämnen än metaller under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska			100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
struktur förändras					
17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsätter	Råttallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b				
a) i kraftvärme- produktion			70 procent	100 procent	–
b) i annan värme- produktion			–	20 procent	–

*Föreslagen lydelse***6 a kap.****1 §**

Bränsle som används för nedan angivna ändamål, i förekommande fall med undantag för vissa bränsleslag, ska helt eller delvis befrias från skatt enligt följande, om inte annat anges.

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
1. Förbrukning					
a) för annat ändamål än som motorbränsle eller som bränsle för uppvärmning			100 procent	100 procent	100 procent
b) i metallurgiska processer under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras eller bibehålls i skänkar eller liknande kärl			100 procent	100 procent	100 procent
c) i annat fall än som avses i a eller b, då bränslet i en och samma process används både som bränsle för			100 procent	100 procent	100 procent

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	Befrielse från svavel- skatt
uppvärmning och för annat ändamål än som motorbränsle eller bränsle för uppvärmning					
2. Förbrukning i tåg eller annat spårbundet färd- medel	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent	100 procent
3. Förbrukning i skepp, när skeppet inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent	100 procent
4. Förbrukning i båt för vilken medgivande <i>lämnats</i> enligt 2 kap. 9 § eller <i>för vilken</i> fiskelicens som inte är begränsad till fiske enbart i enskilt vatten meddelats enligt fiskelagen (1993:787), när båten inte används för privat ändamål	Bensin, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent	100 procent
5. Förbrukning i a) luftfartyg, när luftfartyget inte används för privat ändamål	Andra bränslen än flygfotogen (KN-nr 2710 19 21)		100 procent	100 procent	100 procent
b) luftfartygsmotorer i provbädd eller liknande anordning	Andra bränslen än flygbensin (KN-nr 2710 11 31) och flygfotogen		100 procent	100 procent	100 procent
6. Förbrukning vid framställning av energiprodukter eller andra produkter för vilka skatteplikt har inträtt för tillverkaren			100 procent	100 procent	100 procent
7. Förbrukning för framställning av skattepliktig elektrisk kraft	Bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		100 procent	100 procent	–

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse energiskatt	från	Befrielse koldioxid- skatt	från	Befrielse svavel- skatt	från
8. –			–		–		–	
9. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon vid tillverknings- processen i industriell verksamhet	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b							
a) i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen (2004:1199) om handel med utsläppsrätter			70 procent		100 procent		–	
b) i andra fall än som avses under a			70 procent		–		–	
10. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig vattenbruks- verksamhet, dock inte förbrukning i skepp eller båt	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		70 procent		–		–	
11. Om skatte-befrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för annat ändamål än drift av motordrivna fordon i yrkesmässig jordbruks- eller skogs- bruksverksamhet, dock inte förbrukning i skepp eller båt	Bensin, råttallolja, bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b		70 procent		–		–	
12. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning i sodapannor eller i lut- pannor			–		–		100 procent	
13. Förbrukning vid tillverkningsprocessen i gruvindustriell verk- samhet för drift av andra	Andra bränslen än bränsle som avses i 2 kap. 1 § första		89 procent		40 procent		–	

Ändamål	Bränsle inte befrielse	som ger	Befrielse från energiskatt	Befrielse från koldioxid- skatt	från	Befrielse svavel- skatt	från
motordrivna fordon än personbilar, lastbilar och bussar	stycket 3 b						
14. –	–		–	–		–	
15. –	–		–	–		–	
16. Förbrukning i processer för fram- ställning av andra mineraliska ämnen än metaller under förutsättning att det ingående materialet genom uppvärmning i ugnar förändras kemiskt eller dess inre fysikaliska struktur förändras			100 procent	100 procent		100 procent	
17. Om skattebefrielse inte följer av tidigare punkter, förbrukning för framställning av värme i en anläggning för vilken utsläppsrätter ska överlämnas enligt 6 kap. 1 § lagen om handel med utsläppsrätter	Råttallolja och bränsle som avses i 2 kap. 1 § första stycket 3 b						
a) i kraftvärme- produktion			70 procent	100 procent		–	
b) i annan värme- produktion			–	20 procent		–	

BILAGA 5

Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2019

Utskottets förslag till preliminära utgiftsramar 2018–2019

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen 2018	Avvikelse från regeringen 2019	Utskottets förslag 2018	Utskottets förslag 2019
1 Rikets styrelse	±0	±0	13 464	13 633
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	±0	±0	15 492	16 029
3 Skatt, tull och exekution	±0	±0	11 194	11 424
4 Rättsväsendet	±0	±0	43 617	44 984
5 Internationell samverkan	±0	±0	1 919	1 924
6 Försvar och samhällets krisberedskap	±0	±0	51 406	53 726
7 Internationellt bistånd	±0	±0	41 480	44 372
8 Migration	±0	±0	15 582	12 764
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	±0	±0	69 274	67 791
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	±0	±0	107 498	108 020
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	±0	±0	33 747	33 212
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	±0	±0	93 230	96 422
13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering	±0	±0	32 672	26 310
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	±0	±0	77 098	78 862
15 Studiestöd	±0	±0	22 936	23 955
16 Utbildning och universitetsforskning	±0	±0	74 715	74 685
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	±0	±0	14 640	14 666
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	±0	±0	6 786	6 803
19 Regional tillväxt	±0	±0	3 405	3 486

Utgiftsområde	Avvikelse från regeringen 2018	Avvikelse från regeringen 2019	Utskottets förslag 2018	Utskottets förslag 2019
20 Allmän miljö- och naturvård	±0	±0	8 127	8 404
21 Energi	±0	±0	2 740	2 798
22 Kommunikationer	±0	±0	55 561	58 441
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	±0	±0	19 290	18 192
24 Näringsliv	±0	±0	6 591	6 734
25 Allmänna bidrag till kommuner	±0	±0	105 814	106 037
26 Statsskuldsräntor m.m.	±0	±0	18 412	29 887
27 Avgiften till Europeiska unionen	±0	±0	39 657	41 109
Summa utgiftsområden	±0	±0	986 346	1 004 673

Utskottets förslag till preliminär inkomstberäkning 2018–2019

Miljoner kronor

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen 2018	Avvikelse från regeringen 2019	Utskottets förslag 2018	Utskottets förslag 2019
1100 Direkta skatter på arbete	±0	±0	674 511	703 087
1111 Statlig inkomstskatt	±0	±0	64 950	66 808
1115 Kommunal inkomstskatt	±0	±0	735 651	766 847
1120 Allmän pensionsavgift	±0	±0	123 689	128 868
1130 Artistskatt	±0	±0	2	2
1140 Skattereduktioner	±0	±0	–249 781	–259 439
1200 Indirekta skatter på arbete	±0	±0	582 114	607 029
1210 Arbetsgivaravgifter	±0	±0	563 956	588 114
1240 Egenavgifter	±0	±0	13 915	14 605
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	±0	±0	–38 707	–40 338
1270 Särskild löneskatt	±0	±0	46 349	48 201
1280 Nedsättningar	±0	±0	–3 866	–4 020
1290 Tjänstegruppliv	±0	±0	467	467
1300 Skatt på kapital	±0	±0	240 926	256 659
1310 Skatt på kapital, hushåll	±0	±0	61 307	63 329
1320 Skatt på företagsvinster	±0	±0	119 165	125 062
1330 Kupongskatt	±0	±0	5 448	5 674
1340 Avkastningsskatt	±0	±0	9 090	17 082
1350 Fastighetsskatt	±0	±0	32 931	32 295
1360 Stämpelskatt	±0	±0	12 984	13 218
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	±0	±0	561 525	583 750
1410 Mervärdesskatt, hushåll	±0	±0	430 795	449 323

Inkomsttitel	Avvikelse från regeringen 2018	Avvikelse från regeringen 2019	Utskottets förslag 2018	Utskottets förslag 2019
1420 Skatt på alkohol och tobak	±0	±0	26 367	26 624
1430 Energiskatt	±0	±0	49 206	51 809
1440 Koldioxidskatt	±0	±0	23 734	23 961
1450 Övriga skatter på energi och miljö	±0	±0	3 198	3 185
1470 Skatt på vägtrafik	±0	±0	21 095	21 644
1480 Övriga skatter	±0	±0	7 130	7 204
1500 Skatt på import	±0	±0	6 874	7 221
1600 Restförda och övriga skatter	±0	±0	11 608	11 822
1700 Avgående poster, skatter till EU	±0	±0	–6 874	–7 221
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	±0	±0	2 070 685	2 162 347
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	±0	±0	–1 008 936	–1 051 233
Statens skatteintäkter (periodiserat)	±0	±0	1 061 749	1 111 114
1900 Periodiseringar	±0	±0	–4 677	–4 377
1000 Statens skatteinkomster	±0	±0	1 057 072	1 106 737
Övriga inkomster (kassamässigt)	±0	±0	–42 020	–43 559
2000 Inkomster av statens verksamhet	±0	±0	29 945	30 321
3000 Inkomster av försäld egendom	±0	±0	5 000	5 000
4000 Återbetalning av lån	±0	±0	622	564
5000 Kalkylmässiga inkomster	±0	±0	11 761	12 677
6000 Bidrag m.m. från EU	±0	±0	13 192	12 219
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	±0	±0	–102 540	–104 340
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	±0	±0	0	0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	±0	±0	1 015 052	1 063 178

BILAGA 6

Reservanternas förslag till preliminära utgiftsramar och inkomstberäkningar 2018–2020

Reservanternas förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2018

Miljoner kronor

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1 Rikets styrelse	13 464	-250	-656	-431	-33	-440
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	15 492	-39	+202	-639	-129	-97
3 Skatt, tull och exekution	11 194	-104	+410	-181	+6	-103
4 Rättsväsendet	43 617	+1 176	+3 695	+490	+1 213	+644
5 Internationell samverkan	1 919	±0	+852	-13	-0	-1
6 Försvar och samhällets krisberedskap	51 406	±0	+3 811	-10	+2 004	+40
7 Internationellt bistånd	41 480	-1 330	-1 980	±0	+482	±0
8 Migration	15 582	-690	-8 735	-54	-397	+2 576
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	69 274	-423	+2 956	-5 053	+597	+4 593
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	107 498	-5 054	+4 600	-4 139	-5 246	-2 698
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 747	+195	+4 976	-421	+698	+1 196
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	93 230	-2 024	-1 832	-2 549	-299	+2 763
13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering	32 672	+129	-25 811	+154	+1 449	-1 504
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	77 098	-5 059	-1 835	-7 369	-7 678	-7 260
15 Studiestöd	22 936	+176	+400	-1 536	-1 890	-4 045
16 Utbildning och universitetsforskning	74 715	+66	-612	-3 576	-610	-86
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 640	-507	+63	-650	-618	-758
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 786	-5 548	-4 225	-5 542	-5 577	-5 459

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
19 Regional tillväxt	3 405	±0	±0	–35	–113	+4
20 Allmän miljö- och naturvård	8 127	–2 463	–1 877	–2 003	–1 926	–2 340
21 Energi	2 740	–443	–355	+138	–314	–419
22 Kommunikationer	55 561	–460	+1 658	–1 073	+1 082	–456
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	19 290	–316	+2 013	+1	–258	–13
24 Näringsliv	6 591	–398	–421	–376	–1 031	–1 285
25 Allmänna bidrag till kommuner	105 814	+4 614	–33 508	+258	–5 211	–10 985
26 Statsskuldsräntor m.m.	18 412	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	39 657	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	986 346	–18 752	–56 211	–34 609	–23 797	–26 132

Reservanternas förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2019*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1 Rikets styrelse	13 633	-332	-700	-441	-38	-475
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 029	-41	+202	-738	-215	-195
3 Skatt, tull och exekution	11 424	-187	+464	-243	+2	-174
4 Rättsväsendet	44 984	+1 156	+4 665	+295	+1 431	+649
5 Internationell samverkan	1 924	±0	+867	-15	-0	-2
6 Försvar och samhällets krisberedskap	53 726	±0	+9 900	-10	+2 970	+40
7 Internationellt bistånd	44 372	-1 417	-3 995	±0	+502	±0
8 Migration	12 764	-739	-6 878	-88	-170	+2 542
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	67 791	-380	+3 604	-3 001	+2 671	+6 713
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	108 020	-5 411	+4 800	-4 193	-5 276	-2 752
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 212	+192	+5 094	-424	+898	+1 093
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	96 422	-2 181	-2 963	-2 521	-267	+2 800
13 Jämställdhet och nyanlända invandras etablering	26 310	+81	-25 584	+189	+1 434	-1 281
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	78 862	-4 912	-9 718	-9 706	-8 293	-8 094
15 Studiestöd	23 955	+197	+400	-1 627	-1 851	-4 185
16 Utbildning och universitetsforskning	74 685	+1 267	+15	-2 858	+442	+364
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 666	-498	+123	-608	-587	-775
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 803	-5 550	-4 225	-5 543	-5 553	-5 465
19 Regional tillväxt	3 486	±0	±0	-40	-125	+4
20 Allmän miljö- och naturvård	8 404	-2 623	-1 877	-1 922	-1 956	-2 481

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
21 Energi	2 798	–446	–355	+135	–318	–422
22 Kommunikationer	58 441	–254	+208	–414	–54	–462
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	18 192	–340	+2 013	–116	–285	–34
24 Näringsliv	6 734	–389	–421	–380	–1 093	–1 405
25 Allmänna bidrag till kommuner	106 037	+6 439	–40 006	+1 361	–3 787	–11 049
26 Statsskuldsräntor m.m.	29 887	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	41 109	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	1 004 673	–16 371	–64 369	–32 910	–19 517	–25 046

Reservanternas förslag till preliminär fördelning av utgifter per utgiftsområde 2020*Miljoner kronor*

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1 Rikets styrelse	13 888	–428	–733	–517	–43	–556
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	16 566	–190	+202	–885	–248	–242
3 Skatt, tull och exekution	11 673	–274	+479	–318	+0	–249
4 Rättsväsendet	46 193	+1 271	+4 980	+220	+1 626	+749
5 Internationell samverkan	1 931	±0	+886	–17	–1	–4
6 Försvar och samhällets krisberedskap	55 931	±0	+10 708	–10	+2 961	+40
7 Internationellt bistånd	46 160	–1 502	–5 000	±0	+524	±0
8 Migration	11 406	–737	–5 748	–124	–172	+2 506
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	67 602	–406	+3 774	–2 023	+3 330	+7 645
10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	110 481	–5 694	+4 900	–4 250	–5 298	–2 909
11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom	33 064	+187	+5 316	–428	+998	+1 089
12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn	99 507	–2 460	–3 933	–2 467	–340	+2 820
13 Jämställdhet och nyanlända invandrarers etablering	22 765	+77	–22 151	+182	+1 434	–1 163
14 Arbetsmarknad och arbetsliv	80 637	–4 939	–11 401	–10 919	–8 953	–8 489
15 Studiestöd	25 108	+236	+400	–1 727	–1 264	–4 356
16 Utbildning och universitetsforskning	75 879	+1 562	+247	–2 261	–421	+252
17 Kultur, medier, trossamfund och fritid	14 668	–480	+241	–578	–545	–465
18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik	6 817	–5 549	–4 125	–5 540	–5 544	–5 472
19 Regional tillväxt	3 410	±0	±0	±0	–50	+4
20 Allmän miljö- och naturvård	8 251	–2 687	–1 877	–1 980	–1 816	–2 394
21 Energi	2 358	–399	+140	+151	–290	–324
22 Kommunikationer	60 064	–656	+188	–134	–127	–1 308

Utgiftsområde	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	17 894	–367	+2 013	–233	–177	+22
24 Näringsliv	6 278	–403	–411	–36	–717	–1 546
25 Allmänna bidrag till kommuner	106 103	+8 364	–45 814	+1 510	–2 618	–10 953
26 Statsskuldsräntor m.m.	36 686	±0	±0	±0	±0	±0
27 Avgiften till Europeiska unionen	42 237	±0	±0	±0	±0	±0
Summa utgiftsområden	1 023 554	–15 475	–66 720	–32 383	–17 749	–25 306

Reservanternas förslag till preliminär inkomstberäkning 2018*Miljoner kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	674 511	-13 282	-11 876	-16 501	-21 981	-24 743
1111 Statlig inkomstskatt	64 950	-1 895	-880	-3 994	-18 320	-2 563
1115 Kommunal inkomstskatt	735 651	+913	+22 204	-1 452	+889	-257
1120 Allmän pensionsavgift	123 689	±0	±0	-59	±0	±0
1130 Artistskatt	2	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-249 781	-12 300	-33 200	-10 996	-4 550	-21 923
1200 Indirekta skatter på arbete	582 114	-2 192	-38 000	-21 059	-936	+58
1210 Arbetsgivaravgifter	563 956	+408	-38 000	-20 199	+1 564	+2 535
1240 Egenavgifter	13 915	±0	±0	-860	+100	-197
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-38 707	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	46 349	-2 600	±0	±0	-2 600	-2 600
1280 Nedsättningar	-3 866	±0	±0	±0	±0	+320
1290 Tjänstegruppliv	467	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	240 926	-939	+9 100	+6 459	+3 490	+1 486
1310 Skatt på kapital, hushåll	61 307	-1 480	±0	+200	+600	+180
1320 Skatt på företagsvinster	119 165	+341	+9 100	+3 759	-1 510	-594
1330 Kupongskatt	5 448	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	9 090	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	32 931	+200	±0	+2 500	+4 400	+1 900
1360 Stämpelskatt	12 984	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	561 525	+1 793	+5 302	+5 032	+4 980	+3 334
1410 Mervärdesskatt, hushåll	430 795	+3 480	+4 962	+191	+80	+345

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 367	±0	±0	±0	±0	+400
1430 Energiskatt	49 206	−1 900	+1 700	+230	+100	−1
1440 Koldioxidskatt	23 734	−237	+810	−70	+960	+40
1450 Övriga skatter på energi och miljö	3 198	±0	−2 170	+2 881	+300	+2 400
1470 Skatt på vägtrafik	21 095	+450	±0	+1 800	+3 540	±0
1480 Övriga skatter	7 130	±0	±0	±0	±0	+150
1500 Skatt på import	6 874	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	11 608	+370	±0	−590	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	−6 874	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 070 685	−14 250	−35 474	−26 659	−14 447	−19 865
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	−1 008 936	−913	−22 204	+1 511	−889	+257
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 061 749	−15 163	−57 678	−25 148	−15 336	−19 608
1900 Periodiseringar	−4 677	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 057 072	−15 163	−57 678	−25 148	−15 336	−19 608
Övriga inkomster (kassamässigt)	−42 020	−204	±0	+440	−400	−400
2000 Inkomster av statens verksamhet	29 945	−204	±0	−150	−400	−400
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	622	±0	±0	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	11 761	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	13 192	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	−102 540	±0	±0	+590	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 015 052	−15 367	−57 678	−24 708	−15 736	−20 008

Reservanternas förslag till preliminär inkomstberäkning 2019*Miljoner kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	703 087	-12 846	-13 414	-17 570	-22 559	-26 752
1111 Statlig inkomstskatt	66 808	-1 853	-880	-3 994	-18 620	-2 545
1115 Kommunal inkomstskatt	766 847	+1 328	+22 366	-2 494	+811	-270
1120 Allmän pensionsavgift	128 868	±0	±0	-94	±0	±0
1130 Artistskatt	2	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	-259 439	-12 321	-34 900	-10 988	-4 750	-23 937
1200 Indirekta skatter på arbete	607 029	-2 170	-39 700	-22 006	-906	+55
1210 Arbetsgivaravgifter	588 114	+530	-39 700	-21 146	+1 694	+2 645
1240 Egenavgifter	14 605	±0	±0	-860	+100	-210
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	-40 338	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	48 201	-2 700	±0	±0	-2 700	-2 700
1280 Nedsättningar	-4 020	±0	±0	±0	±0	+320
1290 Tjänstegruppliv	467	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	256 659	-1 175	+9 600	+6 334	+5 290	+1 486
1310 Skatt på kapital, hushåll	63 329	-1 760	±0	+200	+2 400	+180
1320 Skatt på företagsvinster	125 062	+385	+9 600	+3 634	-1 510	-594
1330 Kupongskatt	5 674	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	17 082	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	32 295	+200	±0	+2 500	+4 400	+1 900
1360 Stämpelskatt	13 218	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	583 750	+950	+4 443	+5 005	+6 109	+2 984
1410 Mervärdesskatt, hushåll	449 323	+3 400	+4 643	+198	+100	+235

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 624	±0	±0	±0	±0	+400
1430 Energiskatt	51 809	–2 900	+1 800	+230	+99	–1
1440 Koldioxidskatt	23 961	±0	–20	–270	+960	+50
1450 Övriga skatter på energi och miljö	3 185	±0	–1 980	+3 047	+300	+2 150
1470 Skatt på vägtrafik	21 644	+450	±0	+1 800	+4 650	±0
1480 Övriga skatter	7 204	±0	±0	±0	±0	+150
1500 Skatt på import	7 221	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	11 822	+370	±0	–590	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	–7 221	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 162 347	–14 871	–39 071	–28 827	–12 066	–22 227
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	–1 051 233	–1 328	–22 366	+2 588	–811	+270
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 111 114	–16 199	–61 437	–26 239	–12 877	–21 957
1900 Periodiseringar	–4 377	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 106 737	–16 199	–61 437	–26 239	–12 877	–21 957
Övriga inkomster (kassamässigt)	–43 559	–204	–3 500	+440	–400	–400
2000 Inkomster av statens verksamhet	30 321	–204	–3 500	–150	–400	–400
3000 Inkomster av försåld egendom	5 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	564	±0	±0	±0	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	12 677	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	12 219	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	–104 340	±0	±0	+590	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 063 178	–16 403	–64 937	–25 799	–13 277	–22 357

Reservanternas förslag till preliminär inkomstberäkning 2020*Miljoner kronor*

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1100 Direkta skatter på arbete	730 430	–12 646	–14 711	–17 860	–22 709	–27 451
1111 Statlig inkomstskatt	67 756	–1 753	–880	–3 994	–18 620	–2 680
1115 Kommunal inkomstskatt	798 344	+1 428	+22 769	–2 484	+811	–363
1120 Allmän pensionsavgift	134 203	±0	±0	–94	±0	±0
1130 Artistskatt	2	±0	±0	±0	±0	±0
1140 Skattereduktioner	–269 875	–12 321	–36 600	–11 288	–4 900	–24 408
1200 Indirekta skatter på arbete	632 582	–2 121	–41 400	–21 916	–1 116	–8
1210 Arbetsgivaravgifter	612 824	+679	–41 400	–21 056	+1 584	+2 765
1240 Egenavgifter	15 328	±0	±0	–860	+100	–293
1260 Avgifter till premiepensionssystemet	–42 009	±0	±0	±0	±0	±0
1270 Särskild löneskatt	50 152	–2 800	±0	±0	–2 800	–2 800
1280 Nedsättningar	–4 181	±0	±0	±0	±0	+320
1290 Tjänstegruppliv	467	±0	±0	±0	±0	±0
1300 Skatt på kapital	271 523	–1 455	+10 000	+6 412	+8 100	+1 444
1310 Skatt på kapital, hushåll	64 195	–2 040	±0	+300	+5 200	+170
1320 Skatt på företagsvinster	131 275	+385	+10 000	+3 612	–1 500	–626
1330 Kupongskatt	5 985	±0	±0	±0	±0	±0
1340 Avkastningsskatt	24 712	±0	±0	±0	±0	±0
1350 Fastighetskatt	31 901	+200	±0	+2 500	+4 400	+1 900
1360 Stämpelskatt	13 456	±0	±0	±0	±0	±0
1400 Skatt på konsumtion och insatsvaror	608 064	–181	+2 983	+4 995	+4 918	+2 684
1410 Mervärdesskatt, hushåll	470 238	+3 369	+4 323	+188	+120	+185

Inkomsttitel	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	C	L	KD
1420 Skatt på alkohol och tobak	26 964	±0	±0	±0	±0	+400
1430 Energiskatt	53 859	−4 000	+1 800	+230	+98	−1
1440 Koldioxidskatt	24 281	±0	−1 160	−270	+960	+50
1450 Övriga skatter på energi och miljö	3 172	±0	−1 980	+3 047	+300	+1 900
1470 Skatt på vägtrafik	22 251	+450	±0	+1 800	+3 440	±0
1480 Övriga skatter	7 298	±0	±0	±0	±0	+150
1500 Skatt på import	7 617	±0	±0	±0	±0	±0
1600 Restförda och övriga skatter	12 228	+370	±0	−590	±0	±0
1700 Avgående poster, skatter till EU	−7 617	±0	±0	±0	±0	±0
Offentliga sektorns skatteintäkter (periodiserat)	2 254 827	−16 033	−43 128	−28 959	−10 807	−23 331
1800 Avgående poster, skatter till andra sektorer	−1 094 166	−1 428	−22 769	+2 578	−811	+363
Statens skatteintäkter (periodiserat)	1 160 661	−17 461	−65 897	−26 381	−11 618	−22 968
1900 Periodiseringar	−2 382	±0	±0	±0	±0	±0
1000 Statens skatteinkomster	1 158 279	−17 461	−65 897	−26 381	−11 618	−22 968
Övriga inkomster (kassamässigt)	−42 220	−204	−3 600	+540	−400	−400
2000 Inkomster av statens verksamhet	32 881	−204	−3 600	−150	−400	−400
3000 Inkomster av försäld egendom	5 000	±0	±0	±0	±0	±0
4000 Återbetalning av lån	515	±0	±0	+100	±0	±0
5000 Kalkylmässiga inkomster	14 037	±0	±0	±0	±0	±0
6000 Bidrag m.m. från EU	11 777	±0	±0	±0	±0	±0
7000 Avräkningar m.m. i anslutning till skattesystemet	−106 431	±0	±0	+590	±0	±0
8000 Utgifter som redovisas som krediteringar på skattekonto	0	±0	±0	±0	±0	±0
Statsbudgetens inkomster (kassamässigt)	1 116 058	−17 665	−69 497	−25 841	−12 018	−23 368